

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑΙ

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ • ΑΘΗΝΑΙ 1975

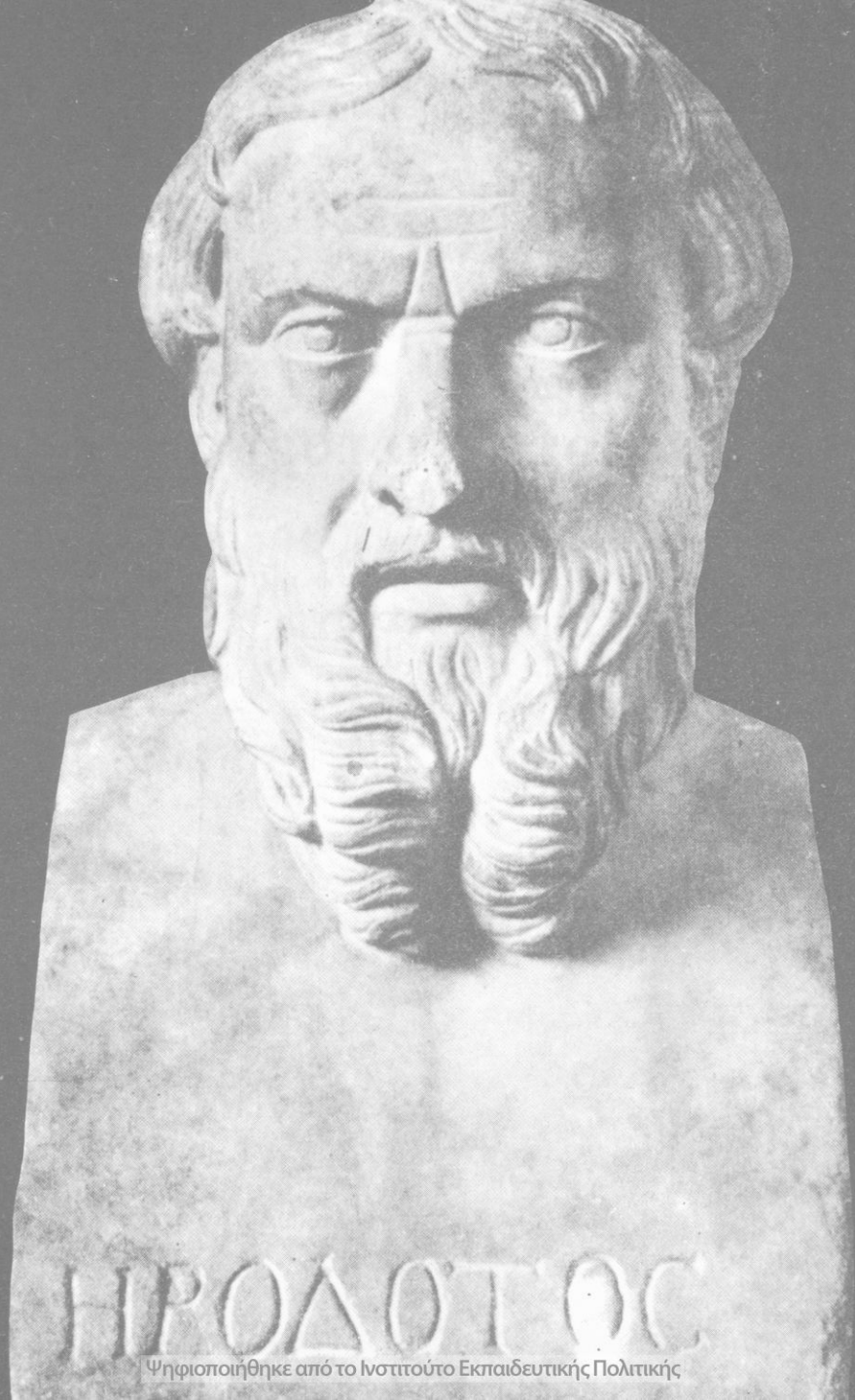
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

19904

ΗΡΩΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΔΩΡΕΑΝ

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1975

ΑΝΑΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Βίος τοῦ Ἡρόδοτου.

Ὁ Ἡρόδοτος, υἱὸς τοῦ Λύξου καὶ τῆς Δρυοῦς, ἐγενήθη περὶ τὸ 484 π.Χ. ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῶ τῆς Καρίας, ἡ ὁποία ἦτο δωρική ἀποικία. Κατήγετο ἐξ ἐπιφανοῦς καὶ εὐπόρου οἰκογενείας.

Ὁ Ἡρόδοτος ἔτυχε λαμπρᾶς ἐκπαιδεύσεως. Ἐχων ὡς διδάσκαλον τὸν θεῖόν του ποιητὴν Πανύασιν, ἐδιδάχθη τὸν Ὅμηρον καὶ ἐμελέτησε τὰ ἔργα τῶν πρώτων Ἑλλήνων ἱστοριογράφων, τῶν καλουμένων λογογράφων, οἱ ὁποῖοι συνέγραφον γεωγραφικὰς περιηγήσεις ἢ ἱστορίας πόλεων ἢ γενῶν κατὰ τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῶ τύραννος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ὁ Λύγδαμις, ἕγγονος τῆς βασιλίσσης Ἀρτεμισίας, ἡ ὁποία συνεπολέμησε μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐν Σαλαμίनि. Κατὰ τοῦ τυράννου τούτου ἐγένετο στάσις, τῆς ὁποίας μετέσχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος· ἀλλ' ἡ στάσις ἀπέτυχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν τότε ἀκμάζουσαν νῆσον Σάμον. Βραδύτερον, πιθανῶς τὸ 454, ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἀλικαρνασσὸν κατώρθωσε μὲν νὰ ἐκδιώξῃ τὸν τύραννον Λύγδαμιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξερράγησαν νέαι στάσεις, ἐγκατέλιπε διὰ παντὸς τὴν πατρίδα του.

Ποῦ μετὰ τὴν ἀποδημίαν του ἀπῆλθεν ὁ Ἡρόδοτος δὲν γνωρίζομεν· εὐρίσκομεν ὁμῶς αὐτὸν τὸ 445 ἐν Ἀθήναις, ὅπου ἀνέγνωσε μέρος τῆς ἱστορίας του, διὰ τοῦ ὁποίου τοσοῦτον συνεκίνησε καὶ ἔτερψε τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε ἔδωκαν εἰς αὐτὸν λαμπρὰν δωρεάν, 10 τάλαντα. Ἐν Ἀθήναις συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ τοῦ Περικλέους καὶ ἄλλων σπουδαίων ἀνδρῶν.

Ὅτε δὲ τὸ 444 οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέκισαν ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ τὴν πόλιν Θουρίους, μετέβη καὶ ὁ Ἡρόδοτος εἰς αὐτὴν καὶ ἐγκατεστάθη ἐκεῖ καὶ ἐγένετο ἡ πόλις αὕτη δευτέρα πατρίς του· διὰ τοῦτο καὶ Θούριος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκαλεῖτο.

Ὁ Ἡρόδοτος ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἱστοριῶν τῶν λογογράφων

ἤσθάνθη τοσοῦτον ἐνθουσιασμόν, ὥστε ἀπεφάσισε καὶ αὐτὸς νὰ συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν τῶν πολέμων, τοὺς ὁποίους διεξήγαγον οἱ Ἕλληνες κατὰ τῶν Περσῶν. Θέλων δὲ νὰ γνωρίσῃ ἐξ ἰδίας αὐτοψίας τὰ πράγματα ἐπεχείρησε μακρὰς περιηγήσεις εἰς διαφόρους μεμακρυσμένας χώρας. Ἡ συγκοινωνία τότε ἦτο ἀτελεστάτη καὶ λίαν ἐπικίνδυνος· ἐν τούτοις μὲ μεγάλους κόπους καὶ κινδύνους ἐπεσκέφθη τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον μέχρι τῆς Ἐλεφαντίνης πόλεως· τὴν Λιβύην, τὴν Φοινίκην, τὴν Βαβυλωνίαν, τὴν Περσίαν καὶ τὰς ἑλληνικὰς ἀποικίας τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου· τὴν γειτονικὴν μὲ αὐτὰς Σκυθίαν καὶ τὴν Κολχίδα. Περιῆλθε πρὸς τούτοις ἀνά τὴν Ἑλλάδα καὶ διέτριψεν εἰς πολλὰς αὐτῆς πόλεις· καθὼς καὶ τῆς κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας.

Ποῦ καὶ πότε ἀπέθανεν ὁ Ἡρόδοτος εἶναι ἄγνωστον· κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπέθανε τὸ 424 ἐν Θουρίοις.

2. Τὸ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου.

Τὸ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου, τὸ ὁποῖον ἐπόρισεν εἰς αὐτὸν τὸν τιμητικὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας, διηρέθη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων εἰς ἑννέα βιβλία, ἕκαστον τῶν ὁποίων ὠνομάσθη μὲ τὸ ὄνομα μιᾶς τῶν ἑννέα Μουσῶν. Ἐν αὐτῷ περιέχεται πλοῦτος γνώσεων ἱστορικῶν, γεωγραφικῶν, φυσικῶν, ἀρχαιολογικῶν κλπ., ἀλλ' ἡ κυρία ἰδέα, περὶ τὴν ὁποίαν πλέκονται πᾶσαι αἱ ἄλλαι γνώσεις, εἶναι οἱ πόλεμοι τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων.

Τοῦ ἔργου του προτάσσει ὁ Ἡρόδοτος βραχεῖαν εἰσαγωγὴν (κεφ. 1 - 5), ἐν τῇ ὁποίᾳ δηλοῖ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπ' αὐτοῦ συγγραφῆς τοῦ ἱστορικοῦ του ἔργου καθὼς καὶ τὰ αἴτια τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἔχθρας· ταῦτα ἂν καὶ ἀνάγει μέχρι τῶν μυθικῶν χρόνων, ἐν τούτοις ἀναφέρει, ὅτι πρώτη καὶ κυρία ἱστορικὴ ἀφορμὴ τῆς ἔχθρας ὑπῆρξεν ἡ ὑποταγὴ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ἑλληνικῶν πόλεων ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας Κροίσου. Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν διηγεῖται ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ περὶ τῶν βασιλέων τῆς Λυδίας καὶ ἰδίως περὶ τοῦ Κροίσου, τὸν ὁποῖον ὑπέταξεν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κύρος. Κατόπιν ἱστορεῖ, πῶς τὸ περσικὸν κράτος προῆλθεν ἐκ τοῦ μηδικοῦ καὶ πῶς

ὁ Κύρος βαθμηδὸν ἠϋξησεν αὐτὸ μὲ τὴν ὑποδούλωσιν τῶν λαῶν τῆς Μ. Ἀσίας, ἔπειτα δὲ καὶ τοῦ μεγάλου καὶ πλουσίου κράτους τῶν Βαβυλωνίων. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ καὶ ἐφ' ὅσον οἱ Πέρσαι ἔρχονται εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ κάθε ἄλλο ἔθνος, γράφει τὰ τῆς ἱστορίας, τὰ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων αὐτοῦ.

Μετὰ τὸν Κύρον μεταβαίνει εἰς τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον αὐτοῦ Καμβύσην. Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸν Ἡρόδοτον νὰ περιγράψῃ ἐκτενῶς ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τὴν χώραν ταύτην καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς μὲ τὰ ἦθη, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ μνημεῖα αὐτῶν.

Ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ ἐπανέρχεται εἰς τὴν περσικὴν ἱστορίαν. Διηγεῖται ἐν αὐτῷ τὴν ὑποταγὴν τῆς Αἰγύπτου, Λιβύης, Κυρήνης, τὸν θάνατον τοῦ Καμβύσου, τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ψευδοσμέρδιος, τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν τοῦ Δαρείου, τὴν ὑπὸ τούτου κοπιώδη ὀργάνωσιν τοῦ κράτους, καὶ ἐνδιατρίβει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ τυράννου τῆς Σάμου Πολυκράτους.

Ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ πραγματεύεται τὰ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Δαρείου ἐναντίον τῶν Σκυθῶν. Ἱστορῶν δὲ τὰ τῆς Σκυθίας παρενθέτει κατόπιν τὰ τῆς ἐκστρατείας τῶν Περσῶν εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν χερσόνησον ἐν Ἀφρικῇ καὶ περιγράφει τὰ εἰς αὐτὸν γνωστὰ ἔθνη τῆς Λιβύης.

Ἀρχίζων ἔπειτα τὸ πέμπτον βιβλίον διηγεῖται τὰς κατακτήσεις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Εὐρώπην (Θράκης Μακεδονίας) καὶ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν τῶν Ἰώνων. Τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν παρουσιάζει ὡς εἰσαγωγὴν καὶ ὡς ἀφετηρίαν τοῦ μεγάλου ἀγῶνος τῶν Περσῶν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τῷ ἕκτῳ βιβλίῳ περιγράφει τὴν καταστολὴν τῆς ἐπανάστασεως τῶν Ἰώνων, τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἦτταν τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρνης ἐν Μαραθῶνι.

Ἐν τοῖς λοιποῖς βιβλίοις (ἑβδόμῳ ὀγδόῳ καὶ ἐνάτῳ) ἱστορεῖ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ ἑβδόμῳ βιβλίῳ περιγράφει κατὰ πρῶτον τὰ πρὸς τὸν πόλεμον συμβούλια καὶ τὰς μεγάλας προπαρασκευὰς τοῦ Ξέρξου· κατόπιν τὰ διάφορα ἔθνη, τὰ ὅποια συνῆθλον διὰ τὴν ἐκστρατείαν, τὴν καταγωγὴν των καὶ τοὺς ὀπλισμούς των· τελευταῖον τὴν διὰ τῆς

Μ. Ἀσίας, Θράκης, Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας πορείαν τοῦ περσικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν ἐν Θερμοπύλαις μάχην.

Ἐν τῷ ὀ γ δ ῶ βιβλίῳ ἀρχίζει ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τοῦ Ἄρτεμισίου. Ἐπειτα διηγεῖται τὰς ἐν Ἑλλάδι δηώσεις τῶν Περσῶν, τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν καὶ τὴν φυγὴν τοῦ Ξέρξου.

Τέλος ἐν τῷ ἐ ν ἄ τ ῶ βιβλίῳ περιγράφει τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην, τὴν ἐν Μυκάλη καὶ ὅλα τὰ ἄλλα κατορθώματα τῶν Ἑλλήνων μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Σηστοῦ (478).

Τοιοῦτο εἶναι περιληπτικῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἱστορικοῦ ἔργου τοῦ Ἡροδότου.

Ὁ Ἡρόδοτος, ἂν καὶ Δωριεὺς, ἔγραψε τὸ ἔργον του εἰς τὴν Ἴωνικὴν διάλεκτον καὶ ὄχι εἰς τὴν Δωρικὴν· εἰς τοῦτο ἤναγκάσθη, διότι οἱ πρὸ αὐτοῦ λογογράφοι, πάντες σχεδὸν Ἴωνες, εἶχον μεταχειρισθῆ τὴν Ἴωνικὴν διάλεκτον ὡς γλώσσαν τῶν συγγραφῶν των.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΒΙΒΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Κ Λ Ε Ι Ω

1. Εἰσαγωγή: Σκοπὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου συγγραφῆς τοῦ ἱστορικοῦ του ἔργου.— Πρῶται ἀφορμαὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἔχθρας.

(Κεφ. 1 - 5)

Ἡροδότου Ἀλικαρνησέος ἱστορίας ἀπόδεξις ἦδε, ὡς μή-¹τε τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται, μήτε ἔργα μεγάλα τε καὶ θωμαστά, τὰ μὲν Ἕλλησι, τὰ δὲ βαρβάρουσι ἀποδεχθέντα, ἀκλεῖα γένηται, τὰ τε ἄλλα καὶ δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.

Περσέων μὲν νυν οἱ λόγοι Φοίνικας αἰτίους φασὶ γενέσθαι τῆς διαφορῆς· τούτους γὰρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης ἀπικομένους ἐπὶ τήνδε τὴν θάλασσαν καὶ οἰκήσαντας τοῦτον τὸν χῶρον, τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυτιλήσι μακρῆσι ἐπιθέσθαι, ἀπαγινέοντας δὲ φορτία Αἰγυπτία τε καὶ Ἀσσύρια τῇ τε ἄλλῃ ἐσαπικνέεσθαι καὶ δὴ καὶ ἐς Ἄργος· τὸ δὲ Ἄργος τοῦτον τὸν χρόνον προεῖχε ἅπασι τῶν πολιῶν τῶν ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι καλεομένη.

Ἀπικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἄργος τοῦτο διατίθεσθαι τὸν φόρτον. Πέμπτη δὲ ἢ ἕκτη ἡμέρη, ἀπ' ἧς ἀπικόντο, ἐξεμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυναϊκας ἄλλας τε πολλὰς καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλέος θυγατέρα· τὸ δὲ οἱ οὖνομα εἶναι Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. Ταύτας στάσας κατὰ πρύμνην τῆς νεὸς ὠνέεσθαι τῶν φορτίων, τῶν σφι ἦν θυ-

μός μάλιστα, και τούς Φοίνικας διακελευσαμένους ὀρμηῆσαι ἐπ' αὐτάς. Τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγεῖν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλῃσι ἀρπασθῆναι· ἐσβαλομένους δὲ ἐς τὴν νέα οἴχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἴγυπτον.

2 Οὕτω μὲν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι καὶ τῶν ἀδικημάτων πρῶτον τοῦτο ἄρξαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλλήνων τινὰς (οὐ γὰρ ἔχουσι τοῦνομα ἀπηγγέσασθαι) φασὶ τῆς Φοινίκης ἐς Τύρον προσσχόντας ἀρπάσαι τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Εὐρώπην· εἶψαν δ' ἂν οὗτοι Κρῆτες. Ταῦτα μὲν δὴ ἴσα πρὸς ἴσα σφι γενέσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλληνας αἰτίους τῆς δευτέρας ἀδικίης γενέσθαι. Καταπλώσαντας γὰρ μακρῇ νηϊ ἐς Αἶαν τε, τὴν Κολχίδα, καὶ ἐπὶ Φᾶσιν ποταμόν, ἐνθεῦτεν διαπρηξαμένους καὶ τᾶλλα, τῶν εἵνεκεν ἀπίκατο, ἀρπάσαι τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Μηδείην. Πέμψαντα δὲ τὸν Κόλχων βασιλέα ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυκα αἰτέειν τε δίκας τῆς ἀρπαγῆς καὶ ἀπαιτέειν τὴν θυγατέρα· τοὺς δὲ ὑποκρίνασθαι, ὡς οὐδὲ ἐκεῖνοι Ἰοῦς τῆς Ἀργείης ἔδοσαν σφι δίκας τῆς ἀρπαγῆς· οὐδὲ ὧν αὐτοὶ δώσειν ἐκείνοισι.

3 Δευτέρῃ δὲ λέγουσι γενεῇ μετὰ ταῦτα Ἀλέξανδρον, τὸν Πριάμου, ἀκηκοῦτα ταῦτα ἐθελῆσαί οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος δι' ἀρπαγῆς γενέσθαι γυναῖκα, ἐπιστάμενον πάντως, ὅτι οὐ δώσει δίκας· οὐδὲ γὰρ ἐκείνους διδόναι. Οὕτω δὲ ἀρπάσαντος αὐτοῦ Ἑλένην τοῖσι Ἑλλῃσι δόξαι πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους ἀπαιτέειν τε Ἑλένην καὶ δίκας τῆς ἀρπαγῆς αἰτέειν. Τοὺς δέ, προῖσχομένων ταῦτα, προφέρειν σφι Μηδείης τὴν ἀρπαγὴν, ὡς οὐ δόντες αὐτοὶ δίκας οὐδὲ ἐκδόντες ἀπαιτεόντων βουλοίατό σφι παρ' ἄλλων δίκας γίνεσθαι.

4 Μέχρι μὲν ὧν τούτου ἀρπαγὰς μούνας εἶναι παρ' ἀλλήλων, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου Ἑλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέσθαι· προτέρους γὰρ ἄρξαι στρατεύεσθαι ἐς τὴν Ἀσίην ἢ σφέας ἐς τὴν Εὐρώπην.

Οὕτω μὲν Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι, καὶ διὰ τὴν Ἰλίου 5
 ἄλωσιν εὐρίσκουσι σφίσι εὐῶσαν τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχθρης τῆς
 ἐς τοὺς Ἕλληνας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔρχομαι ἐρέων,
 ὡς οὕτω ἢ ἄλλως κως ταῦτα ἐγένετο, τὸν δὲ οἶδα αὐτὸς πρῶ-
 τον ὑπάρξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς Ἕλληνας, τοῦτον σημή-
 νας προβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου ὁμοίως σμικρὰ καὶ
 μεγάλα ἄστεα ἀνθρώπων ἐπεξιῶν. Τὰ γὰρ τὸ πάλαι μεγάλα
 ἦν, τὰ πολλὰ αὐτῶν σμικρὰ γέγονε· τὰ δὲ ἐπ' ἐμεῦ ἦν μεγά-
 λα, πρότερον ἦν σμικρὰ. Τὴν ἀνθρωπηίην ὧν ἐπιστάμενος
 εὐδαιμονίην οὐδαμὰ ἐν τωῦτῳ μένουσαν ἐπιμνήσομαι ἀμφο-
 τέρων ὁμοίως.

2. Κροῖσος καὶ Σόλων.

(Κεφ. 6, 28 - 33)

Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραν- 6
 νος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσαμ-
 βρίας μεταξὺ Συρίων τε καὶ Παφλαγόνων ἐξιεῖ πρὸς βορέην
 ἄνεμον ἐς τὸν Εὐξείνιον καλεόμενον πόντον. Οὗτος ὁ Κροῖσος
 βαρβάρων πρῶτος, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, τοὺς μὲν κατεστρέ-
 ψατο Ἑλλήνων ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, τοὺς δὲ φίλους προσ-
 ποιήσατο. Κατεστρέψατο μὲν Ἰωνάς τε καὶ Αἰολέας καὶ
 Δωριέας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ, φίλους δὲ προσποιήσατο Λακε-
 δαιμονίους. Πρὸ δὲ τῆς Κροῖσου ἀρχῆς πάντες Ἕλληνες ἦσαν
 ἐλεύθεροι.

Χρόνου δὲ ἐπιγινόμενου καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν πάν- 28
 των τῶν ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ οἰκημένων (πλὴν γὰρ Κιλι-
 κων καὶ Λυκίων τοὺς ἄλλους πάντας ὑπ' ἐωυτῷ εἶχε κατα-
 στρεψάμενος ὁ Κροῖσος), ἀπικνεύονται ἐς Σάρδις ἀκμαζού- 29
 σας πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταί,
 οἱ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανον ἐόντες, ὡς ἕκαστος αὐτῶν
 ἀπικνεόιτο, καὶ δὴ καὶ Σόλων ἀνήρ Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναί-

οισι νόμους κελεύσασι ποιήσας ἀπεδήμησε ἕτεα δέκα κατὰ θεωρίας πρόφασιν ἐκπλώσας, ἵνα δὴ μὴ τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῆ ἴσσαι, τῶν ἔθετο. Αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἰοί τε ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· ὀρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατείχοντο δέκα ἕτεα χρήσεσθαι νόμοισι, τοὺς ἂν σφι Σόλων θῆται.

30 Αὐτῶν δὴ ὧν τούτων καὶ τῆς θεωρίας ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἶνεκεν ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρ' Ἀμασιν καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδεις παρὰ Κροῖσον. Ἀπικόμενος δὲ ἐξεινίζετο ἐν τοῖσι βασιληῖοισι ὑπὸ τοῦ Κροῖσου· μετὰ δὲ ἡμέρη τρίτη ἢ τετάρτη κελεύσαντος Κροῖσου τὸν Σόλωνα θεράποντες περιῆγον κατὰ τοὺς θησαυρούς, καὶ ἐπεδείκνυσαν πάντα ἔοντα μεγάλα τε καὶ ὀλβια. Θεσηάμενον δὲ μιν τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον, ὡς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἶρετο ὁ Κροῖσος τάδε· «Ξεῖνε Ἀθηναῖε, παρ' ἡμέας περὶ σέο λόγος ἀπίκται πολλὸς καὶ σοφίης εἶνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης, ὡς φιλοσοφῶν γῆν πολλὴν θεωρίας εἶνεκεν ἐπελήλυθας· νῦν ὧν ἱμερος ἐπειρέσθαι μοι ἐπῆλθε, εἴ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον». Ὁ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος ταῦτα ἐπειρώτα.

Σόλων δὲ οὐδὲν ὑποθωπεύσας, ἀλλὰ τῷ ἔοντι χρησάμενος λέγει· ὦ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον». Ἀποθωμάσας δὲ Κροῖσος, τὸ λεχθὲν εἶρετο ἐπιστροφῆως· «Κοίη δὴ κρίνεις Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον;» Ὁ δὲ εἶπε· «Τέλλω τοῦτο μὲν τῆς πόλιος εὖ ἡκούσης παῖδες ἦσαν καλοὶ τε κάγαθοί, καὶ σφι εἶδε ἅπασι τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμείναντα· τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὖ ἤκοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευτῆ τοῦ βίου λαμπροτάτη ἐπεγένετο· γενομένης γὰρ Ἀθηναίοισι μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἐν Ἐλευσῖνι βωθήσας καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων ἀπέθανε κάλλιστα, καὶ μιν Ἀθηναῖοι δημοσίη τε ἔθαψαν αὐτοῦ, τῆ περ ἔπεσε, καὶ ἐτίμησαν μεγάλως».

31 Ὡς δὲ Σόλων τὰ κατὰ τὸν Τέλλον, πολλὰ τε καὶ ὀλ-

βια, εἶπας προετρέψατο τὸν Κροῖσον, ἐπειρώτα, τίνα δεύτερον μετ' ἐκεῖνον ἴδοι, δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἴσσεσθαι.

Ὁ δὲ εἶπε· «Κλέοβῖν τε καὶ Βίτωνα. Τούτοισι γὰρ ἐοῦσι γένος Ἀργεῖοισι βίος τε ἀρκέων ὑπῆν καὶ πρὸς τούτῳ ῥώμη σώματος τοιήδε· ἀθλοφόροι τε ἀμφοτέροι ὁμοίως ἦσαν, καὶ δὴ καὶ λέγεται ὅδε ὁ λόγος· ἐούσης ὀρθῆς τῇ Ἥρῃ τοῖσι Ἀργεῖοισι ἔδεδε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγει κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν, οἱ δὲ σφι βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο ἐν ὥρῃ· ἐκκλητιόμενοι δὲ τῇ ὥρῃ οἱ νεηνῖαι ὑποδύντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλιν εἶλκον τὴν ἀμαζαν, ἐπὶ τῆς ἀμάξης δὲ σφι ὠχέετο ἡ μήτηρ, σταδίους δὲ πέντε καὶ τεσσεράκοντα διακομίσαντες ἀπίκοντο ἐς τὸ ἱρόν.

Ἡ ταῦτα δὲ σφι ποιήσασι καὶ ὀφθεῖσι ὑπὸ τῆς πανηγύριος τελευτῆ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο, διέδεξε τε ἐν τούτοισι ὁ θεός, ὡς ἀμεινον εἶη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῶειν. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν νεηνῖων τὴν ῥώμην, αἱ δὲ Ἀργεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἷων τέκνων ἐκύρρησε. Ἡ δὲ μήτηρ περιχαρῆς ἐοῦσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, σταῖσα ἀντίον τοῦ ἀγάλματος εὔχετο Κλεόβι τε καὶ Βίτωνι τοῖσι ἐωυτῆς τέκνοισι, οἳ μιν ἐτίμησαν μεγάλως, τὴν θεὸν δοῦναι, τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἀριστόν ἐστι. Μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχῆθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ οἱ νεηνῖαι οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τέλει τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δὲ σφέων εἰκόνας ποιησάμενοι ἀνέθεσαν ἐς Δελφοὺς ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων».

Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι, Κροῖ- 32
σος δὲ σπερχθεις εἶπε· «ᾧ ξεῖνε Ἀθηναῖε, ἡ δὲ ἡμετέρη εὐδαιμονίη οὕτω τοι ἀπέρριπται ἐς τὸ μηδέν, ὥστε οὐδὲ ἰδιωτέων ἀνδρῶν ἀξίους ἡμέας ἐποίησας;» Ὁ δὲ εἶπε· «ᾧ Κροῖσε, ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες ἐπειρωτᾶς ἀνθρωπῶν πρηγματῶν πέρι. Ἐν γὰρ τῷ μακρῷ χρόνῳ

πολλά μὲν ἔστι ἰδεῖν, τὰ μὴ τις ἐθέλει, πολλά δὲ καὶ παθεῖν. Ἐς γὰρ ἑβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζῆς ἀνθρώπῳ προτίθημι. Ἀπασέων δὲ τῶν ἡμερέων τῶν ἐς τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα ἡ ἐτέρη τῇ ἐτέρῃ ἡμέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν ὅμοιον προσάγει πρῆγμα.

» Οὕτω ὦν, ὦ Κροῖσε, πᾶν ἔστι ἀνθρωπος συμφορῆ. Ἐμοὶ δὲ σὺ καὶ πλουτέειν μέγα φαίνεαι καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων· ἐκεῖνο δέ, τὸ εἶρέό με, οὐ κώ σε ἐγὼ λέγω, πρὶν ἂν τελευτήσαντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι. Οὐ γάρ τι ὁ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρην ἔχοντος ὀλβιώτερός ἐστι, εἰ μὴ οἱ τύχη ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι εὖ τὸν βίον. Σκοπέειν ὦν χρὴ παντὸς χρήματος τὴν τελευτήν, κῆ ἀποβήσεται· πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς προρρίζους ἀνέτρεψε».

- 33 Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ οὐ κως ἐχαρίζετο· ὁ δὲ λόγου μιν ποιησάμενος οὐδενὸς ἀποπέμπεται, κάρτα δόξας ἀμαθέα εἶναι, ὅς τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεῖς τὴν τελευτήν παντὸς χρήματος ὄρᾶν ἐκέλευε.

[Ὁ Κροῖσος διαβάς τὸν Ἄλν ἐισβάλλει εἰς τὴν Καππαδοκίαν, ἣ ὁποία ἀνήκεν εἰς τοὺς Πέρσας. Τοῦτο μαθὼν ὁ Κῦρος, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐπέρχεται κατὰ τοῦ Κροίσου· μετὰ πεισματώδη δὲ μάχην τῶν δύο ἀντιπάλων στρατευμάτων ἀναγκάζεται ὁ Κροῖσος νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς Σάρδεις.]

3. Κῦρος καὶ Κροῖσος.

(Κεφ. 86 - 88)

- 86 Οἱ δὲ Πέρσαι τὰς τε Σάρδεις ἔσχον καὶ αὐτὸν Κροῖσον ἐζώγρησαν, ἄρξαντα ἔτεα τεσσαρεσκαίδεκα καὶ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας πολιορκηθέντα, κατὰ τὸ χρηστήριόν τε καταπαύσαντα τὴν ἑωυτοῦ μεγάλην ἀρχήν. Λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ Πέρσαι ἤγαγον παρὰ Κῦρον. Ὁ δὲ συνήσας πυρὴν μεγάλην

ἀνεβίβασε ἐπ' αὐτήν τὸν Κροϊσόν τε ἐν πέδησι δεδεμένον καὶ δις ἐπτὰ Λυδῶν παρ' αὐτὸν παῖδας, εἴτε δὴ ἐν νόῳ ἔχων ἀκροθίνια ταῦτα καταγιεῖν θεῶν ὅτεω δὴ, εἴτε καὶ εὐχὴν ἐπιτελέσαι θέλων, εἴτε καί, πυθόμενος τὸν Κροῖσον εἶναι θεοσεβέα, τοῦδε εἵνεκεν ἀνεβίβασε ἐπὶ τὴν πυρὴν βουλόμενος εἰδέναι, εἴ τίς μιν δαιμόνων ῥύσεται τοῦ μὴ ζῶντα κατακαυθῆναι.

Τὸν μὲν δὴ ποιέειν ταῦτα· τῷ δὲ Κροῖσῳ ἐστεῶτι ἐπὶ τῆς πυρῆς ἐσελθεῖν, καίπερ ἐν κακῷ ἐόντι τοσοῦτω, τὸ τοῦ Σόλωνος, ὡς οἱ εἶη σὺν θεῷ εἰρημένον, τὸ «μηδένα εἶναι τῶν ζώντων ὄλβιον». Ὡς δὲ ἄρα μιν προσστῆναι τοῦτο, ἀνενεικάμενον τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς ἡσυχίης ἐς τρίς οὐνομάσαι «Σόλων». Καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα κελεῦσαι τοὺς ἐρμηνέας ἐπειρέσθαι τὸν Κροῖσον, τίνα τοῦτον ἐπικαλέοιτο, καὶ τοὺς προσελθόντας ἐπειρωτᾶν. Κροῖσον δὲ τέως μὲν σιγὴν ἔχειν εἰρωτώμενον, μετὰ δέ, ὡς ἠναγκάζετο, εἶπεῖν· «Τὸν ἂν ἐγὼ πᾶσι τυράννοισι προετίμησα μεγάλων χρημάτων ἐς λόγους ἐλθεῖν». Ὡς δὲ σφι ἄσημα ἔφραζε, πάλιν ἐπειρώτων τὰ λεγόμενα. Λιπαρεόντων δὲ αὐτῶν καὶ ὄχλον παρεχόντων ἔλεγε δὴ, ὡς ἦλθε ἀρχὴν ὁ Σόλων ἐὼν Ἀθηναῖος, καὶ θεησάμενος πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὄλβον ἀποφλαυρίσειε, οἷα δὴ εἶπας, ὡς τε αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκοι, τῇ περ ἐκεῖνος εἶπε, οὐδὲν τι μᾶλλον ἐς ἑωυτὸν λέγων ἢ ἐς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον καὶ μάλιστα τοὺς παρὰ σφίσι αὐτοῖσι ὄλβιους δοκέοντας εἶναι.

Τὸν μὲν Κροῖσον ταῦτα ἀπηγγέεσθαι, τῆς δὲ πυρῆς ἤδη ἀμμένης καίεσθαι τὰ περιέσχατα. Καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα τῶν ἐρμηνέων, τὰ εἶπε Κροῖσος, μεταγόνοντα τε καὶ ἐννώσαντα, ὅτι καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ἐὼν ἄλλον ἄνθρωπον, γενόμενον ἑωυτοῦ εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐλάσσω, ζῶντα πυρὶ διδοίῃ, πρὸς τε τούτοις δείσαντα τὴν τίσιν καὶ ἐπιλεζάμενον, ὡς οὐδὲν εἶη τῶν ἐν ἀνθρώποισι ἀσφαλέως ἔχον, κελεύειν σβεννύναι τὴν ταχίστην τὸ καιόμενον πῦρ καὶ καταβιβάζειν Κροῖσόν τε καὶ τοὺς μετὰ

Κροΐσου. Καὶ τοὺς πειρωμένους οὐ δύνασθαι ἔτι τοῦ πυρὸς ἐπικρατῆσαι.

87 Ἐνθαῦτα λέγεται ὑπὸ Λυδῶν Κροΐσον μαθόντα τὴν Κύρου μετὰγνωσιν, ὡς ὦρα πάντα μὲν ἄνδρα σβεννύντα τὸ πῦρ, δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν, ἐπιβώσασθαι τὸν Ἀπόλλωνα ἐπικαλεόμενον, εἴ τί οἱ κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ ἔδωρήθη, παραστῆναι καὶ ῥύσασθαι μιν ἐκ τοῦ παρεόντος κακοῦ. Τὸν μὲν δακρύοντα ἐπικαλέεσθαι τὸν θεόν, ἐκ δὲ αἰθρίης τε καὶ νηνεμῆς συνδραμεῖν ἐξαπίνης νέφεα καὶ χειμῶνά τε καταρραγῆναι καὶ ὕσαι ὕδατι λαβροτάτῳ κατασβεσθῆναι τε τὴν πυρῆν. Οὕτω δὴ μαθόντα τὸν Κῦρον, ὡς εἶη ὁ Κροΐσος καὶ θεοφιλῆς καὶ ἀνὴρ ἀγαθός, καταβιβάσαντα αὐτὸν ἀπὸ τῆς πυρῆς εἰρέσθαι τάδε· «Κροΐσε, τίς σε ἀνθρώπων ἀνέγνωσε ἐπὶ γῆν τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον πολέμιον ἀντὶ φίλου ἐμοὶ καταστῆναι;» Ὁ δὲ εἶπε· «ἜΩ βασιλεῦ, ἐγὼ ταῦτα ἔπραξα τῇ σῆ μὲν εὐδαιμονίῃ, τῇ ἐμευτοῦ δὲ κακοδαιμονίῃ· αἴτιος δὲ τούτων ἐγένετο ὁ Ἑλλήνων θεὸς ἐπαίρας ἐμὲ στρατεύεσθαι. Οὐδεὶς γὰρ οὕτω ἀνόητός ἐστι, ὅστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἰρέεται· ἐν μὲν γὰρ τῇ οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσι, ἐν δὲ τῷ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας. Ἄλλὰ ταῦτα δαίμονί κου φίλον ἦν οὕτω γενέσθαι.»

88 Ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε, Κῦρος δὲ αὐτὸν λύσας κάτισέ τε ἐγγὺς ἐωυτοῦ καὶ κάρτα ἐν πολλῇ προμηθίῃ εἶχε, ἀπεθώμαζέ τε ὀρέων καὶ αὐτὸς καὶ οἱ περὶ ἐκεῖνον ἐόντες πάντες.

4. Λυδικὰ ἔθιμα — Ἰδρυσις ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς τὴν Τυρρηνίαν (Ἑτρουρίαν).

(Κεφ. 93-94)

93 Θώματα ἢ Λυδίη ἐς συγγραφὴν οὐ μάλα ἔχει, οἷά γε καὶ ἄλλη χώρα, πάρεξ τοῦ ἐκ τοῦ Τμώλου καταφερομένου ψήγματος. Ἐν δὲ ἔργον πολλὸν μέγιστον παρέχεται χωρὶς τῶν Αἰγυπτίων ἔργων καὶ τῶν Βαβυλωνίων· ἐστι αὐτόθι

Ἐλυάττεω τοῦ Κροίσου πατρὸς σῆμα, τοῦ ἡ κρηπίς μὲν ἐστὶ λίθων μεγάλων, τὸ δὲ ἄλλο χῶμα γῆς.

Λυδοὶ δὲ νόμοισι μὲν τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται, τοῖσι καὶ Ἕλληνας, πρῶτοι δὲ ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κοφάμενοι ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ καὶ κάπηλοι ἐγένοντο. Φασὶ δὲ αὐτοὶ Λυδοὶ καὶ τὰς παιγνίας τὰς νῦν σφίσι τε καὶ Ἕλλησι κατεστεύσας ἐωυτῶν ἐξεύρημα γενέσθαι. Ἄμα δὲ ταύτας τε ἐξευρεθῆναι παρὰ σφίσι λέγουσι καὶ Τυρσηνὴν ἀποικίσαι, ὧδε αὐτῶν λέγοντες.

Ἐπὶ βασιλέος Ἄττος τοῦ Μάνεω σιτοδείην ἰσχυρὴν ἀνά τὴν Λυδίην πᾶσαν γενέσθαι· καὶ τοὺς Λυδοὺς τέως μὲν διάγειν λιπαρέοντας, μετὰ δέ, ὡς οὐ παύεσθαι, ἄκεα δίζησθαι, ἄλλον δὲ ἄλλο ἐπιμηχανᾶσθαι αὐτῶν. Ἐξευρεθῆναι δὴ ὦν τότε καὶ τῶν κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων καὶ τῆς σφαίρης τὰς παιγνίας καὶ τῶν ἄλλων πασῶν παιγνίων τὰ εἶδεα πλὴν πεσσοῦν· τούτων γὰρ ὦν τὴν ἐξεύρεσιν οὐκ οἰκημεῦνται Λυδοὶ. Ποιέειν δὲ ὧδε πρὸς τὸν λιμὸν ἐξευρόντας· τὴν μὲν ἑτέραν τῶν ἡμερέων παίζειν πᾶσαν, ἵνα δὴ μὴ ζητέοιεν σιτία, τὴν δὲ ἑτέραν σιτέεσθαι παυομένους τῶν παιγνιῶν. Τοιοῦτω τρόπῳ διάγειν ἐπ' ἕτερα δυῶν δέοντα εἴκοσι.

Ἐπεῖτε δὲ οὐκ ἀνιέναι τὸ κακόν, ἀλλ' ἔτι ἐπὶ μᾶλλον βιάζεσθαι, οὕτω δὴ τὸν βασιλέα αὐτῶν δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν πάντων κληρῶσαι τὴν μὲν ἐπὶ μονῆ, τὴν δ' ἐπὶ ἐξόδῳ ἐκ τῆς χώρας, καὶ ἐπὶ μὲν τῇ μένειν αὐτοῦ λαγχανοῦση τῶν μοιρέων ἐωυτὸν τὸν βασιλέα προστάσσειν, ἐπὶ δὲ τῇ ἀπαλλασσομένη τὸν ἐωυτοῦ παῖδα, τῷ οὖνομα εἶναι Τυρσηνόν. Λαχόντας δὲ αὐτῶν τοὺς ἑτέρους ἐξιέναι ἐκ τῆς χώρας καταβῆναι ἐς Σμύρνην καὶ μηχανήσασθαι πλοῖα, ἐς τὰ ἐσθεμένους τὰ πάντα, ὅσα σφι ἦν χρηστά ἐπιπλα, ἀποπλέειν κατὰ βίου τε καὶ γῆς ζήτησιν, ἐς ὃ ἔθνεα πολλὰ παραμειψαμένους ἀπικέσθαι ἐς Ὀμβρικούς, ἔνθα σφέας ἐνιδρύσασθαι πόλιος καὶ οἰκέειν τὸ μέχρι

τοῦδε. Ἄντι δὲ Λυδῶν μετονομασθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ βασιλέως τοῦ παιδός, ὅς σφεας ἀνήγαγε· ἐπὶ τούτου τὴν ἐπωνυμίην ποιευμένους ὀνομασθῆναι Τυρσηνοὺς.

5. Περσικὰ ἔθιμα.

(Κεφ. 131 - 138, 140)

- 131 Πέρσας δὲ οἶδα νόμοισι τοῖσδε χρεωμένους· ἀγάλματα μὲν καὶ νηοὺς καὶ βωμοὺς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἰδρῦεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιεῦσι μωρίην ἐπιφέροντας, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, ὅτι οὐκ ἀνθρωποφύεας ἐνόμισαν τοὺς Θεοὺς, κατὰ περ οἱ Ἕλληγες, εἶναι. Οἱ δὲ νομίζουσι Διὶ μὲν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν οὐρέων ἀναβαίνοντες θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες. Θύουσι δὲ ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ καὶ γῆ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ ἀνέμοισι. Τούτοισι μὲν δὴ θύουσι μόνουσι ἀρχῆθεν, ἐπιμεμαθήκασι δὲ καὶ τῇ Οὐρανίῃ θύειν, παρὰ τε Ἀσσυρίων μαθόντες καὶ Ἀραβίων.
- 132 Θυσίῃ δὲ τοῖσι Πέρσησι περὶ τοὺς εἰρημένους θεοὺς ἦδε κατέστηκε. Οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι μέλλοντες θύειν· οὐ σπονδῆ χρέωνται, οὐκὶ αὐλῶ, οὐ στέμμασι, οὐκὶ οὐλῆσι. Τῶν δὲ ὡς ἂν ἐκάστῳ τις θύειν θέλῃ, ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος καλεεὶ τὸν θεόν, ἐστὲφανωμένους τὸν τιήρην μυρσίην μάλιστα. Ἐωυτῶ μὲν δὴ τῶ θύοντι ἰδίῃ μόνῳ οὐ οἱ ἐγγίνεταί ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ, ὁ δὲ τοῖσι πᾶσι Πέρσησι κατεύχεται εὖ γίνεσθαι καὶ τῶ βασιλεί· ἐν γὰρ δὴ τοῖσι ἅπασι Πέρσησι καὶ αὐτὸς γίνεται. Ἐπεὰν δὲ διαμιστύλας κατὰ μέρεα τὸν ἱρήιον ἐψήσῃ τὰ κρέα, ὑποπάσας ποιήν ὡς ἀπαλωτάτην, μάλιστα δὲ τὸ τρίφυλλον, ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὧν πάντα τὰ κρέα. Διαθέντος δὲ αὐτοῦ, μάγος ἀνὴρ παρεστεῶς ἐπαεῖδει θεογονίην, οἷον δὲ ἐκεῖνοι λέγουσι εἶναι τὴν ἐπαοιδήν. ἄνευ γὰρ δὴ

μάγου οὐ σφι νόμος ἐστὶ θυσίας ποιέεσθαι. Ἐπισχῶν δὲ ὀλίγον χρόνον ἀποφέρεται ὁ θύσας τὰ κρέα καὶ χρᾶται, ὅ τι μιν λόγος αἰρέει.

133

Ἡμέρην δὲ ἀπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ ἕκαστος ἐγένετο. Ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαίτα τῶν ἄλλων δικαιοῦσι προτίθεσθαι. ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ἵππον καὶ κάμηλον καὶ ὄνον προτιθέαται ὅλους ὀπτούς ἐν καμίνουσι, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτά τῶν προβάτων προτιθέαται. Σίτοισι δὲ ὀλίγοισι χρέωνται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι καὶ οὐκ ἀλέσι. καὶ διὰ τοῦτο φασὶ Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφι ἀπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δέ τι παραφέροιο ἐσθιοντας ἂν οὐ παύεσθαι. Οἴνω δὲ κάρτα προσκέαται, μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθασι βουλευέσθαι τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγμάτων. Τὸ δ' ἂν ἄδη σφι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος, ἐν τοῦ ἂν ἐόντες βουλευῶνται. καὶ ἦν μὲν ἄδη καὶ νήφουσι, χρέωνται αὐτῶ, ἦν δὲ μὴ ἄδη, μετιεῖσι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλευῶνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγιγνώσκουσι.

Ἐντυγχάνοντες δ' ἀλλήλοισι ἐν τῇσι ὁδοῖσι, τῷδε ἂν τις 134 διαγνοίη, εἰ ὅμοιοι εἰσι οἱ συντυγχάνοντες. ἀντὶ γὰρ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους φιλέουσι τοῖσι στόμασι. Ἦν δὲ ἦ οὔτερος ὑποδεέστερος ὀλίγῳ, τὰς παρειὰς φιλέονται. Ἦν δὲ πολλῶ ἦ οὔτερος ἀγεννέστερος, προσπίπτων προσκυνεῖ τὸν ἕτερον.

Τιμῶσι δὲ ἐκ πάντων τοὺς ἀγχιιστα ἐωυτῶν οἰκέοντας 135 μετὰ γε ἐωυτοῦς, δεύτερα δὲ τοὺς δευτέρους, μετὰ δὲ κατὰ λόγον προβαίνοντες τιμῶσι. ἥκιστα δὲ τοὺς ἐωυτῶν ἕκαστάτω οἰκημένους ἐν τιμῇ ἄγονται, νομίζοντες ἐωυτοῦς εἶναι ἀνθρώπων μακρῶ τὰ πάντα ἀρίστους, τοὺς δὲ ἄλλους κατὰ λόγον τὸν λεγόμενον τῆς ἀρετῆς ἀντέχεσθαι, τοὺς δὲ ἕκαστάτω

οικέοντας ἀπὸ ἑωυτῶν κακίστους εἶναι. Ξεινικά δὲ νόμια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα. Καὶ γὰρ δὴ τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα νομίσαντες τῆς ἑωυτῶν εἶναι καλλίω φορέουσι καὶ ἐς τοὺς πολέμους τοὺς Αἰγυπτίους θώρηκας.

- 136 Παιδεύουσι δὲ τοὺς παῖδας ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι μέχρι εικοσαέτεος τρία μούνα, ἱππεύειν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθίζεσθαι. Πρὶν δὲ ἢ πενταέτης γένηται, οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὄψιν τῷ πατρὶ, ἀλλὰ παρὰ τῆσι γυναιξὶ δίαιταν ἔχει· τοῦδε δὲ εἵνεκα τοῦτο οὕτω ποιεέται, ἵνα, ἢν ἀποθάνῃ τρεφόμενος, μηδε-
- 137 μίαν ἄσῃν τῷ πατρὶ προσβάλλῃ. Αἰνέω μὲν νῦν τοῦτον τὸν νόμον, αἰνέω δὲ καὶ τόνδε, τὸ μὴ μιῆς αἰτίας εἵνεκα μηδὲ αὐτὸν τὸν βασιλέα μηδένα ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν· ἀλλὰ λογισάμενος, ἢν εὐρίσκη πλέω τε καὶ μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημάτων, οὕτω τῷ θυμῷ χρᾶται.

- 138 Ἄσσα δὲ σφι ποιεῖν οὐκ ἔξεστι, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστι. Αἰσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται, δεῦτερα δὲ τὸ ὀφείλειν χρέος, πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων εἵνεκα, μάλιστα δὲ ἀναγκαίῃν φασὶ εἶναι τὸν ὀφείλοντα καὶ τι ψεῦδος λέγειν. Ἐς ποταμὸν δὲ οὔτε ἐμπτύουσι οὔτε χεῖρας ἐναπονίζονται οὐδὲ ἄλλον οὐδένα περιορῶσι, ἀλλὰ σέβονται τοὺς ποταμοὺς μάλιστα.

- 140 Ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω περὶ αὐτῶν εἰδὼς εἰπεῖν. Τάδε μέντοι ὡς κρυπτόμενα λέγεται καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ ἀποθανόντος ὡς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω ὁ νέκυς, πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἐλκυσθῇ. Μάγους μὲν γὰρ ἀτρεκέως οἶδα ταῦτα ποιέοντας. ἐμφανέως γὰρ δὴ ποιεῦσι. Κατακηρώσαντες δὲ ὦν τὸν νέκυν Πέρσαι γῆ κρύπτουσι.

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΥΤΕΡΠΗ

1. Ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου. — Ἀπό-
πειρα τοῦ Ψαμμήτιχου, ὅπως ἐξακριβώσῃ, τίνες
οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων.

(Κεφ. 1-2)

Τελευτήσαντος δὲ Κύρου παρέλαβε τὴν βασιληίην Καμβύ- 1
σης, Κύρου ἐὼν παῖς καὶ Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυ-
γατρὸς, τῆς προαποθανούσης Κῦρος αὐτὸς τε μέγα πένθος
ἐποιήσατο καὶ τοῖσι ἄλλοισι προεῖπε πᾶσι, τῶν ἦρχε, πένθος
ποιέεσθαι. Ταύτης δὴ τῆς γυναικὸς ἐὼν παῖς καὶ Κύρου Καμ-
βύσης Ἴωνας μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πατρῷους ἐνόμιζε,
ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο στρατηλασίην, ἄλλους τε παραλα-
βῶν, τῶν ἦρχε, καὶ δὴ καὶ Ἑλλήνων, τῶν ἐπεκράτεε.

Οἱ δ' Αἰγύπτιοι, πρὶν μὲν ἢ Ψαμμήτιχον σφῶν βασιλεῦ- 2
σαι, ἐνόμιζον ἑωυτοὺς πρῶτους γενέσθαι πάντων ἀνθρώπων.
Ἐπειδὴ δὲ Ψαμμήτιχος βασιλεύσας ἠθέλησε εἰδέναι, οὔτινες
γενοῖατο πρῶτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύγας προτέρους γε-
νέσθαι ἑωυτῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἑωυτοὺς. Ψαμμήτιχος δέ, ὡς
οὐκ ἐδύνατο πυνθανόμενος πόρον οὐδένα τούτου ἀνευρεῖν,
ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε. παιδία δύο νεογνά ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυ-
χόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν ἐς τὰ ποιμνία ἐντειλάμενος μη-
δένα ἀντίον αὐτῶν μηδεμίαν φωνὴν ἰέναι, ἐν στέγῃ δὲ ἐρήμη
ἐπ' ἑωυτῶν κέεσθαι αὐτὰ καὶ τὴν ὥρην ἐπαγινέειν σφι αἶγας,
πλήσαντα δὲ τοῦ γάλακτος τᾶλλα διαπρήσσεσθαι. Ταῦτα δὲ

ἐποίεέ τε καὶ ἐνετέλλετο ὁ Ψαμμῆτιχος θέλων ἀκοῦσαι τῶν παιδίων, ἀπαλλαχθέντων τῶν ἀσῆμων κνύζημάτων, ἦντινα φωνὴν ῥήξουσι πρώτην. Τά περ ὧν καὶ ἐγένετο.

Ὡς γὰρ διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα τῷ ποιμένι πρήσοντι, ἀνοίγοντι τὴν θύρην καὶ ἐσιόντι τὰ παιδιά ἀμφοτέρα προσπίπτοντα βεκὸς ἐφώνεον ὀρέγοντα τὰς χεῖρας. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀκούσας ἤσυχος ἦν ὁ ποιμὴν, ὡς δὲ πολλάκις φοιτέοντι καὶ ἐπιμελομένῳ πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος, οὕτω δὴ σημήνας τῷ δεσπότῃ ἤγαγε κελεύσαντος ἐς ὄψιν τὴν ἐκείνου. Ἀκούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμῆτιχος ἐπυνθάνετο, οἵτινες ἀνθρώπων βεκὸς τι καλέουσι, πυνθανόμενος δὲ εὔρισκε Φρύγας καλέοντας τὸν ἄρτον. Οὕτω καὶ τοιοῦτῳ πρήγματι σταθμησάμενοι Αἰγύπτιοι συνεχώρησαν τοὺς Φρύγας πρεσβυτέρους εἶναι ἐωυτῶν. Οὕτω μὲν γενέσθαι τῶν ἱρέων τοῦ Ἡφαίστου τοῦ ἐν Μέμφι ἤκουον. Ἕλληνες δὲ λέγουσι ἄλλα τε μάταια πολλὰ καὶ ὡς γυναικῶν τὰς γλώσσας ὁ Ψαμμῆτιχος ἐκταμῶν τὴν δίαιταν οὕτω ἐποίησατο τῶν παιδίων παρὰ ταύτησι τῆσι γυναιξί.

2. Φύσις τοῦ ἐδάφους τῆς Αἰγύπτου.—Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Αἰγυπτίων.

(Κεφ. 4 - 5, 10 - 12, 35 - 36, 78, 80)

- 4 Βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον Αἰγύπτου ἀνθρωπον ἔλεγον Μίνα. Ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηβαϊκοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἔλος, καὶ αὐτῆς εἶναι οὐδὲν ὑπερέχον τῶν νῦν ἐνεργε λίμνης τῆς Μοίριος ἐόντων, ἐς τὴν ἀνάπλοος ἀπὸ θαλάσσης
- 5 ἑπτὰ ἡμερέων ἐστὶ ἀνά τὸν ποταμόν. Καὶ εὖ μοι ἐδόκεον λέγειν περὶ τῆς χώρας. Δῆλα γάρ τινι καὶ μὴ προακούσαντι, ἰδόντι δέ, ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, ὅτι Αἴγυπτος, ἐς τὴν Ἕλληνας ναυτίλλονται, ἐστὶ Αἰγυπτίοισι ἐπίκτητός τε γῆ καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ κατύπερθε ἔτι τῆς λίμνης ταύ-

της μέχρι τριῶν ἡμερέων πλόου ἔστι ἕτερον τοιοῦτο. Αἰγύπτου γὰρ φύσις ἐστὶ τῆς χώρας τοιήδε. προσπλέων, ἔτι καὶ ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς, κατεῖς καταπειρητηρίην πηλὸν τε ἀνοίσεις καὶ ἐν ἔνδεκα ὀργυίῃσι ἔσειαι. Τοῦτο ἐπὶ τοσοῦτο δηλοῖ πρόχυσιν τῆς γῆς εὐῶσαν.

Ταύτης ὦν τῆς χώρας ἡ πολλή, κατὰ περ οἱ ἱρέες ἔλε- 10 γον, ἐδόκεε καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπίκτητος Αἰγυπτίοισι. Τῶν γὰρ οὐρέων τῶν ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων τὸ μεταξὺ ἐφαίνετό μοι εἶναί κοτε κόλπος θαλάσσης, ὡσπερ τὰ τε περὶ Ἴλιον καὶ Τευθρανίην καὶ Ἐφεσόν τε καὶ Μαιάνδρου πεδίον, ὡς γε εἶναι σμικρὰ ταῦτα μεγάλοισι συμβαλεῖν. Τῶν γὰρ ταῦτα τὰ χωρία προσχυσάντων ποταμῶν ἐνὶ τῶν στομάτων τοῦ Νείλου, ἐόντος πενταστόμου, οὐδεὶς πλήθεος περὶ ἄξιος συμβληθῆναί ἐστι.

Ἔστι δὲ τῆς Ἀραβίης χώρας, Αἰγύπτου δὲ οὐ πρόσω, 11 κόλπος θαλάσσης ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης. Ἐτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ τὴν Αἰγυπτον δοκέω γενέσθαι κου· καὶ ὁ μὲν ἐκ τῆς βορηῆς θαλάσσης ἐσεῖχε ἐπ' Αἰθιοπίης, ὁ δὲ Ἀράβιος ἐκ τῆς νοτίης ἔφερε ἐπὶ Συρίας. Εἰ ὦν ἐθελήσει ἐκτρέψαι τὸ ῥέεθρον ὁ Νεῖλος ἐς τοῦτον τὸν Ἀράβιον κόλπον, τί μιν κωλύει ῥέοντος τούτου ἐκχωσθῆναι ἐντὸς γε δισμυρίων ἐτέων; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλπομαι γε καὶ μυρίων ἐντὸς χωσθῆναι ἄν. Κοῦ γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι οὐκ ἂν χωσθεῖη κόλπος καὶ πολλῶ μέρων ἔτι τούτου ὑπὸ τοσοῦτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτω ἐργατικοῦ;

Τὰ περὶ Αἰγυπτον ὦν καὶ τοῖσι λέγουσι αὐτὰ πείθομαι 12 καὶ αὐτὸς οὕτω κάρτα δοκέω εἶναι, ἰδὼν τὴν τε Αἰγυπτον προκειμένην τῆς ἐχομένης γῆς κογχυλίᾳ τε φαινόμενα ἐπὶ τοῖσι οὖρεσι καὶ ἄλμην ἐπανθέουσιν, ὥστε καὶ πυραμίδας δηλέσθαι, καὶ ψάμμον μούνον Αἰγύπτου οὖρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ Μέμ-

φιος ἔχον, πρὸς δὲ τῇ χώρῃ οὔτε τῇ Ἀραβίῃ προσούρω εἰούση τὴν Αἴγυπτον προσεικέλην οὔτε τῇ Λιβύῃ, οὐ μὲν οὐδὲ τῇ Συρίῃ (τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρά θάλασσαν Σύριοι νέμονται), ἀλλὰ μελάγγαιόν τε καὶ καταρρηγνυμένην ὥστε εἰούσαν ἰλὺν τε καὶ πρόχυσιν ἐξ Αἰθιοπίης κατενηνευγμένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. Τὴν δὲ Λιβύην ἴδμεν ἐρυθροτέρην τε γῆν καὶ ὑποψαμμοτέρην, τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην ἀργιλωδεστέραν τε καὶ ὑπόπετρον εἰούσαν.

35 Ἐρχομαι δὲ περὶ Αἰγύπτου μηνυμένων τὸν λόγον, ὅτι πλεῖστα θωμάσια ἔχει καὶ ἔργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώραν. τούτων εἵνεκα πλέω περὶ αὐτῆς εἰρήσεται. Αἰγύπτιοι ἅμα τῶ οὐρανῶ τῶ κατὰ σφέας εἰσὶν ἕτεροίω καὶ τῶ ποταμῶ φύσιν ἀλλοίην παρεχομένω ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοί, τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαλιν τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐστήσαντο ἡθεὰ τε καὶ νόμους. Ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους εἰσὶν ὑφαίνουσι. ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνω τὴν κρόκην ὠθέοντες, Αἰγύπτιοι δὲ κάτω. Τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φοροῦσι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων.

36 Οἱ ἱεεὲς τῶν θεῶν τῇ μὲν ἄλλῃ κομῶσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ξυρέονται. Τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἅμα κήδει κεκάρθαι τὰς κεφαλὰς, ἐς τοὺς μάλιστα ἰκνέεται, Αἰγύπτιοι δὲ ὑπὸ τοὺς θανάτους ἀνιεῖσι τὰς τρίχας αὐξέσθαι τὰς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῶ γενεῖω, τέως ἐξυρημένοι. Τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θηρίων ἡ διαίτα ἀποκέκριται, Αἰγυπτίοισι δὲ ὁμοῦ θηρίοισι ἡ διαίτα ἐστὶ. Ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθῶν ὄλλοι ζῶουσι, Αἰγυπτίων δὲ τῶ ποιευμένω ἀπὸ τούτων τὴν ζῶην ὄνειδος μεγιστόν ἐστι, ἀλλὰ ἀπὸ ὀλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς ζειὰς μετεξέτεροι καλέουσι. Φυρῶσι τὸ μὲν σταῖς τοῖσι ποσί, τὸν δὲ πηλὸν τῆσι χερσί. Εἴματα τῶν μὲν ἀνδρῶν ἕκαστος ἔχει δύο, τῶν δὲ γυναικῶν ἐν ἑκάστῃ. Τῶν ἰστίων τοὺς κρίκους

καὶ τοὺς κάλους οἱ μὲν ἄλλοι ἔξωθεν προσδέουσι, Αἰγύπτιοι δὲ ἔσωθεν. Γράμματα γράφουσι καὶ λογίζονται ψήφοισι "Ἕλληνες μὲν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα, Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά· καὶ ποιεῦντες ταῦτα αὐτοὶ μὲν φασὶ ἐπὶ δεξιὰ ποιεῖν, "Ἕλληνας δὲ ἐπ' ἀριστερά. Διαφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἱρά, τὰ δὲ δημοτικὰ καλέεται.

Ἐν δὲ τῆσι συνουσίησι τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτῶν, ἐπεὰν ἀπὸ 78 δείπνου γένωνται, περιφέρει ἀνὴρ νεκρὸν ἐν σφοῶ ξύλινον, μεμιμημένον ἐς τὰ μάλιστα καὶ γραφῆ καὶ ἔργῳ, μέγαθος ὅσον τε πηχυαῖον ἢ δίπηχυν. δεικνὺς δὲ ἐκάστῳ τῶν συμποτέων λέγει. «Ἐς τοῦτον ὀρέων πῖνε τε καὶ τέρπευ. ἔσσαι γὰρ ἀποθανῶν τοιοῦτος».

Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι ἄλλον οὐδένα ἐπικτῶν- 80 ται. Συμφέρονται δὲ τόδε Ἑλλήνων μόνουσι Λακεδαιμονίοισι· οἱ νεώτεροι αὐτῶν τοῖσι πρεσβυτέροισι συντυγχάνοντες εἴκουσι τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκτρέπονται· καὶ ἐπιούσι ἐξ ἔδρης ὑπανιστέαται. Τόδε μέντοι ἄλλοισι οὐδαμοῖσι συμφέρονται. ἀντὶ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους ἐν τῆσι ὁδοῖσι προσκυνέουσι κατιέντες μέχρι τοῦ γούνατος τὴν χεῖρα.

3. Ἀμασις

(Κεφ. 177 - 179)

Ἐπ' Ἀμάσιος βασιλέος λέγεται Αἴγυπτος μάλιστα δὴ 177 τότε εὐδαιμονῆσαι καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῇ χώρῃ γινόμενα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώρας τοῖσι ἀνθρώποισι, καὶ πόλις ἐν αὐτῇ γενέσθαι τὰς ἀπάσας τότε δισμυρίας τὰς οἰκεομένας. Νόμον τε Αἰγυπτίοισι τόνδε Ἀμασίς ἐστὶ ὁ καταστήσας, ἀποδεικνύναι ἔτεος ἐκάστου τῷ νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυπτίων, ὅθεν βιοῦται· μὴ δὲ ποιεῦντα ταῦτα μηδὲ ἀποφαίνοντα δικαίην ζόην

ἰθύνεσθαι θανάτῳ. Σόλων δὲ ὁ Ἀθηναῖος λαβὼν ἐξ Αἰγύπτου τοῦτον τὸν νόμον Ἀθηναίοισι ἔθετο· τῷ ἐκεῖνοι ἐς αἰὲν χρέωνται, ἐόντι ἀμώμῳ νόμῳ.

178 Φιλέλλην δὲ γενόμενος ὁ Ἄμασις ἄλλα τε ἐς Ἑλλήνων μετεξετέρους ἀπεδέξατο, καὶ δὴ καὶ τοῖσι ἀπικνεομένοισι ἐς Αἴγυπτον ἔδωκε Ναύκρατιν πόλιν ἐνοικῆσαι. τοῖσι δὲ μὴ βουλομένοισι αὐτῶν οἰκέειν, αὐτοῦ δὲ ναυτιλλομένοισι ἔδωκε χώρους ἐνιδρύσασθαι βωμούς καὶ τεμένεα θεοῖσι. Τὸ μὲν νυν μέγιστον αὐτῶν τέμενος καὶ οὐνομαστότατον ἐὼν καὶ χρησιμώτατον, καλεόμενον δὲ Ἑλλήνιον, αἶδε πόλιές εἰσι αἱ ἰδρυμέναί κοινῇ, Ἰώνων μὲν Χίος καὶ Τέως καὶ Φώκαια καὶ Κλάζομεναί, Δωριέων δὲ Ῥόδος καὶ Κνίδος καὶ Ἀλικαρνησσὸς καὶ Φάσηλις, Αἰολέων δὲ ἡ Μυτιληναίων μούνη. Τούτων μὲν ἐστὶ τοῦτο τὸ τέμενος, καὶ προστάτας τοῦ ἐμπορίου αὐται αἱ πόλιές εἰσι αἱ παρέχουσαι ὅσαι δὲ ἄλλαι πόλιες μεταποιεῦνται, οὐδὲν σφι μετεὸν μεταποιεῦνται. Χωρὶς δὲ Αἰγινῆται ἐπὶ ἑωυτῶν ἰδρύσαντο τέμενος Διός, καὶ ἄλλο Σάμιοι Ἡρῆς καὶ Μιλήσιοι Ἀπόλλωνος.

179 Ἦν δὲ τὸ παλαιὸν μούνη ἡ Ναύκρατις ἐμπόριον καὶ ἄλλο οὐδὲν Αἰγύπτου. Εἰ δέ τις ἐς τῶν τι ἄλλο στομάτων τοῦ Νείλου ἀπίκοιτο, χρῆν ὁμόσαι μὴ μὲν ἐκόντα ἐλθεῖν, ἀπομόσαντα δὲ τῇ νηὶ αὐτῇ πλέειν ἐς τὸ Κανωβικόν. ἢ εἰ μὴ γε οἶά τε εἶη πρὸς ἀνέμους ἀντίους πλέειν, τὰ φορτία ἔδεε περιάγειν ἐν βάρισι περὶ τὸ Δέλτα, μέχρι οὗ ἀπίκοιτο ἐς Ναύκρατιν. Οὕτω μὲν δὴ Ναύκρατις ἐτετίμητο. Κυρηναίοισι δὲ Ἄμασις φιλότητά τε καὶ συμμαχίην συνεθήκατο. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα ὁ Ἄμασις ἐς τὴν Ἑλλάδα.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Θ Α Λ Ε Ι Α

[Ὁ Καμβύσης νικᾷ τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον τοῦ Ἀμάσιος Ψαμμήνιτον παρὰ τὸ Πηλούσιον—πόλιν τῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ Δέλτα — καὶ ἀναγκάζει αὐτὸν ν' ἀποσυρθῆ μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὴν Μέμφιν· πολιορκήσας δὲ αὐτὴν καὶ κυριεύσας συλλαμβάνει τὸν Ψαμμήνιτον αἰχμάλωτον.]

1. Καμβύσης καὶ Ψαμμήνιτος.

(Κεφ. 14-15)

Ἡμέρη δὲ δεκάτῃ, ἀπ' ἧς παρέλαβε τὸ τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι 14 Καμβύσης, κατίσας ἐς τὸ προάστειον τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων Ψαμμήνιτον, βασιλεύσαντα μῆνας ἕξ, τοῦτον κατίσας σὺν ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι διεπειρᾶτο αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ποιέων τοιάδε. στείλας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθῆτι δουληίῃ ἐξέπεμπε ἐπ' ὕδωρ ἔχουσαν ὑδρήιον, συνέπεμπε δὲ καὶ ἄλλας παρθένους ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν πρώτων, ὁμοίως ἐσταλμένας τῇ τοῦ βασιλέως. Ὡς δὲ βοῆ τε καὶ κλαυθμῶ παρήρισαν αἱ παρθένοι παρὰ τοὺς πατέρας, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀνεβῶν τε καὶ ἀντέκλαιον ὀρέοντες τὰ τέκνα κεκακωμένα, ὁ δὲ Ψαμμήνιτος προῖδῶν καὶ μαθὼν ἔκυψε ἐς τὴν γῆν.

Παρελθουσέων δὲ τῶν ὑδροφόρων, δευτέρα αὐτοῦ τὸν παῖδα ἔπεμπε μετ' ἄλλων Αἰγυπτίων δισχιλίων τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἔχόντων, τοὺς τε αὐχένας κάλω δεδεμένους καὶ τὰ στόματα ἐγκεχαλινωμένους. Ἦγοντο δὲ ποινήν τείσοντες Μυτιληναίων τοῖσι ἐν Μέμφι ἀπολομένοισι σὺν τῇ νηί· ταῦτα γὰρ ἐδίκασαν

οἱ βασιλῆιοι δικασταί, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἐκάστου δέκα Αἰγυπτίων τῶν πρώτων ἀνταπόλλυσθαι. Ὁ δὲ ἰδὼν παρεξιώντας καὶ μαθὼν τὸν παῖδα ἀγόμενον ἐπὶ θάνατον, τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῶν περικατημένων αὐτὸν κλαιόντων καὶ δεινὰ ποιούντων, τωὐτὸ ἐποίησε, τὸ ἐπὶ τῇ θυγατρὶ.

Παρελθόντων δὲ καὶ τούτων, συνήνεκε ὥστε τῶν συμποτέων αὐτοῦ ἄνδρα ἀπληκίστερον, ἐκπεπτωκότα ἐκ τῶν ἔόντων ἔχοντά τε οὐδέν, εἰ μὴ ὅσα πτωχός, καὶ προσαιτέοντα τὴν στρατιήν, παριέναι Ψαμμήνιτόν τε τὸν Ἀμάσιος καὶ τοὺς ἐν τῷ προαστείῳ κατημένους τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ δὲ Ψαμμήνιτος ὡς εἶδε, ἀνακλαύσας μέγα καὶ καλέσας ὀνομαστὶ τὸν ἑταῖρον ἐπλήξατο τὴν κεφαλὴν. Ἦσαν δ' ἄρα αὐτοῦ φύλακοι, οἱ τὸ ποιούμενον πᾶν ἐξ ἐκείνου ἐπ' ἐκάστη ἐξόδῳ Καμβύσῃ ἐσήμαινον.

Θωμάσας δὲ ὁ Καμβύσης τὰ ποιούμενα πέμψας ἄγγελον εἰρώτα αὐτὸν λέγων τάδε. «Δεσπότης σε Καμβύσης, Ψαμμήνιτε, εἰρωτᾷ, διότι δὴ τὴν μὲν θυγατέρα ὀρέων κεκακωμένην καὶ τὸν παῖδα ἐπὶ θάνατον στείχοντα οὔτε ἀνέβωσας οὔτε ἀπέκλαυσας, τὸν δὲ πτωχὸν οὐδέν σοι προσήκοντα, ὡς ἄλλων πυνθάνεται, ἐτίμησας ;» Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρώτα, ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε. «Ἦ παῖ Κύρου, τὰ μὲν οἰκῆρια ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίειν, τὸ δὲ τοῦ ἑταίρου πένθος ἄξιον ἦν δακρύων, ὃς ἐκ πολλῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἐκπεσῶν ἐς πτωχήν ἀπίκται ἐπὶ γήραος οὐδῶ». Καὶ ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τούτου ἤκουσε, εὖ δοκέειν οἱ εἰρῆσθαι. Λέγεται δὲ ὑπ' Αἰγυπτίων δακρύνειν μὲν Κροῖσον (ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος ἐπισπόμενος Καμβύσῃ ἐπ' Αἴγυπτον), δακρύνειν δὲ Περσέων τοὺς παρεόντας, αὐτῶ τε Καμβύσῃ ἐσελθεῖν οἰκτὸν τινα καὶ αὐτίκα κελεύειν τὸν τε αὐτοῦ παῖδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων σφάζειν καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστείου ἀναστήσαντας ἄγειν παρ' ἐωυτόν.

λά πρῶτον κατακοπέντα, αὐτὸν δὲν Ψαμμήνιτον ἀναστήσαντες ἦγον παρὰ Καμβύσεια. ἔνθα τοῦ λοιποῦ διαίτητο ἔχων οὐδὲν βίαιον.

2. Ὁ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους.

(Κεφ. 39 - 43.)

Καμβύσειω δὲ ἐπ' Αἴγυπτον στρατευομένου ἐποιήσαντο 39 καὶ Λακεδαιμόνιοι στρατήϊν ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεια τὸν Αἰάκειος, ὃς ἔσχε Σάμον ἐπαναστάς. Ἰσχυὸν δὲ ξεινίην Ἀμασί, τῷ Αἰγύπτου βασιλεῖ, συνεθήκατο πέμπων τε δῶρα καὶ δεκόμενος ἄλλα παρ' ἐκείνου. Ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ αὐτίκα τοῦ Πολυκράτους τὰ πρήγματα ἠῤῥετο καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· ὅκου γὰρ ἰθύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἐχώρει εὐτυχέως. Ἐκτετο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν καὶ χιλίους τοξότας. Ἐφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας, διακρίνων δὲ οὐδένα· τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον ἀποδιδούς, τὰ ἔλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβών. Συχνὰς μὲν δὴ τῶν νήσων ἀραιρήκει, πολλὰ δὲ καὶ τῆς ἠπείρου ἄστυα. Ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους πανστρατιῆ βωθέοντας Μιλησίοισι ναυμαχίῃ κρατήσας εἶλε, οἱ τὴν τάφρον περὶ τὸ τεῖχος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι ὠρυξαν.

Καὶ κως τὸν Ἀμασίον εὐτυχέων μεγάλως ὁ Πολυκράτης 40 οὐκ ἐλάνθανε, ἀλλὰ οἱ τοῦτ' ἦν ἐπιμελής. Πολλῶν δὲ ἔτι πλεονός οἱ εὐτυχίης γινομένης γράψας ἐς βιβλίον τάδε ἐπέστειλε ἐς Σάμον. «Ἀμασίς Πολυκράτει ὧδε λέγει. Ἡδὺ μὲν πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξεινὸν εὖ πρήσσοντα· ἐμοὶ δὲ αἰσαί μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι, ἐπιστάμενῳ τὸ θεῖον ὡς ἔστι φθονερόν. Καὶ κως βούλομαι καὶ αὐτὸς καί, τῶν ἂν κήδωμαι, τὸ μὲν τι εὐτυχεῖν τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταίειν, καὶ οὕτω διαφέρειν τὸν αἰῶνα ἐναλλάξ πρήσων ἢ εὐτυχεῖν τὰ

πάντα. Οὐδένα γάρ κω λόγω οἶδα ἀκούσας, ὅστις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος, εὐτυχέων τὰ πάντα. Σὺ ὦν νῦν ἐμοὶ πειθόμενος ποιήσον πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιαύδε. φροντίσας, τὸ ἂν εὐρῆς ἐόν τοι πλείστου ἄξιον καὶ ἐπ' ᾧ σὺ ἀπολομένῳ μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις, τοῦτο ἀπόβαλε οὕτω, ὅπως μηκέτι ἤξει ἐς ἀνθρώπους. Ἦν τε μὴ ἐναλλάξ ἤδη τῶπὸ τούτου αἰ εὐτυχίαι τοι τῆσι πάθῃσι προσπίπτωσι, τρόπῳ τῶ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ ἀκέο ».

41 Ταῦτα ἐπιλεξάμενος ὁ Πολυκράτης καὶ νόψ λαβὼν, ὡς οἱ εὔ υπετίθετο Ἄμασις, ἐδίζητο, ἐπ' ᾧ ἂν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσθηθεῖ ἀπολομένῳ τῶν κειμηλίων, διζήμενος δ' εὔρισκε τόδε. ἦν οἱ σφρηγίς, τὴν ἐφόρει, χρυσόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, ἔργον δὲ Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου. Ἐπεὶ ὦν ταύτην οἱ ἐδόκεε ἀποβαλεῖν, ἐποίησε τοιαύδε. πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν ἐσέβη ἐς αὐτήν, μετὰ δὲ ἀναγαγεῖν ἐκέλευσε ἐς τὸ πέλαγος. ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἐκάς ἐγενετο, περιελόμενος τὴν σφρηγῖδα πάντων ὀρεόντων τῶν συμπλῶν ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος. Τοῦτο δὲ ποιήσας ἀπέπλεε, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία συμφορῇ ἐχρᾶτο.

42 Πέμπτη δὲ ἡ ἕκτη ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων τάδε οἱ συνήνεικε γενέσθαι. ἀνὴρ ἀλιεύς λαβὼν ἰχθὺν μέγαν τε καὶ καλὸν ἠξίου μιν Πολυκράτει δῶρον δοθῆναι. φέρων δὲ ἐπὶ τὰς θύρας Πολυκράτει ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὄψιν, χωρήσαντος δὲ οἱ τούτου ἔλεγε διδούς τὸν ἰχθύν. « ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἐλὼν οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορὴν, καίπερ γε ἐὼν ἀποχειροβίτος, ἀλλὰ μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δὲ μιν φέρων δίδωμι ». Ὁ δὲ ἤσθεις τοῖσι ἔπεσι ἀμείβεται τοῖσδε. « Κάρτα τε εὔ ἐποίησας, καὶ χάρις διπλόη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου· καὶ σε ἐπὶ δεῖπνον καλέομεν ». Ὁ μὲν δὲ ἀλιεύς μέγα ποιούμενος ταῦτα ἦι ἐς τὰ οἰκία, τὸν δὲ ἰχθύν τάμνοντες οἱ θεράποντες εὐρίσκουσι ἐν τῇ νηδίῳ αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυ-

κράτεος σφρηγίδα. Ὡς δὲ εἶδόν τε καὶ ἔλαβον τάχιιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα, διδόντες δὲ οἱ τὴν σφρηγίδα ἔλεγον, ὅτεω τρόπῳ εὐρέθη. Τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε θεῖον εἶναι τὸ πρῆγμα, γράφει ἐς βιβλίον πάντα, τὰ ἐποίησε, καὶ οἷά μιν καταλαβήκει, γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέστειλε.

Ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἄμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυ- 43
κράτεος ἤκον ἔμαθε, ὅτι ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἶη ἀνθρώπῳ ἄνθρωπον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρῆγματος καὶ ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσῃν μέλλοι Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα, ὅς καὶ, τὰ ἀποβάλλει, εὐρίσκει. Πέμψας δὲ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινίην. Τοῦδε δὲ εἵνεκεν ταῦτα ἐποίησε, ἵνα μὴ συντυχίης δεινῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεα καταλαβούσης αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν ψυχὴν ὡς περὶ ξείνου ἀνδρός.

[Τὸ ἀπαίσιον προαίσθημα τοῦ Ἄμασιος ἐξεπληρώθη. Ὁ Πολυκράτης βραδύτερον -- τὸ 522 -- ὑπέστη σκληρὸν θάνατον· συλληθεὶς δολίως ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατραπῶν Ὀροίτου ἐφονεύθη ἀνακρεμασθεὶς ἐπὶ σταυροῦ.]

BIBLION PEMPTON

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ

[Ὁ Ἄρισταγόρας, ὁ τύραννος τῆς Μιλήτου, παρακινήθει ἀπὸ τὸν πενθερόν του Ἰστιαῖον ἐξεγείρει τὰς Ἰωνικὰς πόλεις εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Περσῶν. Συγχρόνως δ' ἔρχεται εἰς τὴν Σπάρτην, διὰ τὴν ζητήσῃ βοήθειαν.]

1. Ὁ Ἄρισταγόρας εἰς τὴν Σπάρτην.

(Κεφ. 49 - 51)

49 Ἀπικνέεται ὦν ὁ Ἄρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην Κλεομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχήν· τῷ δὴ ἐς λόγους ἦμε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων χάλκεον πίνακα ἐν τῷ γῆς ἀπάσης περιόδου ἐνετέτμητο καὶ θάλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ πάντες. Ἀπικνεόμενος δὲ ἐς λόγους ὁ Ἄρισταγόρης ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε·

«Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ θωμάσης τῆς ἐνταῦθα ἀπίξιος· τὰ γὰρ κατήκοντά ἐστι τοιαῦτα· Ἰώνων παῖδας δούλους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων ὄνειδος καὶ ἄλλος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ἡμῖν, ἔτι δὲ τῶν λυσιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ προέστατε τῆς Ἑλλάδος. Νῦν ὦν πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων ρύσασθε Ἴωνας ἐκ δουλοσύνης, ἄνδρας ὁμαιμόνας. Εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἶά τε χωρέειν ἐστὶ· οὔτε γὰρ οἱ βάρβαροι ἄλκιμοὶ εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι. Ἡ τε μάχη αὐτῶν ἐστι τοιήδε, τόξα καὶ αἰχμὴ βραχέα· ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας καὶ κυρβασίας ἐπὶ τῆσι κεφαλῆσι· οὕτω εὐπετέες χειρωθῆναί εἰσι.

»Ἔστι δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἡπειρον ἐκείνην νεμομένοισι ὅσα οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι, πρῶτον μὲν χρυσός, ἔπειτα δὲ ἄργυρος καὶ χαλκός καὶ ἐσθῆς ποικίλη καὶ ὑποζύγια τε καὶ ἀνδράποδα· τὰ θυμῷ βουλόμενοι αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε. Κατοίκηνται δὲ ἀλλήλων ἐχόμενοι, ὡς ἐγὼ φράσω, Ἰώνων μὲν τῶνδε οἶδε Λυδοί, οἰκέοντές τε χώραν ἀγαθὴν καὶ πολυαργυρώτατοι ἐόντες». Δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐς τῆς γῆς τὴν περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντεταμμένην. «Λυδῶν δέ», ἔφη λέγων ὁ Ἄρισταγόρης, «οἶδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἡῶ, πολυπροβατώτατοί τε ἐόντες πάντων, τῶν ἐγὼ οἶδα, καὶ πολυκαρπώτατοι. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν· τούτοισι δὲ πρόσουροι Κίλικες, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν τήνδε, ἐν τῇ ἦδε Κύπρος νῆσος κέεται· οἱ πεντακόσια τέλλαντα βασιλεῖ τὸν ἐπέτειον φόρον ἐπιτελεύουσι. Κιλικῶν δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἶδε, καὶ οὗτοι ἐόντες πολυπρόβατοι, Ἀρμενίων δὲ Ματιηνοὶ χώραν τήνδε ἔχοντες. Ἐχεται δὲ τούτων γῆ ἦδε Κισσίη, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπην κείμενά ἐστι τὰ Σοῦσα ταῦτα, ἔνθα βασιλεὺς τε μέγας δίαιταν ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαυτὰ εἰσι ἐλόντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν θαρσέοντες ἤδη τῷ Διὶ πλούτου πέρι ἐρίζετε.

»Ἀλλὰ περὶ μὲν χώρας ἄρα οὐ πολλῆς οὐδὲ οὕτω χρηστῆς καὶ οὖρων σμικρῶν χρεόν ἐστι ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι πρὸς τε Μεσσηνίους ἐόντας ἰσοπαλέας καὶ Ἀρκάδας τε καὶ Ἀργείους, τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν οὔτε ἀργύρου, τῶν πέρι καὶ τινα ἐνάγει προθυμίη μαχόμενον ἀποθνήσκειν· παρέχον δὲ τῆς Ἀσίας πάσης ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλο τι αἰρήσεσθε;»

Ἄρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε, Κλεομένης δὲ ἀμείβετο 50 τοῖσδε· «ᾧ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέρην ὑποκρινέεσθαι». Τότε μὲν ἐς τοσοῦτο ἤλασαν· ἐπεῖτε δὲ ἡ κυρὴ ἡμέρῃ ἐγένετο τῆς ὑποκρίσιος καὶ ἤλθον ἐς τὸ συγχείμενον,

εἶρετο ὁ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην, ὁκόσων ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς εἶη παρὰ βασιλέα. Ὁ δὲ Ἀρισταγόρης, τὰ ἄλλα ἐὼν σοφὸς καὶ διαβάλλων ἐκεῖνον εὖ, ἐν τούτῳ ἐσφάλῃ· χρεὸν γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἐόν, βουλόμενόν γε Σπαρτιότητος ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει δ' ὦν τριῶν μηνῶν φάσ εἶναι τὴν ἄνοδον. Ὁ δὲ ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν ὁ Ἀρισταγόρης ὥρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε· «ᾠ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρτης πρὸ δύντος ἡλίου· οὐδένα γάρ λόγον εὐεπέα λέγεις Λακεδαιμονίοισι, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν ὁδὸν ἀγαγεῖν».

- 51 Ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἶπας ἦγε ἐς τὰ οἰκία· ὁ δὲ Ἀρισταγόρης λαβὼν ἱκετηρίην ἦγε ἐς τοῦ Κλεομένεος, ἐσελθὼν δὲ ἔσω ἅτε ἱκετεύων ἐπακοῦσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον. προσεστήκει γὰρ δὴ τῷ Κλεομένει ἡ θυγάτηρ, τῇ οὖνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δὲ οἱ καὶ μόνον τέκνον ἐτύγχανε ἐὼν ἐτέων ὀκτῶ ἢ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε, τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἶνεκα. Ἐνθαῦτα δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἤρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπισχνοόμενος, ἦν οἱ ἐπιτελέσῃ, τῶν ἐδέετο. Ἀνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων ὁ Ἀρισταγόρης, ἐς ὃ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑπεδέδεκτο καὶ τὸ παιδίον ἠυδάξατο· «Πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος, ἦν μὴ ἀποστὰς ἴης». Ὁ τε δὴ Κλεομένης ἠσθεὶς τοῦ παιδίου τῇ παραινέσει ἦγε ἐς ἕτερον οἶκημα, καὶ ὁ Ἀρισταγόρης ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδὲ οἱ ἐξεγένετο ἐπὶ πλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλέα.

2. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὰς Ἀθήνας.—Ἐκστρατεία τῶν Ἰώνων κατὰ τῶν Σάρδεων καὶ πυρπόλησις αὐτῶν.

(Κεφ. 97, 99-103, 105)

- 97 Ἀπελαυνόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐκ τῆς Σπάρτης ἦγε ἐς

τὰς Ἀθήνας· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστον. Ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρης ταυτὰ ἔλεγε, τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἶησαν. Ταυτὰ τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσι ἄποικοι, καὶ οἰκὸς σφεας εἶη ῥύεσθαι δυναμένους μέγα. Καὶ οὐδέν, ὅ τι οὐκ ὑπίσχετο οἶα κάρτα δεόμενος, ἐς δ' ἀνέπεισέ σφεας. Πολλοὺς γὰρ οἶκε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἓνα, εἰ Κλεομένηα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μούνον οὐκ οἶός τε ἐγένετο διαβάλλειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἴωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτῶν εἶναι Μελάνθιον, ἄνδρα τῶν ἀστῶν ἐόντα τὰ πάντα δόκιμον. Αὗται δὲ αἱ νέες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἑλλησί τε καὶ βαρβάροισι.

Ἀρισταγόρης δέ, ἐπειδὴ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἀπίκοντο εἴκοσι 99 νηυσί, ἅμα ἀγόμενοι Ἐρετριέων πέντε τριήρεας, καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρῆσαν, ἐποιέετο στρατηγὴν ὁ Ἀρισταγόρης ἐς Σάρδις. Αὐτὸς μὲν δὴ οὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ' ἔμενε ἐν Μιλήτῳ, στρατηγούς δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων εἶναι, τὸν ἐωυτοῦ τε ἀδελφεὸν Χαροπῖνον καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν Ἑρμόφαντον.

Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἴωνες ἐς Ἐφεσον πλοῖα 100 μὲν κατέλιπον ἐν Κορησσῶ τῆς Ἐφεσίης, αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιούμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. Πορευόμενοι δὲ παρὰ ποταμὸν Καύστριον, ἐνθεῦτεν ἐπίετε ὑπερβάντες τὸν Τμῶλον ἀπίκοντο, αἰρέουσι Σάρδις οὐδενός σφι ἀντιθέντος, αἰρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τᾶλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφέρνης ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

Τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἐλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε τόδε. 101 Ἦσαν ἐν τῆσι Σάρδισι οἰκίαι αἱ μὲν πλεῦνες καλάμιναι, ὅσαι

δ' αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἦσαν, καλάμου εἶχον τὰς ὀροφάς. Τούτων δὴ μίαν τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ ἐπενέμενο τὸ ἄστρῳ πᾶν. Καιομένου δὲ τοῦ ἄστεος οἱ Λυδοὶ τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλει, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρός, καὶ οὐκ ἔχοντες ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος, συνέρρεον ἐς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν, ὅς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τρωῶλου διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἐρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, ὁ δὲ ἐς θάλασσαν ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροίζομενοι οἱ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι ἠναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. Οἱ δὲ Ἴωνες ὀρέοντες τοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀμυνομένους, τοὺς δὲ σὺν πλήθει πολλῶ προσφερομένους, ἐξανχώρησαν δείσαντες πρὸς τὸ οὖρος τὸ Τρωῶλον καλεόμενον, ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

- 102 Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῆσι καὶ ἰρὸν ἐπιχωρίας θεοῦ Κυβήβης, τὸ σκηπτόμενοι Πέρσαι ὕστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἑλληνισί. Τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυθανόμενοι ταῦτα συνηλίζοντο καὶ ἐβώθεον τοῖσι Λυδοῖσι. Καὶ κως ἐν μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἴωνας εὐρίσκουσι, ἐπόμενοι δὲ κατὰ στίβον αἰρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. Καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἴωνες, συμβαλόντες δὲ πολλὸν ἐσώθησαν. Καὶ πολλοὺς αὐτῶν οἱ Πέρσαι φονεύουσι ἄλλους τε οὐνομαστούς, ἐν δὲ δὴ καὶ Εὐαλκίδαε στρατηγέοντα Ἐρετριέων, στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναραιρηκότα καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ Κηρίου πολλὰ αἰνεθέντα. Οἱ δὲ αὐτῶν ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνά τὰς πόλεις
- 103 Τότε μὲν δὴ οὕτω ἡγωνίσαντο· μετὰ δὲ Ἀθηναῖοι μὲν τὸ παράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἴωνας ἐπικαλεομένου σφέας πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγόρῳ οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφι. Ἴωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίης στερηθέντες, οὕτω γάρ σφι ὑπῆρ-

χε πεπονημένα ἐς Δαρεῖον, οὐδὲν δὴ ἔσπον τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον ἐσκευάζοντο. Πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλάσποντον Βυζάντιόν τε καὶ τὰς ἄλλας πόλεις πάσας τὰς ταύτη ὑπ' ἐωυτοῖσι ἐποίησαντο, ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλάσποντον Καρρίας τὴν πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι· καὶ γὰρ ἢ Καῦνος πρότερον οὐ βουλομένη συμμαχεῖν, ὡς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδεις, τότε σφι καὶ αὕτη προσεγένετο. Κύπριοι δὲ ἐθελονταί σφι πάντες προσεγένοντο πλὴν Ἀμαθουσίων.

Βασιλεῖ δὲ Δαρείῳ ὡς ἐξηγγέλθη Σάρδεις ἀλούσας ἐμπε- 105
 πρῆσθαι ὑπὸ τε Ἀθηναίων καὶ Ἰώνων, τὸν δὲ ἡγεμόνα γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρη, πρῶτα μὲν λέγεται αὐτόν, ὡς ἐπύθετο ταῦτα, Ἰώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα, ὡς οὐτοί γε οὐ καταπροῖξονται ἀποστάντες, εἰρέσθαι, οἵτινες εἶεν οἱ Ἀθηναῖοι· μετὰ δὲ πυθόμενον αἰτῆσαι τὸ τόξον, λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα οἷστὸν ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπεῖναι, καὶ μιν ἐς τὸν ἥερα βάλλοντα εἰπεῖν· «ὦ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τείσασθαι»· εἶπαντα δὲ ταῦτα προστάξει ἐνὶ τῶν θεραπόντων δειπνου προκειμένου αὐτῷ ἐς τρις ἐκάστοτε εἰπεῖν· «Δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων».

BIBAIION EKTON

ΕΡΑΤΩ

1. "Αλώσις τῆς Μιλήτου καὶ τῶν ἄλλων Ἰωνικῶν πόλεων.—
Τέλος τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων.

(Κεφ. 6-7, 18, 20-21, 31-33, 42)

6 Συστραφέντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Περσέων καὶ ἐν ποιήσαν-
τες στρατόπεδον ἤλαυνον ἐπὶ τὴν Μίλητον, τᾶλλα πολίσματα
7 περὶ ἐλάσσοις ποιησάμενοι. Ἰωσι δὲ πυνθανομένοισι ταῦτα
ἔδοξε πεζὸν μὲν στρατὸν μὴ συλλέγειν ἀντίξοον Πέρσησι, ἀλ-
λά τὰ τείχεα ῥύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους, τὸ δὲ ναυτικὸν πλη-
ροῦν ὑπολειπομένους μηδεμίαν τῶν νεῶν, πληρώσαντας δὲ συλ-
λέγεσθαι τὴν ταχίστην ἐς Λάδην προναυμαχήσοντας Μιλήτου·
ἡ δὲ Λάδη ἐστὶ νῆσος σμικρὴ ἐπὶ τῇ πόλει τῇ Μιλησίων κειμένη.
18 Οἱ δὲ Πέρσαι ἐπέειτε τῇ ναυμαχίῃ ἐνίκων τοὺς Ἰωνας, τὴν
Μίλητον πολιορκέοντες ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ ὑπορύσσον-
τες τὰ τείχεα καὶ παντοίας μηχανὰς προσφέροντες, αἰρέουσι
κατ' ἄκρης ἔκτω ἔτει ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος τῆς Ἀρισταγόρεω·
20 καὶ ἠνδραποδίσαντο τὴν πόλιν. Ἐνθεῦτεν οἱ ζωγρηθέντες τῶν
Μιλησίων ἤγοντο ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δὲ σφεας Δαρεῖος κακὸν
οὐδὲν ἄλλο ποιήσας κατοίκησε ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ καλεομένη θα-
λάσῃ, ἐν Ἀμπῇ πόλει, παρ' ἣν Τίγρης ποταμὸς παραρρέων ἐς
21 θάλασσαν ἐξιεῖ. Ἀθηναῖοι δὲ δῆλον ἐποίησαν ὑπεραχθεσθέντες
τῇ Μιλήτου ἀλώσει τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῆ, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι
Φρυνίχῳ δρᾶμα Μιλήτου ἀλωσιν καὶ διδάξαντι ἐς δάκρυά τε
ἔπεσε τὸ θέητρον, καὶ ἐζημίωσάν μιν ὡς ἀναμνήσαντα οἰκίῃα

κακά χιλίησι δραχμῆσι, καὶ ἐπέταξαν μηκέτι μηδένα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ δράματι.

Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Περσέων χειμερίσας περὶ Μίλη- 31
τον, τῷ δευτέρῳ ἔτει ὡς ἀνέπλωσε, αἰρέει εὐπετέως τὰς νήσους
τὰς πρὸς τῇ ἡπείρῳ κειμένας, Χίον καὶ Λέσβον καὶ Τένεδον.
Αἴρεον δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ ἡπείρῳ πόλιας τὰς Ἰάδας. Ταῦτά τε δὴ 32
ἐποίεον καὶ τὰς πόλιας ἐνεπίμπρασαν αὐτοῖσι τοῖσι ἱροῖσι.
Οὕτω δὴ τὸ τρίτον Ἴωνες κατεδουλώθησαν, πρῶτον μὲν ὑπὸ
Λυδῶν, δις δὲ ἐπέζης τότε ὑπὸ Περσέων.

Ἀπὸ δὲ Ἰωνίης ἀπαλλασσόμενος ὁ ναυτικὸς στρατὸς τὰ 33
ἐπ' ἀριστερὰ ἐσπλέοντι τοῦ Ἑλλησπόντου αἴρεε πάντα· τὰ γὰρ
ἐπὶ δεξιὰ αὐτοῖσι τοῖσι Πέρσησι ὑποχείρια ἦν γεγονότα κατ'
ἡπειρον. Εἰσὶ δὲ αἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ χῶραι τοῦ Ἑλλησπόντου,
αἶδε, Χερσόνησός τε, ἐν τῇ πόλις συχναὶ ἔνεισι, καὶ Πέρινθος
καὶ τὰ τείχεα τὰ ἐπὶ Θρηίκης καὶ Σηλυμβρίῃ τε καὶ Βυζάντιον.

Μετὰ δὲ Ἀρταφέρνης, ὁ Σαρδίῶν ὑπαρχος, μεταπεμφάμε 42
νος ἀγγέλους ἐκ τῶν πολιῶν συνθήκας σφίσι αὐτοῖσι τοὺς Ἴω-
νας ἠνάγκασε ποιέεσθαι, ἵνα δωσίδικοι εἶεν καὶ μὴ ἀλλήλους
φέροιεν τε καὶ ἄγοιεν. Ταῦτά τε ἠνάγκασε ποιέειν καὶ τὰς χώ-
ρας σφέων μετρήσας κατὰ παρασάγγας, τοὺς κλέουσι οἱ Πέρ-
σαι τὰ τριήκοντα στάδια, κατὰ δὴ τούτους μετρήσας φόρους
ἔταξε ἐκάστοισι, οἳ κατὰ χώραν διατελέουσι ἔχοντες ἐκ τούτου
τοῦ χρόνου αἰεὶ ἔτι καὶ ἐς ἐμέ, ὡς ἐτάχθησαν ἐξ Ἀρταφέρ-
νεος· ἐτάχθησαν δὲ σχεδὸν κατὰ ταῦτά, τὰ καὶ πρότερον εἶχον.
Καὶ σφι ταῦτα μὲν εἰρηναῖα ἦν.

2. Ἐιστρατεία τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (492).

(Κεφ. 43-45)

Ἄμα δὲ τῷ ἔαρι, τῶν ἄλλων καταλελυμένων στρατηγῶν, 43
ἐκ βασιλέος, Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω κατέβαινε ἐπὶ θάλασσαν,
στρατὸν πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν ἅμα ἀγόμενος, πολλὸν δὲ ναυ-

- τικόν. Ἄγων δὲ τὸν στρατὸν τοῦτον ὁ Μαρδόνιος, ἐπεῖτε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίῃ, αὐτὸς μὲν ἐπιβάς ἐπὶ νεὸς ἐκομίζετο ἅμα τῆσι ἄλλῃσι νηυσί, στρατιὴν δὲ τὴν πεζὴν ἄλλοι ἡγεμόνες ἤγον ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Ὡς δὲ παραπλέων τὴν Ἀσίην ἀπίκετο ὁ Μαρδόνιος ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθαῦτα τοὺς τυράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας πάντας δημοκρατίας κατίστη ἐς τὰς πόλεις. Ταῦτα δὲ ποιήσας ἠπείγετο ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. Ὡς δὲ συνελέχθη μὲν χρῆμα πολλὸν νεῶν, συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς στρατὸς πολλός, διαβάντες τῆσι νηυσὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εὐρώπης, ἐπορεύοντο δὲ ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας.
- 44 Αὗται μὲν ὧν σφι πρόσχημα ἦσαν τοῦ στόλου· ἀτὰρ ἐν νόμῳ ἔχοντες ὅσας ἂν πλείστας δύναιντο καταστρέφεσθαι τῶν Ἑλληνίδων πολιῶν, τοῦτο μὲν δὴ τῆσι νηυσὶ Θασίους οὐδὲ χεῖρας ἀνταειραμένους κατεστρέψαντο, τοῦτο δὲ τῷ πεζῷ Μακεδόνας πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι δούλους προσεκτήσαντο· τὰ γὰρ ἐντὸς Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι ἤδη ἦν ὑποχείρια γεγονότα. Ἐκ μὲν δὴ Θάσου διαβαλόντες πέρην ὑπὸ τὴν ἠπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου, ἐκ δὲ Ἀκάνθου ὁρμώμενοι τὸν Ἄθων περιέβαλλον. Ἐπιπεσὼν δὲ σφι περιπλέουσι βορέης ἄνεμος μέγας τε καὶ ἄπορος κόρτα τρηχέως περιέσπε πλήθει πολλὰς τῶν νεῶν ἐκβάλλων πρὸς τὸν Ἄθων. Λέγεται γὰρ κατὰ τριηκοσίας μὲν τῶν νεῶν τὰς διαφθαρείσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνθρώπων· ὥστε γὰρ θηριωδεστάτης ἐούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἄθων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἀρπαζόμενοι, οἱ δὲ πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι· οἱ δὲ αὐτῶν νέειν οὐκ ἠπιστέατο, καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο, οἱ δὲ ῥίγει.
- 45 Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἔπρησσε, Μαρδονίῳ δὲ καὶ τῷ πεζῷ στρατοπεδευομένῳ ἐν Μακεδονίῃ νυκτὸς Βρύγοι Θρήικες ἐπεχείρησαν· καὶ σφειν πολλοὺς φονεύουσι οἱ Βρύγοι Μαρδόνιον δὲ αὐτὸν τραματίζουσι. Οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ δου-

λοσύνην διέφυγον πρὸς Περσέων· οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπανέστη ἐκ τῶν χωρέων τούτων Μαρδόνιος, πρὶν ἢ σφεας ὑποχειρίους ἐποιήσατο. Τούτους μέντοι καταστρεψάμενος ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω, ἅτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας πρὸς τοὺς Βρύγους καὶ τῷ ναυτικῷ μεγάλως περὶ τὸν Ἄθων. Οὗτος μὲν νυν ὁ στόλος αἰσχυρῶς ἀγωνισάμενος ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίην.

3. Ἐκστρατεία τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρνης κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

(Κεφ. 94-97, 100-103, 105-117, 119-120)

α') Πλοῦς τοῦ περσικοῦ στόλου διὰ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.—
Ἄλωσις τῆς Ἐρετρίας.

(Κεφ. 94-97, 100-101)

Δευτέρῳ δὲ ἔτει τούτων ὁ Δαρεῖος Μαρδόνιον μὲν φλαύ- 94
ρως πρήξαντα τῷ στόλῳ παραλύει τῆς στρατηγίης, ἄλλους δὲ
στρατηγούς ἀποδέξας ἀπέστειλε ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας,
Δάτιν τε, ἐόντα Μῆδον γένος, καὶ Ἀρταφέρνηα, τὸν Ἀρταφέρ-
νεος παῖδα, ἀδελφιδέον ἑωυτοῦ· ἐντειλάμενος δὲ ἀπέπεμπε
ἕξανδραποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἐρέτριαν ἀγαγεῖν ἑωυτῷ ἐς
ὄψιν τὰ ἀνδράποδα.

Ὡς δὲ οἱ στρατηγοὶ οὗτοι οἱ ἀποδεχθέντες πορευόμενοι 95
παρὰ βασιλέος ἀπείκοντο τῆς Κιλικίης ἐς τὸ Ἀλήιον πεδῖον,
ἅμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πολλόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον,
ἐνθαῦτα στρατοπεδευόμενοι ἐπῆλθε μὲν ὁ ναυτικὸς πᾶς στρα-
τὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἐκάστοισι, παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἵππαγωγι-
νές, τὰς τῷ προτέρῳ ἔτει προεῖπε τοῖσι ἑωυτοῦ δασμοφόροι-
σι Δαρεῖος ἐτοιμάζειν. Ἐσβαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας
καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβιβάσαντες ἐς τὰς νέας, ἔπλεον ἐξακο-
σίησι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην. Ἐνθεῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἡπει-
ρον εἶχον τὰς νέας ἰθὺ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Θρηίκης,

ἄλλ' ἐκ Σάμου ὀρμώμενοι παρά τε Ἰκάριον καὶ διὰ νήσων τὸν πλόον ἐποιεῦντο, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, δείσαντες μάλιστα τὸν περίπλοον τοῦ Ἄθω, ὅτι τρίτῳ πρότερον ἔτει ποιεῦμενοι ταύτη τὴν κοιμίδην μεγάλως προσέπταισαν· πρὸς δὲ καὶ ἡ Νάξος σφέας ἠνάγκαζε πρότερον οὐκ ἀλοῦσα.

96 Ἐπεὶ δὲ ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι προσέ-
μειξαν τῇ Νάξῳ (ἐπὶ ταύτην γὰρ δὴ πρώτην ἐπεῖχον στρατεύε-
σθαι οἱ Πέρσαι μεμνημένοι τῶν πρότερον), οἱ Νάξιοι πρὸς τὰ
οὔρεα οἴχοντο φεύγοντες οὐδὲ ὑπέμειναν. Οἱ δὲ Πέρσαι ἀνδρα-
ποδισάμενοι, τοὺς κατέλαβον αὐτῶν, ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱρὰ καὶ
τὴν πόλιν. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνήγοντο.

97 Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἐποίουν, οἱ Δῆλιοι ἐκλιπόντες καὶ
αὐτοὶ τὴν Δῆλον οἴχοντο φεύγοντες ἐς Τῆνον. Τῆς δὲ στρατιῆς
καταπλευούσης ὁ Δᾶτις προπλώσας οὐκ ἔα τὰς νέας πρὸς τὴν
νῆσον προσορμίζεσθαι, ἀλλὰ πέρην ἐν τῇ Ῥηναίῃ· αὐτὸς δὲ πυ-
θόμενος, ἵνα ἦσαν οἱ Δῆλιοι, πέμπων κήρυκα ἠγόρευέ σφι τάδε·
«Ἄνδρες ἱροὶ, τί φεύγοντες οἴχεσθε οὐκ ἐπιτήδεα καταγόντες
κατ' ἐμεῦ; Ἐγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω καὶ μοι
ἐκ βασιλείος ὧδε ἐπέσταλται, ἐν τῇ χώρῃ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο,
ταύτην μηδὲν σίνεσθαι, μήτε αὐτὴν τὴν χώραν μήτε τοὺς οἰκή-
τορας αὐτῆς. Νῦν ὦν καὶ ἄπιτε ἐπὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν καὶ τὴν
νῆσον νέμεσθε». Ταῦτα μὲν ἐπεκηρυκέυστο τοῖσι Δηλίοισι,
μετὰ δὲ λιβανωτοῦ τριηκόσια τάλαντα κατανήσας ἐπὶ τοῦ
βωμοῦ ἐθυμίησε.

100 Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας ἐπλεε ἅμα τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν
Ἐρέτριαν πρῶτα, ἅμα ἀγόμενος καὶ Ἰωνας καὶ Αἰολέας.
Ἐρετριεὺς δὲ πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ
σφέας ἐπιπλέουσιν Ἀθηναίων ἐδεήθησαν σφίσι βοηθοὺς γενέ-
σθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀπέιπαντο τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς
τετρακισχιλίους τοὺς κληρουχέοντας τῶν ἵπποβοτέων Χαλκι-
δέων τὴν χώραν, τούτους σφι διδοῦσι τιμωρούς. Τῶν δὲ Ἐρε-

τριέων ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγιὲς βούλευμα, οἳ μετεπέμποντο μὲν Ἄθηναίους, ἐφρόνεον δὲ διφρασίας ἰδέας· οἳ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης, ἄλλοι δὲ αὐτῶν ἴδια κέρδεα προσδεκόμενοι παρὰ τοῦ Πέρσεω οἴσασθαι προδοσίην ἐσκευάζοντο. Μαθὼν δὲ τούτων ἐκάτερα, ὡς εἶχε, Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος, ἐὼν τῶν Ἐρετριέων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖσι ἤκουσι τῶν Ἀθηναίων πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα, προσεδέετό τε ἀπαλλάσσεσθαι σφεας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται. Οἳ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα Αἰσχίνη συμβουλευσάντι πείθονται.

Καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς Ὠρωπὸν ἔσωζον σφέας αὐτούς· 101 οἳ δὲ Πέρσαι πλέοντες κατέσχον τὰς νέας τῆς Ἐρετρικῆς χώρας κατὰ Ταμύνας καὶ Χοιρέας καὶ Αἰγίλια, κατασχόντες δὲ ἐς ταῦτα τὰ χωρία αὐτίκα ἵππους τε ἐξεβάλλοντο καὶ παρεσκευάζοντο ὡς προσοισόμενοι τοῖσι ἐχθροῖσι. Οἳ δὲ Ἐρετριεὺς ἐπέξελθεῖν μὲν καὶ μαχέσασθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλήν· εἴ κως δὲ διαφυλάξειαν τὰ τεῖχεα, τούτου σφι πέρι ἔμελε, ἐπεῖτε ἐνίκα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. Προσβολῆς δὲ γινομένης καρτερῆς πρὸς τὸ τεῖχος ἐπὶ ἕξ μὲν ἡμέρας ἔπιπτον πολλοὶ ἀμφοτέρων· τῇ δὲ ἐβδόμῃ Εὐφορβός τε ὁ Ἀλκιμάχου καὶ Φύλαγρος ὁ Κυνέω, ἄνδρες τῶν ἀστῶν δόκιμοι, προδιδούσι τοῖσι Πέρσησι. Οἳ δὲ ἐσελθόντες ἐς τὴν πόλιν τοῦτο μὲν τὰ ἱρὰ συλήσαντες ἐνέπρησαν, ἀποτινύμενοι τῶν ἐν Σάρδισι κατακαυθέντων ἱρῶν, τοῦτο δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἠνδραποδίσαντο κατὰ τὰς Δαρείου ἐντολάς.

β') Ἀπόβασις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν.—
 Προπαρασκευαί τῶν Ἀθηναίων πρὸς μάχην.— Μιλτιάδης
 (Κεφ. 102 - 103 105 - 109)

Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρέτριαν καὶ ἐπισχόντες ὀλίγας 102 ἡμέρας ἔπλεον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν κατεπείγοντές τε πολλὸν καὶ δοκέοντες ταῦτά τοὺς Ἀθηναίους ποιήσειν, τὰ καὶ τοὺς

- Ἐρετριέας ἐποίησαν. Καὶ ἦν γὰρ ὁ Μαραθῶν ἐπιτηδεότατον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐνιππεῦσαι καὶ ἀγχοτάτω τῆς Ἐρετρίης, 103 ἐς τοῦτό σφι κατηγέετο Ἴππίης ὁ Πεισιστράτου. Ἀθηναῖοι δέ, ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, ἐβῶθεον καὶ αὐτοὶ ἐς τὸν Μαραθῶνα. Ἦγον δέ σφας στρατηγοὶ δέκα, τῶν ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τοῦ τὸν πατέρα Κίμωνα τὸν Στησαγόρευω κατέλαβε φυγεῖν ἐξ Ἀθηνῶν Πεισίστρατον τὸν Ἴπποκράτεος. Οὗτος δὴ ὁ Μιλτιάδης ἦκων ἐκ τῆς Χερσονήσου ἐστρατήγηε Ἀθηναίων.
- 105 Καὶ πρῶτα μὲν ἐόντες ἔτι ἐν τῷ ἄστει οἱ στρατηγοὶ ἀποπέμπουσι ἐς Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην, Ἀθηναῖον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμον τε καὶ τοῦτο μελετῶντα. Τότε δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ, ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγε· «ᾠ Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι ὑμῶν δέονται σφίσι βωθῆσαι καὶ μὴ περιδεῖν πόλιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖσι Ἑλλησι δουλοσύνη περιπεσοῦσαν πρὸς ἀνδρῶν βαρβάρων· καὶ γὰρ νῦν Ἐρέτριά τε ἠνδραπόδισται καὶ πόλι λογίμῃ ἢ Ἑλλάς γέγονε ἀσθενεστέρα».
- 106 Ὁ μὲν δὴ σφι τὰ ἐντεταλμένα ἀπήγγελλε, τοῖσι δὲ ἕαδε μὲν βωθέειν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δὲ σφι ἦν τὸ παραυτίκα ποιέειν ταῦτα οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἰσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη, εἰνάτη δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν μὴ 107 οὐ πλήρους ἐόντος τοῦ κύκλου. Οὗτοι μὲν νυν τὴν πανσέληνον ἔμενον, τοῖσι δὲ βαρβάροισι κατηγέετο Ἴππίης ὁ Πεισιστράτου ἐς τὸν Μαραθῶνα. Ἀθηναίοισι δὲ τεταγμένοισι ἐν τεμένει Ἡρακλέος ἐπῆλθον βωθέοντες Πλαταιέες πανδημεῖ· καὶ γὰρ καὶ ἐδεδώκεσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλαταιέες, καὶ πόνους ὑπὲρ αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι συχνοὺς ἤδη ἀναραιρέατο.
- 108 Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνῶμαι τῶν μὲν οὐκ ἐώντων συμβαλεῖν (ὀλίγους γὰρ εἶναι) στρατιῇ τῇ Μήδων, τῶν δὲ καὶ Μιλτιάδεω κελυόντων. Ὡς δὲ δίχα τε ἐγί-

νοντο καὶ ἐνίκα ἢ χεῖρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα, ἦν γὰρ ἐνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῶ κυάμφ λαχὼν Ἀθηναίων πολεμαρχεῖν (τὸ παλαιὸν γὰρ Ἀθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν πολεμαρχον ἐποיעῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι) — ἦν δὲ τότε πολεμαρχος Καλλίμαχος Ἀφιδναῖος —, πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης ἔλεγε τάδε·

«Ἐν σοὶ νῦν, Καλλίμαχε, ἐστὶ ἢ καταδουλώσαι Ἀθήνας ἢ 109 ἐλευθέρας ποιήσαντα μνημόσυνον λιπέσθαι ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον, οἷον οὐδὲ Ἀρμόδιός τε καὶ Ἀριστογείτων. Νῦν γὰρ δὴ, ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον ἤκουσι μέγιστον, καὶ ἦν μὲν γε ὑποκύψωσι τοῖσι Μήδοισι, δέδεκται, τὰ πείσονται παραδεδομένοι Ἰππῆι, ἦν δὲ περιγένηται αὕτη ἢ πόλις, οἷη τέ ἐστὶ πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πολιῶν γενέσθαι. Κῶς ὦν δὴ ταῦτα οἶά τέ ἐστὶ γενέσθαι, καὶ κῶς ἐς σέ τοι τούτων ἀνήκει τῶν πρηγμάτων τὸ κῦρος ἔχειν, νῦν ἔρχομαι φράσων. Ἡμέων τῶν στρατηγῶν ἐόντων δέκα δίχα γίνονται αἱ γνώμαι, τῶν μὲν κελευόντων συμβάλλειν, τῶν δὲ οὐ. Ἦν μὲν νυν μὴ συμβάλλωμεν, ἔλπομαί τινα στάσιν μεγάλην διασεισεῖν ἐμπεσοῦσαν τὰ Ἀθηναίων φρονήματα, ὥστε μηδίσαι· ἦν δὲ συμβάλλωμεν, πρὶν τι καὶ σαθρὸν Ἀθηναίων μετεξετέροισι ἐγγενέσθαι, θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων οἰοί τέ εἶμεν περιγενέσθαι τῇ συμβολῇ. Ταῦτα ὦν πάντα ἐς σέ νῦν τείνει καὶ ἐκ σέο ἤρτηται· ἦν γὰρ σὺ γνώμη τῇ ἐμῇ προσθῆ, ἔστι τοι πατρὶς τε ἐλευθέρη καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἦν δὲ τὴν τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολῆν ἔλῃ, ὑπάρξει τοι, τῶν ἐγὼ κατέλεξα ἀγαθῶν, τὰ ἐναντία».

Ταῦτα λέγων ὁ Μιλτιάδης προσκτᾶται τὸν Καλλίμαχον· προσγενομένης δὲ τοῦ πολεμάρχου τῆς γνώμης ἐκεκύρωτο συμβάλλειν.

γ') Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη (490)

(Κεφ. 110 - 117, 119 - 120)

Μετὰ δὲ οἱ στρατηγοί, τῶν ἢ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ὡς 110

- ἐκάστου αὐτῶν ἐγένετο πρυτανήϊη τῆς ἡμέρης, Μιλτιάδῃ παρεδίδοσαν· ὁ δὲ δεκόμενος οὐτι κω συμβολὴν ἐποιέετο, πρὶν γε δὴ
- 111 αὐτοῦ πρυτανήϊη ἐγένετο. Ὡς δὲ ἐς ἐκεῖνον περιῆλθε, ἐνθαῦτα δὴ ἐτάσσοντο ὧδε οἱ Ἀθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες· τοῦ μὲν δεξιοῦ κέραος ἤγέετο ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος· ὁ γὰρ νόμος τότε εἶχε αὐτῶ τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρασ τὸ δεξιόν. Ἡγεομένου δὲ τούτου ἐξεδέκοντο, ὡς ἠριθμέοντο, αἱ φυλαὶ ἐχόμεναι ἀλλήλων· τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο ἔχοντες τὸ εὐώνυμον κέρασ Πλαταιέες. Ἀπὸ ταύτης δὲ τῆς μάχης, θυσίας Ἀθηναίων ἀναγόντων ἐς τὰς πανηγύριαις τὰς ἐν τῆσι πεντετηρίσι γινομένας, κατεύχεται ὁ κῆρυξ ὁ Ἀθηναῖος ἅμα τε Ἀθηναίοισι λέγων γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι. Τότε δὲ τασσομένων τῶν Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι ἐγένετο τοιόνδε τι· τὸ στρατόπεδον ἐξισούμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον ἐγένετο ἐπὶ τάξις ὀλίγας, καὶ ταύτη ἦν ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ κέρασ ἐκάτερον ἔρρωτο πλήθει.
- 112 Ὡς δὲ σφι διετέτακτο καὶ τὰ σφάγια ἐγένετο καλά, ἐνθαῦτα, ὡς ἀπειθήσαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἴεντο ἐς τοὺς βαρβάρους. Ἦσαν δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μεταίχμιον αὐτῶν ἢ ὀκτώ. Οἱ δὲ Πέρσαι ὀρέοντες δρόμῳ ἐπιόντας παρεσκευάζοντο ὡς δεξόμενοι, μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυ ὀλεθρίην, ὀρέοντες αὐτοὺς ὀλίγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένους οὔτε ἵππου ὑπαρχούσης σφι οὔτε τοξευμάτων. Ταῦτα μὲν νυν οἱ βάρβαροι κατεΐκαζον· Ἀθηναῖοι δέ, ἐπεῖτε ἀθρόοι προσέμειξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. Πρῶτοι μὲν γὰρ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, δρόμῳ ἐς πολεμίους ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ ἀνέσχοντο ἐσθητά τε Μηδικὴν ὀρέοντες καὶ ἄνδρας τοὺς ταύτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἑλλήσι καὶ τὸ οὖνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκοῦσαι.
- 113 Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι χρόνος ἐγένετο πολλός. **Καὶ** τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ βάρβαροι, τῇ

Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι καὶ ῥήξαντες ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοί τε καὶ Πλαταιεῖς. Νικῶντες δὲ τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων, τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτῶν συναγαγόντες τὰ κέρα εὐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. Φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσησι εἶποντο κόπτοντες ἐς ὃ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀπίκοντο· ἀπικόμενοι δὲ πῦρ τε αἵτεον καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν. Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πό- 114 νῳ ὁ πολέμαρχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός, ἀπὸ δ' ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλεως ὁ Θρασύλεω· τοῦτο δὲ Κυνέγειρος ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νεός, τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖς πελέκει πίπτει, τοῦτο δὲ ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοί.

Ἐπτὰ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ τοιούτῳ Ἀθη- 115 ναῖοι· τῆσι δὲ λοιπῆσι οἱ βάρβαροι ἐξανακρουσάμενοι καὶ ἀναλαβόντες ἐκ τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλεον Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι εἰς τὸ ἄστυ. Αἰτίην δὲ ἔσχε ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμεωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσησι ἀναδέξαι ἀσπίδα ἐοῦσι ἤδη ἐν τῆσι νηυσί. Οὗτοι μὲν δὴ περιέπλεον Σούνιον· Ἀθηναῖοι δέ, ὡς πο- 116 δῶν εἶχον, ἐβώθηον ἐς τὸ ἄστυ, καὶ ἔφθησάν τε ἀπικόμενοι, πρὶν ἢ τοὺς βαρβάρους ἤκειν, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἡρακλείου τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἐν ἄλλῳ Ἡρακλείῳ τῷ ἐν Κυνοσάργει. Οἱ δὲ βάρβαροι τῆσι νηυσί ὑπεραιωρηθέντες Φαλήρου (τοῦτο γὰρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν Ἀθηναίων) ὑπὲρ τούτου ἀνακωχέυσαντες τὰς νέας ἀπέπλεον ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρ- 117 βάρων κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἀνδρας, Ἀθηναίων δὲ ἑκατὸν καὶ ἐνενήκοντα καὶ δύο.

Τοὺς δὲ τῶν Ἐρετριέων ἠνδραποδισμένους Δᾶτις τε καὶ 119

Ἄρταφέρνης, ὡς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην πλέοντες, ἀνήγαγον ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δὲ Δαρεῖος, πρὶν μὲν αἰχμαλώτους γενέσθαι τοὺς Ἐρετριάας ἐνεῖχε σφι δεινὸν χόλον, οἷα ἀρξάντων ἀδικίης προτέρων τῶν Ἐρετριέων· ἐπεῖτε δὲ εἶδε σφεας ἀπαχθέντας παρ' ἑωυτὸν καὶ ὑποχειρίους ἑωυτῷ ἔοντας, ἐποίησε κακὸν ἄλλο οὐδέν, ἀλλὰ σφεας τῆς Κισσίας χώρας κατοίκισε ἐν σταθμῷ ἑωυτοῦ, τῷ οὐνομᾶ ἐστι Ἀρδερικκα, ἀπὸ Σούσων δέκα καὶ διηκοσίους σταδίους ἀπέχοντι. Ἐνθαῦτα τοὺς Ἐρετριάας κατοίκισε βασιλεὺς, οἳ καὶ μέχρι ἐμέο εἶχον τὴν χώραν ταύτην, φυλάσσοντες τὴν ἀρχαίην γλῶσσαν. Τὰ μὲν δὴ περὶ Ἐρετριάας ἔσχε οὕτω.

- 120 Λακεδαιμονίων δὲ ἦκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχίλιοι μετὰ τὴν πανσέληνον, ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν οὕτω, ὥστε τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ὑστεροὶ δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς ἰμείροντο ὅμως θεήσασθαι τοὺς Μήδους· ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα ἐθεήσαντο. Μετὰ δὲ αἰνέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἀπαλλάσσοντο ὀπίσω

BIBΛION EBΔOMON

Π Ο Λ Υ Μ Ν Ι Α

[^ο Δαρειὸς μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἤρχισε νὰ παρασκευάζεται εἰς νέαν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ μεταξὺ ὄμως ἀπέθανε καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ υἱὸς του Ἐέρξης. Οὗτος ἀποφασίζει αὐτοπροσώπως νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν τρίτην κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη προητοιμάσθη, ἀνεχώρησε τὸ 480 ἀπὸ τὰς Σάρδεϊς μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του διευθυνόμενος πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον, ὅπου εἶχε συναθροισθῆ καὶ ὄλος ὁ στόλος.]

Ἡ περσικὸς στρατὸς διαβὰς τὸν Ἑλλήσποντον μετὰ πορείαν ὀλίγων ἡμερῶν συνηθροίσθη εἰς τὸν Δορίσκον, μεγάλην παραθαλάσσιον πεδιάδα τῆς Θράκης, ὅπου πλεύσας ἐκ τοῦ Ἑλλήσποντου εἶχε φθάσει καὶ ὁ στόλος. Ἐδῶ ὁ Ἐέρξης παρατάσσει καὶ ἀριθμεῖ τὸν στρατὸν του· καὶ τὸ μὲν πλῆθος τοῦ περσικοῦ στρατοῦ εὐρέθη ἐν ἑκατομμύριον ἑπτακόσια χιλιάδες, καὶ τοῦ ἰππικοῦ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν πολεμικῶν πλοίων ἔφθασεν εἰς χίλια διακόσια ἑπτὰ, καὶ τῶν φορηγῶν καὶ ἰπαγωγῶν εἰς τρεῖς χιλιάδας.]

1. Ὁ Ἐέρξης ἐπιθεωρεῖ ἐν Δορίσκῳ τὸν περσικὸν καὶ ναυτικὸν στρατὸν. — Διάλογος Ἐέρξου καὶ Δημαράτου.

(Κεφ. 100 - 105)

Ἐέρξης δὲ, ἐπεὶ ἠριθμήθη τε καὶ διετάχθη ὁ στρατὸς, ἐπε- 100
θύμησε αὐτὸς σφεας διεξελάσας θεήσασθαι. Μετὰ δὲ ἐποίησε τοῦτο, καὶ διεξελάνων ἐπὶ ἄρματος παρὰ ἔθνος ἐν ἕκαστον ἐπυθάνετο, καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταί, ἕως ἕξ ἑσχάτων ἐς ἑσχατα ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ πεζοῦ. Ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο, τῶν νεῶν κατελκυσθεισέων ἐς θάλασσαν, ἐνθαῦτα ὁ Ἐέρξης μετεκβὰς ἐκ τοῦ ἄρματος ἐς νέαν Σιδωνίην

ἴζετο ὑπὸ σκηνῆ χρυσῆ καὶ παρέπλεε παρὰ τὰς πρῶρας τῶν νεῶν, ἐπειρωτῶν τε ἐκάστας ὁμοίως καὶ τὸν πεζὸν καὶ ἀπογραφόμενος. Τὰς δὲ νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες ὅσον τε τέσσαρα πλέθρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνεκώχουον, τὰς πρῶρας ἐς γῆν τρέψαντες πάντες μετωπηδὸν καὶ ἐξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὡς ἐς πόλεμον. Ὁ δ' ἐντὸς τῶν πρῶρων πλέων ἐθήετο καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.

101 Ὡς δὲ καὶ ταύτας διεξέπλωσε καὶ ἐξέβη ἐκ τῆς νεός, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος συστρατευόμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καλέσας δ' αὐτὸν εἶρετο τάδε· «Δημάρητε, νῦν μοί σε ἡδὺ ἐστι εἰρέσθαι, τὰ θέλω. Σὺ εἷς Ἑλλήν τε καί, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους ἀπικνεομένων, πόλιος οὐτ' ἐλαχίστης οὐτ' ἀσθενεστάτης. Νῦν ὦν μοι τόδε φράσον, εἰ Ἑλληνες ὑπομενέουσι χεῖρας ἐμοὶ ἀνταειρόμενοι. Οὐ γάρ, ὡς ἐγὼ δοκέω, οὐδ' εἰ πάντες Ἑλληνες καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἐσπέρης οἰκέοντος ἀνθρωποὶ συλλεχθείησαν, οὐκ ἀξιομαχοί εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα ὑπομεῖναι, μὴ ἐόντες ἄρθμιοι. Θέλω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ σεῦ, ὁκοῖόν τι λέγεις περὶ αὐτῶν, πυθέσθαι». Ὁ μὲν ταῦτα εἰρώτα, ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη· «Βασιλεῦ, κότερα ἀληθείη χρήσωμαι πρὸς σέ ἢ ἡδονῆ;». Ὁ δὲ μιν ἀληθείη χρήσασθαι ἐκέλευε, φὰς οὐδὲν οἱ ἀηδέστερον ἔσεσθαι ἢ πρότερον ἦν.

102 Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε τάδε· «Βασιλεῦ, ἐπειδὴ ἀληθείη χρήσασθαι πάντως με κελεύεις ταῦτα λέγοντα, τὰ μὴ ψευδόμενός τις ὕστερον ὑπὸ σεῦ ἀλώσεται, ἴσθι, ὅτι τῇ Ἑλλάδι πενίη μὲν αἰεὶ κοτε σύντροφός ἐστι, ἄρετὴ δὲ ἔπακτός ἐστι, ἀπὸ τε σοφίης κατεργασμένη καὶ νόμου ἰσχυροῦ· τῇ διαχρεωμένη ἢ Ἑλλάς τὴν τε πενίην ἀπαμύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην. Αἰνέω μὲν νυν πάντας Ἑλλήνας τοὺς περὶ ἐκείνους τοὺς Δωρικοὺς χώρους οἰκημένους, ἔρχομαι δὲ λέξων οὐ περὶ πάντων τοῦσδε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Λακεδαιμονίων μούνων,

πρῶτα μὲν ὅτι οὐκ ἔστι ὅπως κοτὲ σοὺς δέξονται λόγους δουλο-
σύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι, αὐτίς δὲ ὡς ἀντίωσονται τοι ἐς μά-
χην, καὶ ἦν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πάντες τὰ σὰ φρονέωσι. Ἀρι-
θμοῦ δὲ περί μὴ πύθῃ, ὅσοι τινὲς ἐόντες ταῦτα ποιέειν οἴοι τέ
εἰσι· ἦν τε γὰρ τύχῳσι ἐξεστρατευμένοι χίλιοι, οὗτοι μαχήσον-
ταί τοι, ἦν τε ἐλάσσονες τούτων, ἦν τε καὶ πλεῦνες».

Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης γελάσας ἔφη· «Δημάρητε, οἷον 103
ἐφθέγγαιο ἔπος, ἄνδρας χίλιους στρατιῇ τοσῆδε μαχήσεσθαι.
Κῶς ἂν δυναίατο χίλιοι ἢ καὶ μύριοι ἢ καὶ πεντακισμύριοι,
ἐόντες γε ἐλεύθεροι πάντες ὁμοίως καὶ μὴ ὑπ' ἐνὸς ἀρχόμενοι,
στρατῶ τοσῶδε ἀντιστῆναι; Ἐπεὶ τοι πλεῦνες περὶ ἓνα ἕκα-
στον γινόμεθα ἢ χίλιοι, ἐόντων ἐκείνων πέντε χιλιάδων. Ὑπὸ
μὲν γὰρ ἐνὸς ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον γενοίατ' ἂν,
δειμαίνοντες τοῦτον, καὶ παρὰ τὴν ἑωυτῶν φύσιν ἀμείνονες,
καὶ ἴοιεν ἀναγκαζόμενοι μάλιστα ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες ἐόντες·
ἀνειμένοι δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον οὐκ ἂν ποιεῖοιεν τούτων οὐδέτερα.
Δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ ἀνισωθέντας πλήθει χαλεπῶς ἂν Ἕλλη-
νας Πέρσῃσι μόνουσι μάχεσθαι».

Πρὸς ταῦτα Δημάρητος λέγει· «᾽Ω βασιλεῦ, ἀρχῆθεν ἠπι- 104
στάμην, ὅτι ἀληθεῖη χρώμενος οὐ φίλα τοι ἐρέω. Σὺ δὲ ἐπεὶ
ἠνάγκασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους, ἔλεγον τὰ κα-
τήκοντα Σπαρτιήτησι. Καίτοι ὡς ἐγὼ τυγχάνω τὰ νῦν τάδε
ἔστοργῶς ἐκείνους, αὐτὸς μάλιστα ἐξεπίστεται, οἷ με τιμὴν τε
καὶ γέρεα ἀπελόμενοι πατρώια ἄπολιν τε καὶ φυγάδα πεποιή-
κασι, πατὴρ δὲ σοὺς ὑποδεξάμενος βίον τέ μοι καὶ οἶκον ἔδωκε.
Οὐκ ὦν οἰκός ἐστι ἄνδρα τὸν σῶφρονα εὖνοϊαν φαινομένην διω-
θέεσθαι, ἀλλὰ στέργειν μάλιστα. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κατὰ μὲν
ἓνα μαχόμενοι οὐδαμῶν εἰσι κακίονες ἀνδρῶν, ἀλέες δὲ ἄριστοι
ἀνδρῶν ἀπάντων. Ἐλεύθεροι γὰρ ἐόντες οὐ πάντα ἐλεύθεροί
εἰσι· ἔπεστι γὰρ σφι δεσπότης νόμος, τὸν ὑποδειμαίνουσι πολ-
λῶ ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ σοὶ σέ. Ποιεῦσι γῶν, τὰ ἂν ἐκεῖνος ἀνώγη·

άνώγει δὲ τωὐτὸ αἰεὶ, οὐκ ἔων φεύγειν οὐδὲν πλῆθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξει ἐπικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι. Σοὶ δὲ εἰ φαίνομαι ταῦτα λέγων φλυηρέειν, τᾶλλα σιγᾶν θέλω τὸ λοιπὸν· νῦν δὲ ἀναγκασθεὶς ἔλεξα. Γένοιτο μέντοι κατὰ νόον τοι, βασιλευῦ».

- 105 Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο, Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἔτρεψε καὶ οὐκ ἐποίησατο ὀργὴν οὐδεμίαν, ἀλλ' ἠπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο.

[Ἀπὸ τὸν Δορίσκον ὁ Ξέρξης ἐξακολουθεῖ τὴν διὰ τῆς Θράκης πρὸς τὴν Μακεδονίαν πορείαν. Οἱ Ἕλληνες κατανοήσαντες τὸν ἐπικρεμάμενον κατὰ τῆς Ἑλλάδος κίνδυνον συνῆλθον εἰς σύνοδον ἐν τῷ Ἴσθμῷ τῆς Κορίνθου· ἐδῶ ἀποφασίζεται 1) νὰ καταληφθῇ διὰ στρατοῦ τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, ἵνα ἐμποδισθῇ ἢ πρὸς τὰ πρόσω πορεία τοῦ Ξέρξου, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν εἰσβάλει διὰ τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Μαλίδα χώραν, καὶ 2) νὰ πλεύσῃ ὁλος ὁ ἑλληνικὸς στόλος εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον, ἵνα ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ περσικοῦ.]

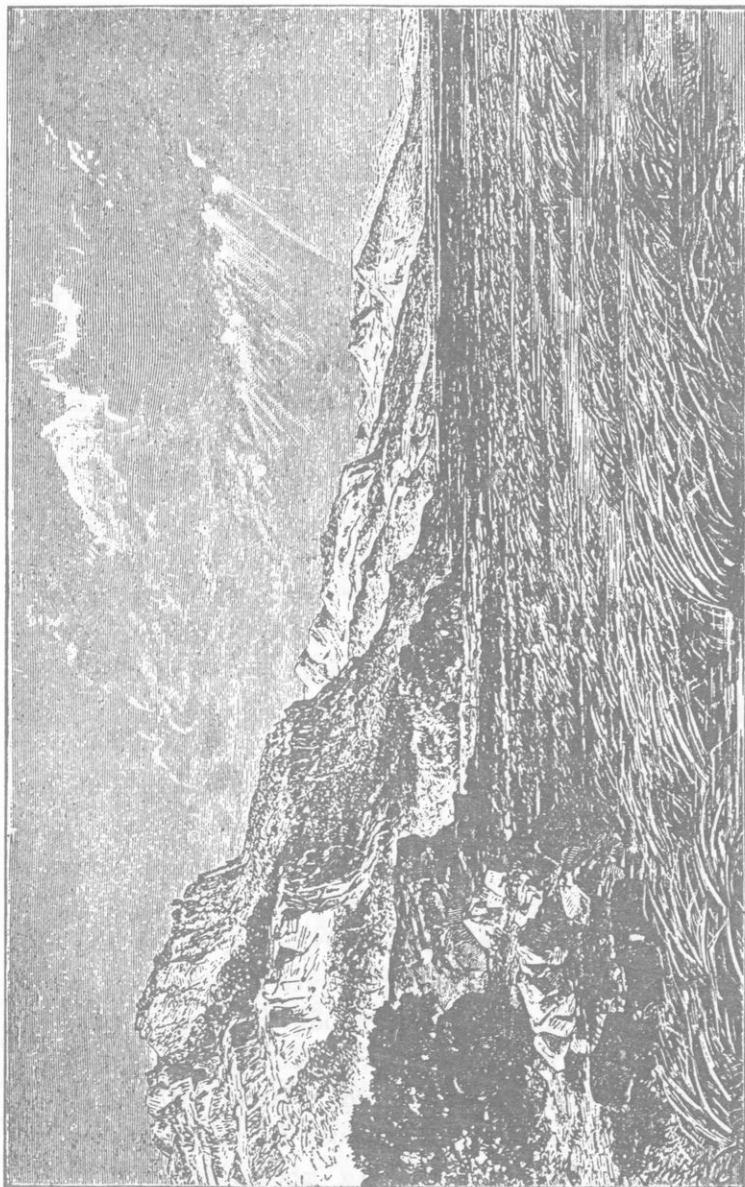
2. Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη (480).

(Κεφ. 201 - 213, 215 - 228)

α') Τὰ πρὸ τῆς μάχης.

(Κεφ. 201 - 209)

- 201 Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μηλίδος ἐν τῇ Τρηχινίῃ, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐν τῇ διόδῳ· καλέεται δὲ ὁ χώρος οὗτος ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων Θερμοπύλαι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περιοίκων Πύλαι. Ἐστρατοπεδεύοντο μὲν νυν ἑκάτεροι ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι, ἐπεκράττει δὲ ὁ μὲν τῶν πρὸς βορέην ἀνεμον ἐχόντων πάντων μέχρι Τρηχῖνος, οἱ δὲ τῶν πρὸς νότον καὶ μεσαμβρίην φερόντων ἐπὶ ταύτης τῆς ἠπείρου.
- 202 Ἦσαν δὲ οἷδε Ἑλλήνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσην ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ· Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι ὀπλίται καὶ

Θερμούλαι

Τεγεητέων καὶ Μαντινέων χίλιοι, ἡμίσεες ἑκατέρων, ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίας εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίας χίλιοι· τοσοῦτοι μὲν Ἀρκάδων, ἀπὸ δὲ Κορίνθου τετρακόσιοι καὶ ἀπὸ Φλειοῦντος διηκόσιοι καὶ Μυκηναίων ὀγδώκοντα. Οὗτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρήσαν, ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν Θεσπιέων τε ἑπτακόσιοι καὶ Θηβαίων τε-

203 τρακόσιοι. Πρὸς τούτοισι ἐπικλητοὶ ἐγένοντο Λοκροὶ τε οἱ Ὀπούντιοι πανστρατιῆ καὶ Φωκέων χίλιοι. Αὐτοὶ γὰρ σφεας οἱ Ἕλληνες ἐπεκάλεσαντο λέγοντες δι' ἀγγέλων, ὡς αὐτοὶ μὲν ἦκοιεν πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμαχῶν προσδόκιμοι πᾶσαν εἶεν ἡμέρην, ἢ θάλασσά τε σφι εἶη ἐν φυλακῇ ὑπ' Ἀθηναίων τε φρουρομένη καὶ Αἰγινήτων καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων, καὶ σφι εἶη δεινὸν οὐδέν· οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἄνθρωπον· εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα οὐδὲ ἔσσεσθαι, τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινόμενῳ οὐ συνεμίχθη, τοῖσι δὲ μεγίστοισι αὐτῶν μέγιστα· ὀφείλειν ὦν καὶ τὸν ἐπελαύοντα, ὡς ἔόντα θνητὸν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσεῖν. Οἱ δὲ ταῦτα πυνθανόμενοι ἐβώθηον ἐς τὴν Τρηχίνα.

204 Τούτοισι ἦσαν μὲν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλεις ἐκάστων, ὁ δὲ θωμαζόμενος μάλιστα καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἡγεόμενος Λακεδαιμόνιος ἦν Λεωνίδης ὁ Ἀναξανδρίδew

205 κτησάμενος τὴν βασιληίην ἐν Σπάρτῃ ἐξ ἀπροσδοκήτου. Οὗτος ὁ Λεωνίδης τότε ἦε ἐς Θερμοπύλας ἐπιλεξάμενος ἄνδρας τε τοὺς κατεστεῶτας τριηκοσίους καὶ τοῖσι ἐτύγχανον παῖδες ἔόντες. Παραλαβὼν δὲ ἀπίκετο καὶ Θηβαίων, τοὺς ἐς τὸν ἀριθμὸν λογισάμενος εἶπον, τῶν ἐστρατήγεε Λεοντιάδης ὁ Εὐρυμάχου. Τοῦδε δὲ εἶνεκεν τούτους σπουδὴν ἐποίησατο Λεωνίδης μούνοους Ἑλλήνων παραλαβεῖν, ὅτι σφέων μεγάλως κατηγόρητο μηδίξειν· παρεκάλει ὦν ἐς τὸν πόλεμον θέλων εἰδέναί, εἴτε συμπέμψουσι εἴτε καὶ ἀπερέουσι ἐκ τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμαχίην. Οἱ δὲ ἄλλα φρονέοντες ἔπεμπον.

Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρῶτους ἀπέπεμψαν 206
 Σπαρτιῆται, ἵνα τούτους ὀρέοντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι στρα-
 τεύωνται μηδὲ καὶ οὗτοι μηδίσωσι, ἦν αὐτοὺς πυνθάνωνται
 ὑπερβαλλομένους· μετὰ δέ, Κάρνεια γάρ σφι ἦν ἐμποδῶν, ἔ-
 μελλον ὀρτάσαντες καὶ φυλακὰς λιπόντες ἐν τῇ Σπάρτῃ κατὰ
 τάχος βωθέειν πανδημεί. Ὡς δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων
 ἐνένωντο καὶ αὐτοὶ ἕτερα τοιαῦτα ποιήσῃν· ἦν γὰρ κατὰ τωύ-
 τὸ Ὀλυμπιάς τούτοις τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα· οὐκ ὦν
 δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω διακριθῆσθαι τὸν ἐν Θερμο-
 πύλῃσι πόλεμον ἔπεμπον τοὺς προδρόμους.

Οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενένωντο ποιήσῃν· οἱ δὲ ἐν Θερμο- 207
 πύλῃσι Ἕλληνες, ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς ἐσβολῆς ὁ Πέρ-
 σης, καταρρωδέοντες ἐβουλευόντο περὶ ἀπαλλαγῆς. Τοῖσι μὲν
 νυν ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἐδόκεε ἐλθοῦσι ἐς Πελοπόννη-
 σον τὸν Ἴσθμὸν ἔχειν ἐν φυλακῇ· Λεωνίδης δέ, Φωκῶν καὶ
 Λοκρῶν περισπερχθέντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ, αὐτοῦ τε μένειν
 ἐψηφίζετο πέμπειν τε ἀγγέλους ἐς τὰς πόλεις κελεύοντάς σφι
 ἐπιβωθέειν, ὡς ἐόντων αὐτῶν ὀλίγων στρατὸν τὸν Μήδων
 ἀλέξασθαι.

Ταῦτα βουλευομένων σφέων ἔπεμπε Ξέρξης κατάσκο- 208
 πον ἱππέα ιδέσθαι, ὁκόσοι εἰσὶ καὶ ὅ τι ποιόειεν· ἀκηκόεε γὰρ
 ἔτι ἐὼν ἐν Θεσσαλίῃ, ὡς ἀλισμένη εἶη ταύτῃ στρατιῇ ὀλίγη,
 καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ὡς εἶησαν Λακεδαιμόνιοι τε καὶ Λεωνί-
 δης, ἐὼν γένος Ἡρακλείδης. Ὡς δὲ προσήλασε ὁ ἱππεὺς πρὸς
 τὸ στρατόπεδον, ἐθηεῖτό τε καὶ κατώρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρα-
 τόπεδον· τοὺς γὰρ ἔσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώ-
 σαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκ οἶά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς
 ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ ὄπλα ἐκέετο. Ἔτυχον
 δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. Τοὺς μὲν
 δὴ ὦρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτε-
 νιζομένους. Ταῦτα δὴ θηεύμενος ἐθώμαζε καὶ τὸ πλῆθος ἐ-

μάνθανε. Μαθὼν δὲ πάντα ἀτρεκέως ἀπήλαυε ὀπίσω κατ' ἡσυχίην· οὔτε γάρ τις ἐδίωκε ἀλογίης τε ἐκύρησε πολλῆς· ἀπελθὼν τε ἔλεγε πρὸς Ξέρξην, τά περ ὀπώπεε πάντα.

- 209 Ἀκούων δὲ Ξέρξης οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἐόν, ὅτι παρεσκευάζοντο ὡς ἀπολεόμενοι τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν· ἀλλ' αὐτῷ γελοῖα γὰρ ἐφαίνοντο ποιέειν, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος ἐόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ. Ἀπικόμενον δὲ μιν εἰρώτα Ξέρξης ἕκαστα τούτων, θέλων μαθεῖν τὸ ποιούμενον πρὸς τῶν Λακεδαιμονίων. Ὁ δὲ εἶπε· «Ἦκουσας μὲν μευ καὶ πρότερον, εὔτε ὠρμέομεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων· ἀκούσας δὲ γέλωτά με ἔθου λέγοντα, τῇ περ ὠρων ἐκβησόμενα τὰ πρήγματα ταῦτα· ἐμοὶ γὰρ τὴν ἀληθεῖν ἀσκέειν ἀντία σεῦ, ὦ βασιλεῦ, ἀγὼν μέγιστός ἐστι.» Ἀκουσον δὲ καὶ νῦν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπίκαται μαχησόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς ἐσόδου, καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. Νόμος γὰρ σφι οὕτω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς κοσμέονται. Ἐπίστασο δὲ ὅτι, εἰ τούτους τε καὶ τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτῃ καταστρέψαι, ἐστι οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων, τό σέ, βασιλεῦ, ὑπομένει χειρὰς ἀνταειρόμενον· νῦν γὰρ πρὸς βασιληίην τε καὶ πόλιν καλλίστην τῶν ἐν Ἑλλήσι προσφέρειαι καὶ ἄνδρας ἀρίστους». Κάρτα τε δὴ ἄπιστα Ξέρξῃ ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι καὶ δεύτερα ἐπειρώτα, ὄντινα τρόπον τοσοῦτοι ἐόντες τῇ ἐωυτοῦ στρατιῇ μαχήσονται. Ὁ δὲ εἶπε· «᾿Ω βασιλεῦ, ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀνδρὶ φεύστη, ἦν μὴ ταῦτά τοι ταῦτῃ ἐκβῆ, τῇ ἐγὼ λέγω». Ταῦτα λέγων οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξην.

β') Διήμερος μάχη ἐν τῷ στενωῷ

(Κεφ. 210 - 212)

- 210 Ξέρξης τέσσαρας μὲν δὴ παρεξῆκε ἡμέρας, ἐλπίζων αἰεὶ σφεας ἀποδρῆσεσθαι· πέμπτη δέ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο,

ἀλλὰ οἱ ἐφαίνοντο ἀναιδείῃ τε καὶ ἀβουλίῃ διαχρεώμενοι μένειν, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς Μήδους τε καὶ Κισσίους θυμωθεὶς, ἐντειλάμενός σφεας ζωγρήσαντας ἄγειν ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ. Ὡς δ' ἐσέπεσον φερόμενοι ἐς τοὺς Ἑλληνας οἱ Μῆδοι, ἐπιπτον πολλοί, ἄλλοι δ' ἐπεσήμισαν, καὶ οὐκ ἀπῆλαινον καίπερ μεγάλως προσπταίνοντες. Δῆλον δ' ἐποίεον παντὶ τρω καὶ οὐκ ἥμιστα αὐτῷ βασιλεῖ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες. Ἐγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι' ἡμέρης.

Ἐπεῖτε δὲ οἱ Μῆδοι τρηχέως περιείποντο, ἐνθαῦτα οὗτοι ²¹¹ μὲν ὑπεξήσαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπήσαν, τοὺς ἀθανάτους ἐκάλεε βασιλεύς, τῶν ἤρχε Ὑδάρνης, ὡς δὴ οὗτοί γε εὐπετέως κατεργασόμενοι. Ὡς δὲ καὶ οὗτοι συνέμισγον τοῖσι Ἑλλησι, οὐδὲν πλέον ἐφέροντο τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς, ἀλλὰ τὰ αὐτά, ἅτε ἐν στεινοπόρῳ τε χώρῳ μαχόμενοι καὶ δούρασι βραχυτέροισιν χρεώμενοι ἤπερ οἱ Ἑλληνες, καὶ οὐκ ἔχοντες πλήθει χρήσασθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἄλλα τε ἀποδεικνύμενοι ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι καί, ὅπως ἐντρέψειαν τὰ νῶτα, ἀλέες φεύγεσκον δῆθεν· οἱ δὲ βάρβαροι ὀρέοντες φεύγοντας βοῆ τε καὶ πατάγῳ ἐπήσαν· οἱ δ' ἂν καταλαμβανόμενοι ὑπέστρεφον ἀντίοι εἶναι τοῖσι βαρβάροισι, μεταστρεφόμενοι δὲ κατέβαλλον πλήθει ἀναριθμήτους τῶν Περσέων· ἐπιπτον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Σπαρτιητέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι. Ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνάετο παραλαβεῖν οἱ Πέρσαι τῆς ἐσόδου πειρώμενοὶ καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες, ἀπῆλαινον ὀπίσω.

Ἐν ταύτῃσι τῆσι προσόδοισι τῆς μάχης λέγεται βασιλεῖα ²¹² θηεύμενον τρεῖς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου, δείσαντα περὶ τῆς στρατιῆς. Τότε μὲν οὕτω ἠγωνίσαντο, τῇ δὲ ὑστεραίῃ οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἄμεινον ἀέθλεον· ἅτε γὰρ ὀλίγων ἐόντων, ἐλπίσαντές σφεας κατατετρωματίσθαι τε καὶ οὐκ οἴους τε ἔσεσθαι ἔτι χεῖρας ἀνταείρασθαι συνέβαλλον. Οἱ δὲ Ἑλληνες κατὰ

τάξις τε καὶ κατὰ ἔθνεα κεκοσμημένοι ἦσαν, καὶ ἐν μέρει ἕκαστοι ἐμάχοντο πλὴν Φωκέων· οὗτοι δὲ ἐς τὸ οὔρος ἐτάχθησαν φυλάζοντες τὴν ἀτραπὸν. Ὡς δὲ οὐδὲν εὕρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι, ἢ τῇ προτεραίῃ ἐνῶρων, ἀπήλαυνον.

γ') Προδοσία τοῦ Ἐπιάλτου.

(Κεφ. 213,215 - 218)

- 213 Ἀπορέοντος δὲ βασιλέος, ὃ τι χρήσεται τῷ παρεόντι πρήγματι, Ἐπιάλτης ὁ Εὐρυδήμου, ἀνὴρ Μηλιεύς, ἤλθε οἱ ἐς λόγους· ὃς μέγα τι παρὰ βασιλέος δοκέων οἴσεσθαι ἔφρασε τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ οὔρου φέρουσαν ἐς Θερμοπύλας καὶ διέφθειρε τοὺς ταύτη ὑπομείναντας Ἑλλήνων. Ὑστερον δὲ δείσας Λακεδαιμονίους ἔφυγε ἐς Θεσσαλίην, καὶ οἱ φυγόντι ὑπὸ τῶν Πυλαγόρων τῶν ἐς τὴν Πυλαίην συλλεγομένων ἀργύριον ἐπεκηρύχθη. Χρόνω δὲ ὕστερον (κατῆλθε γὰρ ἐς Ἀντικύρην) ἀπέθανε ὑπὸ Ἀθηνάδεω, ἀνδρὸς Τρηχινίου.
- 215 Ἐέρξης δέ, ἐπεὶ οἱ ἤρεσε, τὰ ὑπέσχετο Ἐπιάλτης κατεργάσεσθαι, αὐτίκα περιχαρῆς γενόμενος ἔπεμπε Ὑδάρνεα καὶ τῶν ἐστρατήγεε Ὑδάρνης· ὠρμέατο δὲ περὶ λύχων ἀφὰς ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύτην ἐξεῦρον μὲν οἱ ἐπιχώριοι Μηλιέες, ἐξευρόντες δὲ Θεσσαλοῖσι κατηγγήσαντο ἐπὶ Φωκέας τότε, ὅτε οἱ Φωκέες φράζαντες τείχει τὴν ἐσβολὴν ἦσαν ἐν σκέπη τοῦ πολέμου· ἐκ τόσου δὴ κατεδέδεκτο ἐοῦσα οὐδὲν χρηστὴ Μηλιεῦσι.
- 216 Ἐχει δὲ ἡ ἀτραπὸς αὕτη ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τῆς διασφάγος ῥέοντος, οὐνομα δὲ τῷ οὔρει τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῷ τωὐτὸ κέεται, Ἀνόπαια· τείνει δὲ ἡ Ἀνόπαια αὕτη κατὰ ῥάχιν τοῦ οὔρου, λήγει δὲ κατὰ Ἀλπηνὸν πόλιν, πρῶτην ἐοῦσαν τῶν Λοκρίδων πρὸς τῶν Μηλιέων. Κατὰ ταύτην δὴ τὴν ἀτραπὸν οἱ Πέρσαι, τὸν Ἀσωπὸν διαβάντες ἐπορεύοντο πᾶσαν τὴν νύκτα, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχον-
- 217

τες οὔρεα τὰ Οἰταίων, ἐν ἀριστερῇ δὲ τὰ Τρηχινίων. Ἡὼς τε δὴ διέφαινε, καὶ οἱ ἐγένοντο ἐπ' ἀκρωτηρίῳ τοῦ οὔρεος. Κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ οὔρεος ἐφύλασσαν, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, Φωκέων χίλιοι ὀπλῖται, ῥυόμενοι τε τὴν σφετέρην χώραν καὶ φρουρέοντες τὴν ἀτραπὸν. Ἡ μὲν γὰρ κάτω ἐσβολὴ ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῶν εἰρηται· τὴν δὲ διὰ τοῦ οὔρεος ἀτραπὸν ἐθέλονται Φωκέες ὑποδεξάμενα Λεωνίδῃ ἐφύλασσαν.

Ἐμαθον δὲ σφεας οἱ Φωκέες ὧδε ἀναβεβηκότας· ἀναβαί- 218
νοντες γὰρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι τὸ οὔρος πᾶν ἐδν δρυῶν ἐπίπλεον. Ἦν μὲν δὴ νημεμία, ψόφου δὲ γινομένου πολλοῦ, ὡς οἰκὸς ἦν φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τοῖσι ποσὶ, ἀνά τε ἔδραμον οἱ Φωκέες καὶ ἐνέδυνον τὰ ὄπλα, καὶ αὐτίκα οἱ βάρβαροι παρῆσαν. Ὡς δὲ εἶδον ἄνδρας ἐνδυομένους ὄπλα, ἐν θώματι ἐγένοντο· ἐλπόμενοι γὰρ οὐδὲν σφι φανήσεσθαι. ἀντίξουν ἐνεκύρησαν στρατῶ. Ἐνθαῦτα Ὑδάρνης καταρρωδήσας, μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι, εἶρετο Ἐπιάτην, ὀποδαπὸς εἶη ὁ στρατός· πυθόμενος δὲ ἀτρεκέως διέτασσε τοὺς Πέρσας ὡς ἐς μάχην. Οἱ δὲ Φωκέες, ὡς ἐβάλλοντο τοῖσι τοξεύμασι πολλοῖσί τε καὶ πυκνοῖσι, οἴχοντο φεύγοντες ἐπὶ τοῦ οὔρεος τὸν κόρυμβον ἐπιστάμενοι, ὡς ἐπὶ σφέας ὠρμήθησαν ἀρχήν, καὶ παρεσκευάδατο ὡς ἀπολεόμενοι. Οὔτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφρόνεον, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἐπιάτην καὶ Ὑδάρνεα Πέρσαι Φωκέων μὲν οὐδένα λόγον ἐποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ οὔρος κατὰ τάχος.

δ') Ἡ ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου ἀποπομπῇ τῶν συμμάχων.

(Κεφ. 219 - 222)

Τοῖσι δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι Ἑλλήνων πρῶτον μὲν ὁ 219
μάντις Μεγιστίης ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρὰ ἔφρασε τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι ἅμα ἡοῖ σφι θάνατον. Ἐπὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι ἦσαν οἱ ἐξ-

αγγείλαντες τῶν Περσέων τὴν περίοδον. Οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς ἐσήμηναν, τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων ἤδη διαφαινούσης ἡμέρης. Ἐνθαῦτα ἐβουλεύοντο οἱ Ἕλληνες καὶ σφέων ἐσχίζοντο αἰ γνῶμαι· οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔων τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέτεινον. Μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλιν ἕκαστοι ἐτράποντο, οἱ δὲ αὐτῶν ἅμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ παρεσκευάδατο.

- 220 Λέγεται δὲ καί, ὡς αὐτὸς σφεας ἀπέπεμψε Λεωνίδης, μὴ ἀπόλωνται, κηδόμενος· αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παροῦσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἐς τὴν ἦλθον φυλάζοντες ἀρχήν. Ταύτη καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλεῖστος εἰμι, Λεωνίδην, ἐπεῖτε ἦσθετο τοὺς συμμάχους ἐόντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιακινδυνεύειν, κελεῦσαί σφεας ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν. Μένοντι δὲ αὐτοῦ κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίη οὐκ ἐξηλείφετο. Ἐκέχρηστο γὰρ ὑπὸ τῆς Πυθίης τοῖσι Σπαρτιητέσι χρεωμένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐγειρομένου, ἢ Λακεδαίμονα ἀνάστατον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἢ τὸν βασιλέα σφέων ἀπολέσθαι. Ταῦτά τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην καὶ βουλόμενον κλέος καταθέσθαι μόνων Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμμάχους δοκέω μᾶλλον ἢ γνώμῃ διενειχθέντας οὕτω ἀκόσμως οἴχεσθαι τοὺς οἰχομένους.

- 221 Μαρτύριον δέ μοι καὶ τότε οὐκ ἐλάχιστον τούτου πέρι γέγονε, ὅτι καὶ τὸν μάντιν, ὃς εἶπετο τῇ στρατιῇ ταύτῃ, Μεγιστίην τὸν Ἀκαρνήνα, λεγόμενον εἶναι τὰ ἀνέκαθεν ἀπὸ Μελάμποδος, τοῦτον τὸν εἶπαντα ἐκ τῶν ἱρῶν τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαίνειν, φανερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ συναπόληται σφι. Ὁ δὲ ἀποπεμπόμενος αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέ-

λιπε, τὸν δὲ παῖδα συστρατευόμενον, ἐόντα οἷ μουνογενέα, ἀπέπεμψε.

Οἱ μὲν νυν σύμμαχοι ἀποπεμπόμενοι οἶχοντό τε ἀπιόν- 222
τες καὶ ἐπέιθοντο Λεωνίδῃ, Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέ-
μειναν μοῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι. Τούτων δὲ Θηβαῖοι μὲν
ἀέκοντες ἔμενον καὶ οὐ βουλόμενοι (κατεῖχε γὰρ σφεας Λεω-
νίδης ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιούμενος), Θεσπιέες δὲ ἐκόντες μά-
λιστα, οἷ οὐκ ἔφασαν ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ'
αὐτοῦ ἀπαλλάξεσθαι, ἀλλὰ καταμείναντες συναπέθανον. Ἐ-
στρατήγεε δὲ αὐτῶν Δημόφιλος Διαδρόμεω.

ε') Ὁ ὕστατος ἀγών. — Τιμητικὰ ἐπιγράμματα εἰς τοὺς πεσόντας.

(Κεφ. 223 - 228)

Ξέρξης δέ, ἐπεὶ ἡλίου ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο, 223
ἐπισχῶν χρόνον ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθῶρην πρόσοδον
ἐποιέετο· καὶ γὰρ ἐπέσταλτο ἐξ Ἐπιάλτεω οὕτω· ἀπὸ γὰρ
τοῦ οὖρεος ἡ κατάβασις συντομωτέρη τὲ ἐστι καὶ βραχύτερος
ὁ χῶρος πολλόν, ἤπερ ἡ περίοδος τε καὶ ἀνάβασις. Οἷ τε δὴ
βάρβαροι οἱ ἀμφὶ Ξέρξην προσήισαν, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην
Ἕλληνες, ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιούμενοι, ἤδη πολλῶ
μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς ἐπεξήισαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος.
Τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ τείχεος φυλάσσοντες ἀνὰ τὰς προτέρας
ἡμέρας ὑπεξιόντες ἐς τὰ στεινόπορα ἐμάχοντο. Τότε δὲ συμ-
μίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν ἐπιπτον πλήθει πολλοὶ τῶν βαρ-
βάρων· ὅπισθε γὰρ οἱ ἡγεμόνες τῶν τελέων ἔχοντες μᾶστι-
γας ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες.
Πολλοὶ μὲν δὴ ἐπέπιπτον αὐτῶν ἐς τὴν θάλασσαν καὶ διεφθί-
ροντο, πολλῶ δ' ἔτι πλεῦνες κατεπατέοντο ζωοὶ ὑπ' ἀλλή-
λων· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου. Λακεδαιμόνιοι δὲ
ἄτε ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντα σφίσι ἔσσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν
περιόντων τὸ οὖρος, ἀπεδείκνυντο, ῥώμης ὅσον εἶχον μέγι-

στον, ἐς τοὺς βαρβάρους παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες. Δούρατα μὲν νυν τοῖσι πλέοσι αὐτῶν τηνικαῦτα ἤδη ἐτύγχανε κατεγγότα, οἱ δὲ τοῖσι Ξίφεισι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας.

224 Καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ οὐνομαστοὶ Σπαρτιητέων, τῶν ἐγὼ ὡς ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων ἐπυθόμην τὰ οὐνόματα, ἐπυθόμην δὲ καὶ ἀπάντων τῶν τριηκοσίων. Καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐνομαστοί, ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παῖδες, Ἀβροκόμης τε καὶ Ὑπεράνθης.

225 Ἐέρξω τε δὴ δύο ἀδελφοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχόμενοι καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠθισμὸς ἐγένετο πολλός, ἐς ὃ τοῦτον τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληγες ὑπεξείρυσαν καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκισ. Τοῦτο δὲ συνεστήκει, μέχρι οὐ οἱ σὺν Ἐπιάτῃ παρεγένοντο. Ὡς δὲ τούτους ἤκειν ἐπύθοντο οἱ Ἕλληγες, ἐνθεῦτεν ἤδη ἕτεροιοῦτο τὸ νεῖκος· ἐς τε γὰρ τὸ στεινὸν τῆς ὁδοῦ ἀνεχώρουν ὀπίσω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ τεῖχος ἐλθόντες ἕζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἄλλες οἱ ἄλλοι πλὴν Θηβαίων. Ὁ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ, ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων ἔστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. Ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρησι τοῖσι αὐτῶν ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες, οἱ μὲν ἐξ ἐναντίας ἐπισπόμενοι καὶ τὸ ἔρυμα τοῦ τεύχεος συγχώσαντες, οἱ δὲ περιελθόντες πάντοθεν περισταδόν.

226 Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπιέων τοιούτων γενομένων, ὅμως λέγεται ἄριστος ἀνὴρ γενέσθαι Σπαρτιήτης Διηνέκης· τὸν τότε φασὶ εἶπαι τὸ ἔπος, πρὶν ἢ συμμεῖξαι σφεας τοῖσι Μήδοισι, πυθόμενον πρὸς τευ τῶν Τρηχινίων, ὡς, ἐπεὰν οἱ βάρβαροι ἀπιέωσι τὰ τοξεύματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τοῦ πλήθεος τῶν οἴστῶν ἀποκρύπτουσι· τοσοῦτο πλήθος αὐτῶν εἶναι· τὸν δέ, οὐκ ἐκπλαγέντα τούτοισι, εἶπαι, ἐν ἀλογίῃ ποιούμενον τὸ

Μήδων πλῆθος, ὡς πάντα σφι ἀγαθὰ ὁ Τρηχίνιος ξεῖνος ἀγγέλλοι, εἰ ἀποκρυπτόντων τῶν Μήδων τὸν ἥλιον ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς αὐτοὺς ἢ μάχη καὶ οὐκ ἐν ἡλίῳ. Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα τοιοῦτότροπα ἔπεά φασι Διηνέκεα τὸν Λακεδαιμόνιον λιπέσθαι μνημόσυνα. Μετὰ δὲ τοῦτον ἀριστεῦσαι λέγονται 227 Λακεδαιμόνιοι δύο ἀδελφοί, Ἄλφεός τε καὶ Μάρων, Ὀρσιφάντου παῖδες. Θεσπιέων δὲ εὐδοκίμειε μάλιστα, τῷ οὐνοματῆν Διθύραμβος Ἀρματίδεω.

Θαφθεῖσι δὲ σφι αὐτοῦ ταύτῃ, τῇ περ ἔπεσον, καὶ τοῖσι 228 πρότερον τελευτήσασι, ἢ τοὺς ὑπὸ Λεωνίδεω ἀποπεμφθέντας οἴχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα τάδε·

*Μυριάσιν ποτὲ τῆδε τριηκοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες.*

Ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται, τοῖσι δὲ Σπαρτιήτησι ἰδίῃ·

*Ἦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίους, ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.*

Λακεδαιμονίοισι μὲν δὴ τοῦτο, τῷ δὲ μάντι τόδε·

*Μνήμα τόδε κλειοῖο Μεγιστία, ὃν ποτε Μῆδοι
Σπερχειὸν ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψάμενοι,
μάντιος, ὃς τότε κῆρας ἐπερχομένης σάφα εἰδὼς
οὐκ ἔτλη Σπάοτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.*

Ἐπιγράμμασι μὲν νυν καὶ στήλῃσι, ἕξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος ἐπίγραμμα, Ἀμφικτύονές εἰσι σφεας οἱ ἐπικοσμήσαντες· τὸ δὲ τοῦ μάντιος Μεγιστίεω Σιμωνίδης ὁ Λεωπρέπεός ἐστι κατὰ ξεινίην ὁ ἐπιγράφας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

ΟΥΡΑΝΙΑ

(Μετά τὴν μάχην τῶν Θερμοπυλῶν ὁ πεζὸς στρατὸς τῶν Περσῶν ἐκχυθεὶς εἰς τὴν στερεὰν Ἑλλάδα ἐρημώνει τὴν Φωκίδα, καίει τὰς Θεσπιάς καὶ Πλαταιάς καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν Ἀττικὴν)

1. Κατάπλους τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου εἰς τὴν Σαλαμίνα. — Ἐκκένωσις τῶν Ἀθηνῶν.

(Κεφ. 40 - 42)

40 Ὁ δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου Ἀθηναίων δεηθέντων ἐς Σαλαμίνα κατίσχει τὰς νέας. Τῶνδε δὲ εἵνεκεν προσεδεήθησαν αὐτῶν σχεῖν πρὸς Σαλαμίνα Ἀθηναῖοι, ἵνα αὐτοὶ παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ὑπεξαγάγῃνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς δὲ καὶ βουλευσῶνται, τὸ ποιητέον αὐτοῖσι ἔσται. Ἐπὶ γὰρ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι βουλὴν ἔμελλον ποιήσεσθαι ὡς ἐψευσμένοι γνώμης. Δοκέοντος γὰρ εὐρήσειν Πελοποννησίους πανδημεὶ ἐν τῇ Βοιωτίῃ ὑποκατημένους τὸν βάρβαρον, τῶν μὲν εὔρον οὐδὲν ἔόν, οἱ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Ἰσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας, τὴν Πελοπόννησον περὶ πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι καὶ ταύτην ἔχοντας ἐν φυλακῇ, τὰ ἄλλα δὲ ἀπιέναι. Ταῦτα πυνθανόμενοι οὕτω δὴ προσεδεήθησάν σφρων σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμίνα.

41 Οἱ μὲν δὲ ἄλλοι κατέσχον ἐς τὴν Σαλαμίνα, Ἀθηναῖοι δὲ ἐς τὴν ἑωυτῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἀπιξιν κήρυγμα ἐποιήσαντο, Ἀθηναίων τῇ τις δύναται σώζειν τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας. Ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλείστοι ἐς Τροιζῆνα ἀπέστειλαν, οἱ δὲ ἐς αἴγιαν, οἱ δὲ ἐς Σαλαμίνα. Ἔσπευσαν δὲ ταῦτα ὑπεκθέ-

σθαι, τῷ χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι ὑπηρετεῖν καὶ δὴ καὶ τοῦδε εἵνεκεν οὐκ ἤκιστα· λέγουσι Ἀθηναῖοι ὄφιν μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἐνδαιτυᾶσθαι ἐν τῷ ἱρῷ. Λέγουσί τε ταῦτα καὶ δὴ καὶ ὡς ἐόντι ἐπιμήνια ἐπιτελέουσι προτιθέντες· τὰ δ' ἐπιμήνια μελιτόεσσα ἔστι. Αὕτη δ' ἡ μελιτόεσσα ἐν τῷ πρόσθε αἰεὶ χρόνῳ ἀναισιμουμένη τότε ἦν ἄψαυστος. Σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς ἱρείης μᾶλλον τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοιπιῖνης τὴν ἀκρόπολιν. Ὡς δὲ σφι πάντα ὑπέξεκέετο, ἔπλεον ἐς τὸ στρατόπεδον.

Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπ' Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμίνα κατέσχον τὰς 42 νέας, συνέρρει καὶ ὁ λοιπὸς πυνθανόμενος ὁ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροιζῆνος· ἐς γὰρ Πώγωνα, τὸν Τροιζηνίων λιμένα, προεῖρητο συλλέγεσθαι. Ναύαρχος μὲν νυν ἐπῆν αὐτός, ὅσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὐρυβιάδης Εὐρυκλείδew, ἀνὴρ Σπαρτιήτης, οὐ μέντοι γένεός γε τοῦ βασιλεῖου ἐών. Νέας δὲ πολλῶ πλείστας τε καὶ ἄριστα πλεούσας παρείχοντο Ἀθηναῖοι ὀγδῶκοντα καὶ ἑκατόν. Ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο ὁ πᾶς τῶν νεῶν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, τριηκόσiai καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ὀκτώ.

2. Πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων. — Οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Ἀττικὴν. — Ἀλωσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ πυρπόλησις τῆς Ἀκροπόλεως αὐτῶν.

(Κεφ. 49-55)

Ὡς δὲ ἐς τὴν Σαλαμίνα συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν 49 πολιῶν, ἐβουλεύοντο προθέντος Εὐρυβιάδew γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν βουλόμενον, ὅκου δοκεῖ ἐπιτηδεότατον εἶναι ναυμαχίην ποιέεσθαι, τῶν αὐτοῖ χωρέων ἐγκρατέες εἰσί· ἡ γὰρ Ἀττικὴ ἀπεῖτο ἤδη, τῶν δὲ λοιπέων περὶ προετίθεε. Αἱ γινῶ-

μαι δὲ τῶν λεγόντων αἱ πλεῖσται συνεξέπιπτον πρὸς τὸν Ἴσθμὸν πλώσαντας ναυμαχέειν πρὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐπιλέγοντες τὸν λόγον τόνδε, ὡς, ἦν νικηθέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ἐν Σαλαμῖνι μὲν ἔόντες πολιορκήσονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρίῃ οὐδεμία ἐπιφανήσεται, πρὸς δὲ τῷ Ἴσθμῷ ἐς τοὺς ἑωυτῶν ἐξοίονται.

- 50 Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλεγομένων ἐληλύθεε ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἀγγέλλων ἤκειν τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέεσθαι. Ὁ γὰρ διὰ Βοιωτῶν τραπόμενος στρατὸς ἅμα Ξέρξῃ, ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν, αὐτῶν ἐκλειοιπτότων ἐς Πελοπόννησον, καὶ τὴν Πλαταιέων ὡσαύτως, ἤκε τε ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐδήριον. Ἐνέπρησε δὲ Θεσπειάν τε καὶ Πλάταιαν πυθόμενος Θηβαίων, ὅτι οὐκ ἐμήδιζον. Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν πορεύεσθαι ἤρξαντο οἱ βάρβαροι, ἕνα αὐτοῦ διατριψάντες μῆνα, ἐν τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐν τρισὶ ἐτέροισι μῆσι ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ, Καλλιὰδεω ἄρχοντος Ἀθηναίοισι.
- 51 Καὶ αἰρέουσι ἔρημον τὸ ἄστυ, καὶ τινὰς ὀλίγους εὐρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἱρῷ ἔοντας, ταμίας τε τοῦ ἱεροῦ καὶ πένητας ἀνθρώπους, οἳ φραζάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρησί τε καὶ ξύλοισι ἡμύνοντο τοὺς ἐπιόντας, ἅμα μὲν ὑπ' ἀσθενείης βίου οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμῖνα, πρὸς δὲ αὐτοὶ δοκέοντες ἐξευρηκέαι τὸ μαντήιον, τὸ ἢ Πυθίῃ σφι ἔχρησε, τὸ ξύλινον τεῖχος ἀνάλωτον ἔσεσθαι· αὐτὸ δὲ τοῦτο εἶναι τὸ κρησφύγετον κατὰ τὸ μαντήιον καὶ οὐ τὰς νέας.
- 52 Οἱ Πέρσαι ἰζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήιον πάγον, ἐπολιόρκεον τρόπον τοιόνδε· ὅπως στυππεῖον περὶ τοὺς οἴστους περιθέντες ἄψειαν, ἐτόξευον ἐς τὸ φράγμα. Ἐνθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι ὁμῶς ἡμύνοντο, καίπερ ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ

ἀπιγμένοι καὶ τοῦ φράγματος προδεδωκότες. Οὐδὲ λόγου τῶν Πεισιστρατιδῶν προσφερόντων περὶ ὁμολογίης ἐνεδέκοντο, ἀμυνόμενοι δὲ ἄλλα τε ἀντεμηχανῶντο καὶ δὴ καὶ προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας ὀλοιτρόχους ἀπίεσαν, ὥστε Ξέρξην ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἀπορίησι ἐνέχεσθαι οὐ δυνάμενόν σφεας ἐλεῖν.

Χρόνω δ' ἐκ τῶν ἀπόρων ἐφάνη δὴ τις ἐξοδος τοῖσι βαρ- 53
βάροισι· ἔδεε γὰρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν τὴν ἐν τῇ ἡπείρῳ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσῃσι. Ἐμπροσθε ὦν πρὸ τῆς ἀκροπόλεως, ὅπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνόδου, τῇ δὴ οὔτε τις ἐφύλασσε οὔτ' ἂν ἤλπισε, μὴ κοτέ τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίη ἀνθρώπων, ταύτη ἀνέβησάν τινες κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, καίπερ ἀποκρήμνου ἐόντος τοῦ χώρου. Ὡς δὲ εἶδον αὐτοὺς ἀναβεβηκότες οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἔρριπτον ἑωυτοὺς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον κατέφευγον. Τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀναβεβηκότες πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας, ταύτας δὲ ἀνοίξαντες τοὺς ἰκέτας ἐφόνευον· ἐπεὶ δὲ σφι πάντες κατέστρωντο, τὸ ἱρὸν συλήσαντες ἐνέπρησαν πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν.

Σχῶν δὲ παντελῶς τὰς Ἀθήνας Ξέρξης ἀπέπεμψε ἐς 54
Σοῦσα ἄγγελον ἰπέτα Ἀρταβάνω ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι εὐπρηξίην. Ἀπὸ δὲ τῆς πέμψιος τοῦ κήρυκος δευτέρῃ ἡμέρῃ συγκαλέσας Ἀθηναίων τοὺς φυγάδας, ἑωυτῶ δὲ ἐπομένους, ἐκέλευε τρόπῳ τῷ σφετέρῳ θῦσαι τὰ ἱρὰ ἀναβάντας ἐς τὴν ἀκρόπολιν, εἴτε δὴ ὦν ὄψιν τινὰ ἰδῶν ἐνουπνίου ἐνετέλλετο ταῦτα, εἴτε καὶ ἐνθύμιόν οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱρὸν. Οἱ δὲ φυγάδες τῶν Ἀθηναίων ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα.

Τοῦ δὲ εἵνεκεν τούτων ἐπεμνήσθη, φράσω. Ἔστι ἐν τῇ 55
ἀκροπόλει ταύτῃ Ἐρεχθῆος τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶναι νηός, ἐν τῷ ἐλαίῃ τε καὶ θάλασσα ἐνι, τὰ λόγος παρ' Ἀθηναίων

Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας περὶ τῆς χώρης μαρτύρια θέσθαι. Ταύτην ὦν τὴν ἐλαίην ἅμα τῷ ἄλλῳ ἱρῷ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων· δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς ἐμπρήσιος Ἀθηναίων οἱ θύειν ὑπὸ βασιλέος κελευόμενοι ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἱρόν, ὤρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχεος ὅσον τε πηχυαῖον ἀναδεδραμηκότα. Οὗτοι μὲν νυν ταῦτα ἔφρασαν.

3. Νέον πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων.

(Κεφ. 56 - 64)

- 56 Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες ὡς σφι ἐξηγγέληθ, ὡς ἔσχε τὰ περὶ τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, ἐς τοσοῦτον θόρυβον ἀπίκοντο, ὥστε ἔνιοι τῶν στρατηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι ἔμενον τὸ προκείμενον πρῆγμα, ἀλλ' ἔς τε τὰς νέας ἐσέπιπτον καὶ ἰστία ἀείροντο ὡς ἀποθευσόμενοι· τοῖσί τε ὑπολειπομένοισι αὐτῶν ἐκυρώθη πρὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ναυμαχέειν. Νῦξ τε ἐγίνετο, καὶ οἱ διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου ἐσέβαινον ἐς τὰς νέας.
- 57 Ἐνταῦθα δὴ Θεμιστοκλέα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νέα εἴρετο Μνησίφιλος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃ τι σφι εἶη βεβουλευμένον. Πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ, ὡς εἶη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν καὶ πρὸ τῆς Πελοποννήσου ναυμαχέειν, εἶπε· «Οὐ τοι ἄρα, ἦν ἀπαείρωσι τὰς νέας ἀπὸ Σαλαμῖνος, περὶ οὐδεμιῆς ἔτι πατρίδος ναυμαχήσεις· κατὰ γὰρ πόλις ἕκαστοι τρέφονται, καὶ οὔτε σφέας Εὐρυβιάδης κατέχειν δύνησεται οὔτε τις ἀνθρώπων ἄλλος, ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῆναι τὴν στρατιήν· ἀπολέσται τε ἡ Ἑλλάς ἀβουλιησι. Ἄλλ' εἴ τις ἐστί μηχανή, ἴθι καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα, ἦν κως δύνη ἀναγνῶσαι Εὐρυβιάδην μεταβουλεύσασθαι, ὥστε αὐτοῦ μένειν».
- 58 Κάρτα τε τῷ Θεμιστοκλέϊ ἤρесе ἡ ὑπόθηκη, καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος ἦγε ἐπὶ τὴν νέα τὴν Εὐρυβιάδεω. Ἀ-

πικόμενος δὲ ἔφη ἐθέλειν οἱ κοινόν τι πρῆγμα συμμεῖξαι. Ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νέαν ἐκέλευε ἐσβάντα λέγειν, εἴ τι θέλει. Ἐνθαῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς παριζόμενός οἱ καταλέγει ἐκεῖνά τε πάντα, τὰ ἤκουσε Μνησιφίλου, ἑωυτοῦ ποιούμενος, καὶ ἄλλα πολλά προστιθείς, ἐς δὲ ἀνέγνωσε χρηρίζων ἕκ τε τῆς νεῆς ἐκβῆναι συλλέξαι τε τοὺς στρατηγούς ἐς τὸ συνέδριον.

Ὡς δὲ ἄρα συνελέχθησαν, πρὶν ἢ τὸν Εὐρυβιάδην προθεῖναι τὸν λόγον, τῶν εἵνεκεν συνήγαγε τοὺς στρατηγούς, πολλοὺς ἦν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐν τοῖσι λόγοισι οἷα κάρτα δεόμενος. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος ὁ Ὠκύτου εἶπε· «ὦ Θεμιστόκλεες, ἐν τοῖσι ἀγῶσι οἱ προεξανιστάμενοι ραπίζονται». Ὁ δὲ ἀπολυόμενος ἔφη· «Οἱ δὲ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στεφανοῦνται».

Τότε μὲν ἠπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο, πρὸς δὲ τὸν Εὐρυβιάδην ἔλεγε ἐκείνων μὲν οὐκέτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων, ὡς, ἐπεὶ ἀπαείρωσι ἀπὸ Σαλαμῖνος, διαδρῆσονται· παρεόντων γὰρ τῶν συμμάχων οὐκ ἔφερε οἱ κῆσμον οὐδένα κατηγορεῖν· ὁ δὲ ἄλλου λόγου εἶχετο, λέγων τάδε

α) «Ἐν σοὶ νῦν ἐστὶ σῶσαι τὴν Ἑλλάδα, ἣν ἐμοὶ πείθη ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι, μηδὲ πειθόμενος τούτων τοῖσι λόγοισι ἀναζεύξης πρὸς τὸν Ἴσθμόν τὰς νέας. Ἀντίθετος γὰρ ἐκάτερον ἀκούσας. Πρὸς μὲν τῷ Ἴσθμῷ συμβάλλων ἐν πελάγει ἀναπεπτάμενῳ ναυμαχήσεις, τὸ ἥκιστα ἡμῖν σύμφορόν ἐστι νέας ἔχουσι βαρυτέρας καὶ ἀριθμὸν ἐλάσσονας· τοῦτο δὲ ἀπολείεις Σαλαμῖνά τε καὶ Μέγαρον καὶ Αἴγιον, ἦν περ καὶ τὰ ἄλλα εὐτυχῆσωμεν. Ἀμα γὰρ τῷ ναυτικῷ αὐτῶν ἔψεται καὶ ὁ πεζὸς στρατός, καὶ οὕτω σφέας αὐτὸς ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, κινδυνεύσεις τε ἀπάσῃ, τῇ Ἑλλάδι.

β) » Ἦν δέ, τὰ ἐγὼ λέγω, ποιήσης, τοσάδε ἐν αὐτοῖσι χρηστά εὐρήσεις· πρῶτα μὲν ἐν στενωπῷ συμβάλλοντες νηυσὶ ὀλίγησι πρὸς πολλὰς, ἦν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνῃ,

πολλὸν κρατήσομεν· τὸ γὰρ ἐν στεινῷ ναυμαχέειν πρὸς ἡμέ-
ων ἐστὶ, ἐν εὐρυχωρίῃ δὲ πρὸς ἐκείνων. Αὐτίς δὲ Σαλαμίς πε-
ριγίνεται, ἐς τὴν ἡμῖν ὑπεκκείται τέκνα τε καὶ γυναῖκες. Καὶ
μὲν καὶ τότε ἐν αὐτοῖσι ἔνεστι, τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα·
ὁμοίως αὐτοῦ τε μένων προναυμαχῆσεις Πελοποννήσου καὶ
πρὸς τῷ Ἴσθμῳ, οὐδὲ σφεας, εἴπερ εὖ φρονέεις, ἄξεις ἐπὶ τὴν
Πελοπόννησον.

γ) » Ἦν δέ γε καί, τὰ ἐγὼ ἐλπίζω, γένηται καὶ νικήσω-
μεν τῆσι νηυσί, οὔτε ὑμῖν ἐς τὸν Ἴσθμὸν παρέσονται οἱ βάρ-
βαροι οὔτε προβήσονται ἕκαστέρω τῆς Ἀττικῆς, ἀπίασί τε
οὐδενὶ κόσμῳ, Μεγάροισί τε κερδανόμεν περιεοῦσι καὶ Αἰ-
γίγη καὶ Σαλαμῖνι, ἐν τῇ ἡμῖν καὶ λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν
κατύπερθε γενέσθαι. Οἰκότα μὲν νυν βουλευομένοισι ἀνθρώ-
ποισι ὡς τὸ ἐπίπαν ἐθέλει εὖ γίνεσθαι· μὴ δὲ οἰκότα βουλευο-
μένοισι οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρω-
πήϊας γνώμας ».

61 Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέος αὐτίς ὁ Κορίνθιος Ἀδεί-
μαντος ἐπεφέρετο, σιγᾶν τε κελεύων, τῷ μὴ ἔστι πατρίς, καὶ
Εὐρυβιάδην οὐκ εἴω ἐπιψηφίζειν ἀπόλι ἀνδρί· πόλιν γὰρ τὸν
Θεμιστοκλέα παρεχόμενον οὕτω ἐκέλευε γνώμας συμβάλλε-
σθαι. Ταῦτα δὲ οἱ προέφερε, ὅτι ἠλώκεσάν τε καὶ κατεί-
χοντο Ἀθῆναι. Τότε δὴ ὁ Θεμιστοκλέης κεῖνόν τε καὶ τοὺς
Κορινθίους πολλά τε καὶ κακὰ ἔλεγε, ἐωυτοῖσί τε ἐδήλου λό-
γῳ, ὡς εἶη καὶ πόλις καὶ γῆ μέζων ἤπερ ἐκείνοισι, ἔστ' ἂν
διηκόσαιο νέες σφι ἔωσι πεπληρωμέναι· οὐδαμοὺς γὰρ Ἑλ-
λήνων αὐτοὺς ἐπιόντας ἀποκρούσεσθαι.

62 Σημαίνων δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ διέβαινε ἐς Εὐρυβιάδην, λέ-
γων μᾶλλον ἐπεστραμμένα· « Σὺ εἰ μενείεις αὐτοῦ καὶ μένων
ἔσαι ἀνὴρ ἀγαθός, καλῶς ἔχει· εἰ δὲ μὴ, ἀνατρέψεις τὴν Ἑλ-
λάδα· τὸ πᾶν γὰρ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρουσι αἱ νέες. Ἄλλ'
ἐμοὶ πείθεο. Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις, ἡμεῖς μὲν, ὡς ἔχομεν,

ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας κομιεύμεθα ἐς Σῆριν τὴν ἐν Ἰταλίῃ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἐστι ἐκ τοῦ παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει ὑπ' ἡμέων αὐτὴν δεῖν κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ συμμαχῶν τοιῶνδε μουνωθέντες μεμνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων».

Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέος λέγοντος ἀνεδιδάσκετο Εὐρυβιά- 63
δης· δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήσας μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἀνε-
διδάσκετο, μὴ σφέας ἀπολίπωσι, ἣν πρὸς τὸν Ἴσθμὸν ἀνάγκη
τὰς νέας· ἀπολιπόντων γὰρ Ἀθηναίων οὐκέτι ἐγίνοντο ἀξιό-
μαχοὶ οἱ λοιποί. Ταύτην δὴ αἰρέεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ μέ-
νοντας διαναυμαχέειν. Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμῖνα ἔπεισι 64
ἀκροβολισάμενοι, ἐπεῖτε Εὐρυβιάδῃ ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευ-
άζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. Ἡμέρη τε ἐγίνετο καὶ ἅμα τῷ
ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμός ἐγένετο ἐν τε τῇ γῆ καὶ τῇ θαλάσῃ. Ἐ-
δοξε δὲ σφι εὐξασθαι τοῖσι θεοῖσι καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς
Αἰακίδας συμμαχοῦς. Ὡς δὲ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίηεν ταῦτα·
εὐξάμενοι γὰρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι αὐτόθεν μὲν ἐκ Σαλαμῖνος
Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο, ἐπὶ δὲ Αἰακὸν καὶ
τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νέα ἀπέστελλον ἐς Αἴγιαναν.

[Ὁ περσικὸς στόλος ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη τοῦ ἐλληνικοῦ φθάνει εἰς
τὴν παραλίαν τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀγκυροβολεῖ εἰς Φάληρον· ἐκεῖ κατα-
βαίνει ὁ Ἐξέρξης καὶ συγκαλέσας εἰς συνέδριον τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ στό-
λου ἐρωτᾷ αὐτοὺς διὰ τοῦ Μαρδονίου ἂν ἐγκρίνουν τὴν συγκρότησιν
ναυμαχίας. Ὁ Ἐξέρξης ἀκολουθῶν τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων ἀπο-
φασίζει νὰ ναυμαχήσῃ].

4. Ὁ περσικὸς στόλος πλέει εἰς τὴν Σαλαμῖνα, ὃ δὲ πεζὸς
στρατὸς πορεύεται κατὰ τῆς Πελοποννήσου.—

Ἐξέρξης τοῦ Ἴσθμοῦ.

(Κεφ. 70 - 72)

Ἐπειδὴ δὲ παρήγγειλε ἀναπλέειν, ἀνῆγον τὰς νέας ἐπὶ 70
τὴν Σαλαμῖνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ' ἡσυ-

χήην. Τότε μὲν νυν οὐκ ἐξέχρησέ σφι ἡ ἡμέρη ναυμαχίην ποιήσασθαι (νῦξ γὰρ ἐπεγένετο), οἱ δὲ παρεσκευάζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. Τοὺς δὲ Ἑλληνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, οὐκ ἤκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. Ἀρρώδεον δέ, ὅτι οἱ αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλαμῖνι κατήμενοι ὑπὲρ γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυμαχέειν μέλλοιεν, νικηθέντες τε ἐν νήσῳ ἀπολαμφθέντες πολιόρκησονται, ἀπέντες τὴν ἑωυτῶν ἀφύλακτον.

71 Τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεούσαν νύκτα ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, ὅπως κατ' ἤπειρον μὴ ἐσβάλοιν οἱ βάρβαροι. Ὡς γὰρ ἐπύθοντο τάχιστα Πελοποννήσιοι τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην ἐν Θερμοπύλῃσι τετελευτηκέναι, συνδραμόντες ἐκ τῶν πολιῶν ἐς τὸν Ἴσθμὸν ἔζοντο, καὶ σφι ἐπῆν στρατηγὸς Κλεόμβροτος ὁ Ἀναξανδρίδew, Λεωνίδew δὲ ἀδελφεός. Ἰζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἴσθμῷ καὶ συγχώσαντες τὴν Σικειωνίδα ὁδόν, μετὰ τοῦτο, ὡς σφι ἔδοξε βουλευομένοισι, οἰκοδόμεον διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ τεῖχος. Ἄτε δὴ ἐουσέων μυριάδων πολλέων καὶ παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου ἦνετο τὸ ἔργον· καὶ γὰρ λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ φορμοὶ ψάμμου πλήρεις ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλίνυον οὐδένα χρόνον οἱ βωθήσαντες ἐργαζόμενοι, οὔτε νυκτὸς οὔτε ἡμέρης.

72 Οἱ δὲ βωθήσαντες ἐς τὸν Ἴσθμὸν πανδημεὶ οἶδε ἦσαν Ἑλλήνων· Λακεδαιμόνιοί τε καὶ Ἀρκάδες πάντες καὶ Ἡλεῖοι καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Φλειάσιοι καὶ Τροιζήνιοι καὶ Ἐρμιονέες. Οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ βωθήσαντες καὶ ὑπεραρρωδέοντες τῇ Ἑλλάδι κινδυνευούσῃ· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἔμελε οὐδέν. Ὀλύμπια δὲ καὶ Κάρνεια παροιχώκεε ἤδη.

5. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τεχνάσματος ἀναγκάζει τοὺς Ἕλληνας νὰ ναυμαχήσουν ἐν Σαλαμῖνι.

Οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ Ἴσθμῷ τοιοῦτω πόνῳ συνέστασαν, ἅτε 74 τὸν περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμον θέοντες καὶ τῆσι νηυσὶ οὐκ ἐλπίζοντες ἐλλάμψεσθαι· οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι ὅμως ταῦτα πυνθανόμενοι ἀρρώδεον, οὐκ οὕτω περὶ σφίσι αὐτοῖσι δειμαίνοντες, ὡς περὶ τῆ Πελοποννήσῳ. Τέως μὲν δὴ αὐτῶν ἀνὴρ ἀνδρὶ παραστάς σιγῇ λόγον ἐποιέετο, θῶμα ποιούμενοι τὴν Εὐρυβιάδew ἀβουλίην· τέλος δὲ ἐξερράγη ἐς τὸ μέσον. Σύλλογός τε δὴ ἐγίνετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτῶν, οἱ μὲν, ὡς ἐς τὴν Πελοπόννησον χρεὸν εἶη ἀποπλέειν καὶ περὶ ἐκείνης κινδυνεύειν, μηδὲ πρὸ χώρας δοριαλώτου μένοντας μάχεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Αἰγινῆται καὶ Μεγαρέες αὐτοῦ μένοντας ἀμύνεσθαι.

Ἐνταῦθα Θεμιστοκλῆς, ὡς ἐσοῦτο τῆ γνώμῃ ὑπὸ τῶν 75 Πελοποννησίων, λαθῶν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἐξελθὼν δὲ πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα πλοίῳ ἐντειλάμενος, τὰ λέγειν χρεόν, τῷ οὖνομα μὲν ἦν Σίκινος, οἰκέτης δὲ καὶ παιδαγωγός ἦν τῶν Θεμιστοκλέος παίδων· τὸν δὴ ὕστερον τούτων τῶν πρηγμάτων Θεμιστοκλῆς Θεσπιέα τε ἐποίησε, ὡς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπιέες πολιήτας, καὶ χρήμασι ὄλβιον. Ὅς τότε πλοίῳ ἀπικόμενος ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγούς τῶν βαρβάρων τάδε· «Ἐπεμψέ με στρατηγός ὁ Ἀθηναίων λάθρη τῶν ἄλλων Ἕλλήνων (τυγχάνει γὰρ φρονέων τὰ βασιλέος καὶ βουλόμενος μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατύπερθε γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἕλλήνων πρήγματα) φράσσοντα, ὅτι οἱ Ἕλληνες δρησμὸν βουλεύονται καταρρωδηκότες, καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον ὑμέας ἔργον ἀπάντων ἐξεργάσασθαι, ἣν μὴ περιδίητε διαδράντας αὐτούς. Οὕτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι οὐτ' ἔτι ἀντιστήσονται ὑμῖν, πρὸς ἐωυτούς τε σφέας ὄψεσθε ναυμαχέοντας τοὺς τὰ

ὑμέτερα φρονέοντας καὶ τοὺς μῆ». Ὁ μὲν ταῦτά σφι σημήνας ἐμποδῶν ἀπαλλάσσετο.

76 Τοῖσι δὲ πιστὰ ἐγίνετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν ἐς τὴν νησιῖδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλαμῖνός τε κειμένην καὶ τῆς ἠπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπεβίβασαν· τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐγίνοντο μέσαι νύκτες, ἀνῆγον μὲν τὸ ἀπ' ἐσπέρης κέρας κυκλούμενοι πρὸς τὴν Σαλαμῖνα, ἀνῆγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ τὴν Κυνόσουραν τεταγμένοι, κατεῖχόν τε μέχρι Μουνηχίης πάντα τὸν πορθμὸν τῆσι νησί. Τῶνδε δὲ εἵνεκεν ἀνῆγον τὰς νέας, ἵνα δὴ τοῖσι Ἑλλησι μὴδὲ φυγεῖν ἐξῆ, ἀλλ' ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σαλαμῖνι δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. Ἐς δὲ τὴν νησιῖδα τὴν Ψυττάλειαν καλεομένην ἀπεβίβασον τῶν Περσέων τῶνδε εἵνεκεν, ὡς, ἐπεὰν γίνηται ναυμαχίη, ἐνταῦθα μάλιστα ἐξοισομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν ναυηγίων (ἐν γὰρ δὴ πόρῳ τῆς ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσσεσθαι ἐκέετο ἡ νῆσος), ἵνα τοὺς μὲν περιποιέωσι, τοὺς δὲ διαφθείρωσι. Ἐποίησαν δὲ σιγῇ ταῦτα, ὡς μὴ πυνθανοῖατο οἱ ἐναντίοι. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα τῆς νυκτός οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες παραρτέοντο.

78 Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγίνετο ὠθισμὸς λόγων πολλός. Ἦδεσαν δὲ οὐκῶ, ὅτι σφέας περιεκυκλοῦντο τῆσι νησί οἱ βάρβαροι, ἀλλ' ὥσπερ τῆς ἡμέρης ὤρων αὐτοὺς τετα-
79 γμένους, ἐδόκεον κατὰ χώραν εἶναι. Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μὲν, ἐξωστραχισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου, τὸν ἐγὼ νενόμικα, πυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνῃσι καὶ δικαιοτάτον. Οὗτος ὠνὴρ στάς ἐπὶ τὸ συνέδριον ἐξεκαλέετο Θεμιστοκλέα, ἐόντα μὲν ἐωυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγάλῃ τῶν παρεόντων κακῶν λήθην ἐκείνων ποιούμενος ἐξεκαλέετο, θέλων αὐτῷ συμμεῖξαι. Προακηχόεε δέ, ὅτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἴσθμόν. Ὡς δὲ ἐξῆλθέ οἱ Θεμι-

στοκλήης, ἔλεγε Ἀριστείδης τάδε. «Ἡμέας στασιάζειν χρεόν ἐστὶ ἐν τε τῷ ἄλλῳ καιρῷ καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε περὶ τοῦ ὀκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάσεται. Λέγω δέ τοι, ὅτι ἴσον ἐστὶ πολλά τε καὶ ὀλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ ἐνθεῦτεν Πελοποννησίοισι. Ἐγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω γε- νόμενος, ὅτι νῦν οὐδ', ἣν θέλωσι, Κορίνθιοί τε καὶ αὐτὸς Εὐ- ρυβιάδης οἰοί τε ἔσονται ἐκπλῶσαι· περιεχόμεθα γὰρ ὑπὸ τῶν πολεμίων κύκλω. Ἄλλ' ἐσελθὼν σφι ταῦτα σήμηνον».

Ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε. «Κάρτα τε χρηστὰ διακελεύεαι καὶ 80 εὖ ἡγγειλας. τὰ γὰρ ἐγὼ ἐδεόμην γενέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γενόμενος ἦκεις. Ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μήδων. Ἔδεε γάρ, ὅτε οὐκ ἐκόντες ἤθελον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἕλληνες, ἀέκοντας παραστήσασθαι. Σὺ δέ, ἐπεὶπερ ἦκεις χρη- στὰ ἀπαγγέλλων, αὐτὸς σφι ἄγγειλον. Ἦν γὰρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δόξω πλάσας λέγειν καὶ οὐ πείσω ὡς οὐ ποιούντων τῶν βαρβάρων ταῦτα. Ἀλλὰ σφι σήμηνον αὐτὸς παρελθὼν, ὡς ἔχει. Ἐπεὰν δὲ σημήνης, ἣν μὲν πείθωνται, ταῦτα δὴ τὰ κάλ- λιστα· ἣν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὅμοιον ἡμῖν ἔσται· οὐ γὰρ ἔτι διαδρήσονται, εἴπερ περιεχόμεθα πανταχόθεν, ὡς σὺ λέγεις». Ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστείδης, φάμενος ἐξ 81 Αἰγίνης τε ἦκειν καὶ μόγις ἐκπλῶσαι λαθὼν τοὺς ἐπορμόνον- τας· περιέχεσθαι γὰρ πᾶν τὸ στρατόπεδον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω· παραρτέεσθαι τε συνεβούλευε ὡς ἀλεξη- σομένους. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἶπας μετεστῆκεε, τῶν δὲ αὐτίς ἐγίνετο λόγων ἀμφισβασίῃ· οἱ γὰρ πλεῖνες τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐπέιθοντο τὰ ἐσαγγελθέντα.

Ἀπιστεόντων δὲ τούτων ἦκε τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων αὐ- 82 τομολέουσα, τῆς ἦρχε ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσιμένεος, ἥπερ δὴ ἔφερε τὴν ἀληθείην πᾶσαν. Διὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἐνεγράφησαν Τήνιοι ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα ἐν τοῖσι τὸν βάρβαρον κα- τελοῦσι.

Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (480).

(Κεφ. 83 - 93, 95 - 96)

- 83 Τοῖσι δὲ Ἑλλησι ὡς πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἦν τῶν Τη-
νίων ῥήματα, παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. Ἡὼς τε δὴ
διέφαινε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι, προη-
γόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλῆς. Τὰ δὲ ἔπεα ἦν
πάντα τὰ κρέσσω τοῖσι ἔσσοσι ἀντιτιθέμενα, ὅσα δὴ ἐν ἀνθρώ-
που φύσι καὶ καταστάσι ἐγγίνεται· παραινέσας δὲ τούτων τὰ
κρέσσω αἰρέεσθαι καὶ καταπλέξας τὴν ῥῆσιν, ἐσβαίνειν ἐκέ-
λευε ἐς τὰς νέας. Καὶ οὗτοι μὲν δὴ ἐσέβαινον, καὶ ἤκε ἡ ἀπ' Ἀί-
γίνης τριήρης, ἣ κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀπεδήμησε.
- 84 Ἐνθαῦτα ἀνήγον τὰς νέας ἀπάσας οἱ Ἕλληνες. Ἀναγομέ-
νοισι δὲ σφι αὐτίκα ἐπεκέατο οἱ βάρβαροι. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι Ἕλ-
ληνες πρύμνην ἀνεκρούοντο καὶ ὠκελλον τὰς νέας, Ἀμεινίης
δὲ Παλληνεύς, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἐξαναχθεὶς νηὶ ἐμβάλλει. Συμ-
πλακείσης δὲ τῆς νεὸς καὶ οὐ δυναμένων ἀπαλλαγῆναι, οὕτω
δὴ οἱ ἄλλοι Ἀμεινίῃ βωθέοντες συνέμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν
οὕτω λέγουσι τῆς ναυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν, Αἰγινῆται
δὲ τὴν κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἴγιναν, ταύτην
εἶναι τὴν ἄρξασαν. Λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὡς σφι φάσμα γυναι-
κὸς ἐφάνη, φανεῖσαν δὲ διακελεύεσθαι, ὥστε καὶ ἅπαν ἀκού-
σαι τὸ τῶν Ἑλλήνων στρατόπεδον, ὄνειδίσασαν πρότερον τάδε·
«ἽΩ δαιμόνιοι, μέχρι κόσου ἔτι πρύμνην ἀνακρούσεσθε ;»
- 85 Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοίνικες (οὗτοι γάρ
εἶχον τὸ πρὸς Ἐλευσῖνός τε καὶ ἐσπέρης κέρας), κατὰ δὲ Λα-
κεδαιμονίους Ἴωνες· οὗτοι δ' εἶχον τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τε καὶ τὸν
Πειραιέα. Ἐθελοκάκεον μέντοι αὐτῶν κατὰ τὰς Θεμιστοκλέος
ἐντολὰς ὀλίγοι, οἱ δὲ πλεῦνες οὐ. Ἐχω μὲν νυν συχνῶν οὐνό-
ματα τριηράρχων καταλέξαι τῶν νέας Ἑλληνίδας ἐλότων,
χρήσομαι δὲ αὐτοῖσι οὐδὲν πλὴν Θεομήστορος τε τοῦ Ἀνδρο-

δάμαντος καὶ Φυλάκου τοῦ Ἰστιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων. Τοῦδε δὲ εἶνεκεν μέμνηται τούτων μούνων, ὅτι Θεομήστωρ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Σάμου ἐτυράννευσε καταστησάντων τῶν Περσέων, Φύλακος δὲ εὐεργέτης βασιλέος ἀνεγράφη καὶ χῶρη οἱ ἐδωρήθη πολλή.

Περὶ μὲν νυν τούτους οὕτω εἶχε· τὸ δὲ πλῆθος τῶν νεῶν ⁸⁶ ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἐκερατίζετο, αἱ μὲν ὑπ' Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι, αἱ δὲ ὑπ' Αἰγινήτεων. Ἄτε γὰρ τῶν μὲν Ἑλλήνων σὺν κόσμων ναυμαχεόντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βαρβάρων οὔτε τεταγμένων ἔτι οὔτε σὺν νόφ ποιεόντων οὐδέν, ἔμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσθαι, οἷόν περ ἀπέβη. Καίτοι ἦσαν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῶ ἀμείνονες αὐτοὶ ἐωυτῶν, πᾶς τις προθυμεόμενος καὶ δειμαίνων Ξέρξην, ἐδόκέε τε ἕκαστος ἐωυτὸν θεήσασθαι βασιλέα.

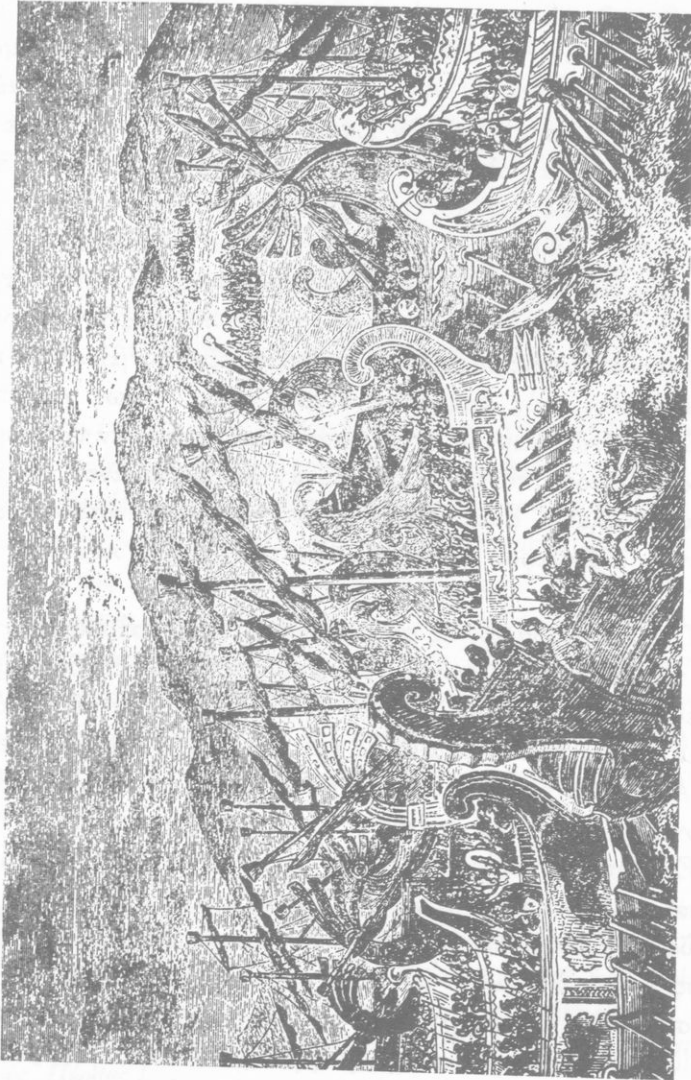
Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους οὐκ ἔχω εἰπεῖν ἀτρεκέως, ὡς ⁸⁷ ἕκαστοι τῶν βαρβάρων ἢ τῶν Ἑλλήνων ἠγωνίζοντο· κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην τάδε ἐγένετο, ἀπ' ὧν εὐδοκίμησε μᾶλλον ἔτι παρὰ βασιλείῃ. Ἐπειδὴ γὰρ ἐς θόρυβον πολλὸν ἀπίκετο τὰ βασιλέος πρήγματα, ἐν τούτῳ τῶν καιρῶ ἢ νηῦς ἢ Ἀρτεμισίης ἐδιώκετο ὑπὸ νεὸς Ἀττικῆς· καὶ ἡ οὐκ ἔχουσα διαφυγεῖν (ἔμπροσθε γὰρ αὐτῆς ἦσαν ἄλλαι νέες φίλιαι, ἡ δὲ αὐτῆς πρὸς τῶν πολεμίων μάλιστα ἐτύγχανε ἐοῦσα) ἐβουλευσατο τότε ποιῆσαι, τὸ καὶ συνήνεκε ποιησάση· διωκομένη γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς φέρουσα ἐνέβαλε νηὶ φιλίῃ ἀνδρῶν τε Καλυνδέων καὶ αὐτοῦ ἐπιπλέοντος τοῦ Καλυνδέων βασιλέος Δαμασιθύμου. Εἰ μὲν καὶ τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνεε ἔτι περὶ Ἑλλήσποντον ἔόντων, οὐ μέντοι ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν, οὔτε εἰ ἐκ προνοίης αὐτὰ ἐποίησε, οὔτε εἰ συνεκύρησε ἢ τῶν Καλυνδέων κατὰ τύχην παραπεσοῦσα νηῦς. Ὡς δὲ ἐνέβαλέ τε καὶ κατέδυσσε, εὐτυχίῃ χρησαμένη διπλόα ἐωυτὴν ἀγαθὰ ἐργάσατο· ὅ τε γὰρ τῆς Ἀττικῆς νεὸς τριήραρχος, ὡς εἶδέ μιν ἐμβάλλουσαν νηὶ ἀνδρῶν

βαρβάρων, νομίσας τὴν νέα τὴν Ἀρτεμισίης ἢ Ἑλληνίδα εἶναι ἢ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων καὶ αὐτοῖσι ἀμύνειν, ἀποστρέψας πρὸς ἄλλας ἐτράπετο.

58 Τοῦτο μὲν τοιοῦτο αὐτῇ συνήνεικε γενέσθαι, διαφυγεῖν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι· τοῦτο δὲ συνέβη, ὥστε κακὸν ἔργασαμένην ἀπὸ τούτου αὐτὴν μάλιστα εὐδοκιμῆσαι παρὰ Ξέρξῃ. Λέγεται γὰρ βασιλέα θηγόμενον μαθεῖν τὴν νέα ἐμβαλοῦσαν καὶ δὴ τινα εἶπαι τῶν παρεόντων· « Δέσποτα, ὄρας Ἀρτεμισίην, ὡς εὖ ἀγωνίζεται καὶ νέα τῶν πολεμίων κατέδυσσε ; » καὶ τὸν ἐπειρέσθαι, εἰ ἀληθέως ἐστὶ Ἀρτεμισίης τὸ ἔργον, καὶ τοὺς φάναι, σαφέως τὸ ἐπίσημον τῆς νεὸς ἐπισταμένους· τὴν δὲ διαφθαρεῖσαν ἠπιστέατο εἶναι πολεμίην. Τὰ τε γὰρ ἄλλα, ὡς εἴρηται, αὐτῇ συνήνεικε ἐς εὐτυχίην γενόμενα καὶ τὸ τῶν ἐν τῇ Καλυνδικῇ νηὶ μηδένα ἀποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Ξέρξην δὲ εἶπαι λέγεται πρὸς τὰ φραζόμενα· « Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες ». Ταῦτα μὲν Ξέρξην φασὶ εἶπαι.

89 Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς Ἀριαβίγνης ὁ Δαρείου, Ξέρξῃ ἐὼν ἀδελφεός, ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, ὀλίγοι δὲ τινες καὶ Ἑλλήνων· ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νέες διεφθείροντο, καὶ οἳ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπώλλυντο, ἐς τὴν Σαλαμίνα διένεον. Τῶν δὲ βαρβάρων οἱ πολλοὶ ἐν τῇ θαλάσῃ διεφθάρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. Ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐς φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλεῖσται διεφθείροντο. Οἱ γὰρ ὀπίσθε τεταγμένοι, ἐς τὸ πρόσθε τῆσι νηυσὶ παριέναι πειρώμενοι ὡς ἀποδεξόμενοι τι καὶ αὐτοὶ ἔργον βασιλεί, τῆσι σφετέρησι νηυσὶ φευγούσησι περιέπιπτον.

90 Ἐγένετο δὲ καὶ τότε ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ· τῶν τινες Φοινίκων, τῶν αἱ νέες διεφθάρησαν, ἐλθόντες παρὰ βασιλέα διέβαλλον τοὺς Ἴωνας, ὡς δι' ἐκείνους ἀπολοῖατο αἱ νέες, ὡς προδόν-

Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία.

των. Συνήγεικε ὦν οὕτω, ὥστε Ἰώνων τε τοὺς στρατηγούς μὴ ἀπολέσθαι, Φοινίκων τε τοὺς διαβάλλοντας λαβεῖν τοιόνδε μισθόν· ἔτι τούτων ταῦτα λεγόντων ἐνέβαλε νηὶ Ἀττικῇ Σαμοθρηκική νηῦς. Ἡ τε δὴ Ἀττικὴ κατεδύετο, καὶ ἐπιφερομένη Αἰγιναιὴ νηῦς κατέδυσσε τῶν Σαμοθρηκικῶν τὴν νέα. Ἄτε δὲ ἐόντες ἀκοντισταὶ οἱ Σαμοθρηκικεὶς τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νεὸς βάλλοντες ἀπήραξαν καὶ ἐπέβησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν. Ταῦτα γενόμενα τοὺς Ἴωνας ἐρρύσατο· ὡς γὰρ εἶδὲ σφεας Ξέρξης ἔργον μέγα ἐργασαμένους, ἐτράπετο πρὸς τοὺς Φοινίκας οἷα ὑπερλυπεόμενός τε καὶ πάντας αἰτιώμενος, καὶ σφειων ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀποταμεῖν, ἵνα μὴ αὐτοὶ κακοὶ γενόμενοι τοὺς ἀμείνονας διαβάλλωσι. Ὅπως γὰρ τινα ἴδοι Ξέρξης τῶν ἑωυτοῦ ἔργον τι ἀποδεικνύμενον ἐν τῇ ναυμαχίῃ, κατήμενός ὑπὸ τῷ οὐρεὶ τῷ ἀντίον Σαλαμῖνος, τὸ καλέεται Αἰγάλεως, ἀνεπυθάνετο τὸν ποιήσαντα, καὶ οἱ γραμματισταὶ ἀνέγραφον πατρόθεν τὸν τριῆραρχον καὶ τὴν πόλιν.

- 91 Τῶν δὲ βαρβάρων ἐς φυγὴν τραπομένων καὶ ἐκπλεόντων πρὸς τὸ Φάληρον Αἰγινῆται ὑποστάντες ἐν τῷ πορθμῷ ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἄξια. Οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ θορύβῳ ἐκεραΐζον τὰς τε ἀνισταμένας καὶ τὰς φευγούσας τῶν νεῶν, οἱ δὲ Αἰγινῆται τὰς ἐκπλεούσας· ὅπως δὲ τινεὶ τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοιεν, φερόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινήτας.
- 92 Ἐνθαῦτα συνεχύρεον νέες ἢ τε Θεμιστοκλέος διώκουσα νέα καὶ ἡ Πολυκρίτου τοῦ Κριοῦ, ἀνδρὸς Αἰγινήτεω, νηὶ ἐμβαλοῦσα Σιδωνίη. Ὡς δὲ ἔσειδε τὴν νέα τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος, ἔγνω τὸ σημήιον ἰδὼν τῆς στρατηγίδος, καὶ βώσας τὸν Θεμιστοκλέα ἐπεκερτόμησε ἐς τῶν Αἰγινητέων τὸν μηδισμὸν ὀνειδίζων. Ταῦτα μὲν νυν τῇ νηὶ ἐμβαλῶν ὁ Πολύκριτος ἀπέριψε ἐς Θεμιστοκλέα· οἱ δὲ βάρβαροι, τῶν αἰ νέες περιεγένοντο, φεύγοντες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατόν.

Ἐν δὲ τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγι-⁹³
 νῆται, ἐπὶ δὲ Ἀθηναῖοι, ἀνδρῶν δὲ Πολύκριτός τε ὁ Αἰγινήτης
 καὶ Ἀθηναῖοι Εὐμένης τε ὁ Ἀναγυράσιος καὶ Ἀμεινίης Παλ-
 ληνεύς, ὃς καὶ Ἀρτεμισίην ἐπεδίωξε. Εἰ μὲν νυν ἔμαθε, ὅτι ἐν
 ταύτῃ πλείοι Ἀρτεμισίη, οὐκ ἂν ἐπαύσατο πρότερον, ἢ εἴλε μιν
 ἢ καὶ αὐτὸς ἦλω. Τοῖσι γὰρ Ἀθηναίων τριηράρχοισι παρεκε-
 κέλευστο, πρὸς δὲ καὶ ἄεθλον ἐκέετο μύριαι δραχμαί, ὃς ἂν μιν
 ζῶν ἔλη· δεινὸν γάρ τι ἐποιεῦντο γυναῖκα ἐπὶ τὰς Ἀθήνας
 στρατεύεσθαι. Αὕτη μὲν δὴ, ὡς πρότερον εἴρηται, διέφυγε·
 ἦσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, τῶν αἱ νέες περιεγεγόνεσαν, ἐν τῷ Φα-
 λήρῳ.

Ἀριστείδης δὲ ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ ὀλί-⁹⁵
 γω τι πρότερον τούτων ἐπεμνήσθην ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου, οὗτος
 ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμῖνα γενομένῳ τάδε ἐποίηε·
 παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὀπλιτέων, οἱ παρετετάχατο παρὰ τὴν
 ἀκτὴν τῆς Σαλαμινίης χώρας, γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν
 Ψυτ-άλειαν νῆσον ἀπέβησε ἄγων, οἱ τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ
 νησιῶδι ταύτῃ κατεφόνευσαν πάντας. Ὡς δὲ ἡ ναυμαχίη διελέ-⁹⁶
 λυτο, κατειρύσαντες ἐς τὴν Σαλαμῖνα οἱ Ἕλληνες τῶν ναυηγί-
 ων, ὅσα ταύτῃ ἐτύγχανε ἔτι ἐόντα, ἔτοιμοι ἦσαν ἐς ἄλλην ναυ-
 μαχίην. ἐλπίζοντες τῆσι περιουήσῃσι νηυσὶ ἔτι χρῆσεσθαι
 βασιλέα.

[Ὁ Ξέρξης μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ στόλου του ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέ-
 ψῃ εἰς τὴν Ἀσίαν ἀφήνει ὁμῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν γαμβρόν του Μαρ-
 δόνιον μὲ ἰσχυρὸν στρατόν, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν πόλεμον. Ὁ Μαρ-
 δόνιος ἐπέρασε τὸν χειμῶνα εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἀπὸ ἐκεῖ, πρὶν ἀρχίσῃ
 τὰς ἐχθροπραξίας, στέλλει εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν βασιλέα τῆς Μακεδο-
 νίας Ἀλέξανδρον, διὰ νὰ πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ συμμαχήσῃσιν μὲ
 τοὺς Πέρσας].

7. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας.— Λόγοι τούτων καὶ ἀπαντήσεις τῶν Ἀθηναίων.

(Κεφ. 140 - 144)

140 Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπίκετο εἰς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ Μαρδονίου, ἔλεγε τάδε.

α) « Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος τάδε λέγει· ἐμοὶ ἀγγελίη ἦκει παρὰ βασιλέος λέγουσα οὕτω· Ἀθηναῖοισι τὰς ἀμαρτάδας τὰς ἐξ ἐκείνων εἰς ἐμὲ γενομένας πάσας μετήμι. Νῦν τε ὧδε, Μαρδόνιε, ποίειε. Τοῦτο μὲν τὴν γῆν σφι ἀπόδος, τοῦτο δὲ ἄλλην πρὸς ταύτη ἐλέσθων αὐτοί, ἦντινα ἂν ἐθέλωσι, ἐόντες αὐτόνομοι. Ἰρά τε πάντα σφι, ἦν δὴ βούλωνται γε ἐμοὶ ὁμολογέειν, ἀνόρθωσον, ὅσα ἐγὼ ἐνέπρησα.

» Τούτων δὲ ἀπιγμένων ἀναγκαίως ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα, ἦν μὴ τὸ ὑμέτερον ἀντίον γένηται. Λέγω δὲ ὑμῖν τάδε νῦν· τί μαίνεσθε πόλεμον βασιλεῖ ἀνταειρόμενοι; Οὔτε γὰρ ἂν ὑπερβάλαισθε, οὔτε οἰοί τέ ἐστε ἀντέχειν τὸν πάντα χρόνον. Εἶδετε μὲν γὰρ τῆς Ξέρξεω στρατηλασίας τὸ πλῆθος καὶ τὰ ἔργα, πυθάνεσθε δὲ καὶ τὴν νῦν παρ' ἐμοὶ ἐοῦσαν δύναμιν, ὥστε καὶ ἦν ἡμέας ὑπερβάλησθε καὶ νικήσητε, τοῦπερ ὑμῖν οὐδεμία ἐλπίς, εἴπερ εὖ φρονέετε, ἄλλη παρέσται πολλαπλησίη. Μὴ ὦν βούλεσθε παρισούμενοι βασιλεῖ στέρεσθαι μὲν τῆς χώρας, θέειν δὲ αἰεὶ περὶ ὑμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καταλύσασθε. Παρέχει δὲ ὑμῖν κάλλιστα καταλύσασθαι, βασιλέος ταύτη ὠρμημένου. Ἔστε ἐλεύθεροι, ἡμῖν ὁμαιχιμίην συνθέμενοι ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης.

β) » Μαρδόνιος μὲν ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐνετείλατό μοι εἰπεῖν πρὸς ὑμέας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέας ἐούσης ἐξ ἐμεῦ οὐδὲν λέξω (οὐ γὰρ ἂν νῦν πρῶτον ἐκμάθοιτε), προσχρητίζω δὲ ὑμῶν πείθεσθαι Μαρδονίῳ. Ἐνορέω γὰρ ὑμῖν οὐκ οἰοισί τε ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον πολεμέειν Ξέρξῃ.

Εἰ γὰρ ἐνώρων τοῦτο ἐν ὑμῖν, οὐκ ἂν κοτε ἐς ὑμέας ἦλθον ἔχων λόγους τούσδε· καὶ γὰρ δύναμις ὑπὲρ ἄνθρωπον ἢ βασιλείος ἐστὶ καὶ χεὶρ ὑπερμήκης. Ἦν ὦν μὴ αὐτίκα ὁμολογήσητε μεγάλα προτεινόντων, ἐπ' οἷσι ὁμολογέειν ἐθέλουσι, δειμαίνω ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τρίβῳ τε μάλιστα οἰκημένων τῶν συμμάχων πάντων, αἰεὶ τε φθειρομένων μούνων, ἐξαιρέτόν τι μεταίχμιον τὴν γῆν ἐκτημένων. Ἀλλὰ πείθεσθε· πολλοῦ γὰρ ὑμῖν ἄξια ταῦτα, εἰ βασιλεύς γε ὁ μέγας μούνουσι ὑμῖν Ἑλλήνων τὰς ἀμαρτάδας ἀπειεὶς ἐθέλει φίλος γενέσθαι». Ἀλέξανδρος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

Λακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι ἤκειν Ἀλέξανδρον ἐς Ἀθή- 141
 νας ἐς ὁμολογίην ἄξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθηναίους, ἀναμνησθέντες τῶν λογίων, ὥς σφεας χρεόν ἐστι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Δωριεῦσι ἐκπίπτειν ἐκ Πελοποννήσου ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀθηναίων, κάρτα τε ἔδεισαν, μὴ ὁμολογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀθηναῖοι, αὐτίκα τέ σφι ἔδοξε πέμπειν ἀγγέλους. Καὶ δὴ συνέπιπτε, ὥστε ὁμοῦ σφέων γίνεσθαι τὴν κατάστασιν. Ἐπανέμειναν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι διατρίβοντες, εὖ ἐπιστάμενοι, ὅτι ἐμελλον Λακεδαιμόνιοι πεύσεσθαι ἤκοντα παρὰ τοῦ βαρβάρου ἄγγελον ἐπ' ὁμολογίῃ, πυθόμενοι τε πέμπειν κατὰ τάχος ἀγγέλους. Ἐπίτηδες ὦν ἐποίειν, ἐνδεικνύμενοι τοῖσι Λακεδαιμονίοισι τὴν ἐσωτῶν γνώμην.

Ὡς δὲ ἐπαύσατο λέγων Ἀλέξανδρος, διαδεξάμενοι ἔλεγον 142
 οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἀγγελοι. «Ἡμέας δὲ ἐπεμψαν Λακεδαιμόνιοι δεησομένους ὑμῶν μήτε νεώτερον ποιέειν μηδὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα μήτε λόγους ἐνδέκεσθαι παρὰ τοῦ βαρβάρου. Οὔτε γὰρ δίκαιον οὐδαμῶς, οὔτε κόσμον φέρον οὔτε γε ἄλλοισι Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ διὰ πάντων ἦκιστα πολλῶν εἶνεκεν· ἡγεύρατε γὰρ τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς οὐδὲν ἡμῶν βουλομένων, καὶ περὶ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς ὁ ἀγὼν ἐγένετο· νῦν δὲ φέρει καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. Ἄλλως τε τούτων ἀπάν-

των αἰτίους γενέσθαι δουλασύνης τοῖσι Ἑλλησι Ἀθηναίους οὐδαμῶς ἀνασχετόν, οἵτινες αἰεὶ καὶ τὸ πάλαι φαίνεσθε πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώπων.

» Πιεζομένοισι μέντοι ὑμῖν συναχθόμεθα, καὶ ὅτι καρπῶν ἐστερηθήτε διζῶν ἤδη, καὶ ὅτι οἰκοφθόρησθε χρόνον ἤδη πολὺν. Ἀντὶ τούτων δὲ ὑμῖν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ οἱ σύμμαχοι ἐπαγγέλλονται γυναϊκᾶς τε καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα πάντα ἐπιθρέψειν, ἔστ' ἂν ὁ πόλεμος ὅδε συνεστήκη. Μηδὲ ὑμέας Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδῶν ἀναγνώση, λήγνας τὸν Μαρδονίου λόγον. Τούτω μὲν γὰρ ταῦτα ποιητέα ἐστὶ· τύραννος γὰρ ἐὼν τυράννω συγκατεργάζεται· ὑμῖν δὲ γε οὐ ποιητέα, εἴπερ εὖ τυγχάνετε φρονέοντες, ἐπισταμένοισι, ὡς βαρβάροισί ἐστι οὔτε πιστὸν οὔτε ἀληθὲς οὐδέν ». Ταῦτα ἔλεξαν οἱ ἄγγελοι.

143 Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρίναντο τάδε· « Καὶ αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, ὅτι πολλαπλησίη ἐστὶ τῷ Μήδῳ δύναμις ἤπερ ἡμῖν, ὥστε οὐδὲν δεῖ τοῦτό γε ὀνειδίζειν. Ἄλλ' ὅμως ἐλευθερίας γλιχόμενοι ἀμυνέμεθα οὕτω, ὅπως ἂν καὶ δυνώμεθα. Ὁμολογῆσαι δὲ τῷ βαρβάρῳ μήτε σὺ ἡμέας πειρῶ ἀναπεῖθαι οὔτε ἡμεῖς πεισόμεθα. Νῦν δὲ ἀπάγγελτε Μαρδονίῳ, ὡς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἔστ' ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴη, τῇ καὶ νῦν ἔρχεται, μήκοτε ὁμολογήσειν ἡμέας Ξέρξῃ· ἀλλὰ θεοῖσί τε συμμάχοισι πίσυνοί μιν ἐπέξιμεν ἀμυνόμενοι καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίαν ὄπιν ἔχων ἐνέπρησε τοὺς τε οἶκους καὶ τὰ ἀγάλματα. Σὺ τε τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίνεο Ἀθηναίοισι, μηδὲ δοκέων χρηστὰ ὑπουργεῖν ἀθέμιτα ἔρδειν παραίνεε. Οὐ γὰρ σε βουλόμεθα οὐδὲν ἄχαρι πρὸς Ἀθηναίων παθεῖν, ἐόντα πρόξενόν τε καὶ φίλον ».

144 Πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ταῦτα ὑπεκρίναντο, πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ Σπάρτης ἀγγέλους τάδε. « Τὸ μὲν δεῖσαι Λακεδαιμονίους, μὴ ὁμολογήσωμεν τῷ βαρβάρῳ, κάρτα ἀνθρωπῆϊον ἦν. Ἀτὰρ

αίσχρῶς γε οἴκατε ἐξεπιστάμενοι τὸ Ἀθηναίων φρόνημα ἀρωγῆσαι, ὅτι οὔτε χρυσός ἐστι γῆς οὐδαμῶθι τοσοῦτος οὔτε χώρα κάλλει καὶ ἀρετῇ μέγα ὑπερφέρουσα, τὰ ἡμεῖς δεξάμενοι ἐθέλομεν ἂν μηδίσαντες καταδουλώσαι τὴν Ἑλλάδα. Πολλὰ τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ ποιέειν, μηδ' ἦν ἐθέλωμεν· πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπεπρησμένα τε καὶ συγκεχωσμένα, τοῖσι ἡμέας ἀναγκαιῶς ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ μέγιστα μᾶλλον ἢπερ ὁμολογέειν τῶν ταῦτα ἐργασαμένων, αὐτὶς δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἐὼν ὅμαιμόν τε καὶ ὁμόγλωσσον, καὶ θεῶν ἰδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι ἡθεὰ τε ὁμότροπα, τῶν προδότας γενέσθαι Ἀθηναίους οὐκ ἂν εὖ ἔχοι. Ἐπίστασθέ τε οὕτω, εἰ μὴ πρότερον ἐτυγχάνετε ἐπιστάμενοι, ἔστ' ἂν καὶ εἷς περιῆ Ἀθηναίων, μηδαμὰ ὁμολογήσαντας ἡμέας Ξέρξη.

» Ὑμέων μέντοι ἀγάμεθα τὴν πρόνοιαν τὴν πρὸς ἡμέας ἐοῦσαν, ὅτι προεῖдете ἡμέων οἰκοφθορημένων οὕτω, ὥστε ἐπιθρέψαι ἐθέλειν ἡμέων τοὺς οἰκέτας. Καὶ ὑμῖν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται, ἡμεῖς μέντοι λιπαρήσομεν οὕτω, ὅπως ἂν ἔχωμεν, οὐδὲν λυπέοντες ὑμέας.

» Νῦν δέ, ὡς οὕτω ἐχόντων, στρατιὴν ὡς τάχιστα ἐκπέμπετε. Ὡς γὰρ ἡμεῖς εἰκάζομεν, οὐκ ἐκὰς χρόνου παρέσται ὁ βάρβαρος ἐσβαλὼν ἐς τὴν ἡμετέραν, ἀλλ' ἐπεὰν τάχιστα πύθῃται τὴν ἀγγελίην, ὅτι οὐδὲν ποιήσομεν, τῶν ἐκεῖνος ἡμέων προσεδέετο. Πρὶν ὧν παρεῖναι ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἡμέας καιρὸς ἐστὶ προβωθῆσαι ἐς τὴν Βοιωτίην». Ταῦτα ὑποκριναμένων Ἀθηναίων οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἄγγελοι ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην.

ΜΕΡΟΣ Β΄

- I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ
- II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Α'. ΦΩΝΗΕΝΤΑ

Ἐνταλλαγή φωνηέντων.

α') Παρ' Ἡροδότῳ ὑπάρχει ἡ ἀντι τῶν παρ' Ἀττικοῖς $\bar{\alpha}$ καὶ $\tilde{\alpha}$ καὶ ἀντιστρόφως: σοφίη, θεήσομαι, ἡήρ, πρήσσω, Θρηῖξ, τριηκόσιοι, πέρην, νηός, νηῦς, νηυσί. — πρῶρη, ἀληθείη. — μεσαβρίη. — α ἀντι ο ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀρρωδία, ἀρρωδέω.

β') ε ἀντι α καὶ ει καὶ ἀντιστρόφως: τέσσερες. — κρέσσων, μέζων, ἔργω, ἐδέχθην, δεδέχθαι (τοῦ ῥ. δείκνυμι), ἔωθα, (εἰς τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς υς ἐπιθέτων) θήλεα, ταχέα. — τράπω, τάμνω. — κεινός, ξεῖνος, στεινός, εἰρωτάω, εἵνεκεν, εἰρώω, εἰρέσθαι.

γ') ω ἀντι αυ, ου, οη: τῶμα, θῶμα, θωμάζω. — ῶν, γῶν (= οῦν, γοῦν). — ὀγδώκοντα, ἔβωσα, βωθέω. — ωυ ἀντι αυ: ἔμεωυτοῦ, σεωυτοῦ, ἔωυτοῦ.

δ') ου ἀντι ο: μούνος (=μόνος), νοῦσος, οὔρος (=ῥος), οὔνομα, οὔνομάζω.

Συναίρεσις.

Ἡ συναίρεσις παραλείπεται συχνάκις παρ' Ἡροδότῳ καὶ ἐν τῇ κλίσει καὶ ἐν τῇ ῥίξει: πλόος, χρύσσεος, βασιλεί, βασιλέες, ῥίγει, γένεος, ἀληθέα, Θεμιστοκλέης. — μενέομεν, ἀποβαλέεις, φαίνεαι, πείθεο, φανέωσι, ποιέω, ποιέεις, ποίεε. — ἔαρ, οἰστός, δηιώω, ῥηίδιος, βασιληίη, ἀνθρωπήιος, οἰκηίη, ἀνδρήιος, ἄεθλος κλπ.

Χασμωδία, ἔκθλιψις, κρᾶσις.

Ἡ χασμωδία εἶναι συνηθεστάτη· ὅθεν

1) ἔλλείπει

α') τὸ εὐφωνικὸν ν.

β') τὸ ς ἐν τοῖς ἄχρι, μέχρι, οὕτω·

2) τὸ οὐ εὐρίσκεται πρὸ φωνήεντος καὶ ἄνευ τοῦ κ.

Ἡ δ' ἔκθλιψις καὶ ἡ κρᾶσις εἶναι σπανία παρ' Ἡροδότῳ· ἰδιάζουσα παρ' αὐτῶ εἶναι ἡ κρᾶσις τοῦ ο - α εἰς ω· ὠνήρ, ωύτός, τωυτό.

Β'. ΣΥΜΦΩΝΑ

α') Ἐντὶ π ὑπάρχει κ εἰς ὅλα τὰ ἀντανουμικά ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα τὰ σχηματιζόμενα ἐκ θέματος πο: κοῖος, ὄκοιός, κόσοι, κότερος, κῆ, κότε, κοῦ, ὄκως κτλ.—ἀλλὰ ὀποδαπός.

β') Ἐντὶ χ ὑπάρχει κ: δέκομαι, οὐκί.

γ') Ἐντὶ σ ὑπάρχει δ: ὄδμή, ἴδμεν.

δ') Ἐντὶ θ ὑπάρχει τ: ἐν τῶ αὐτίς.

ε') Μετάθεσις τοῦ δασέος γίνεται ἐν τοῖς: ἐνθεῦτεν (=ἐντεῦθεν), ἐνθαῦτα (=ἐνταῦθα), κιθῶν (=χιτών).

ς') Τὰ φιλά πρὸ δασυνομένου φωνήεντος δὲν τρέπονται εἰς δασέα οὔτε ἐν τῶ μέσῳ οὔτε ἐν τέλει λέξεως: ἐπεξῆς, αὐτημερόν, ἀπικνούμαι, ἀπῆκε, μετήμι.—ἀπ' οὔ, μετ' οὔ, οὐκ ἕτερος.

Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς ἔλλείπει καὶ ἐν τοῖς ὀνόμασι καὶ ἐν τοῖς ὀήμασι.

Γ'. ΚΛΙΣΕΙΣ

Πρώτη κλίσις.

α') Ἡ ἐνικὴ γενικ. τῶν εἰς -ης λήγει εἰς -εω τῶν εἰς -εης εἰς -εω: Πέρσης, γενκ. Πέρσεω, Ξέρξης-Ξέρξεω, πολιτήτης-πολιτήτεω.—βορέης, γενκ. βορέω, Ἑρμέης - Ἑρμέω.

β') Ἡ ἐνικὴ αἰτ. πολλῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς -ης λήγει ἄλλοτε μὲν εἰς -ην: Ξέρξην, Λεωνίδην, ἄλλοτε δὲ εἰς -εα: Ξέρξεα, Λεωνίδα.

γ') Ἡ γενκ. πληθ. λήγει εἰς -έων: γνωμένων, πολιητέων, λοιπέων, πολλέων, αὐτέων, ἐουσέων.

Ἐξαίρεσις: Ἐξαιροῦνται τὰ θηλυκὰ τῶν βαρυτόνων ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ ἀντανουμιῶν εἰς -ος, -η, -ον, τῶν ὁποίων ἡ γενκ. πληθ. εἶναι ὁμοία τῇ τῶν ἀρσενικῶν: ἄλλων, φίλων, ἐκείνων, ἀλίσκομένων, τούτων.

δ') Ἡ δοτικ. πληθ. λήγει εἰς -ησι (-ῆσι): γνώμησι, τιμῆσι, λοιπῆσι, αὐτῆσι.

Δευτέρα κλίσις.

Ἡ δοτικ. πληθ. εἰς -οισι (-οῖσι): λόγοισι, θεοῖσι.

Τὰ οὐσιαστικά καὶ τὰ ἐπίθετα εἰς -οος, -εος δὲν συναίρουσται: πλόος, ἀπλόος, διπλόος, διπλόη, χρύσεος, χρυσέη, ὀστέον.

Σημ. Κατὰ τὴν δευτέραν Ἀττικὴν κλίσιν ὀλίγα ὀνόματα κλίνονται:

α) Τὰ κύρια ὀνόματα τὰ καταλήγοντα εἰς -λεως. Μενέλεως, Χαρίλεως, Ἀρκεσίλεως, Θρασύλεως, β') τὰ Μίνως, Ἄθως, Ἀμφιάρεως. Ἀντὶ δὲ τῶν λεώς, νεώς κάλως, λαγώς μεταχειρίζεται ὁ Ἱερ. τοῦς Ἴωνικοῦς τύπους: λῆος, νῆος, κάλος, λαγός· καὶ ἀντὶ τῶν ἐπιθέτων πλέως, ἴλεως, ἀξιόχρεως τοῦς Ἴωνικοῦς τύπους πλέος, η, ον, -ίλεος, ον, -ἀξιόχρεος, ον.

Τρίτη κλίσις.

α') Τὰ κύρια ὀνόματα εἰς -κλέης κλίνονται οὕτω: Θεμιστοκλέης, -κλέος, -κλεί, -κλέα, -κλεες.

β') Τὰ εἰς -ις λήγοντα ὀνόματα κλίνονται οὕτω: πόλις, πόλιος, πόλι, πόλιν· πόλιες, πολίων, πόλισι, πόλις ἢ πόλιας.

γ') Τὰ οὐσιαστικά εἰς -εὺς κλίνονται οὕτω: βασιλεύς, βασιλέος, βασιλεί, βασιλέα, βασιλεῦ· -έες, -έων, -εῦσι, -έας.

δ') Τὸ κέρας κλίνεται οὕτω: κέρας, κέρεος κέρεϊ, κέρεα, κερέων.

ε') Τὸ νηῦς (=ἀττ. ναῦς) κλίνεται οὕτω: νηῦς, νεός, νηί, νέα· νέες, νεῶν, νηυσί, νέας.

Ἐπίθετα, παραθετικά, ἀριθμητικά.

α') Ἀντὶ τοῦ πολὺς ὑπάρχει πολλάκις πολλός· τὸ δὲ οὐδέτερον εἶναι πολλὸν καὶ πολὺ.

β') Ἐπίθετα εἰς -εος καὶ -ηιος (=ἀττ. -εῖος) διατηροῦν ἐν τοῖς παραθετικοῖς τὸ ο καὶ προηγουμένης βραχείας συλλαβῆς: ἐπιτηδεότερος, -ότατος (διότι = ἀττ. ἐπιτηδειότατος), ἀνδρηιότερος, οἰκηιότερος (διότι τὸ ηἰ θεωρητέον ὡς δίφθογγος).

γ') Τὸ ταχὺς συγκριτικὸν ταχύτερος καὶ θάσσων· ὑπερθ. τάχιστος.

δ') Τὸ πολλός ἐν τῇ ὀνομ. τοῦ συγκριτ. ἔχει πλέων, πλέον καὶ

πλεῦν, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι: πλέονι, πλέονα (πλέω), πλεόνων, πλέοσι, ἀλλὰ καί: πλεῦνος, πλεῦνα, πλεῦνες, πλεύνων, πλεῦνας.

ε') Τὸ ἀριθμ. δύο ἄλλοτε μὲν εἶναι ἄκλιτον, ἄλλοτε δὲ κλίνεται: δύο, δυῶν, δυοῖσι, δύο.

Ἀντὶ τοῦ δώδεκα λέγει ὁ Ἡρ. **δυώδεκα**, ἀντὶ τοῦ τέσσαρες, **τέσσαρες**, ὡσαύτως **τεσσερεσκαίδεκα**.

Ἄντωνυμῖαι.

α') Ἀντὶ τῆς γενικ. ἐμοῦ, σοῦ, ἀπαντοῦν οἱ τύποι **ἐμέο ἢ ἐμεῦ, σέο ἢ σεῦ**.

Ἡ δοκ. τῆς προσωπικῆς ἀντων. τοῦ β' προσ. ἀπαντᾶ **σοι** ὀρθοτονουμένη καὶ **τοι** ἐγκλιτικῆ. Ἡ αἰτ. τοῦ γ' προσ. ἀπαντᾶ **μιν** (ἐγκλιτικῆ) ἀντὶ αὐτόν, αὐτὴν καὶ ἑαυτόν, ἑαυτήν, ἢ δὲ δοκ. πληθ. **σφίσι** ἀντὶ ἑαυτοῖς, ἑαυταῖς, καὶ **σφι** (ἐγκλ.) ἀντὶ αὐτοῖς, αὐταῖς. Ἐκτὸς τούτου ὁ Ἡρ. ἔχει καὶ οὐδ. πληθ. **σφέα** = αὐτά.

β') Τῶν ἀναφορικῶν ἀντων. σχηματίζονται, πλὴν τῶν ὀνομαστικῶν **ὄς, ἦ, οἶ, αἶ**, ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι τύποι ἀπὸ **τ** ἀρχόμενοι: **τοῦ, τῆς, τῶν, τά**.

Μετὰ τὰς προθέσεις ὅμως ἐκθλιβομένης κεῖνται οἱ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενοι τύποι: **ἀντ' ὧν, ἀπ' οὗ, μετ' ἧς** κτλ.

Ὡσαύτως ἐν χρονικαῖς ἐκφράσεσιν οὐδέποτε ἀπαντοῦν οἱ ἀπὸ **τ** ἀρχόμενοι τύποι: **ἐν ᾧ, ἐξ οὗ, ἐς ὃ, ἕως οὗ**.

γ') Ἡ **ὄστις** σχηματίζει τοὺς ἐξῆς τύπους: ἐν τῇ γενικ. τοῦ ἐνικοῦ **ὄτεω**, ἐν τῇ δοκ. **ὄτεω**. ὄτεω· ἐν τῇ πληθυντ. γενικ. **ὄτεων**, δοκ. **ὄτέοισι**· οὐδ. πληθ. **ἄσσα**.

δ') Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία **τίς** ἔχει γενικ. **τεῦ**, δοκ. **τέω** καὶ **τίνι**· πληθ. **τέων**, δοκ. **τέοισι**· τοὺς αὐτοὺς τύπους (ἀλλ' ἐγκλιτικούς) ἔχει καὶ ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία.

Δ' Ρ Η Μ Α Τ Α

Αὔξησις

α') Οἱ παρατατικοὶ εἰς **-σκον** καὶ **-σκόμην** τῶν θαμιστικῶν ῥημάτων δὲν λαμβάνουν αὔξησιν οὔτε συλλαβικὴν οὔτε χρονικὴν: **φεύ-**

γεσκον, ἄγεσκον, ποιέεσκον, ὀδυρέσκετο· καὶ ἐν τῷ ὑπερσυντλ. ἔλλειπει πολλακίς ἢ συλλαβικὴ αὐξησις: **δέδοκτο, καταλέλειπτο.**

Τὰ ῥήματα **βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλλω** ἔχουν **ε**.

β') Ἡ χρονικὴ αὐξησις παρὰ τισι ῥήμασιν ἔλλειπει πάντοτε, ὡς **ἀγινέω, ἀμείβομαι** κ.ἄλ., ἰδίως παρὰ πᾶσι τοῖς ἀπὸ **αι, αυ, ει, ευ** καὶ **οι** ἀρχομένοις ῥήμασι.

γ') Ὁ παρατατικὸς τοῦ **ὀρέω** (=ὀράω) ἀπαντᾷ ὤρων.

Καταλήξεις.

α') Μένουσιν ἀσυναίρετοι αἱ καταλήξεις **-αο, -εαι, -εο** (ἢ τελευταία συναϊρεῖται μόνον εἰς-**ευ**) : **ἐργάσαο, οἴχαι, ἐγένεο**. Ὡσαύτως ἢ **-εω** ἐν τῇ ὑποτακτικῇ τοῦ παθ. ἀορίστου (**αἰρεθέω, αἰρεθέω-μεν**) καὶ τοῦ ἀορ. β' ἐνεργ. (**θέω, θέωμεν** κτλ.)· ὁμοίως ἢ **-εω** καὶ **-εομεν** ἐν τῷ μέλλοντι τῶν ὑγρολήκτων ῥημάτων (**σημανέω, σημα-νομεν**).

β') Ὁ ἐνεργ. ὑπερσυντ. ἔχει τὰς καταλήξεις **-εα, -εας, -εε, -εατε: ἐώθεα, ἐώθεας, ἐώθεε, ἐωθέατε.**

γ') Ἐντὶ τῶν καταλήξεων **-νται** καὶ **-ντο** ἀπαντοῦν **-αται** καὶ **-ατο** 1) ἐν τῷ παθ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. (**ἀπίκατο** = ἀφιγμένοι ἦσαν), **ἐτετάχατο, τετύφαται, ἐσκευάδαται, δεδέχαται**· 2) ἐν τῇ ὀριστικῇ τοῦ παθ. ἐνεστῶτος καὶ παρακτ. τῶν εἰς- **μι** ῥημάτων (**τιθέαται, ἰστέαται, δυνέαται, ἐδεικνύατο, ἐκέατο**)· 3) ἐν τῇ εὐκτικῇ (**γενοίατο, ἀγοίατο, τεισαίατο**).

Συνηρημένα.

α') Τὰ εἰς **-εω** μένουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσυναίρετα: **καλέω, καλέεις, καλέης, καλέοιμι, κάλεε, καλέειν** κτλ. Ἄλλὰ καὶ **δεῖ, δεῖν**, παρακτ. ὅμως **ἔδεε**.

Πολλάκις τὸ **-εο** συναϊρεῖται εἰς **-ευ**: **ποιεῦσι, ποιεύμενος, ἐποιεῦντο**.

Ἡ κατάληξις τῆς προστακτικῆς **-εεο** βραχύνεται εἰς **-εο**: **ἡγέο, λυπέο, ποιέο** καὶ ἢ **-εεαι** εἰς **-εαι**: **φοβέαι**.

β') Τὰ εἰς **-αω** συναϊροῦνται ὡς ἐν τῇ ἀπτικῇ διαλέκτῳ: εἰς τινα ὅμως ῥήματα εἰς **-αω** τὸ **α** πρὸ ἐπομένου **ο** ἐξασθενοῦται εἰς **ε**: **ὀρέω, ὀρέων, φοιτέω, εἰρωτέω, ὀρέομεν** κτλ. Εἰς τὸ **χράομαι** τὸ

-αω πανταχοῦ γίνεται -εω (χρέωνται, χρεώμενος), τὸ δὲ -αε, -αη, τὸ ὑναντίον εἰς ᾧ (χραται, χρᾶσθαι). Ἄλλὰ χρεὸν ἀντὶ χρεῶν.

γ') Καὶ τὰ εἰς -οω συναϊροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἀττικῇ, διαφέρουν μόνον ὅτι ἀντὶ τοῦ -ου ἔχουν καὶ -ευ (ἐδικαίεω, ἀξιεῦμεν, ἀξιεῦσι).

Ῥήματα εἰς -μι.

Τὰ εἰς -μι ῥήματα ἔχουν τύπους τινὰς κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -αω, -εω, -οω, καὶ -υω: τιθεῖ, ἐξιεῖ, ὑποθέοιτο, διδοῖ, ἐδεικνυε. Τὸ γ' πληθ. πρόσ. τοῦ τίθημι ἀπαντᾷ τιθεῖσι, ὁ παρατκ. ἐτίθεα, ἐτίθει, ἐτίθει.

Τοῦ εἶμι τὸ β' ἐν. πρόσ. εἶναι εἰς, τὸ α' πληθ. εἰμέν· ἡ ὑποτακτ. ἔω, ἦς, ἦ καὶ ἔωσι, ἡ μτχ. ἔών, ἐοῦσα, ἐόν· ὁ παρατκ. ἔα καὶ ἔατε, πολλάκις ἔσκε, ἔσκον καὶ ἦν.

Τὸ εἶμι σχηματίζει τὸν παρατκ. ἦια, ἦιε καὶ ἦισαν· οὕτω καὶ τὰ σύνθετα.

Ἀνώμαλά τινα ῥήματα παρ' Ἡροδότῳ.

1. αἰρέω, παρακμ. ἀραίρηκα, ἀραίρημαι.
2. εἶπα, ἀπαρέμφ. εἶπαι, μτχ. εἶπας· εἶπασθαι. Παθ. ἀόρ. α' εἰρέθην, μτχ. ῥηθείς· μέλλ. παθ. εἰρήσεται (ἀντὶ ῥηθήσεται).
3. ἴημι, ἐκ τοῦ ἀπίημι: ἀπίεσαν, ἀπειμένος, ἀπέιτο, ἀπέιθη· ἐκ τοῦ ἀνίημι: ἀνειμένος· ἐκ τοῦ μετίημι: μεμετιμένος, μετείθη.
4. λαγχάνω, μέλλ. λάξομαι, παρακμ. β' λέλογχα.
5. λαμβάνω, μέλλ. λάμφομαι, παρακμ. λελάβηκα, λέλαμμαι (διαλελαμμένος), ἐλάμφθην.
6. οἶδα, οἶδας, οἶδε, ἴδμεν (καὶ οἶδαμεν), ἴστε, οἶδασι (καὶ ἴσασι). Ὑποτ. εἰδέω, εὐκτ. εἰδείην, παρτκ. ἦδεα, ἦδεε-ἦδέατε, ἦδεσαν. Μέλλ. εἰδήσω.
7. οἶκα, (ἄττ. εἶοικα), οἶκε, οἶκασι, οἰκῶς, οἰκός.
8. ὄράω, ὄπωπα, ὄπώπειν. Παρτκ. ὤρων.
9. φέρω, ἦνεικα, ἐνεῖκαι, ἦνεικάμην, ἐνήνειγμαι, ἦνείχθην (ἐνείχθεις).

II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

BIBLION ΠΡΩΤΟΝ

Κεφ. 1. ιστορίη=ἀττικῶς ἱστορία, ἔρευνα.—ἀπόδεξις=ἀττ ἀπόδειξις ἐκθεσις· Ἡροδότου ἱστορίας ἀπόδεξις ἦδε. (δηλ. ἐστὶ ὁ Ἡρόδοτος ἐκθέτει ἐδῶ τὰς ἐρέυνας του.—ὤς, τελκ.—τὰ γενόμενα ἐξ=τὰ ποιηθέντα ὑπό.—ἐξίτηλος γίνομαι λησμονοῦμαι.—θωμαστά=ἀττ. θαυμαστά.—Ἑλλησι-βαρβάροισι, δοτ. ποιητικοῦ αἰτίου εἰς τὸ ἀποδεχθέντα (=ἀττ. ἀποδειχθέντα) πραχθέντα.—ἀκλεῆς γίνομαι παραμένω ἄδοξος, δὲν ἐξυμνοῦμαι.—δι' ἦν αἰτίην=τὴν αἰτίην, δι' ἦν. τὰ τε ἄλλα καὶ τὴν αἰτίην, αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς=καὶ ὡς πρὸς τὰ ἄλλα καὶ ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν.

νυν=ἀττ. τοίνυν.—διαφορὰ διένεξις, ἔχθρα.—ἐπὶ τήνδε τὴν θ., δηλ. τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.—τόν =ἀττ. ὄν.—ναυτιλίη τὸ ταξιθεῖν μὲ πλοῖα, θαλασσοπλοῖα.—ἐπιθέσθαι, ἐκ τοῦ φασί· ἐπιτιθεμαί τινι ἐπιδίδομαι εἰς τι, ἐπιχειρῶ τι.—ἀπαγινέω ἐξάγω, μετακομίζω.—φορτία ἐμπορεύματα.—τῇ ἄλλῃ ἀλλαχοῦ, εἰς ἄλλα μέρη.—καὶ δὴ καὶ καὶ προσέτι.—ἅπασι εἰς ὅλα, καθ' ὅλα.—πολίων=ἀττ. πόλεων.

διατίθεσθαι, τὸ ἀπρμφ. τοῦτο—καθὼς καὶ τὰ ἐπόμενα—ἐκ τοῦ φασί· διατίθεμαι ἐκθέτω πρὸς πώλησιν, πωλῶ.—ὁ φόρτος =τὰ φορτία.—ἐξεμπόλημαι (=ἀττ. ἐξημπόλημαι) πθτικ. πρμμ. τοῦ ἐξεμπολῶ πωλῶ ἐντελῶς, ξεπουλῶ.—σφι (=ἀττ. σφίσι), δτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—οἱ=αὐτῇ.—Ἰοῦν=ἀττ. Ἰώ.—τῶν=ἀττ. ὦν.—θυμὸς μοί ἐστὶ τινος ἐπιθυμῶ τι, μοῦ ἀρέσει τι.—διακελεύονται ἐνθαρρύνει ὁ εἰς τὸν ἄλλον.—πλεῦνες=ἀττ. πλέονες.—ἐσβαλομένους ἀφοῦ ἔβαλαν (οἱ Φοίνικες αὐτὰς) μέσα.—νέα=ἀττ. ναῦν.—ἐπ' Αἰγύπτου πρὸς (κατὰ) τὴν Αἴγυπτον.

Κεφ. 2. ἄρχω τινὸς κάμνω ἀρχὴν τινος.—οὐκ ἔχω (μετ'

ἀπρμφ.) δὲν ἤξεύρω νά.—**φασί**, οἱ Πέρσαι.—**προσέχω** προσεγγίζω εἰς τινα τόπον, ἀράζω.—**καταπλώσαντας**=ἀττ. **καταπλεύσαντας**.—**μακραὶ νῆες** ἐκαλοῦντο τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἐν ἀντιθέσει πρὸ τὰς **στρογγύλας ναῦς** (τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα).—**Αἶα**, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Κολχίδος, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τὰ ἀνατολικὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου.—**Φᾶσις ποταμὸς** ὁ σημερινὸς **Ῥιὸν** ἐν Καυκάσῳ.—**ἐνθεῦτεν**=ἀττ. **ἐντεῦθεν**.—**εἶνεκεν**=ἀττ. **ἐνεκεν** ἢ **ἐνεκα**.—**ἀπίκατο**=ἀττ. **ἀφιγμένοι ἦσαν**.—**τᾶλλα**, δηλ. τὴν ἀρπαγὴν τοῦ χρυσομάλλου δέρατος.—**δίκη** (ἢ **δίκαι**) ἱκανοποιήσις.—**ὑποκρίνομαι**=ἀττ. **ἀποκρίνομαι**.—**ῶν**=ἀττ. **οὔν**.

Κεφ. 3. **δευτέρῃ γενεῇ**, τρεῖς γενεαὶ ἀποτελοῦν ἑκατὸν ἔτη.—**Ἀλέξανδρος**, τιμητικὸν ὄνομα τοῦ Πάριδος.—**ἐπίσταμαι**, παρ' Ἡροδότῳ πολλάκις: νομίζω, φρονῶ.—**τοὺς δέ**, δηλ. **τοὺς Τρῶας**.—**προῖσχομένων**, δηλ. **αὐτῶν, τῶν ἀγγέλων** **προῖσχομαι** προβάλλω, ἰσχυρίζομαι.—**προφέρω** **τι ὡς ἀναφέρω** **τι καὶ λέγω** ὅτι.—**ἐκδόντες**, δηλ. **τὴν Μήδειαν** ἐκδίδωμι παραδίδω.—**ἀπαιτεόντων**, δηλ. **τῶν Κόλχων**.—**βουλοῖατο**=ἀττ. **βούλοιντο**.

Κεφ. 4. **εἶναι**, ἐκ τοῦ λέγουσι (Πέρσαι).—**αἰτίους**, δηλ. τῆς διαφορῆς.—**σφείας**, δηλ. **τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας**.

Κεφ. 5. **εὐοῦσαν**=ἀττ. **οὔσαν**.—**ἐρέων**=ἀττ. **ἐρῶν**.—**κως**=ἀττ. **πως**.—**ὑπάρχω** (μετὰ γνκ.) κάμνω ἀρχὴν τινος, ἀρχίζω τι.—**προβαίνω ἐς τὸ πρόσω** τοῦ λόγου προχωρῶ εἰς τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς διηγήσεώς μου.—**ἐπεξέρχομαι** **τι ἐξετάζω** **τι ἐν λεπτομερεῖᾳ διηγούμαι** **περὶ τινος**.—**ἐπ' ἐμεῦ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου**.—**οὐδαμὰ οὐδὲλως, οὐδέποτε**.—**μένω ἐν τωῦτῳ** (=ἐν τῷ αὐτῳ) **διαμένω** **εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν**.—**ἐπιμιμνήσκομαι** (μετὰ γνκ.) **κάμνω μνεῖαν** τινός.

Κεφ. 6. **Ἀλυάττω**, ὁ Ἀλυάττης ἐβασίλευσε τῶν Λυδῶν ἀπὸ τοῦ 617 - 560 π.Χ. **ἐντὸς Ἄλυος** ἐντεῦθεν τοῦ Ἄλυος (ὅταν παρατηρῇ τις ἐκ τῆς Ἰωνίας): ἐπομένως: πρὸς Δ τοῦ Ἄλυος.—**ἐξιεῖ**=ἀττ. **ἐξίησι** ἐκβάλλει.—**τῶν**, καθ' ἕλξιν ἀντί: **τοὺς**=ἀττ. **οὓς**.—**ἴδμεν**=ἀττ. **ἴσμεν** (τοῦ **οἶδα**). **καταστρέφομαι** ὑποτάσσω.—

ἀπαγωγή πληρωμή· ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ὥστε νὰ πληρώνουν φόρον.—προσποιοῦμαι καθιστῶ, κάμνω.

Κεφ. 28 - 29. ἐπιγίνομαι, ἐπὶ χρόνου: παρέρχομαι.—οἴκημαι (πθτκ. πρκμ.)=οἰκῶ.—ὕπ' ἑωυτῶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του.—σοφιστῆς σοφός.—ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἀπικνέοιτο, νὰ συναφθῇ μὲ τὸ ἀπικνέομαι (ἱστρκ. ἐνεστώς): ἤλθον, ὅποτεδῆποτε καὶ δι' οἰανδήποτε αἰτίαν ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἤρχετο· κατ' ἔννοιαν: ἤλθον κατὰ διαφορούς ἐποχὰς καὶ διὰ διαφορούς αἰτίας.—κατὰ πρόφασιν θεωρήσις μὲ τὴν πρόφασιν νὰ ἴδῃ (ἐπισκεφθῇ) διαφορούς τόπους.—ἵνα δὴ πράγματι ὅμως ἵνα.—τῶν, καθ' ἕλξιν ἀντί: τούς.—(τὸ) ὄρκιον ὄρκος.

Κεφ. 30. ὦν=ἄττ. οὖν.—Ἄμασιν, βασιλέα τῆς Αἰγύπτου (570 - 526).—τὰ βασιλεία τὰ ἀνάκτορα.—μετὰ δὲ (ἐπιρρ.) μετὰ δὲ ταῦτα.—ἄλβιος, ἐπὶ προσ.: εὐδαίμων, εὐτυχής· ἐπὶ πραγμ. κατ' οὐδ. γένος ἐν τῷ πληθ.: ἄλβια πρόξενα εὐδαιμονίας.—μιν=αὐτόν.—σκεψάμενον, τοῦ σκοπῶ παρατηρῶ.—ὡς, αἰτλγκ.—οἱ=αὐτῶ.—κατὰ καιρόν ἐστι εἶναι εὐκαιρία.—εἶρετο = ἄττ. ἤρετο.—λόγος φήμη.—πολλός = ἄττ. πολὺς.—πλάνη περιπλάνησις, περιήγησις.—φιλοσοφῶ ἐπιδιώκω τὴν κτῆσιν γνώσεων: ἐπιθυμῶ νὰ πλουτίσω τὰς γνώσεις μου.—ἐπέρχομαι γῆν πολλὴν ἐπισκέπτομαι πολλὰ μέρη.—ἴμερος ἐπιθυμία.—ἐπειρέσθαι = ἐρέσθαι.

ὑποθωπεύω κολακεύω.—τὸ ἐὸν (=ἄττ. τὸ ὄν) ἢ ἀλήθεια.—ἀποθαυμάζω τι ἐκπλήττομαι διὰ τι.—ἐπιστρεφέως=ἄττ. ἐπιστρεφῶς μὲ ζωηρότητα.—κοίη=ἄττ. ποίᾳ (ὡς ἐπιρρ.) πῶς.—τοῦτο μὲν... τοῦτο δὲ ἀφ' ἑνὸς μὲν... ἀφ' ἑτέρου δέ.—εὐ ἤκω εἶμαι καλά, ἀκμάζω.—ἐκγίνομαι (μετὰ δτκ.) γεννώμαι εἰς τινα.—εὐ ἤκω τοῦ βίου (=τοῦ βιότου, τῶν χρημάτων) καλῶς ἔχω ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν, ἔχω σημαντικὴν περιουσίαν, εὐπορῶ.—ὡς τὰ παρ' ἡμῖν (δηλ. ἐστὶ) σχετικῶς πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν· κατ' ἔννοιαν: τοῦλάχιστον κατὰ τὴν ἰδικὴν μας ἀντίληψιν.—πρὸς τοὺς ἀστυγ., πιθανῶς τοὺς Μεγαρεῖς.—κάλλιστα ἐνδόξως.—αὐτοῦ, τῆ (=ἄττ. ἧ) ἐκεῖ, ὅπου.

Κεφ. 31. εἶπας=ἄττ. εἶπών.—προετρέψατο τὸν Κ., δηλ. εἰρωτῶν.—ἐπειρώτα, ὑποκμ.: ὁ Κροῖσος.—πάγχου = ἄττ. πάνου

πάντως, χωρίς άλλο.—**δευτερεῖα φέρω** λαμβάνω τὴν δευτέραν θέσιν (τῆς εὐδαιμονίας).—**γῶν=ἀττ.** **γούν** τοῦλάχιστον.

βίος=βίωτος (κεφ. 30).—**ὑπῆν=ὑπῆρχε**.—**ἀεθλοφόρος** ὁ ἀποκομίζων τὸ βραβεῖον, νικητῆς (εἰς ἀγῶνα).—**ὄρτῃ=ἀττ.** **έορτῃ**.—**ζεύγος** ἄμαξα συρομένη ὑπὸ δύο βοῶν.—**ἱρόν=ἀττ.** **ἱερόν**.—**ἐν ὦρῃ** ἐγκαίρως.—**ἐκκλήνομαι** ἐμποδίζομαι· **ἐκκληθόμενοι τῇ ὦρῃ** (δηλ. **τοῦ ἐπισχεῖν**) ἐπειδὴ δὲν εἶχον πλέον καιρὸν νὰ περιμένουν.—**ζεύγλη** τὸ καμπύλον μέρος τοῦ ζυγοῦ, εἰς τὸ ὅποιον ἐμβαίνει ὁ τράχηλος τοῦ ζῴου.—**σφι** ὑπ' αὐτῶν.—**διακομίζω** μεταφέρω.

διέδεξε=ἀττ. **διέδειξε**· **διαδείκνυμι** δεικνύω φανερά.—**ἐν τούτοις** διὰ τούτων· διὰ τούτου, τὸ ὅποιον συνέβη εἰς αὐτούς.—**ζῶειν=ἀττ.** **ζῆν**.—**μακαρίζω τινός τι** μακαρίζω τινὰ διὰ τι.—**οἶων τέκνων = ὅτι τοιούτων τέκνων**.—**ἐκύρησε,** τοῦ κυρέω τυγχάνω.—**φήμη** ἔπαινετικοὶ λόγοι.—**ἀντίον ἀπέναντι**.—**μιν** αὐτήν. — **ἐν τέλει τούτῳ** (δηλ. **τοῦ βίου**) ἔσχοντο προσεκολληθήσαν (ἔμειναν) εἰς τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των· εὔρον τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των.

Κεφ. 32. **σπερχθεῖς ὀργισθεῖς τοῦ σπέρχομαι**.—**τοι=ἀττ.** **σοι** (δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου).—**ἀπορρίπτω ἐς τὸ μηδὲν** θεωρῶ ὡς μηδαμινὸν πράγμα, περιφρονῶ.—**ποιῶ τινὰ ἄξιόν τινος** θεωρῶ τινὰ ἄξιον νὰ συγκριθῇ μὲ τινά.—**ταραχώδης ἀγαπῶν** νὰ ταρατῆ.—**οὔρος=ἀττ.** ὄρος ὄριον.—**ζόη=ἀττ.** **ζωή**.—**προτίθημι** θέτω.—**ἡ ἑτέρη τῇ ἑτέρη** ἢ μία τὴν ἄλλην.—**τὸ παράπαν** παντελῶς· συχνά μετ' ἀρνήσεως· **τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδόλως**.

πᾶν ἐστὶ ἀνθρωπος συμφορῇ ἐξ ὀλοκλήρου ὁ ἀνθρωπος εἶναι τύχη (παίγνιον τῆς τύχης): πᾶν ὅ,τι εἶναι, ἔχει καὶ πράττει ὁ ἀνθρωπος, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς τύχης.—**μέγα** (ἐπίρρ.) πολὺ, ὑπερβολικά.—**ἐκεῖνο, τὸ εἰρέο (=ἀττ. ἤρου) με=τὸ ὄλβιον εἶναι**.—**οὔκω=ἀττ.** **οὔπω**.—**αἰὼν βίος**.—**οὐ...τι οὐδόλως**.—**ὁ ἐπ' ἡμέρην ἔχων** ὁ ἔχων τὸ καθημερινόν του.—**εἰ μὴ οἱ (=αὐτῶ) ἡ τύχη ἐπίσποιτο** ἐκτὸς ἐὰν ἤθελεν ἔχει τὴν τύχην (κυρ.: ἤθελε τὸν παρακολουθήσει ἡ τύχη).—**τελευτῶ εὐ τὸν βίον** τελειώνω καλὰ τὴν ζωὴν μου.—**χρῆμα** πρᾶγμα.—**κῆ=ἀττ.** **πῆ πῶς**.—**ὑποδείκνυμι ὄλβον** δεικνύω μικρὰν τινὰ ἀκτίνα εὐτυχίας.—**πρόρριζος** ἐκ τῆς ῥίζης, καθ' ὀλοκληρίαν.

Κεφ. 33. οὐ πως (=ἀπτ. οὐ πως) κατ' οὐδένα τρόπον, οὐδό-
λως.—**χαρίζομαι τινι** λέγω εὐάρεστον εἰς τινα, εὐχαριστῶ τινα.—
οὐδενός λόγου ποιούμαι τινα θεωρῶ τινα ἀνάξιον λόγου, περι-
φρονῶ τινα.—**ἀποπέμπομαι** ἀπομακρύνω ἀπὸ πλησίον μου.—**κάρτα**
λίαν, πολὺ.—ἀμαθῆς ἀνόητος.—**μετεῖς** (=ἀπτ. μεθείς,) τοῦ **με-**
θίημι ἀφῆνω κατὰ μέρος, παραβλέπω.

Κεφ. 86. ἔσχον κατέλαβον, ἐκυρίευσαν (548).—**ἄρξαντα ἔτεα τ.,**
δηλ. ἀπὸ τοῦ 560 - 546 π.Χ.—**χρηστήριον** χρησμός· εἰς τὸν Κροῖ-
σον πρὸ τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τοῦ Κύρου εἶχε δοθῆ ἀπὸ τὸ μαν-
τεῖον τῶν Δελφῶν ὁ ἐξῆς διαφορούμενος χρησμός: **ἦν στρατεύηται**
ἐπὶ Πέρσας, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.—καταπαύω καταλύω.—
συννήσας, τοῦ **συννέω** συσσωρεύω.—**πυρὴ** ξύλα διὰ πυράν,—**πέ-**
δαι δεσμά.—**ἀκροθίνια** (κτγρμ.) ὡς ἀπαρχὰς τῶν λαφύρων.—**ταῦτα,**
καθ' ἕλξιν ἀντί: **τούτους** (δηλ. τοὺς 14 Λυδοὺς καὶ τὸν Κροῖσον).—
καταγίζω (=ἀπτ. **καθαγίζω**) ἀφιερώνω.—**ᾄτεω**=ἀπτ. **ᾄτω** ᾄ-
ᾄστις δὴ ἓνας οἰοσθήποτε.—**ἐπιτελῶ εὐχὴν** ἐκπληρῶ τάξιμον.—
δαίμων θεός.—**ῥύομαι τινά τινος** λυτρώνω, σφάζω τινά ἀπὸ τι.
ἐσέρχεται τινί τι ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν τινος κατιτί.— **οἱ** ὑπ' αὐτοῦ
(τοῦ Σόλ.).—**σὶν θεῶ** κατὰ θεῖαν ἔμπνευσιν.—**ἄρα** λοιπόν.— **προ-**
σίσταται τινά τι = **ἐσέρχεται τινί τι.**— **ὡς -μιν προσστήναι,**
ἐν πλαγίῳ λόγῳ κεῖται οὐχὶ σπανίως παρ' Ἡροδότῳ μετὰ χρονικὸν
σύνδεσμον ἀπαρέμφατον: καθὼς τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν.—**ἀνενει-**
κάμενον = ἀπτ. **ἀνενεγκάμενον**· ἀναφέρομαι βαθεῖα ἀναπνέω.—
ἐκ, ἐδῶ κεῖται χρον.: ὕστερα ἀπὸ.—**τίνα τοῦτον**=**τίς οὗτος** εἶη,
ὄν.—**καὶ τοὺς=καὶ τούτους.**—**τέως** ἐπὶ τινα χρόνον.—**μετὰ δέ,**
βλ. κεφ. 30.—**ὡς, αἰτλγκ.—τὸν ἄν,.. ἐλθεῖν**=(τοῦτον ἐπικα-
λέομαι), τὸν (=ὄν) **πᾶσι** τυράννοισι **ἐς λόγους ἐλθεῖν προε-**
τίμησα ἄν μεγάλων χρημάτων ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου μίαν συνδιάλε-
ξιν μὲ ὄλους τοὺς βασιλεῖς ἤθελον θεωρήσει ὑπερτέραν πολλῶν χρη-
μάτων.—**ἄσημος** ἀσαφής, ἀκατανόητος.—**τὰ λεγόμενα** τί ἐσήμαι-
νον οἱ λόγοι του.—**λιπαρῶ** ἐπιμόνως, παρακαλῶ.—**ὄχλος** ἐνόχλη-
σις.—**ἀρχὴν** (ἐπίρρ.) κάποτε.—**ἀποφλαυρίζω** ἐξευτελιζῶ, περι-
φρονῶ.—**οἶα δὴ εἶπας=εἶπας οἶα δὴ εἶπεν** ἀφοῦ εἶπεν, ὅτι, εἶπεν
(δηλ.; βλ. κεφ. 32).—**ὡς τε=καὶ ὡς** ἐκ τοῦ ἔλεγε.—**τῇ** (= ἀπτ.
ἦ) ὅπως, καθὼς.—**οὐδέν τι οὐδόλως.**—**ἐς ἑωυτὸν** ἀναφορικῶς πρὸς

αὐτὸν (δηλ. τὸν Κροῖσον).—λέγων, ὁ Σόλων.—παρὰ σφίσι αὐτοῖσι κατὰ τὴν κρίσιν των.

ἀμμένης (= ἄττ. ἡμμένης), παθτι. πρκμ. μτχ. τοῦ ἄπτω. — τὰ περιέσχατα τὰ πέριξ κάτω μέρη. — μεταγινώσκω μεταβάλλω γνώμην, μετανοῶ. — ἐνώσαντα = ἄττ. ἐνοήσαντα· ἐνωῶ σκέπτομαι. — τίσις τιμωρία, ἐκδίκησις (τῶν θεῶν). — ἐπιλέγομαι ἀναλογίζομαι. — ἔστι ἀσφαλῆως ἔχον = ἀσφαλῆως ἔχει = ἀσφαλές ἐστι. — τὴν ταχίστην (ὀδόν) τάχιστα. — καὶ τοὺς π. = καὶ τούτους π.

Κεφ. 87. ὦρα = ἄττ. ἑώρα. — καταλαμβάνω « σταματῶ », ἐμποδίζω. — ἐπιβῶσασθαι (= ἄττ. ἐπιβοήσασθαι), τοῦ ἐπιβῶ. — κεχαρισμένος εὐάρεστος, εὐπρόσδεκτος. — τὸν μὲν = τοῦτον μὲν. — ἐκ, χρονικῶς· πρβλ. κεφ. 86 « ἐκ πολλῆς ἡσυχίης ». — συντρέχω συναθροίζω, συσσωρεύομαι. — ἐξαπίνης ἔξαφνα. — καταρρήγνυται χειμῶν γίνεται μεγάλη κακοκαιρία. — λάβρος ὀρμητικός. — ὕει ὕδατι πίπτει βροχή. — ἀνέγνωσα (ἀόρ. ἀ' τοῦ ἀναγινώσκω) ἔπεισα. — αἴτιος ὁ Ἑλλ. θεός, ὑπαινίσσεται τὸν χρησμὸν, περὶ τοῦ ὁποίου βλ. κεφ. 86. — ἐπαείρας = ἄττ. ἐπάρας· ἐπαίρω παρακινῶ, προτρέπω. — κου = που ἴσως.

Κεφ. 88. κάτισε = ἄττ. καθίσε (τοῦ καθίζω). — ἐν πολλῇ προμηθίῃ ἔχω τινὰ ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει ἔχω τινά, σέβομαι, ἐκτιμῶ τινά.

Κεφ. 93. θώματα (= θαύματα) ἀξιοθαύμαστα πράγματα. — οὐ μάλα οὐδαμῶς, οὐδόλως. — πάρεξ (μετὰ γκ.) ἐκτός, πλην, ἐξαιρέσει τινός. — Τμῶλος ὄρος ἐν Λυδίᾳ. — καταφέρομαι φέρομαι πρὸς τὰ κάτω. — ψῆγμα (χρυσοῦ) κόνις χρυσοῦ. — πολλὸν = ἄττ. πολὺ. — παρέχομαι ἔχω. — χωρὶς = πάρεξ. — Ἀλυάττειω, βλ. κεφ. 6. — σῆμα τάφος, μνημεῖον. — κρηπίς βάσις, θεμέλιον. — τὸ ἄλλο τὸ λοιπὸν μέρος.

Κεφ. 94. νόμος συνήθεια, ἔθιμον. — χρέωνται = ἄττ. χρῶνται. — τῶν ἰδμεν, βλ. κεφ. 6. — κάπηλος μικρέμπορος, μεταπράτης. — παίγνια παιγνιδίων. — κατεστεῶσας (= ἄττ. καθεστῶσας) συνήθεις, ἐν χρήσει. — ἐξεύρημα ἐφεύρεσις. — Τυρσηνία = Τυρρη-

νία: αὐτή — καλουμένη καὶ Ἐτρουρία — χώρα κατὰ τὰ δυτικά τῆς μέσης Ἰταλίας ἀνταποκρινόμενη περίπου πρὸς τὴν σημερινὴν Τοσκάνην.

Μάνευ, ὁ Μάνης καὶ ὁ Ἄτις μυθικοὶ βασιλεῖς τῶν Λυδῶν. — **τέως**, βλ. κεφ. 86 (ἐν σελ. 227). — **διάγω λιπαρῶν** ζῶ με ὑπομονήν, ὑπομένω. — **ὡς οὐ παύεσθαι** ἀφοῦ δὲν ἔπαυεν· περὶ τοῦ ἀπρμφ. μετὰ τὸν σύνδεσμον ὡς βλ. κεφ. 86 « ὡς - μιν προσστῆναι ». — **ἄκος, εος (τὸ)** θεραπεία. — **δίξημαι** ζητῶ. — **ἐπιμηχανῶμαι** μηχανῶμαι. ἐπινοῶ σχέδια ἐναντίον τινός. — **εἶδεα** = ἄττ. εἶδη. — **πεσσὸς** ψῆφος φοειδῆς, στρογγύλου ἢ ἄλλου σχήματος (κν. πέτρα, βόλι, πούλι). — **οἰκηιῶνται** = ἄττ. οἰκειοῦνται· οἰκειοῦμαι οἰκειοποιοῦμαι. — **ἡ μὲν ἑτέρη... ἡ δὲ ἑτέρη** ἡ μὲν μία... ἡ δὲ ἄλλη. — **σιτία** τροφαί. — **δυῶν** (= ἄττ. δυοῖν) δέοντα πλὴν δύο.

ἐπίετε (= ἄττ. ἐπεῖ) δὲ οὐκ ἀνιέναι - ἀλλ' ... βιάζεσθαι, βλ. ἀνωτέρω « ὡς οὐ παύεσθαι ». — **ἀνίημι** μετριάζω, παύω. — **βιάζομαι** στενοχωρῶ, πιέζω. — **διαίρω δύο μοίρας** Λυδῶν πάντων χωρίζω ὅλους τοὺς Λυδοὺς εἰς δύο μοίρας (μέρη). — **ἐπὶ μονῆ** διὰ τὰ νὰ μένη (ἐν Λυδίᾳ). — **ἐπὶ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων** = ἐπὶ ταύτῃ τῶν μοιρέων, ἣ ἐλάγχανε. — ἡ μοῖρα λαγχάνει μένειν πίπτει ὁ κλῆρος εἰς τὴν μοῖραν νὰ μένη. — **προστάσω ἑμαυτὸν ἐπὶ τινι** τάσσω τὸν ἑαυτὸν μου νὰ εἶναι ἀρχηγός (ἐπὶ) τινος. — **ἐπὶ δὲ τῇ... = ἐπὶ δὲ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἀπαλλάσσεσθαι τὸν βασιλέα** προστάσσειν τὸν ἑωυτοῦ παῖδα· ἀπαλλάσσομαι ἀναχωρῶ. — **ἐξιέναι**, ἐκ τοῦ λαχόντας. — **μηχανῶμαι** κατασκευάζω. — **χρηστός** χρήσιμος. — **ἐπιπλα** σκεύη. — **κατὰ ζήτησιν** διὰ τὰ ζητήσουν. — **βίος** πόρος ζωῆς. — **ἔς ὃ ἕως** ὅτου. — **παραμείβομαι** παραπλέω — **Ὀμβρικοὶ ἢ Ὀμβροὶ** λαὸς τῆς Ἰταλίας κατὰ τὰ βόρεια τοῦ Ἀπεννίνου ὄρους. — **τὸ μέχρι τοῦδε** μέχρι σήμερον. — **ἐπὶ τοῦ παιδός** ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ. — **ἀνάγω** φέρω (διὰ θαλάσσης εἰς τινα τόπον). — **ποιεῦμαι τὴν ἐπωνυμίαν** λαμβάνω τὸ ὄνομα.

Κεφ. 131. ἐν νόμῳ ποιεῦμαι θεωρῶ (ὡς) νόμιμον, συνηθίζω. — **νηοῦς** = ἄττ. ναοῦς. — **μωρίην ἐπιφέρω τινὶ** ἀποδίδω μωρίαν εἰς τινα, θεωρῶ τινα μωρόν. — **ὡς μὲν (= γε) ἐμοὶ δοκέειν**, τὸ ἀπαρέμφ. ἀπολύτως· καθὼς ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω. — **ἀνθρωποφυῆς** ἀνθρωπόμορφος. — **κατὰ περ** = ἄττ. καθ' ἅπερ ἀκριβῶς ὡς (ὅπως). — **νομίζω** ἔχω τὴν συνήθειαν. — **ἔρδω** πράττω· **ἔρδω** θυσίας προσ-

φέρω θυσίας. — **Δία**, ὑπὸ τὸν Δία ἔννοεῖ ὁ Ἡρόδ. τὸν ὑπέρτατον θεὸν τοῦ φωτὸς παρὰ τοῖς Πέρσαις Ἰαχουρα Μασδά. — **ἡλίω**, δηλ. τῷ Μίθρα. — **ἐπιμανθάνω** μαυθάνω μετὰ ταῦτα. — **Οὐρανίη**, ἐπάνωμον τῆς Ἀφροδίτης· τὸ περσικὸν ὄνομα τῆς θεᾶς ἦτο Ἀναίτις.

Κεφ. 132. ἤδε κατέστηκε εἶναι τοιαύτη, γίνεται ὡς ἐξῆς. — **ἀνακαίουσι** ἀνάπτουν (δηλ. ἐπὶ τῶν βωμῶν). — **οὐ σπονδῆ... οὐλῆσι**, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἕλληνας. — **στέμματα** στέφανοι. — **ὄλαι** χονδροαλεσμένοι κριθαί (διὰ τῶν ὁποίων ἐπασπαλίζετο — παρ' Ἕλλησιν — ἡ κεφαλὴ τοῦ θύματος πρὸ τῆς θυσίας). — **τῶν δέ... = ὡς ἂν (= ὅταν) θέλη τις θύειν ἐκάστῳ τούτων (τῶν θεῶν).** — **καλῶ** ἐπικαλοῦμαι. — **ὁ τήρης = ὁ τιάρας ἢ ἡ τιάρα** (κάλυμμα τῆς κεφαλῆς φερόμενον παρὰ τῶν ἀρχαίων Περσῶν εἰς ἐπισήμους ἰδίᾳ περιστάσεις. — **ἐστεφανωμένος τὸν τήρην μυρσ. μ.**, κατὰ ταῦτα παρὰ Πέρσας μόνον ὁ θυσιάζων ἔφερε στέφανον καὶ τοῦτον ὄχι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γυμνῆς. — ὡς ἐφέρετο παρ' Ἕλλησιν —, ἀλλὰ περὶ τὴν τιάραν. — **οὐ οἱ = οὐκ οἱ (= αὐτῷ).** — **ἐγγίνεται** (ἀπρὸς.) ἐπιτρέπεται. — **ἐωυτῷ... ἰδίη = ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ ἰδίη ἐωυτῷ μούνη· ἀρῶμαι** εὐχομαι. — **ὁ δέ = ἀλλά.** — **γίνομαι ἐν περιέχομαι** (περιλαμβάνομαι) εἰς. — **ἐπεάν = ἄττ. ἐπᾶν.** — **διαμιστύλλω κατὰ μέρη κόπτω** εἰς τεμάχια. — **ἰρήιον = ἄττ. ἱερεῖον.** — **ἔψω** βράζω. — **ὑποπάσσω** πάσσω (σκορπίζω, στρώνω) ὑποκάτω. — **ποίη = ἄττ. πόα** χλόη, χόρον. — **ἀπαλὸς** τρυφερός. — **τρίφυλλον**, τὸ νῦν λεγόμενον «**τριφύλλι**!». — **ἔθηκε** (γνωμικ. ἀόρ.) **ῶν**, ὁ Ἡρόδ. πολλάκις συνδέει τὸν γνωμικὸν ἀόρ. μετὰ τοῦ **ῶν (= οὖν)**, ὅταν θέλη νὰ δηλώσῃ τὴν ἐνέργειαν ὡς ταχέως ἐπακολουθοῦσαν· ἔπειτα θέτει. — **διατίθημι** διευθετῶ. — **μάγος**, οὕτω παρὰ τοῖς Πέρσαις ἐκαλεῖτο ὁ ἱερεὺς. — **ἐπαεῖδω (= ἄττ. ἐπάδω)** ψάλλω. — **ἐπαιοῖδῃ (= ἄττ. ἐπωδῇ)** ὕμνος, προσευχή. — **οἶην.. τὴν ἐπαιοῖδῆν**, κατ' ἐννοιαν· ὅπως ὀνομάζουον ἐκεῖνοι τὸν ὕμνον (αὐτὸν)· ἐν τούτῳ τῷ ὕμνῳ, δηλ. **τῇ θεογονίῃ**, ἐγένετο ἐπὶ κλησὶς ὅλων τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων. — **ἐπέχω** περιμένω. — **ἀποφέρομαι** λαμβάνω μαζί μου. — **χρᾶται (αὐτοῖς) ὅ τι μιν λόγος αἰρέει** μεταχειρίζεται αὐτὰς εἰς ὅ,τι θέλει (κυρ. : εἰς ὅ,τι τὸν πείσῃ εἰς οἰσδήποτε λόγος).

Κεφ. 133. τῆ (= ἄττ. ἦ), δτκ. χρονκ. — **πλέω = ἄττ. πλείω.**

—**δαίς**, **δαιτός** φαγητόν, γεῦμα. — **τῶν ἄλλων** = ἡ ἐν τῇσι ἄλλοις ἡμέρησι. — **δικαιῶ** κρίνω δίκαιον. — **εὐδαίμων** πλούσιος. — **προτιθέαται** = ἄττ. **προτίθενται**. — **ὄλος** ὀλόκληρος, ἀκέραιος. — **ὀπτός** ψητός. — **τὰ λεπτά τῶν προβάτων** τὰ μικρὰ ζῶα, δηλ. πρόβατα καὶ αἴγες (κν.: γιδοπρόβατα). — **σίτος** (ἐν πληθ.: **τὰ σῖτα**) τροφή, φαγητόν. — **ἐπιφορήματα** πρόσθετα ἐδέσματα, τραγήματα μετὰ τὸ δεῖπνον (γλυκύσματα, καρῦδια, ἀμύγδαλα, σῦκα κ.τ.τ.). — **ἀλής** εἰς ἐν ὄλον ἠθροισμένος, διὰ μιᾶς ἐν τῷ πληθ. **ἀλέα** (οὐδ.) = ὄλα διὰ μιᾶς. — **σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι** ὅτι τρώγοντες (φαγητὰ) παύουν μόνον νὰ πεινοῦν (δὲν χορταίνουσι). — **ἀπὸ δείπνου** μετὰ τὸ δεῖπνον. — **παραφορῶ** = **παραφέρω** φέρω καὶ θέτω ἐμπρός τινος, παραθέτω. — **ἐσθίοντας...** = οὐκ ἂν παύεσθαι ἐσθίοντας. — **κάρτα**, βλ. κεφ. 33. — **προσκέαται** = πρόσκεινται· πρόσκειμαι οἶνω εἶμαι ἐκδοτος εἰς τὸν οἶνον. — **ἄδη**, ἀόρ. τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω. — **νήφω** εἶμαι νηφάλιος, δὲν ἔχω πῖσι οἶνον. — **προτιθεῖ** = ἄττ. **προτίθησι**. — **στέγαρχος** οἰκοδεσπότης. — **ἐν τοῦ** = οὐ ἐν τῷ οἴκῳ. — **μετιεῖσι** = ἄττ. **μεθιάσι**· **μεθίημι** ἀφήνω κατὰ μέρος, ἀπορρίπτω. — **προβουλεύομαι** συζητῶ, συσκέπτομαι. — **ἐπιδιαγινώσκω** ἐκ νέου κρίνω, ἐξετάζω.

Κεφ. 134. **διαγινώσκω** τινὶ διακρίνω ἀπὸ τι. — **ὅμοιοι** τῆς αὐτῆς (κοινωνικῆς) θέσεως ἢ τάξεως. — **προσαγορεύω** χαιρετίζω. — **οὔτερος** = ὁ ἕτερος. — **ἀγεννῆς** ὁ ἐκ ταπεινῆς καταγωγῆς.

Κεφ. 135. **ἐκ πάντων ὑπὲρ πάντας** τοὺς ἀνθρώπους. — **ἄγχι** πλησίον. — **τοὺς δευτέρους**, δηλ. τοὺς γείτονας τῶν πλησιέστατα οἰκούντων. — **κατὰ λόγον** κατ' ἀναλογίαν (τῆς ἀποστάσεώς των). — **προβαίνω** προχωρῶ. — **οἰκημαι**, βλ. κεφ. 28. — **ἐκαστάτω**, ἐπίρρ. ὑπερθκ. τοῦ ἐκάς μακρᾶν. — **μακρῶ** = πολὺ. — **ἀντέχομαι** τῆς ἀρετῆς = μετέχω τῆς ἀρετῆς. — **νόμια** = νόμιμα (ἔθιμα). — **προσίεμαι** (παρα) δέχομαι. — **ἀνδρῶν μάλιστα** = ἐκ πάντων.

Κεφ. 136 - 137. **ἀπὸ πενταέτεος** (δηλ. παιδός), κατ' ἔννοιαν: ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας. — **ἀληθίζομαι** = ἀληθεύω λέγω τὴν ἀλήθειαν. — **δίαιταν ἔχει** = διαιτᾶται. — **ἄση**, κυρ.: **κόρος** ἀηδία· ἐδῶ: λύπη. — **προσβάλλω** προξενῶ. — **νυν** = τοῖνον. — **νόμος** συνήθεια. — **ἔρδω** τινὰ ἀνήκεστον πάθος πράττω εἰς τινὰ

πρᾶξιν, ἡ ὁποία εἶναι ἀνεπανόρθωτος βλάβη: φρονεύω τινά.— ὑπούργημα ὑπηρεσία, ἐκδούλευσις.

Κεφ. 138. ἄσσα = ἄτινα. — νενόμισμαι θεωροῦμαι. — ἀναγκαίη = ἀνάγκη. — ἐναπονίζω (μέσ. ἐναπονίζομαι) τι ἀπονίπτω, ἐκπλύνω τι μέσα εἰς τι. — περιορῶ ἐπιτρέπω, ἀνέχομαι.

Κεφ. 140. ἀτρεκέως μετὰ βεβαιότητος.— ὡς κρυπτόμενα ὡς μυστικά.— σαφηνέως = σαφῶς. — νέκυς = νεκρός. — ὄρνις ὄρνεον. — ἔλκω σπαράσσω. — κατακηρῶ (- ὦ) περικαλύπτω (περιαλείφω) με κηρόν.— δὲ ὦν ἐν πάσῃ περιπτώσει.

BIBAIION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κεφ. 1. τῆς = ἀττ. ἤς. — προεῖπε, ἀόρ. β' τοῦ προαγορεύω δημοσία παραγγέλλω, διατάσσω.— νομίζω ὡς θεωρῶ ὡς.— στρατηλασίη = στρατεία. — ἐπικρατῶ τινος εἶμαι κύριός τινος.

Κεφ. 2. Ψαμμήτιχος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 663 - 609 π.Χ.— γενοίατο = ἀττ. γένοιντο. — ἀπὸ τούτου (τοῦ χρόνου) ἀπὸ τότε, ἔκτοτε. — πόρον τούτου ἀνευρεῖν ν' ἀνεύρη μέσον, διὰ νὰ μάθῃ τοῦτο (δηλ. τίνες ἦσαν οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων). — ἐπιτεχνῶμαι τι μηχανῶμαι, ἐπινοῶ τι. — ὁ ἐπιτυχῶν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἀπαντᾷ τις: ὁ τυχῶν.— ἀντίον (μετὰ γενκ.) ἐνώπιόν τινος. — ἴημι ἢ ρήγνυμι φωνὴν ἐκβάλλω φωνήν. — στέγη τόπος κεκαλυμμένος διὰ στέγης, δωμάτιον.— ἐπ' ἐωυτῶν καθ' ἑαυτά, μόνα.— τὴν ὥρην κατὰ τὸν ὀρισμένον χρόνον.— ἐπαγινέειν, ὑποκ.: τὸν ποιμένα· ἐπαγινέω κομίζω.— πλήσαντα, ὑποκμ. τὸν ποιμένα· τοῦ πίμπλημι.— τᾶλλα διαπρήσσεσθαι νὰ ἐκτελῆ τὰς ἄλλας τοῦ ἐργασίας. — ἄσημος ἀναρθρος, ἀκατάληπτος.— κνύζημα φωνή, κλαυθμυρισμός (νηπίου). ὀρέγω ἐκτείνω.— ἡσυχος ἦν δὲν εἶπε τίποτε. — πολλὸν (= ἀττ. πολὺ) συχνάκις ἐπαναλαμβανόμενον. — ἐπος λέξις. — σημαίνω φανερώνω. — ἐς ὄψιν ἐνώπιον. — πρῆγμα, ἐδῶ: ἀπόπειρα, δοκιμή.—

σταθμῶμαι τινι συμπεραίνω ἀπό τι. — συγχωρῶ συναινῶ, παραδέχομαι. — γενέσθαι ὅτι ἔγινε τὸ πρᾶγμα. — **ἰρέων** = ἄττ. **ἰερέων**. — τοῦ Ἑφαιστου, οἱ Ἑλλ. πρὸς τὸν Ἑφαιστον ἐταύτιζον τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων **Φθά**. — **μάταιος** ἀπερίσκεπτος, ἀνόητος. — **ἐκτάμνω** (= ἄττ. **ἐκτέμνω**) ἀποκόπτω. — **ποιεῦμαι τὴν δίαιταν τῶν παιδίων** διατάσσω νὰ ζοῦν τὰ παιδία.

Κεφ. 4 - 5. ἔλεγον, οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς. — **Μιν ἢ Μήνης** ἐβασίλευσε περὶ τὸ 3400 π.Χ. πρὸ τοῦ Μήνη ἐβασίλευον θεοί. — **νομοῦ**, ὅλη ἡ Αἴγ. ἦτο διηρημένη εἰς νομούς, οἱ ὅποιοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὠρίζοντο διὰ διωρύγων **Θηβαϊκὸς νομὸς** = ἡ ἄνω Αἰγύπτου. — **ὑπερέχον ἐστὶ εἶναι ὑπὲρ τὸ ὕδωρ**. — **ἐνερθε** κάτωθεν. — **Μοῖρις** (- ἰος καὶ - ἰδος) **λίμνη**, βλ. **χάρτ. τῆς Αἰγύπτου** (ἐν τέλει τοῦ βιβλ. πίν. IV). — **ἀνὰ τὸν ποταμὸν διὰ τοῦ ποταμοῦ** (δηλ. τοῦ Νείλου). — **δηλα** = **δηλόν** (ἐστὶ). — **Αἴγυπτος**, ἐδῶ: τὸ μέρος τῆς Αἰγύπτου νοεῖται τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου. — **ναυτίλλομαι** ταξιδεύω διὰ θαλάσσης. — **ἐπίκτητος γῆ** νεωστὶ κτηθεῖσα γῆ, γῆ δηλ. ἥτις ἦτο πρότερον ὑπὸ τὸ ὕδωρ. — **καὶ τὰ κατύπερθε ἔτι ἀκόμη καὶ ἡ χώρα ἢ ὑπεράνω**. — ἕτερον τοιοῦτο παρόμοιόν τι (δηλ. **ἐπίκτητος γῆ καὶ δῶρον τοῦ Νείλου**). — **χώρα** ἔδαφος. — **ἡμέρης δρόμος** ὅσον δύναται τις νὰ τρέξῃ ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας (περὶ τὰ 1300 στάδια). — **κατεῖς** (= ἄττ. **καθεῖς**) ἂν ρίψῃς τοῦ **καθίημι**. — **καταπειρητηρή** ὄργανον ναυτικόν, μὲ τὸ ὁποῖον τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εὐρίσκουν καὶ μετροῦν βυθίζοντες αὐτό, δηλ. ἡ βολίς. — **ἀνοίσεις**, μέλλ. τοῦ **ἀναφέρω** φέρω ἐπάνω, ἐκβάλλω. — **ἐν ἔνδεκα ὀργυίῃσι εἰς βάθος ἔνδεκα ὀργυιῶν ἢ ὀργυιά** = 2 μέτρα (περίπου). — **πρόχυσις τῆς γῆς ἢ γῆ ἢ σχηματισθεῖσα ἐκ προσχώσεως**. — **ἐπὶ τοσοῦτό ἐστὶ ἕως τὸσον** ἐκτείνεται.

Κεφ. 10. **κατὰ περ**, βλ. I, 131 (σελ. 229). — **Ἴλιον** πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας, μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν Σιμόντος καὶ Σκαμάνδρου. — **Τευθρανία** πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τὸν Κάϊκον ποταμὸν. — **Ἐφεσος** πόλις τῆς Ἰωνίας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Καῦστρου ποταμοῦ. — **Μαϊάνδρου πεδίον** ἢ παρὰ τὸν Μαϊάνδρον — ποταμὸν τῆς Μ. Ἀσίας — πεδιάς. — **ὡς εἶναι ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν**. — **συμβάλλω** παραβάλλω, συγκρίνω. — **οἱ προσχώσαντες ποταμοὶ ταῦτα τὰ**

χ. οί ποταμοί, οί όποιοί έσχημάτισαν τούς τόπους αύτούς διά τής καταθέσεως ίλύος, νοούνται οί ποταμοί Σιμόεις (Σκάμανδρος), Κάϊκος, Κάϋστρος, Μαϊάνδρος. — **πλήθεος περί** ώς πρός τήν άφθονίαν τών ύδάτων.

Κεφ. 11. τής 'Αραβίης χ. κόλπος, έννοεΐται ό 'Αραβικός κόλπος (ό κόλπος τού Σουέζ)· βλ. χάρτ. τής Αίγύπτου. — **πρόσω μακράν.** — **έσέχω** έκτείνομαι. — **έτερος τοιούτος**, βλ. κεφ. 5 « **έτερον τοιούτο** ». — **δοκέω κου** ύποθέτω. — **γενέσθαι** ότι ύπῆρξε κάποτε. — **ό μέν**, δηλ. ό Αίγυπτιακός κόλπος. — **έκ τής βορηίης θ.**, δηλ. τής Μεσογείου. — **έκ τής νοτίης**, δηλ. τής 'Ερυθράς θαλάσσης. — **φέρω έπί** είσχωρώ είς. — **μιν** αύτόν (δηλ. τόν 'Αραβικόν κόλπον). — **τούτου**, δηλ. τού Νείλου. — **(έκ) χώννυμαι** πληροῦμαι διά τής ίλύος ποταμού, άποχερσοῦμαι. — **έλπομαι νομίζω**, ύποθέτω. — **κού γε δή** πώς λοιπόν. — **προαναισιμόω** προαναλίσκω· **προαναισιμωμένος χρόνος** παρελθών χρόνος. — **τούτου**, δηλ. τού Αίγυπτιακού. — **έργατικού**, καλεΐ ό 'Ηρόδ. τόν Νείλον **έργατικόν** ένεκα τής έπενεργείας του πρός καρποφορίαν και κατοίκησιν τής Αίγύπτου.

Κεφ. 12. τά περί Αίγυπτον ώς πρός όσα άνέφερα περί τής Αίγ. — **ή Αίγυπτος** πρόκειται τής **έχομένης γῆς** ή Αίγ. **έξέχει** πρός Β. περισσότερον ἢ ή γειτονική της γῆ (δηλ. ή Λιβύη). — **άλμη άρμη**, άλας. — **έπανθει** έπί τής έπιφανείας (αύτῶν, τών όρέων) αναβλαστανει ώς άνθος, αναφαίνεται. — **δηλέομαι** βλάπτω. — **πρός δέ** πρός τούτοις δέ. — **τῇ χῶρῃ** ώς πρός τήν γῆν, ώς πρός τό έδαφος. — **πρόσουρος** γειτονικός. — **προσεικελος** κάπως όμοιος. — **ού μέν** (= μήν) **ούδέ** ούδέ βέβαια. — **νέμομαι** κατοικῶ. — **μελάγγαιος και καταρρηγνυμένη** έχουσα έδαφος μέλαν και εύκόλως διαρρηγνυόμενον (έχον χαράδρας και ρήγματα). — **ώστε έούσαν** (= **άτε ούσαν**) **ίλυν** άκριβῶς διότι αύτό (τό έδαφος) είναι λάσπη, έχει σχηματισθῆ από λάσπην. — **πρόχυσις** χώματα. — **κατενηνειγμένην**, τού **καταφέρομαι** (βλ. I, 93). — **ύποψαμμοτέρη** κάπως άμμώδης. — **άργιλωδεστέρη** μάλλον άργιλώδης (λευκή και καθαρά). — **ύπόπετρος** όλίγον πετρώδης.

Κεφ. 35. θωμάσια = **θώματα** (βλ. I, 93). — **παρέχομαι** δεικνύω. — **πρός έν συγκρίσει** πρός. — **είρήσεται** = **ρήθῆσεται**. — **άμα τῷ**

οὐρανῶ... ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ οὐρανός, καθὼς ὁ οὐρανός...—**έτεροῖος** διαφορετικός. — **τὰ πολλὰ πάντα** ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅλως. — **ἐμπαλίν τινι** τὸ ἐναντίον πρὸς τινα, διαφορετικὰ ἀπὸ τινα. — **ἴσταμαι** καθιστῶ.— **νόμος** ἔθιμον. — **ἐν τοῖσι** παρ' αὐτοῖς (δηλ. τοῖς Αἰγυπτίοις). — **ἀγοράζω** εἶμαι ἐν τῇ ἀγορᾷ. — **καπηλεύω** κάμνω μικρεμπόριον, λιανοπουλῶ.— **κρόκη** ὑφάδιον. — **ἄχθος** βάρος, φορτίον. — **φορῶ** φέρω.

Κεφ. 36. τῇ ἄλλῃ (χώρῃ) εἰς ἄλλα μέρη, ἀλλαχοῦ.— **κομῶ** ἀφῆνω τὴν κόμην μακράν. — **ἅμα κήδει** ἐν πένθει, ὅταν πενθοῦν. — **κέκαρμαι τὴν κεφαλὴν** κουρεύομαι. — **ἰκνέεται (κεκάρθαι)** ἀρμόζει (εἶναι πρέπον) νὰ κουρεύωνται. — **ὑπὸ τοὺς θανάτους** ὅταν ἀποθάνῃ τις (ἐκ τῶν συγγενῶν). — **ἀνίημι** ἀφῆνω. — **τέως ἕως τότε.** — **τοῖς ἄλλοις ἢ δίαίτα ἀποκέκριται χωρὶς** οἱ ἄλλοι ζοῦν ὅλως χωριστά. — **θηρία** τὰ (κατοικίδια) ζῷα. — **πυρὸς σῆτος.** — **ῶλλοι = οἱ ἄλλοι.** — **ποιεῦμαι τὴν ζῴην** ζῶ.— **σιτία** ἄρτος.— **τὰς = ἄς.** — **ζειαί** εἶδος σιτηροῦ, πηθ. τὸ ἀ σ π ρ ο σ ῖ τ ι. — **μετεξέτεροι = ἔνιοι.** — **φυρῶ** ζυμώνω. — **τὸ σταῖς** (γνκ. σταιτὸς) ζύμη.— **εἶμα** ἔνδυμα.— **ἔχει** φορεῖ. — **κάλος** (= ἄττ. κάλως) σχοινίον πρὸς ἀνεγκυσιν ἢ καθέγκυσιν τῶν ἰστίων. — **ψήφοις λογίζομαι** ἀριθμῶ διὰ λιθαρίων. — **διφάσιος** διπλοῦς. — **ἱρά,** ἐννοοῦνται τὰ ἱερογλυφικὰ γράμματα (τὰ ὁποῖα μετεχειρίζοντο οἱ ἱερεῖς) ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ **δημοτικά,** τὰ ὁποῖα μετεχειρίζετο ὁ λαός.

Κεφ. 78. **συνουσία** συναναστροφή, συμπόσιον. — **εὐδαίμων** πλούσιος. — **ἀπὸ δείπνου γίνομαι** τελειώνω τὸ δεῖπνον. — (ἢ) **σορὸς** θήκη, φέρετρον. — **μεμιμημένον,** πρκμ. ἐν πητκ. σημασία τοῦ μιμοῦμαι. — **ἐς τὰ μάλιστα** κατὰ τὸ πλεῖστον : κατὰ τὸ δυνατόν.— **γραφῇ καὶ ἔργῳ** διὰ τῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς.— **ὅσον τε** (= ἄττ. ὅσον) περίπου.

Κεφ. 80. **ἐπικτῶμαι** κτῶμαι πρὸς τούτοις, ἀποδέχομαι. — **συμφέρομαι** τινι συμφωνῶ μέ τινα. — **τόδε,** αἶτ. τοῦ κατὰ τι. — **εἶκω** τινὶ τῆς ὁδοῦ ἀποσύρομαι ἐκ τῆς ὁδοῦ πρὸς τινας. — **ἐκτράπομαι** τρέπομαι ἔξω τῆς πορείας μου, πρὸς ἄλλο μέρος. — **τοῖς πρεσβυτέροις ἔξ ἔδρης ὑπανίσταμαι** σηκώνομαι ἐκ τῆς θέσεώς μου καὶ παρὰ χωρῶ αὐτὴν εἰς τοὺς πρεσβυτέρους. — **ἄλλοισι οὐδαμοῖσι** = οὐ-

δενί ἄλλω (λαῶ τῶν Ἑλλ.). — προσαγορεύω, βλ. I, 134 (σελ. 231). — καθήμι καταβιβάζω.

Κεφ. 177. τότε, ὁ Ἄμασις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 570 - 526 π.Χ. — καὶ τὰ καὶ ὡς πρὸς τὰ. — ποταμοῦ, δηλ. τοῦ Νείλου. — πᾶς τις ἕκαστος. — βιοῦμαι πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν. — ἀποφαίνω δικαίην ζῶν ἀποδεικνύω (φέρω ἐνδείξεις) ὅτι ζῶ δικαίως (νομίμως). — ἰθύνομαι (= ἄττ. εὐθύνομαι), ἐδῶ: τιμωροῦμαι.

Κεφ. 178. μετεξέτεροι, βλ. κεφ. 36. — ἀποδείκνυμαι κάμνω. — ναυτίλλομαι, βλ. κεφ. 5. — τέμενος χρησιμώτατον ἱερὸν πολὺ συλχναζόμενον. — Φάσηλις ἀρχαία πόλις ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Λυκίας καὶ Παμφυλίας. — προστάται ἐπιμεληταί. — μεταποιοῦνται, δηλ. τοῦ τέμενος· μεταποιοῦμαι ἰδιοποιοῦμαι, οἰκισιοποιοῦμαι. — οὐδέν σφι (θηλ.) μέτεστι οὐδὲν δικαίωμα ἔχουν αὐταὶ (αἱ πόλεις). — ἐπὶ ἐωυτῶν δι' ἑαυτούς.

Κεφ. 179. ἐμπόριον πόλις ἐμπορική. — μὲν = μὴν βεβαίως. — ἀπόμνυμι ὀρκίζομαι ὅτι δὲν ἔπραξά τι, ἀρνοῦμαι δι' ὄρκου. — ἐς τὸ Κανωβικὸν (στόμα) εἰς τὸ στόμιον τοῦ Κανωβικοῦ βραχίονος τοῦ Νείλου. — οἶά τέ ἐστι = οἶόν τέ ἐστι. — πρὸς ἀντίους δι' ἐναντίους. — βᾶρις, -ιδος (Ἴων. -ιος) μικρὸν ποταμόπλοιον. — Κυρηναῖοι κάτοικοι τῆς Κυρήνης, ἀρχαίας ἐλληνικῆς πόλεως τῆς βορείου Ἀφρικῆς. — φιλότητα συντίθεμαί τινι συνάπτω (κάμνω) φιλίαν μέ τινα.

BIBAIION TRITON

Κεφ. 14. τεῖχος φρούριον. — διαπειρῶμαί τινος δοκιμάζω τι. — ψυχῆ γενναίωτης ψυχῆς, γενναιοψυχία. — στέλλω ἐνδύω. — ὑδρεῖον στάμνα. — ἀπολέγω ἐκλέγω. — παρέρχομαι παρά τινα διέρχομαι, περνώ πλησίον (ἐμπροσθέν) τινος. — ἀντικλαίω κλαίω ἀκούων ἄλλον κλαίοντα. — κακῶ (-ὼ) ταπεινῶνα, ἐξευτελίζω. — προορῶ βλέπω ἐμπρός μου. — μανθάνω ἐδῶ: ἀναγνωρίζω.

δεύτερα (ἐπίρρ.) δεύτερον, μετὰ ταῦτα. — τὰ στόματα ἐγκεχαλινωμένοι ἔχοντες χαλινὸν εἰς τὸ στόμα. — τίνω ποινήν τινι πλη-

ρώνω ποιήν, λαμβάνω τὰ ἀντίποινα, ἀντιτιμωροῦμαι διά τινα. — **τοῖσι ἀπολομ.**, ὁ Καμβύσης μετὰ τὴν ἤτταν τῶν Αἰγυπτίων παρὰ τὸ Πηλοῦσιον καὶ τὴν καταφυγὴν των εἰς τὴν Μέμφιν εἶχε στείλει εἰς αὐτὴν Μυτιληναίαν ναῦν μὲ κήρυκα Πέρσην, διὰ νὰ προτείνῃ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους νὰ παραδοθοῦν μὲ συνθήκας· οἱ Αἰγύπτιοι ὅμως, ὅτε εἶδον τὴν ναῦν, ἐπελθόντες καὶ αὐτὴν κατέστρεψαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἄνδρας, 200 τὸν ἀριθμόν, ἐφόνευσαν. — **δεινὰ ποιῶ** «τὸ παίρνω βαρειά», ἀγανακτῶ.

συνήνεικε = ἄττ. **συνήνεγκε**· **συμφέρι** ὥστε (μετ' ἀπρμφ.) συμβαίνει νά. — **ἀπῆλιξ** (ἄττ. = **ἀφῆλιξ**) ὁ ὑπερβὰς τὴν μέσσην ἡλικίαν κλίνων πρὸς τὸ γῆρας. **ἀπῆλικέστερος** ἄρκετὰ ἡλικιωμένος. — **ἐκπίπτω ἐκ τινος** χάνω τι. — **τὰ ἐόντα** ἡ περιουσία. — **προσαιτῶ τινα** ζητῶ μὲ παρακλήσεις ἐλεημοσύνην παρὰ τινος. — **πλήττομαι τὴν κεφαλὴν** κτυπῶ τὴν κεφαλὴν μου. — **ἄρα βέβαια**, φυσικά. — **ἐπ' ἐκάστη ἐξόδω** εἰς κάθε πέρασμα.

διότι δὴ διατὶ ἄραγε. — **στείχω** βαδίζω. — **ἀνέβωσας** = ἄττ. **ἀνεβόσας**. — **προσῆκω τινὶ** συγγενεύω, ἔχω συγγένειαν μὲ τινα. — **οἰκεία κακὰ** οἰκογενειακαὶ μου δυστυχία. — **πένθος** δυστυχία. — **πολλὰ τε καὶ εὐδαίμονα** (ἐν διὰ δυοῖν) πολλὰ πλούτη, μεγάλη περιουσία. — **ἐπὶ γήραος οὐδῶ** εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ γήρατος. — **ἀποφέρω** ἀναφέρω. — **εὖ**, εἰς τὸ εἰρῆσθαι. — **ἐτετεύχεε** = ἄττ. **ἐτετυχῆκει**. — **ἐφέπομαι τινὶ** ἀκολουθῶ τινα. — **οἱ ἀπολλύμενοι** οἱ καταδικασμένοι εἰς θάνατον.

Κεφ. 15. **οἱ μετιόντες** οἱ μεταβάντες (διὰ νὰ φέρουν αὐτόν). — **περιεὼν ζῶν**. — **ἔχων πάσχων**.

Κεφ. 39. **ἐπαναστὰς** κατὰ τῆς ὀλιγαρχίας τῶν εὐγενῶν τὸ 532 π.Χ. — **ἰσχων**, δηλ. τὴν Σάμον **ἰσχω** ἔχω ὑπὸ τὴν κατοχὴν μου. — **τὰ πρήγματα** ἡ δύναμις. — **βεβωμένος** (= ἄττ. **βεβοημένος**) εἰμί γίνομαι περιβόητος. διαφημίζομαι. — **ἰθύω στρατεύεσθαι** ἐπιχειρῶ ἐκστρατεῖαν. — **ἔκτητο** = ἄττ. **ἐκέκτητο**. — **πεντηκόντερος** (νῆϋς) πλοῖον μὲ 50 κουπιά. — **διακρίνων οὐδένα** χωρὶς νὰ κάμῃ διάκρισιν (μεταξὺ φίλων καὶ ἐχθρῶν): ὁμοίως. — **χαρίζομαί τινι** κάμνω χάριν εἰς τινα, ὑποχρεῶνω τινά. — **ἀρχὴν μηδὲ οὐδὸλως**, καθόλου δέν. —

ἀραιρήκεε = ἀττ. ἤρήκει. — ἐν δὲ δὴ μεταξύ δὲ αὐτῶν. — δεδεμένοι ὡς αἰχμάλωτοι.

Κεφ. 40. κως, κυρίως: κάπως ἐδῶ: φυσικά.— ἐπιμελὲς ἀντικείμενον φροντίδος.— βιβλίον ἐπιστολή.— ἐπιστέλλω στέλλω.— βούλομαι, ἐπομένου τοῦ ἦ = μάλλον βούλομαι προτιμῶ.— τῶν ἂν κήδωμαι = τούτους, ὧν ἂν κήδωμαι.— προσπταίω ἀποτυγχάνω, δυστυχῶ.— διαφέρω τὸν αἰῶνα περνῶ τὴν ζωὴν μου.— ἐν-αλλάξ πρήσσω = τοτὲ μὲν εὖ, τοτὲ δὲ κακῶς πρήσσω.— εὐ-τυχῶ τὰ πάντα εὐτυχῶ εἰς ὅλα, εὐτυχῶ διαρκῶς.— λόγῳ (= ἀκοῇ) οἶδα ἀκούσας γνωρίζω ἐξ ἀκοῆς.— πρόρριζος, βλ. I, 32: πρόρριζος κακῶς κάκιστα.— φροντίζω σκέπτομαι.— ἀλγῶ θλίβομαι, ἔχουμαι.— ἀποβάλλω τι ρίπτω, κάμνω νὰ χαθῆ τι.— ὄκως μηκέτι ἤξει ὥστε νὰ μὴ φανῆ πλέον.— τῷπὸ τούτου = τὸ ἀπὸ τούτου εἰς τὸ ἐξῆς.— προσπίπτει τί τινι συμβαίνει τι εἰς τινα.— πάθη πάθημα, δυστυχία,— ὑπόκειμαι (πθτκ.) ὑποδεικνύομαι, ὑποδηλοῦμαι.— ἀκέο (= ἀκέεο), πρστκ. τοῦ ἀκέομαι (τὰς εὐτυχίας) θεραπεύω (ἐξοικονομῶ) τὰς εὐτυχίας.

Κεφ. 41. ἐπιλέγομαι ἀναγινώσκω.— νόψ λαμβάνω λαμβάνω διὰ τοῦ νοῦ, ἐνοῶ.— ὑποτίθεμαι συμβουλεύω.— δίζημαι ἀναζητῶ.— ἀσάομαι (ἄση), κυρ.: αἰσθάνομαι ἀηδῖαν· ἐδῶ = ἀλγῶ.— σφρηγίς, ἐδῶ: σφραγιδόλιθος· κατωτέρω (περιελόμενος καὶ ἐν κεφ. 42): δακτυλίδιον (μετὰ σφραγιδολίθου).— Θεόδωρος καλλιτέχνης, διαπρέψας εἰς διαφόρους κλάδους τῆς τέχνης· ἤκμασε κατὰ τὸν στ' π.Χ. αἰῶνα.— περιαιροῦμαι τὴν σφρ. ἀφαιρῶ, βγάλλω τὸ δακτυλίδι μου.— τὰ οἰκία ἢ οἰκία.— συμφορῇ ἐχρᾶτο, δηλ. τῇ ἀπολομένη σφρηγίδι· συμφορᾷ χρῶμαί τινι θεωρῶ τι ὡς συμφοράν, λυποῦμαι διὰ τι.

Κεφ. 42. συμφέρει συμβαίνει.— ἀξιῶ κρίνω καλόν.— θύραι ἀνάκτορα.— Πολυκράτει, εἰς τό: ἔλθειν ἐς ὄψιν· ἔρχομαι τινι ἐς ὄψιν ἔρχομαι ἐνώπιόν τινος.— χωρεῖ τί μοι ἀποβαίνει τι καλῶς εἰς ἐμέ, ἐπιτυγχάνω τι.— δικαίῳ = ἀξιῶ.— ἀποχειροβίσιος ὁ ζῶν διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἰδίων του χειρῶν.— μέγα ποιεῦμαι θεωρῶ μεγάλην τιμὴν.— νηδὺς κοιλία.— ὡς τάχιστα εὐθὺς ὡς.— κεχαρη-

κώς = χαίρων. — **ἐσέρχεται τινα** ἐπέρχεται εἰς τινα (εἰς τὸν νοῦν τινος). — **καταλαμβάνει τί με** συμβαίνει εἰς ἐμέ τι.

Κεφ. 43. **ἐκκομίζω**, κυρ.: ἔξω κομίζω (εἰς ἀσφαλῆ τόπον)· ἐδῶ : σφάζω, ἀπαλλάσσω. — **συντυχία** σύμπτωσις, τύχη· ἐδῶ: δυστυχία.

BIBLION ΠΕΜΠΤΟΝ

Κεφ. 49. **ἐς λόγους ἔρχομαί τινι** ἔρχομαι εἰς συνομιλίαν με τινα. — **περίοδος** περιφέρεια. — **ἐντέμνω** ἐγχαράττω.

ἀπιξιος = ἀπτ. **ἀπίξεως**. — **τὰ κατήκοντα** (= ἀπτ. **τὰ καθήκοντα**) = **τὰ παρόντα** ἢ παροῦσα κατάστασις. — **ἄλγος** λύπη.—**δῶφ** καθόσον, διότι. — **ῥύομαι** ἀπολυτρώνω, σφάζω. — **ὀμαίμων** ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, συγγενῆς ἐξ αἵματος. — **εὐπετέως** = ἀπτ. **εὐπετῶς**· **εὐπετῆς** εὐκολός. — **οἶά τέ ἐστι** = **οἶόν τέ ἐστι**. — **χωρεῖ τί μοι**, βλ. III, 42. — **ἄλκιμος** γενναῖος. — **ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκω ἀρετῆς** **πέρι** ἔχω φθάσει εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἀνδρείας (κυρ. : ὡς πρὸς τὴν ἀνδρείαν). — **ἡ μάχη**, ἐδῶ: ὁ τρόπος τῆς μάχης. — **βραχεία** = ἀπτ. **βραχεῖα**. — **ἀναξυρίς** περισκελῖς.—**κυβαρσίη** περσικὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς (**τιάρα**, **σαρίκι**).

νέμομαι κατοικῶ. — **βούλομαι θυμῷ** κυρ. : ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐπιθυμῶ· ἔπειτα : ἐπιθυμῶ. — **κατοίκεμαι** (πθηκ. πρκμ.) = **κατοικῶ**. — **ἔχομαί τινος** εἶμαι πλησίον τινός, συνορεύω με τινα. — **ἀγαθῆ** εὐφορός. — **πολυάργυρος** πλούσιος εἰς ἄργυρον. — **ἠὼς** ἀνατολή. — **πρόσουρός τινι** ὁ γειτνιαζών, ὁ συνορεύων με τινα. — **καθήκω ἐπὶ** φθάνω (ἐκτείνομαι) ἕως. — **τάλαντα**, δηλ. βαβυλωνιακά: τὸ βαβυλωνιακὸν τάλαντον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 78 ἀπτικὰς μναῖς ἢ πρὸς 7.800 ἀπτικὰς δραχμάς. — **ἐπέτεος** = ἀπτ. **ἐπέτειος** ἐτήσιος. — **ἐπιτελῶ** πληρώνω.—**Ματιανοὶ** λαὸς ἐν τῇ ΒΔ Μηδίᾳ (ἡ χώρα : **Ματιανῆ**).—**δαίαιταν ποιοῦμαι** διέρχομαι τὴν ζωὴν μου. — **Διὶ ἐρίζετε** (θά) δύνασθε νὰ διαγωνίζεσθε (νὰ μετρίεσθε) με τὸν Δία.

οὔροι = ἀπτ. **ὄροι** σύνορα. — **ἰσοπαλῆς ἰσόπαλος** (ἐν **μάχῃ**).—**χρυσοῦ ἐχόμενον οὐδὲν** = **χρυσὸς οὐδεὶς**. — **ἐνάγω** παρακινῶ. — **παρέχον** (δηλ. ὑμῖν), αἰτ. ἀπόλυτος· **παρέχει μοι** = **ἔξεστί μοι**. — **αἰροῦμαι** προσιμῶ.

Κεφ. 50. ὑποκρίνομαι = ἄττ. ἀποκρίνομαι. — ἐς τοσοῦτο ἐλαύνω ἕως αὐτοῦ προχωρῶ. — ἐπεῖτε = ἄττ. ἐπεὶ. — κύριος, ἐπὶ χρόνου : ὠρισμένος. — συγκείμενον (χωρίον) συμφωνημένος τόπος. — σοφὸς πονηρός. — διαβάλλω ἀπατῶ διὰ ψευδῶν πληροφοριῶν: ἐξαπατῶ. — εὖ ἐπιθεξίως. — χρεὸν ἐνῶ ἔπρεπε. — τὸ ἐὸν τὸ ἀληθές. — δ' ὧν ὅμως, μολαταῦτα, — φὰς = ἄττ. φάσκων. — ὑφαρπάζω ἀποτόμως διακόπτω. — ὄρμητο λέγειν εἶχε κατὰ νοῦν νὰ εἴπῃ. — ἀπαλλάσσομαι ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ. — εὐεπής καλῶς λαληθεῖς: συνετός, λογικός.

Κεφ. 51. τὰ οἰκία, βλ. III, 41. — ἰκετηρία (ῥάβδος) κλάδος ἐλαίας, τὸν ὁποῖον ὁ ἰκέτης ἐκράτει ὡς σύμβολον τῆς καταστάσεώς του. — ἐς τοῦ Κλεομ., δηλ. οἶκον. — ἄτε ἰκετεύων ὡς ἰκέτης. — προσίσταμαί τινι ἴσταμαι πλησίον τινός. — ἐπέχω (ἀμτβ.) ἐμποδίζομαι. — ἀνανεύω κινῶ τὴν κεφαλὴν μου πρὸς τὰ ὀπίσω ὡς σημεῖον ἀρνήσεως : ἀρνοῦμαι. — τοῖς χρήμασι ὑπερβάλλω πρόσφέρω περισσότερορα χρήματα. — ἐς δ' ἕως ὅτου. — ὑποδέχομαι = ὑπισχνοῦμαι. — αὐδάζομαι φωνάζω. — ἦν μὴ ἀποστάς ἴης = ἦν μὴ ταχέως ἀποστῆς· ἀφίσταμαι ἀπομακρύνομαι, φεύγω, — τὸ παράπαν παντελῶς. — ἐκγίνεται = ἔξεστι. — ἐπὶ πλέον σημαίνω διεξοδικώτερον λέγω.

Κεφ. 97. ἀπελαύνω ἐκδιώκω. — δυναστεύω ἔχω ἰσχύν, δύναμιν. — ἐπέρχομαι ἐπὶ τὸν δῆμον παρουσιάζομαι εἰς τὸν δῆμον. — νομίζω τι, ἐδῶ: μεταχειρίζομαι τι. — ἀποικοι, ὁ Νηλεὺς, ὁ υἱὸς τοῦ Κόδρου, εἶχεν ἰδρύσει τὴν Μίλητον. — οἰκὸς = ἄττ. εἰκός. — σοφείας, τοὺς Μιλησίους. — δυναμένους, τοὺς Ἀθηναίους. — οὐδέν, δηλ. ἦν. — ὑπίσχομαι = ἄττ. ὑπισχνοῦμαι. — οἶα = ἄτε. — οἶκε = ἔοικε φαίνεται. — διαβάλλω, βλ. κεφ. 50. — ἀποδείκνυμι διορίζω. — δόκιμος εὐυπόληπτος.

Κεφ. 99. ἀπίκοντο, εἰς Μίλητον, ὅπου εὐρίσκετο καὶ ὁ Ἄριστ. ἐπιστρέψας ἐξ Ἀθηνῶν. — ἅμα ἀγόμενοι φέροντες (ἔχοντες) μαζί των.

Κεφ. 100. Κορησσὸς προάστειον τῆς Ἐφέσου, παρὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ ὁμώνυμου ὄρους, ἔχον λιμένα. — χεῖρ, ἐδῶ: πλήθος στρατιω-

των: δυνάμεις στρατιωτικάι. — ἡγεμῶν ὁδηγός. — ἀντιθέτος = ἄττ. ἐναντιθέτος. — ῥύομαι φυλάττω, ὑποστηρίζω. — Ἄρταφέρνης ἀδελφός τοῦ Δαρείου, διοικητὴς τῶν Σάρδεων.

Κεφ. 101. ἔσχε = ἐκώλυσε. — τὸ πῦρ ἐπινέμεται τὸ ἄστρ τὸ πῦρ ἐκτείνεται (ἐξαπλοῦται) εἰς τὴν πόλιν. — ἀπολαμφθέντες = ἄττ. ἀποληφθέντες· ἀπολαμβάνομαι ἀποκλείομαι. — ὥστε (μετὰ μτχ.) = ἄτε (μετὰ μτχ.). — νέμομαι ἐπὶ τοῦ πυρός: κατατρώγω, κατακαίω. — τὰ περιέσχατα τὰ περίξ ἔσχατα μέρη (τῆς πόλεως). — ἐξήλυσις ἐξοδος. — ψῆγμα κόνις. — καταφορέω = καταφέρω φέρω κάτω, καταβιβάζω. — ἐκδίδωμι, ἐπὶ ποταμῶν: ἐκβάλλω. — προσφέρομαι ἐφορῶ. — ἐξαναχωρῶ ὑποχωρῶ, ἀποσύρομαι.

Κεφ. 102. ἐπιχώριος ἐγχώριος. — Κυβήβη (ἢ Κυβέλη) μεγάλη καὶ ἀρχαιοτάτη θεὰ λατρευομένη εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Μ. Ἀσίαν, ἰδίως εἰς τὴν Λυδίαν καὶ τὴν Φρυγίαν. — σκῆπτομαί τι μεταχειρίζομαί τι ὡς πρόφασιν. — ἀντεμπίμπρημι πυρπολῶ καὶ ἐγὼ πρὸς ἀντεκδίκησιν. — ἐντὸς Ἄλυος, βλ. I, 6 (σελ. 224). — νομός, ἐδῶ: κατοικία. — συναρίζομαι συναθροίζομαι. — καὶ κως (= πως) καὶ φυσικά. — στίβος ἕγνη. — αἰρῶ, ἐδῶ = καταλαμβάνω προσθάνω. — συμβάλλω (ἀμτβ.) συμπλέκομαι. — πολλὸν = ἄττ. πολὺ ὀλοσχερῶς παντελῶς. — ἐσσοῦμαι = ἄττ. ἠττῶμαι. — ἐν δὲ δῆ, βλ. III, 39. — ἀναραιορήκωτα = ἄττ. ἀνηρηκῶτα· ἀναιρῶ στεφανηφόρους ἀγῶνας κερδίζω νίκας εἰς ἀγῶνας, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ ἄθλον εἶναι στέφανος. — Σιμωνίδης ὁ Κεῖος διάσημος λυρικὸς ποιητὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος (556 - 468 π.Χ.) — αἰνέομαι ἐπαινοῦμαι, ἐξυμνοῦμαι.

Κεφ. 103. τὸ παράπαν, βλ. κεφ. 51. — τιμωρῶ τινι βοηθῶ τινα. — γάρ, ἐδῶ = ἐπεὶ. — ὑπῆρχε = ἦν. — ἔσσον = ἄττ. ἤσσον. — ταύτη ἐκεῖ. — ἐκπλέω τὸν Ἑλλ. ἔξω ἐκπλέω (ἐξέρχομαι) ἐκ τοῦ Ἑλλ. ἔξω. — Καῦνος ἀρχαία πόλις κατὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῆς Καρίας ἀπέναντι τῆς Ρόδου. — προσγίγνομαι τι προσχωρῶ εἰς τινα (ὡς σύμμαχος). — Ἀμαθούσιοι κάτοικοι τῆς Ἀμαθοῦντος, ἀρχαίας πόλεως τῆς Κύπρου.

Κεφ. 105. συλλογὴ συνάθροισις τῶν στρατευμάτων. — συνυφραί-

νω μηχανογραφῶ, δολίως παρασκευάζω. — **οὐδένα λόγον ποιοῦμαι** τινος καθόλου δὲν φροντίζω διὰ τινα. — **καταπροΐξομαι**, μέλλ. ἄνευ ἔνεστ. : θὰ κάμω τι ἀτιμωρητί· οὐ **καταπροΐξονται ἀποστάντες** δὲν θὰ μείνουν ἀτιμώρητοι διὰ τὴν ἀποστασίαν των. — **οἰστός** βέλος. — **μιν** = **αὐτὸν** (δηλ. **τὸν οἰστόν**). — **Ζεῦ**; βλ. I, 131 (**Δία**). — **ἐκγενέσθαι μοι**, τὸ ἀπαρφμ. εἰς δῆλωσιν εὐχῆς: εἶθε νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ: εἶθε νὰ ἀξιωθῶ.—**τείσασθαι**, ἀόρ. ἀπρμφ. τοῦ **τίνομαι** ἐκδικοῦμαι.—**μέμνεο** = ἄττ. **μέμνησο**.

BIBAIION EKTON

Κεφ. 6 - 7. **συστρέφομαι** συναθροίζω τὰ στρατεύματά μου.—**στρατόπεδον** στρατός, στρατεύμα.—**πόλισμα** = **πόλις**.—**περὶ ἑλάσσονος ποιοῦμαι** τι ὀλιγώτερον φροντίζω περὶ τινος. — **ἀντίξοος** = **ἐναντίος**. — **ὑπολείπομαι** τι ἀφήνω τι ὀπίσω μου. — **προναυμαχῶ** τινος ναυμαχῶ ὑπὲρ τινος.

Κεφ. 18, 20 - 21. **ὑπορύσσω** σκάπτω ὑποκάτω. — **μηχανάς**, δηλ. πολιορκητικὰς. — **προσφέρω** φέρω πρὸς τι, χρησιμοποιοῦ.— **κατ' ἄκρης**, κυρ.: ἀπὸ κορυφῆς μέχρι θεμελίων· ἐδῶ: ἐξ ὀλοκλήρου. — **ἐκτῶ ἔτει**, ἡ ἀποστασία τῆς Μιλήτου ἐγένετο τὸ 500 π.Χ. — **Ἐρυθρῇ θαλάσῃ**, ἐννοεῖ τὸν Περσικὸν κόλπον. — **ἐξίξιμι** ἐκβάλλω. — **ὑπεράχθομαι** τινι πολὺ λυποῦμαι διὰ τι. — **ἄλλη πολλαχῇ** κατὰ πολλοὺς ἄλλους τρόπους. — **Φρύνιχος** Ἀθηναῖος δραματικὸς ποιητῆς (511 π.Χ.). — **διδάσκω δράμα**, ἐπὶ τῶν δραματικῶν ποιητῶν: διδάσκω τοὺς ὑποκριτὰς τὰ μέρη των καὶ ἐπιστατῶ κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ δράματος: ἀναβιβάζω τὸ δράμα ἐπὶ τῆς σκηνῆς. — **πίπτω ἐς δάκρυα** ἀναλύομαι εἰς δάκρυα. — **οἰκεῖα κακὰ** οἰκιακαὶ συμφοραὶ.

Κεφ. 31 - 32. **χειμερίζω** διαχειμιάζω. — **τῷ δ. ἔτει** τὸ ἐπόμενον ἔτος (493). — **ἀναπλέω** πλέω πρὸς τὰ ἄνω, ἀποπλέω.—**Ἰάδες** Ἰωνικαί. — **ὑπὸ Λυδῶν**, δηλ. ὑπὸ τοῦ Κροίσου (περὶ τὸ 560 π.Χ.).—**δῖς**, τὴν μίαν φορὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου (549) καὶ τὴν ἄλλην τῶρα ὑπὸ τοῦ Δαρείου.— **ἐφεξῆς** κατὰ συνέχειαν.

Κεφ. 33. ἐσπλέοντι ὡς πρὸς ἓνα πού εἰσπλέει. — ἦν γεγονότα = ἐγεγόνει. — ὑποχείριος γίνομαι τινι ὑποτάσσομαι ὑπό τινος. — χῶραι τόποι, μέρη. — συχναί πολλαί. — τεῖχος ὠχυρωμένος τόπος, φρούριον.

Κεφ. 42. Ὑπαρχος διοικητής. — σφίσι αὐτοῖς = ἀλλήλοις. — δωσίδικος ὁ παραδίδων ἑαυτὸν εἰς τὸν νόμον, εἰς τὸ δικαστήριον ἵνα δωσίδικοι εἶεν καὶ μὴ... ἄγοιεν, κατ' ἔννοιαν : διὰ νὰ λύουν τὰς μεταξὺ των διαφορὰς μὲ τὸ δικαστήριον καὶ ὄχι μὲ βιαιοπραγίας. — τοὺς καθῶς. — τὰ τριήκοντα στ. τὸ διάστημα τῶν τρ. σταδίων. — κατὰ χώρην εἰς τὴν θέσιν των: ἀμετάβλητοι. — διατελῶ ἔχων (= ὦν) ἐξακολουθῶ νὰ εἶμαι. — ἐς ἐμέ ἕως τὴν ἐποχὴν μου. — κατὰ ταῦτά, τὰ ὁμοίως ὡς. — εἶχον = ἦσαν. — εἰρηναῖα εἰρηνικὰ (μέτρα)

Κεφ. 43. ἄμα τῷ ἔαρι, τοῦ 492. — καταλύομαι καθαιροῦμαι, ἀπολύομαι. — κάρτα πολλὸν παρὰ πολὺν, πολυάριθμον. — ἄμὰ ἀγόμενος, βλ. V 99. — ναυτικός (στρατὸς) στρατὸς προωρισμένος διὰ τὰ πλοῖα. — γίγνομαι ἐν φθάνῳ εἰς. — κομίζομαι ταξιδεύω, πλέω. — καταπαύω καταβιβάζω ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν, καθαιρῶ. — καθίστημι ἰδρύω. — ἐπείγομαι σπεύδω. — χρῆμα πλῆθος.

Κεφ. 44. πρόσχημα πρόφασις. — στόλος ἐκστρατεία. — ἀτὰρ δέ, ὅμως, — καταστρέφομαι ὑποτάσσω. — τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ ἀφ' ἑνὸς μὲν... ἀφ' ἑτέρου δέ, — ἀνταειραμένους = ἀττ. ἀνταραμένους (δηλ. αὐτοῖς)· χεῖρας ἀνταίρομαι τινι σηκώνω χεῖρας ἐναντίον τινός, ἀνθίσταμαι κατὰ τινος. — ἐντὸς ἐντεῦθεν, δηλ. ἀνατολικῶς τῆς Μακεδονίας (ἐὰν παρατηρῆ τις ἀπὸ τῆς Περσίδος). — ἦν γεγονότα, βλ. κεφ. 33. — ὑποχείριος γίνομαι τινι, βλ. κεφ. 33. — διαβάλλω (ἀμτβ.) διαβιβάζομαι. — Ἄκανθος πόλις ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου. — περιβάλλω = περιπλέω. — ἄνεμος ἄπορος ἄνεμος, κατὰ τοῦ ὁποίου οὐδεμία ἀντίστασις δύναται νὰ ἔχη ἀποτελέσματα: ἀκαταμάχητος, ἀκατανίκητος. — τρηχέως περιέπω (τινὰ) κακοποιῶ, βλάπτω τινά. — κατὰ μετ' αἰτ. = ἀττ. εἰς ἢ περὶ μετ' αἰτ. — ὥστε (μετὰ μτχ.) = ἄτε (μετὰ μτχ.). — θηριώδης πλήρης ἀγρίων θηρίων (ἀρπακτικῶν ἰχθύων). — ἡ πέτρα ὁ βράχος. — ἀράσσω κτυπῶ, κατασυντρίβω, — νέω κολυμβῶ. — ἠπιστέατο = ἀττ. ἠπίσταντο. — κατὰ τοῦτο διὰ τοῦτο, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν.

Κεφ. 45. οὕτω πρήσσω τοιαύτην τύχην ἔχω.— Βρύγοι λαὸς θρακικὸς κατοικῶν πλησίον τῆς Μακεδονίας.— ἐπιχειρῶ τινι προσβάλλω τινά, ἐπιτίθεμαι κατὰ τινος,— ἀπανίσταμαι ἀποσύρομαι, ἀποχωρῶ.— στόλος στρατός.

Κεφ. 94. δευτέρῳ ἔτει τούτων τὸ δεύτερον ἔτος μετὰ ταῦτα.— φλαύρωσ (= φαύλωσ) πρήσσω τινὶ ἀτυχῶ μέ τι.— παραλύω ἀπολύω, παύω.— ἀποδείκνυμι διορίζω.— ἀδελφιδουῖς ἀνεψιός.— ἐντειλάμενος ἀπέπεμπε=ἀπέπεμπεν (αὐτοῦς) ἐντειλάμενος (αὐτοῖς).— ἄγω τινὶ ἐς ὄψιν φέρω ἐνώπιόν τινος.

Κεφ. 95. πεζὸν στρ. πολλόν, αἱ δυνάμεις τῶν Περσῶν ἀνῆρχοντο πιθανῶς εἰς 100.000 πεζικοῦ στρατοῦ, 10.000 ἵπτικοῦ καὶ 600 πλοῖα ἐκτὸς τῶν ἵππαγωγῶν.— ἐπέρχομαι ἔρχομαι αἴφνης.— προεῖπε = ἐκέλευσε.— ἔχω τὰς ναῦς διευθύνω τὰς ναῦς.— ἰθὺ (= ἀττ. εὐθὺ) μετὰ γνκ. : κατ' εὐθείαν εἰς.— διὰ νήσων, δηλ. τοῦ Αἰγαίου πελάγους.— ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, βλ. I, 131 (σελ. 229).— τρίτῳ πρότερον ἔτει πρὸ δύο ἐτῶν.— ποιοῦμαι τὴν κομιδὴν = κομίζομαι (κεφ. 43).— ταύτη ἐκεῖ (δηλ. περὶ τὸν Ἄθων).— πρὸς δέ (ἐπίρρ.) πρὸς τούτοις δέ.— οὐκ ἀλοῦσα, οἱ Πέρσαι πρὸ 9 ἐτῶν (τὸ 499 π.Χ.) ὑπὸ τὸν Ἀρισταγόραν εἶχον ἀποπειραθῆναι ὑποτάξουν τὴν Νάξον ἢ ἀπόπειρά των ὅμως ἀπέτυχε.

Κεφ. 96. προσφέρομαι πλέω.— προσμείγνυμι τῇ Νάξῳ ἀγκυροβολῶ, ἀποβιβάζομαι εἰς Ν.— ἐπέχω (τὸν νοῦν) ἔχω κατὰ νοῦν, διανοοῦμαι.— τῶν πρότερον, δηλ. τῆς ἀποτυχοῦσης ἐκστρατείας τοῦ Ἀρισταγόρου.— καταλαμβάνω προφθάνω.

Κεφ. 97. Ῥήνια, νῆσος μικρά, 4 στάδια μακρὰν τῆς Δήλου (νῦν Μεγάλη Δήλος).— ἵνα ποῦ.— ἱροί, ὡς κάτοικοι ἱερᾶς χώρας· διότι ἡ Δήλος ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν.— οὐκ ἐπιτήδεια καταγινώσκω κατὰ τινος κρίνω περὶ τινος οὐχὶ ὅπως πρέπει: ἀδίκως ὑποπτεύω τινά.— ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω εἴμι βεβαίως ἀρκετὰ νοήμων.— ὧδε ἐπέσταλται ἔχει δοθῆναι τοιαύτη ἐντολή.— ἐν τῇ = ἐν ἧ.— σίνομαι βλάπτω.— ἄπιτε ἐπανάλθετε (δηλ. ἐκ Τήνου).— νέμομαι κατοικῶ.— ἐπικηρυκεῖομαι διὰ κή-

ρυκος παραγγέλλω.—**μετά δέ**, ἐπίρρ.—**τάλαντα**, τὸ **τάλαντον** ἐδῶ μέτρον βάρους ἴσον μὲ 26 περίπου χιλιόγρ. τὸ δὲ χιλιόγρ.=312¹/₂ δράμια.—**κατανέω** συσσωρεύω.—**θυμιάω** καίω ὡς θυμίαμα, ὡς προσφοράν.

Κεφ. 100. **ἀπείπαντο**=ἀττ. **ἀπείπον** ἠρνήθησαν.—**κληρουχῶ** ὡς κληροῦχος κατέχω, κατοικῶ· οἱ Ἀθην. τὸ 506 π.Χ. νικήσαντες τοὺς Χαλκιδεῖς τῆς Εὐβοίας διήρσαν τὴν χώραν αὐτῶν εἰς 4.000 **κλήρους**, τοὺς ὁποίους ἔδωκαν ὡς κατοχὴν εἰς τοὺς ἀπόρους συμπολίτας των· οὗτοι δὲ ὡς λαβόντες τοὺς **κλήρους** τούτους (δηλ. τὰ κληρωθέντα εἰς αὐτοὺς κτήματα) ἐκαλοῦντο **κληροῦχοι**.—**ἵπποβόται** ἐκαλοῦντο οἱ πλούσιοι Χαλκιδεῖς, οἱ ἀριστοκρατικοί.—**τιμωρὸς** βοηθός.—**ἄρα** ὡς κατόπιν ἐδείχθη.—**ὕγιές βούλευμα** συνετὴ ἀπόφασις.—**διφασίας** **ιδέας ἐφρόνεον** διαφοροτρόπως ἐσκέπτοντο : ἐσκέπτοντο δύο τρόπους ἐνεργείας.—**ἐκλιπεῖν τὴν π.** ἐς=**ἐκλιπεῖν τὴν π. καὶ φυγεῖν ἐς**.—τὸ **ἄκρον** ἢ κορυφὴ (ὄρους).—**προσδέχομαι** ἐλπίζω.—**ἴδια κέρδεα φέρομαι** ἐπιτυγχάνω ἰδιαίτερα ὠφελήματα.—**ὁ Πέρσης**=**ὁ Περσέων βασιλεύς**.—**ἐκάτερα**=**ἐκάτερον**.—**τὰ πρῶτα** ἔνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους.—**προσδέομαι**=**δέομαι**.—**προσαπόλλυμαι** χάνομαι καὶ ἐγὼ (μαζὶ μὲ ἄλλους).

Κεφ. 101. **κατέχω** (τὰς νέας) **κατὰ τι ἢ ἐς τι** ἀγκυροβολῶ πλησίον εἰς τι.—**χωρίον** τόπος.—**προσφέρομαι** τινι ἐπιτίθεμαι κατὰ τινος.—**ἐποιοῦντο βουλήν**=**ἐβουλευόντο**.—**μέλει τινὶ περὶ τινος** φροντίζει τις περὶ τινος.—**νικᾷ** (ἢ γνώμη) μετ' ἀπρμφ.: ἀποφασίζεται **νά**.—**ἀστός** πολίτης.—**δόκιμος** ἔγκριτος, εὐπόλητος.—**τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ**, βλ. κεφ. 44.—**ἀποτινυμαί τινος** λαμβάνω ἐκδίκησιν διὰ τι.—**τῶν κατακ. ἱρῶν**, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. βιβλ. V. κεφ. 102 (ἐν σελ. κειμ. 164).

Κεφ. 102 - 103. **χειροῦμαι** ὑποτάσσω.—**ἐπέχω** διαμένω.—**κατεπέιγω** σπεύδω, βιάζομαι.—**γὰρ**=**ἐπεὶ**.—**ἐνιππεύω** ἵππεύω,, (κάμνω χρῆσιν τοῦ ἵππικου) ἐν τινι τόπῳ.—**ἀγχοτάτω**, ἐπίρρ. ὑπερθκ. τοῦ **ἀγχοῦ** πλησίον.—**καθηγοῦμαι** τινι ὀδηγῶ τινα.—**καταλαμβάνει** (ἀπροσ.) συμβαίνει.—**φεύγω τινὰ** ἐξορίζομαι ὑπὸ τινος.—**ἦκων**, μετ' ἀπουσίαν 20 ἐτῶν.—**ἐκ τῆς Χερσ.**, τῆς θρακικῆς, ὅπου ἕως τώρα ἔζη μακρὰν τῆς πατρίδος του ὡς ἡγεμῶν.

Κεφ. 105. ἄλλως κατὰ τὰ ἄλλα.—**ἡμεροδρόμος** ὁ τρέχων καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ὁ ταχυδρόμος, ὁ ἀγγελιαφόρος.—**τοῦτο**, δηλ. τὸ ἡμεροδρομεῖν.—**μελετῶν** τι ἔχω τι ὡς ἐπάγγελμα.—**ἀφικνουῖμαι ἐπὶ** τина φθάνω καὶ παρουσιάζομαι ἐνώπιόν τινος.—**λόγιμος** ἀξιόλογος.

Κεφ. 106 - 107. ἔαδε, ἄορ. β' τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω.—**τὸ παραινῶν** ἀμέσως.—**ἵσταμένου** = **ἀρχομένου**. — **ἐξελεύσεσθαι** = ἄττ. **ἐξιέναι**. — **τοῦ κύκλου**, δηλ. τῆς σελήνης.—**ἐν τεμένει** Ἑρ., πλησίον τοῦ Μαραθῶνος· **τέμενος** ἱερόν.—**ἐπέρχομαι**, βλ. κεφ. 95.—**ἐδεδώκεσαν σφέας**, τοῦτο εἶχε γίνεαι τὸ 519, ὅτε οἱ Θηβαῖοι ἐπέβησαν τοὺς Πλαταιεῖς ὡς μὴ ἀναγνωρίζοντας τὴν κυριαρχίαν των.—**συχνὸς** πολὺς.—**ἀναραιρεάτο** = ἄττ. **ἀνήρητο**· **ἀναιροῦμαι** ἀναλαμβάνω.

Κεφ. 108. **γίνομαι δίχα** διαιροῦμαι (εἰς δύο μέρη), **διχάζομαι**.—**συμβάλλω** συμπλέκομαι.—**ὀλίγους**, ἡ ὅλη δύναμις τῶν Ἀθην. μετὰ τῶν 1.000 Πλαταιέων συνεποσοῦτο εἰς 11.000.—**γὰρ** = **ἐπεὶ**.—**ψηφιοφόρος** ψηφοφόρος.—**ὁ τῷ κυάμῳ λαχὼν** ὅποιος ἐτύχαινε διὰ τοῦ κυάμου (κλήρου).—**ὁμόψηφος** ὁ ἔχων ἴσον δικαίωμα νὰ δώσῃ ψῆφον.—**Ἀφιδναῖος** ὁ ἐκ τῶν Ἀφιδνῶν, πόλεως πλησίον τῆς Δεκελείας.

Κεφ. 109. **ἐν σοὶ ἐστὶ** εἰς τὰς χεῖράς σου κεῖται: ἀπὸ σὲ ἐξαρτᾶται.—**μνημόσυνον** μνημεῖον, ἐνθύμημα.—**δὴ** ὡς γνωστόν.—**δέδεκται** = ἄττ. **δέδεικται**.—**περιγίνομαι** ὑπερτερῶ, νικῶ.—**οἴός τε εἰμι** δύναμαι.—**ἐς σέ τοι ἀνήκει** ἀπὸ σὲ ἀκριβῶς ἐξαρτᾶται.—**τὸ κύρος ἔχει** περὶ τίνος ἀποφασίζω ὀριστικῶς περὶ τίνος.—**ἔλλπομαι**, ἐδῶ: φοβοῦμαι.—**μετεξέτεροι** = **ἐνιοί**.—**σαθρόν τι ἐγγίνεται** τινι νοσηρὰ τις σκέψις ἐπέρχεται εἰς τινά (ἐδῶ: ἡ τῆς προδοσίας).—**συμβολὴ μάχη**.—**τείνει τι ἐξ τι** ἀπόκειται τι εἰς τι.—**ἀρτῶ** (-άω) ἐξαρτῶ.—**τοί** = ἄττ. **σοί**.—**ἀποσπεύδω** προσπαθῶ μὲν κάθε τρόπον νὰ ἐμποδίσω, ἀποτρέπω.—**προσκτῶμαι** λαμβάνω μὲν τὸ μέρος μου.—**προσγίνομαι** προστίθεμαι.—**κυρῶ** ἀποφασίζω.

Κεφ. 110 - 111. ἡ γνώμη ἔφερε (μετ' ἀπρμφ.) ἡ γνώμη ἐκλινεν εἰς τὸ νά.—**πρυτανηίη**, ἐδῶ: ἡγεμονία, ἀρχιστρατηγία (τὴν

ὅποιαν ἕκαστος τῶν δέκα στρατηγῶν ἐναλλάξ ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἶχε).—**οὔτι κω=οὔπω τι οὐδόλως ἀκόμη.**—**ἐξεδέκοντο** ἠκολούθουν.—**ὡς ἠριθμέοντο** καθὼς ἠριθμοῦντο, δηλ. κατὰ τὴν σειρὰν τῶν, ἣ ὅποια διὰ κλήρου ὠρίζετο.—**ἐχόμεναι ἄλλ.** ἢ μία πλησίον τῆς ἄλλης.—**ἀνάγω** φέρω ἐπάνω (εἰς τὴν Ἀκρόπολιν).—**πανηγύριαι,** ἐννοοῦνται τὰ μεγάλα Παναθηναῖα.—**ἐν τῆσι πεντετηρίσι** κατὰ πᾶν πέμπτον ἔτος.—**στρατόπεδον,** βλ. κεφ. 6.—**ἐπὶ τάξις ὀλίγαι** κατὰ βᾶθος εἰς ὀλίγαις τάξεσιν. εἶχε βᾶθος παρατάξεως ὀλίγων ἀνδρῶν (πιθανῶς τριῶν).—**ταύτη** ἐκεῖ, ἐν τῷ μέσῳ.—**ἔρρωτο,** τοῦ ῥώννυμι κάμνω ἰσχυρόν, ἐνισχύω.

Κεφ. 112. **διετέτακτο** (ἀπροσ.) ἢ παράταξις εἶχε γίνεαι.—**ἀπειθήσαν=ἀπτ. ἀφείθησαν** τοῦ ἀφήμι.—**δρόμῳ** τροχάδην.—**ἱεμαὶ** ὄρμῳ.—**τὸ μεταίχιμιον** τὸ μεταξὺ (τῶν δύο στρατῶν) διάστημα.—**ἐπιφέρω** ἀποδίδω.—**πάγχυ=πάνυ.**—**ἡ ἵππος** τὸ ἵππικόν.—**τοξεύματα=τοξόται.**—**κατεικάζω** συμπεραίνω.—**προσμείγνυμι** τινι πλησιάζω τινά.—**τῶν ἴδμεν,** βλ. I, 6 (σελ. 224).—**ἔσθημένος,** προκμ. ἀχρήστου τινὸς ῥ., τοῦ ἐσθέω (ἐσθής) ἐνδύω.—**τέως** ἕως τότε.

Κεφ. 113 - 114. **τῆ** (ἀπτ. ἦ) ἐκεῖ ὅπου.—**Σάκαι** λαὸς κατοικῶν εἰς τὰ ΒΑ τῆς ἐν Ἀσίᾳ Βακτριανῆς· ἐθεωροῦντο ὡς ἀνδρειότεροι καὶ καλύτεροι στρατιῶται τοῦ περσικοῦ στρατοῦ.—**ἐτετάχατο=τεταγμένοι ἦσαν.**—**ῥήγνυμι** διαρρηγνύω, διασπῶ.—**συνάγω** συνενῶ, συνάπτω.—**ἐς ὃ** ἕως ὅτου.—**ἐπιλαμβάνομαι** πιάνω.—**τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ... τοῦτο δέ** πρῶτον μὲν, ἔπειτα δέ, πρὸς τούτοις δέ.—**πόνος μάχη.**—**ἀπό δ' ἔθανε,** τμησικεῖς=ἀπέθανε δέ.—**τὰ ἀφλαστα** τὰ κατὰ τὴν πρόβαν τοῦ πλοίου κοσμήματα· ταῦτα ἦσαν συνήθως εἰκόνες θεῶν ἢ ἡρώων.

Κεφ. 115 - 117. **ἐπικρατῶ** τινος γίνομαι κύριός τινος.—**ἐξανακροῦμαι** ἀπροσῆρομαι, ἀποπλέω.—**ἐκ τῆς νήσου,** δηλ. τῆς Αἰγυπτίας (μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Ἀττικῆς).—**φθάνω** τινά ἀφικόμενος φθάνω πρωτότερα ἀπὸ τινά.—**αἰτίη ἔσχε** ἐπεκράτησε (διεδόθη) ἢ κατηγορία.—**Ἀλκμαιωνίδαι,** ὀνομαστὴ οἰκογένεια ἐν Ἀθήναις.—**μηχανὴ** μηχανορραφία, σκευωρία.— **ἐπινοηθῆναι = ἐπινοῆσαι.** |

συντίθεμαί τινι συμφωνῶ μετὰ τινος.—**ἀναδείκνυμι ἀσπίδα** ἀνυψῶ ἀσπίδα ὡς σημεῖον.—**ὡς ποδῶν ἔχει** με ὄλην τὴν δύναμιν τῶν ποδῶν του: ὅσον ταχέως δύναται.—**Κυνόσαργες** γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν εἰς Φάληρον ὁδὸν (παρὰ τὴν σημερινὴν Γαργαρέταν).—**ὑπεραιωροῦμαι Φαλήρου** ἐμφανίζομαι εἰς τὸ πέλαγος (στ' ἀνοικτὰ) ἀντικρὺ τοῦ Φαλήρου.—**ὑπὲρ τούτου** πρὸ τούτου.—**ἀνακωχεύω** κρατῶ ἐπ' ὀλίγον στὰ πανιά.

Κεφ. 119. **προσέχω** ἐς προσορμίζομαι εἰς.—**ἐνέχω χόλον** τινὶ ἔχω μέσα μου ὀργήν, ὀργίζομαι κατὰ τινος.—**οἶα=ἄτε.**—**σταθμός** κτῆμα.—**μέχρι ἐμέ** ἕως τὸν καιρὸν μου.

Κεφ. 120. **καταλαμβάνω** (προ)φθάνω.—**ἰμείρομαι** ἐπιθυμῶ.—**τοὺς Μήδους**, δηλ. τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας Πέρσας.

BIBAIION EBΔOMON

Κεφ. 100. **διατάσσω** παρατάσσω.—**διεξελαύνω** διέρχομαι.—**θεῶμαι** ἐπιθεωρῶ.—**ἀπογράφω** καταγράφω ἐν καταλόγῳ.—**γραμματιστῆς** γραμματεὺς.—**ἐξ ἐσχάτων** ἐς ἔσχατα ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον ἕως τὸ ἄλλο.—**μετεκβαίνω** μεταβαίνω ἀπὸ τὸ ἐν εἰς ἄλλο.—**Σιδώνιος** ὁ ἐκ Σιδῶνος πόλεως τῆς Φοινίκης.—**ἴζομαι** κάθημαι.—**ἀπογράφομαι** διατάσσω νὰ καταγράφουν.—**ἀνάγω** φέρω εἰς τὸ πέλαγος.—**ὅσον τε** περίπου.—**ἀνακωχεύω**, βλ. VI, 115-117 (ἐν τῇ αὐτῇ σελ.).—**μετωπηδὸν** ἐν πυκνῷ μετώπῳ.—**ἐπιβάται** οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου πολεμισταὶ στρατιῶται (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐρέτας καὶ λοιποὺς ναύτας).—**ἐντὸς** μεταξύ.

Κεφ. 101. **διεκπλέω** διέρχομαι πλέων.—**Δημάρατος**, ὁ ἐξόριστος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης.—**εἷς=ἄττ. εἷ.**—**πυνθάνομαι** τινος μανθάνω ἀπὸ τινος.—**ὑπομένω** μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑποκμ.: τολμῶ νά.—**χεῖρας ἀνταίρομαί τινι**, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 243).—**πρὸς ἐσπέρης** πρὸς δυσμάς.—**ἄξιόμαχος** (μετ' ἀπρμφ.): **ὑπομένω τινά ἐπιόντα** περιμένω τὴν ἐπίθεσιν τινος.—**ἄρθμιος** ἠνωμένος.—

τὸ ἀπὸ σεῦ τὴν γνώμην σου.—**ὑπολαμβάνω** λαμβάνω τὸν λόγον.—**χρῶμαι ἀληθεία** λέγω τὴν ἀλήθειαν.—**χρῶμαι ἡδονῇ** ὀμιλῶ πρὸς εὐχαρίστησιν.—**ἀηδής** δυσάρεστος.—**ἔσεσθαι**, ὑπκμ. αὐτόν.

Κεφ. 102. **ἀλίσκομαι** ψευδόμενός τι πιάνομαι ψεύστης εἰς τι.—**αἰεὶ** κοτε ἀνέκαθεν.—**σύντροφός** εἰμί τινι εἶμαι ἀναθρεμμένος μαζί με τινα.—**ἔπακτός** ἐστί δὲν εἶναι ἔμφυτος.—**κατείργασται** (ἐν πθκ. σημ.) ἔχει ἀποκτηθῆ.—**σοφίη** νοημοσύνη.—**διαχρῶμαί** τινι μεταχειρίζομαι (ἔχω) τι πάντοτε.—**ἀπαμύνομαι** ἀποκρούω.—**δεσποσύνη** δεσποτισμός.—**οἶκημαι**=οἰκῶ.—**οὐκ** ἐστί ὅπως κοτὲ οὐδέποτε.—**λόγοι** προτάσεις.—**αὖτις** δὲ ἔπειτα δέ.—**ἀντιοῦμαι** =ἐναντιοῦμαι.—**φρονῶ** τὰ τινος ἔχω τὰ αὐτὰ φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἔχει καὶ ἄλλος τις: εἶμαι μὲ τὸ μέρος τινός.

Κεφ. 103. **φθέγγομαι** λέγω, ἐκστομίζω.—**ἔπος** λόγος.—**δυναίατο**=ἄττ. **δύναιντο**.—**γίνονται** περὶ ἓνα ἕκαστον ἀναλογοῦν εἰς τὸν καθένα.—**γενοίατο**=ἄττ. **γένοντο**.—**δειμαίνω** φοβοῦμαι.—**ἀνειμένος** (ἀνίημι) ἀφειμένος.—**ἀνισῶ** ἐξιῶ.

Κεφ. 104. **τὰ κατήκοντα** Σπαρτ. τὰ ἀφορῶντα τοὺς Σπαρτ.—**τὰ νῦν τάδε** (ἐπίρρ.): ἀκριβῶς τώρα.—**ἔστοργα**, ὁ πρκμ. μὲ σημ. ἐνεστ.—**στέργω** ἀγαπῶ.—**ἐξεπίσταμαι** γνωρίζω καλῶς.—**τιμῆ** βασιλικὸν ἀξίωμα.—**γέρεα** προνόμια (ἀποδιδόμενα εἰς βασιλεῖς).—**βίος** τὰ μέσα πρὸς ζώην.—**οἶκος** κατοικία.—**οἰκός**=ἄττ. **εἰκός**.—**φαινομένη** φανερά.—**διωθοῦμαι** ἀποκρούω.—**κατὰ ἓνα** εἰς πρὸς ἓνα.—**οὐδαμὸς**=ἄττ. **οὐδεῖς**.—**κακίων** ὀλιγώτερον ἀνδρεῖος. — **ἀλέες** ὄλοι ὁμοῦ.—**ἔπειμί** τινι προῖσταμαί τινος.—**ὑποδειμαίνω** φοβοῦμαι.—**γῶν**=ἄττ. **γούν**.—**ἄνωγα** διατάσσω.—**φεύγω** ἀποφεύγω. — **ἐπικρατῶ** νικῶ.—**τὸ λοιπὸν** εἰς τὸ ἐξῆς.—**κατὰ νόον** τοι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σου.

Κεφ. 105. **ἐς γέλωτα** τρέπω (τό πρᾶγμα) τὸ γυρίζω στὸ γέλιο.—**ποιοῦμαι ὄργην** ὀργίζομαι.

Κεφ. 201. **ἡ δίοδος** τὸ στενόν.—**ἐπιχώριος** ἐντόπιος.—**τὰ ἔχοντα ἢ φέροντα** πρὸς τὰ ἐκτεινόμενα μέρη πρὸς.

Κεφ. 202 - 203. ὑπομένω περιμένω.—ὁ Πέρσης, βλ. VI, 100.—ἐπίκλητος γίνομαι προσκαλοῦμαι.—**Λοκροὶ Ὀποῦντιοὶ** οἱ κάτοικοι τῆς Ἄν. Λοκρίδος ἐκ τῆς ἐκεῖ πρωτεύουσας Ὀποῦντος.—**πρόδρομος** ὁ τρέχων ἐμπρός τινος, ὁ προπορευόμενος, ἢ πρωτοπορία.—**προσδοκίμῶς εἰμι** περιμένομαι.—**ἐν φυλακῇ εἰμι** φυλάσσομαι.—**τῷ=ψ̄.**—**ἐξ ἀρχῆς γινομένῳ** εὐθύς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του.—**κακὸν οὐ συνεμείχθη** (δηλ. τοῖσι ἀγαθοῖσι) μὲ τὴν εὐτυχίαν δὲν ἀνεμείχθη κάποια δυστυχία.—**μέγιστα**, δηλ. **κακὰ συνεμείχθη.**—**πίπτω ἀπὸ τῆς δόξης** ἀποτυγχάνω εἰς τὴν ἰδέαν μου (εἰς τὴν προσδοκίαν μου).

Κεφ. 204 - 205. ἐκάστων, ἐκ τοῦ στρατηγοί.—**ἐξ ἀπροσδοκῆτου** ἀπροσδοκῆτως, παρ' ἐλπίδα· ὁ Λεωνίδας ὡς ἔχων δύο ἀδελφοὺς μεγαλύτερους, τὸν Κλεομένην καὶ τὸν Δωριέα, οὐδέποτε ἤλπιζε νὰ γίνῃ βασιλεὺς. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κλεομένης ἀπέθανεν ἄνευ τέκνου ἄρρενος, ὁ δὲ Δωριεὺς δὲν ὑπῆρχε πλέον, ἀλλ' εἶχεν ἀποθάνει καὶ αὐτός, ἢ βασιλεία περιῆλθεν εἰς τὸν Λεωνίδαν.—**ἐπιλέγομαι** ἐκλέγω διὰ τὸν ἑαυτόν μου.—**οἱ κατεστεῶτες οἱ** (διὰ νόμου) ὠρισμένοι· ἐνοοῦνται οἱ κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσλαμβανόμενοι τριακόσιοι εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις.—**ἐς τὸν ἀριθμὸν λογίζομαι** ἀπαριθμῶ.—**σπουδῆν ποιοῦμαι** (μετ. ἀπρμφ.) φροντίζω νά.—**κατηγορεῖται** (ἀπροσ.) τινὸς (μετ' ἀπρμφ.) φέρεται κατηγορία κατὰ τινος ὅτι.—**παρακαλῶ** προσκαλῶ.—**ἀπερεύσι**, μέλλ. τοῦ **ἀπαγορεύω** ἀρνοῦμαι.—**ἐκ τοῦ ἐμφανέος** φανερά.

Κεφ. 206. ὑπερβάλλομαι ἀναβάλλω. — γὰρ ἐπειδὴ. — **Κάρνεια** ἑορτὴ τελουμένη ἐν Σπάρτῃ κατ' ἔτος πρὸς τιμὴν τοῦ Καρνείου Ἀπόλλωνος καὶ διαρκοῦσα ἑννέα ἡμέρας.—**κατὰ τάχος=ταχέως.**—**πανδημει=πανστρατιῇ.**—**ὡς=οὕτως.** — **ἐνένωντο =** ἄττ. ἐνενόητο· τοῦ νοοῦμαι σκέπτομαι.—**ἦν συμπεσοῦσα=συνέπεσε.**—**κατὰ τωυτό κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον.**—**Ὀλυμπιάς οἱ** Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες.—**κατὰ τάχος οὕτω=οὕτω ταχέως.**—**διακρίνεται ὁ πόλεμος** τελειώνει ὁ πόλεμος.

Κεφ. 207. διενένωντο, βλ. ἀνωτέρω ἐνένωντο (κεφ. 206).—**πέλας** (μετὰ γνκ.) πλησίον τινός.—**ἐσβολῇ** δίοδος, στενόν.—**κα-**

ταρρωδῶ=κατορρωδῶ πολὺ φοβοῦμαι.—ἀπαλλαγὴ ἀναχώρησις.—
περισπέρχομαι τινι πολὺ δυσαρεστοῦμαι (ὀργίζομαι) διὰ τι.—
ἀλέξασθαι, μέσ. ἄορ. τοῦ ἀλέξω ἀποκρούω.

Κεφ. 208. ἰδέσθαι=ἰδεῖν. — ἀκηκόεε=ἤκηκοει.—ἀλίζομαι
συναθροίζομαι.—ταύτη αὐτοῦ.—προσελαύνω (ἔφιππος) πλησιάζω.—
κατώρα=ἄττ. καθεώρα· καθορῶ βλέπω καλῶς.—ἔσω τοῦ τεί-
χεος, τοῦτο τὸ τεῖχος εἶχον κτίσει πρὸ πολλῶν ἐτῶν οἱ Φωκεῖς, διὰ
νά προφυλάσσωνται ἀπὸ τὰς προσβολὰς τῶν Θεσσαλῶν, τῶν ἀσπόν-
δων ἐχθρῶν των.—ἀνορθώσαντες, διότι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ
ὡς ἐκ τῆς πολυκαμρίας εἶχε καταπέσει.—οἶά τε ἦν=οἶόν τε ἦν.—
ὁ δὲ=ἀλλά.—μανθάνω, ἐδῶ: παρατηρῶ.—τοῖσι (=οἷς) τὰ
ὄπλα ἔκειτο οἱ ὅποιοι εἶχον στρατοπεδεύσει.—ἀτρεκέως ἀκριβῶς.—
ἀλογίη ἀδιαφορία, καταφρόνησις.—κυρέω=τυγχάνω. — ὄπωπα,
πρμ. τοῦ ὄρῶ.

Κεφ. 209. ἔχω (μετ' ἀπρμφ.) δύναμαι.—συμβάλλομαι ἐν-
νοῶ.—τὸ ἐόν τὸ ἀληθές.—ἀλλὰ - γὰρ ἀλλ' ἐπειδὴ.—μευ=ἄττ. μου.
—καὶ πρότερον, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 101 - 104 (ἐν σελ. κειμ.
171 - 172)—εὖτε=ἄττ. ὅτε.—γέλωτα τίθεμαί τινα περιγελῶ τι-
να. — τῇ (= ἄττ. ἡ) πῶς. — ἀγών ἔργον, καθῆκον. — ἀντία σεῦ
ἐνώπιόν σου. — ἀπίκαται=ἄττ. ἀφιγμένοι εἰσί. — ἔσοδος=ἐσβο-
λῆ (κεφ. 207).—νόμος συνήθεια.—ἔχων ἐστί=ἔχει.—ἐπεάν=
ἄττ. ἐπάν. — ψυχὴ ζωή.—τὸ ὑπομένον = οἱ ὑπομένοντες·
ὑπομένω μένω ὀπίσω. — ὑπομένω (μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς
τὸ ὑποκμ.), βλ. κεφ. 101 (ἐν σελ. 248).—χειρας ἀνταίρομαί τι-
να ἢ τινι, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 243).—βασιλῆιος=ἄττ. βασιλείος
βασιλικός.—προσφέρομαι πρὸς τινα ἐπέρχομαι ἐναντίον τινός.
—κάρτα=λίαν.—χρᾶσθαι, τὸ ἀπρμφ. ἀντὶ προστακτ.=χρῶ. —
τοι=ἄττ. σοι.—ταύτη... τῇ οὕτω... ὅπως.

Κεφ. 210. παρεξήκε, τοῦ παρεξίημι ἀφήνω νὰ περάσῃ.—
ἀβουλία ἀπερισκεψία.—διαχρῶμαι=χρῶμαι.—Κίσσιοι κάτοικοι τῆς
Κισσίας, χώρας περσικῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔκειντο τὰ Σοῦσα.—ἐς ὄψιν
τὴν ἑωυτοῦ ἐνώπιόν του.—φερόμενοι μὲ ὄρμην.—ἐπεσήσαν=
ἄττ. ἐπεισήσαν εἰσῆρχοντο εἰς τὰς τάξεις τῶν πιπτόντων.—προ-

σπταίω βλάπτομαι, ύφίσταμαι άπωλείας.—τέω = άττ. τῷ, τι-
 νι.—πᾶς τις ἕκαστος.—συμβολή μάχη.—δι' ἡμέρης (καθ') ἕλην
 τὴν ἡμέραν.

Κεφ. 211. τρηχέως περιέπω κακοποιῶ, βλάπτω.—ὕπεξέρ-
 χομαι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀποσύρομαι.—ἐκδέχομαι διαδέχομαι.—
 ἀθάνατοι, σῶμα ἐκ δεκακισχιλίων ἐπιλέκτων στρατιωτῶν τῆς περσι-
 κῆς βασιλικῆς φρουρᾶς· ὠνομάζετο οὕτω, διότι ἀντικαθίσταντο πάν-
 τοτε οἱ ὑπὸ νόσου ἀποθνήσκοντες ἢ οἱ φονευόμενοι, ὥστε νὰ μένη πάν-
 τοτε πλήρης ὁ ἀριθμός.—ὡς κατεργασόμενοι (αὐτοῦς, δηλ. τοὺς
 Ἑλλ.) μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τοὺς νικήσουν.—εὐπετέως εὐκόλως.
 —συμμίσγω=συμμειγνυμι ἔρχομαι εἰς χεῖρας.—πλέον φέρο-
 μαι περισσότερον κατορθώνω.—στεινόπορος στενός. — ἦπερ =
 άττ. ἦ (συγκρητ.).—ἄλλα εἰς ἄλλα.—ἐξεπίσταμαι γνωρίζω κα-
 λῶς.—ὄκως=ὄποτε ὁσάκις.—ἀλῆς εἰς ἓν ὅλον ἠθροισμένος, συν-
 ηνωμένος.—φεύγεσκον=ἔφρευγον.—δῆθεν κατὰ τὸ φαινόμενον.—
 πάταγος κρότος (τῶν ὅπλων).—καταλαμβάνω προφθάνω.—ἂν ὑ-
 πέστρεφον, ἐδῶ ὁ ἂν μετὰ τοῦ παρτη. δηλοῖ τὸ κατ' ἐπανάληψιν
 συμβαῖνον εἰς τὸ παρελθόν: ἔστρεφον ὀπίσω.—ἀντίοι ἀντιμέτωποι.—
 μεταστρέφομαι στρέφομαι ὀπίσω.—καταβάλλω=ἀποκτείνω. πθηκ.
 τούτου πίπτω.—ἐδυνάτο=άττ. ἡδύναντο. — οὐδέν, ἐπίρρ.—
 παραλαμβάνω τῆς ἐσόδου καταλαμβάνω τὴν εἴσοδον: γίνομαι κύριος
 τῆς εἰσόδου.—τέλος σῶμα στρατοῦ, τάγμα.—παντοίως κατὰ πολλοὺς
 καὶ διαφόρους τρόπους.

Κεφ. 212. πρόσοδοι τῆς μάχης ἐπιθέσεις, ἔφοδοι.—ἀνατρέ-
 χω ἀναπηδῶ.—ἀεθλέω=άττ. ἀθλῶ μάχομαι.—ἐόντων, δηλ. τῶν
 Ἑλλήνων.—συμβάλλω ἔρχομαι εἰς χεῖρας συμπλέκομαι.—κεκο-
 σμημένοι τεταγμένοι.—ἐν μέρει μὲ τὴν σειράν, διαδοχικῶς.—ἐς
 τὸ οὖρος, δηλ. τὸ Καλλίδρομον.—ἄλλοῖος διαφορετικός.—ἐνώ-
 ρων=άττ. ἐνεώρων· ὁ παρτη. ἐδῶ μὲ σημ. ὑπερσυντηκ. ἐνορῶ
 παρατηρῶ.

Κεφ. 213. ὅ τι χρήσεται τῷ π. πρήγμ. πῶς νὰ μεταχειρισθῇ
 τὴν παροῦσαν περίστασιν: τί νὰ κάμη εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν.
 —φέρομαι λαμβάνω (ὡς ἀνταμοιβήν).—διὰ τοῦ οὖρεος (δηλ. τοῦ

Καλλιδρόμου) φέρουσιν, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν τέλει τοῦ βιβλίου (πίν. I).—**ταύτη** ἐδῶ (δηλ. ἐν Θερμοπ.).—**ὑπομένω** μένω.—**ὔστερον**, ὅτε δηλ. οἱ Πέρσαι ἀφῆκαν τὴν Ἑλλάδα.—**Πυλαγόροι** οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν 12 ἑλλ. φύλων, οἱ ὅποιοι μετεῖχον τοῦ ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου· συνήρχοντο δις τοῦ ἔτους, τὸ μὲν ἕαρ ἐν Δελφοῖς, τὸ δὲ φθινόπωρον ἐν Ἀνθήλῃ παρὰ τὰς Θερμοπύλας.—**Πυλαίη** (δηλ. **σύνοδος**) ἡ συνέλευσις ἐν Πύλαις (ἢ μᾶλλον ἐν Ἀνθήλῃ παρὰ τὰς Πύλας).—**ἐπικηρύσσω ἀργύριόν τι** ὀρίζω χρηματικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν κεφαλὴν τινος.—**κατέρχομαι** ἐπανερχομαι.—**Ἀντικύρη πόλις** παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον, ἡ πατρίς τοῦ Ἐφιάλτου.

Κεφ. 215. **κατεργάζομαι** κατορθώνω.—**ὠρμέατο**=ἄττ. **ὠρμηντο**· **ὀρμῶμαι** ξεκινῶ.—**περὶ λύχνων ἀφὰς** περὶ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνάπτονται οἱ λύχνοι, δηλ. ὅταν ἀρχίζῃ νὰ νυκτώνῃ.—**καθηγοῦμαι** ὀδηγῶ.—**ὅτε οἱ Φωκεῖς** κτλ., περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 208 (ἐν σελ. 251).—**ἐν σκέπη εἰμί** τινος προφυλάσσομαι ἀπὸ τι.—**ἐκ τόσου**, δηλ. χρόνου.—**κατεδέδεκτο**=ἄττ. **κατεδέδεικτο**.—**χρηστός** χρήσιμος.

Κεφ. 216 - 217. **διασφάζ, γος** χαράδρα.—**Ἄσωπός - Ἀνόπαια**, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν πίν. I.—**τείνω** ἐκτείνομαι.—**πρὸς τῶν Μηλιέων** (ὡς πρὸς τὸν ἐρχόμενον) ἀπὸ τὴν χώραν ὧν Μαλιέων.—**ἠὼς** (=ἄττ. **ἕως**) **διαφαίνει** ἀρχίζει νὰ φαίνεται ἡ αὐγή· ἀρχίζει νὰ γλυκοχαράζῃ.—**καὶ οἱ καὶ οὗτοι**.—**γίνομαι ἐπί τι** νι φθάνω εἰς τι.—**ἀκρωτήριον** κορυφή.—**ῥύομαι** ὑπερασπίζω.—**ἡ κάτω ἐσβολὴ** τὸ κάτω κείμενον στενόν.—**ὑπὸ τῶν εἴρηται**=**ὑπὸ τούτων**, ὑφ' ὧν αὐτὴν φυλάσσεσθαι πρότερόν μοι εἴρηται (βλ. κεφ. 202).—**ὑποδέχομαι** ἀναλαμβάνω, ὑπόσχομαι.

Κεφ. 218. **ἐπίπλεος**=ἄττ. **ἐπίπλεως** γεμάτος.—**ψόφος** θόρυβος.—**οἰκός**=ἄττ. **εἰκός**.—**φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τ.π.** διότι φύλλα εἶχον πέσει (ἐκ τῶν δένδρων) καὶ εἶχον σκορπισθῆ ὑπὸ τοὺς πόδας των.—**ἀνά - ἔδραμον**, τμησίς· **ἀνέδραμον**· **ἀνατρέχω**, βλ. κεφ. 212.—**ἐνδύνω**=ἐνδύομαι.—**ἐν θώματι γίνομαι** ἐκπλήττομαι. — **ἔλπομαι** ἐλπίζω. — **ἀντίξοος** ἐναντίος, ἐχθρικός. — **ἐγκυρέω** (ἀόρ. ἐνεκύρησα) **συναγῶ**.—**ὀδοπαὸς** ἐκ τίνος χώρας.—

διατάσσω θέτω ἐν τάξει, παρατάσσω.—**βάλλω** κτυπῶ.—**τόξευμα** βέλος.—**κόρυμβος** κορυφή.—**ἐπίσταμαι**, ἐδῶ: εἶμι βέβαιος, πιστεύω.—**ἀρχὴν** (ἐπίρρ.) ἀρχικῶς, κυρίως.—**παρεσκευάδατο**=ἄττ. **παρεσκευασμένοι ἦσαν**.—**οὐδένα λόγον ποιοῦμαι** τινος καθόλου δὲν λογαριάζω τινα.—**οἱ δὲ**=**ἄλλά**.

Κεφ. 219. τὰ ἱρά τὰ σφάγια, τὰ σπλάχνα τῶν σφαγίων.—**ἄμα ἡοῖ** (=ἄττ. ἅμ' ἔω) κατὰ τὴν αὐγὴν (τῆς ἐπομένης ἡμέρας).—**ἐπὶ δὲ** (ἐπίρρ.) ὕστερον δέ.—**περίοδος** περικύκλωσις.—**σημαίνω** εἰδοποιῶ.—**ἡμεροσκόπος** φρουρὸς ἐν καιρῷ ἡμέρας.—**τὸ ἄκρον** ἡ κορυφή.—**διαφαίνει ἡμέρη** ἀρχίζει νὰ ξημερώνῃ.—**σχιζομαι** διαιροῦμαι.—**ἔων**=ἄττ. **εἶων**.—**διακρίνομαι** διαλύομαι, χωρίζομαι.

Κεφ. 220. κήδομαι μεριμνῶ, ἐνδιαφέρομαι.—**εὐπρεπέως ἔχει**=πρέπει ἀρμόζει.—**ἀρχὴν**, βλ. κεφ. 218.—**ταύτη τῇ γνώμῃ πλεῖστός εἶμι** εἰς ταύτην τὴν γνώμην κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποκλίνω: μὲ αὐτὴν τὴν γνώμην καθ' ὀλοκληρίαν συμφωνῶ.—**καλῶς ἔχει** εἶναι ἔντιμον.—**ἐκέχρηστο**, πθ.κ. ὑπερσυντλκ. τοῦ **χρῶ** δίδω **χρη**σμόν.—**χρῶμαι** (χρηστηρίω ἢ **Πυθίᾳ**) ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον.—**αὐτίκα κατ' ἀρχὰς** εὐθύς ἐξ ἀρχῆς.—**ἀνάστατος γίνομαι** καταστρέφομαι.—**ἐπιλέγομαι** σκέπτομαι.—**κατατίθεμαι δόξαν** θησαυρίζω δόξαν.—**διαφέρομαι γνώμῃ** ἔχω διάφορον γνώμην, διαφωνῶ.—**ἀκόσμως** ἀπρεπῶς.

Κεφ. 221. τὰ ἀνέκαθεν ἐκ καταγωγῆς.—**Μελάμπους** περίφημος μάντις κατὰ τοὺς μυθικοὺς χρόνους.

Κεφ. 222. ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιοῦμαι θεωρῶ ὡς ὁμήρους.

Κεφ. 223. ἐπέχω περιμένω.—**ἔς ἔως, μέχρι**.—**κου μάλιστα** περίπου.—**ἀγορᾶς πληθῶρη**=**ἀγορὰ πλήθουσα** ὁ χρόνος ἀπὸ 9-11 1/2 π.μ. περίπου.—**ἐπέσταλτο οὕτω** εἶχε δοθῆ τοιαύτη παραγγελία.—**χώρος** ἀπόστασις.—**πολλὸν** πολὺ.—**ἥπερ**=ἄττ. **ἤ**.—**ἡ περίοδος**, ἐδῶ: ἡ (περὶ τὸ ὄρος) κυκλοτερὴς ὁδός.—**κατ' ἀρχὰς** πρότερον.—**αὐχὴν** στενόν.—**ἔρυμα** ὀχύρωμα.—**ὑπεξέρχομαι** προφυλακτικῶς ἐξέρχομαι.—**συμμίσγοντες**, οἱ Ἕλλ.—**τέλος**, βλ. κεφ. 211.—**ῥαπίζω** μαστιγώνω.—**ζωδὸς** ζωντανός.—**οὐδεὶς λόγος ἐστὶ**

**ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ
ΤΟΥ ΞΕΡΞΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ
(480 π.Χ.)**

———— Περσεία Περσικού Στρατού
 Πλοΐα Περσικού Στόλου

Άκρ.Ταϊναρών Άκρ.Μαλέας

ΕΚΤΡΑΤΗ
ΤΟΥ ΕΡΕΘΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ
(1898)
ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

τινος οὐδείς φροντίζει περί τινος.—τὸ ἀπολλύμενον=οἱ ἀπολλύμενοι.—ἀποδείκνυμαι ἐπιδεικνύω.—ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον τὴν μεγίστην δύναμιν ποῦ εἶχον.—παραχρεώμενοι μαχόμενοι ἄνευ σκέψεως περί τῆς ζωῆς των, ἀψηφοῦντες τὴν ζωὴν των.—ἀτέων παράφορος, ἔξω φρενῶν.—κατάγνυμι θραύω· ὁ πρkm. κατέαγα εἶμαι θραυσμένος.—διεργάζομαι φονεύω.

Κεφ. 224. πόνος μάχη.—ἐν δὲ δὴ πρὸς τοῦτοις δέ.

Κεφ. 225. ὠθισμός, ἐπὶ τῶν μαχομένων ἐν συμπλοκῇ: σπρώξιμον.—ἐς ὃ ἕως ὅτου.—ἀρετὴ ἀνδρεία.—ὑπεξερῶ ἀποσύρω, ἀποσπῶ.—τοῦτο συνεστήκει οὗτος ὁ ἀγὼν διήρκεσε.—ἑτεροιοῦμαι μεταβάλλομαι, ἀλλάσσω μορφήν.—τὸ νεῖκος ὁ ἀγὼν.—ἀναχωρῶ ὀπίσω ὑποχωρῶ.—παραμείβομαι ὑπερβαίνω.—κολωνός λόφος.—ἀλής, βλ. κεφ. 211 (σελ. 252).—ἐπὶ Λεωνίδῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Λ.—ἀλέξομαι ὑπερασπίζομαι.—περίεμι ὑπολείπομαι, ἀπομένω.—καταχώννυμι χώνω βαθέως, κατακαλύπτω, θάπτω.—ἐξ ἐναντίας ἐκ τῶν ἔμπροσθεν.—ἐφέπομαι ἐπιτίθεμαι.—συγχώννυμι μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων, κατακρημνίζω.—περιέχομαι περικυκλώνω.—περισταδὸν σταθέντες ὀλόγυρα.

Κεφ. 226 - 227. εἶπαι=ἄττ. εἶπειν.—τὸ ἔπος ὁ λόγος.—πρὸς τευ παρά τινος.—ἀπιέωσι=ἄττ. ἀφιῶσι· ἀφήμι ρίπτω.—διίστος βέλος.—ἐν ἀλογίῃ ποιοῦμαι τι δὲν λογαριάζω τι, ἀδιαφορῶ διὰ τι.—τοιουτότροπος παρόμοιος.—μνημόσυνον, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 246).

Κεφ. 228. θαρθεῖσι=ἄττ. ταφείσι.—αὐτοῦ ταυτὴ ἐδῶ ἐν αὐτῇ τῇ θέσει.—τῇ περ ὅπου ἀκριβῶς.—ἦ, μετὰ τὸ πρότερον=πρὶν.—γράμματα ἐπίγραμμα.—τῆδε ἐδῶ.—Πελοποννάσου, δωρικὸς τύπος.—τέτορες, δωρικὸς τύπος=τέσσαρες.—ἀγγέλλειν, ἀντιπροστικτ. =ἄγγελλε.—ῥῆμα νόμος.—κλεινός ἐνδοξος.—ἀμείβομαι διαβαίνω.—κῆρ, κηρός, συνήθως ἐν τῷ πληθ. κῆρες θάνατος.—σάφα σαφῶς.—οὐκ ἔτλη (ἀόρ. β' τοῦ ἀχρ. ἐνεστ. τλάω) δὲν ὑπέμεινε, δὲν ἠθέλησε.—προλείπω καταλείπω.—ἔξω ἦ=πλήν.—ἐπικοσμῶ τιμῶ.—κατὰ ξεινὴν, ἢ κατὰ ἔνεκα.—Σιμωνίδης, περὶ τοῦτου βλ. V, 102 (ἐν σελ. 241).

BIBAIION OΓΔOON

Κεφ. 40. κατίσχω τὰς νέας διευθύνω τὰ πλοῖα.—προσδέομαι=δέομαι.—σχεῖν=κατασχεῖν· κατέχω προσορμίζομαι, ἀράζω.—ὕπεξάγομαι φέρω (τοὺς ἰδικούς μου) εἰς ἀσφαλῆ τόπον.—τὸ=ἄττ. ὄ.—τὰ κατήκοντα πρήγματα=τὰ παρεόντα πρήγματα ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων· αἱ παροῦσαι περιστάσεις.—βουλήν ποιῶμαι=βουλεύομαι.—ἐψευσμένοι γνώμης ἀπατηθέντες εἰς τὰς ἐλπίδας των.—ὕποκάθημαί τινα ἐνεδρεύω τινά.—οἱ δὲ=ἀλλά.—τειχέω=τειχίζω.—περίειμι σφίζομαι. — περὶ πολλοῦ ποιῶμαι πολὺ φροντίζω.—ἀπιέναι=ἄττ. ἀφιέναι· ἐκ τοῦ ἐπυνθάνοντο.

Κεφ. 41. τῇ (=ῆ) τις ὅπου ἕκαστος.—οἰκέται ὅλοι ἐν οἱ τῇ οἰκίᾳ, ἡ οἰκογένεια· ἐδῶ· γυναῖκες καὶ δοῦλοι.—ὕπεκτίθεμαι = ὕπεξάγομαι (κεφ. 40).—χρηστήριον χρησμός· οἱ Ἀθηναῖοι ἀφότου ἔμαθον, ὅτι ὁ Ξέρξης θὰ ἐπέλθῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, εἶχον ζητήσαι ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν χρησμόν. Ὁ Ἀπόλλων τοὺς ἀπεκρίθη ὅτι μεγάλη καταστροφή τοὺς περιμένει καὶ ὅτι μόνον τὰ ξύλινα τείχη θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τοὺς σώσουν. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἀπὸ τότε ἐξήγησε τὸν χρησμόν, ὅτι ὁ θεὸς μὲ τὰ ξύλινα τείχη ἐννοεῖ τὰ πλοῖα.—ὕπηρετῶ τινι προσφέρω ὑπηρεσίαν εἰς τινα, ὑπακούω εἰς τινα.—ἐνδιδαιτῶμαι κατοικῶ, διαμένω.—ἐν τῷ ἱρῷ, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς.—ὡς ἐόντι ὡς ἐὰν ἀληθῶς ὑπῆρχεν (ὁ ὄφις).—ἐπιμήνια (ἱερὰ) μηνιαῖαι προσφοραὶ ἢ θυσίαι.—προτίθημι παραθέτω—μελιτόεσσα (=μελιτοῦττα, δηλ. μᾶζα) μελόπητα.—ἀναισιμῶ (-ὄω) καταναλίσκω, κατατρώγω.—τῆς θεοῦ, δηλ. τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν ἱερὸς ἦτο ὁ ὄφις.—ὕπέκκειμαι (πθτκ.) ἔχω μεταφερθῆ εἰς μέρος ἀσφαλές.—στρατόπεδον στόλος.

Κεφ. 42. ωὗτὸς=ὁ αὐτός.—πάρεξ ἐκτός, πλὴν.—πεντηκόντερος, βλ. III, 39 (ἐν σελ. 237.).

Κεφ. 49. προτίθημι προτείνω.—ὄκου... τῶν...=ὄκου τούτων τῶν χωρέων, τῶν αὐτοὶ ἐγκρατέες εἰσὶ.—ἐγκρατῆς κύριος.—ἐπιτήδειος κατάλληλος.—ἀπέιτο=ἄττ. ἀφεῖτο· πθτκ. ὑπερσυντκ.

τοῦ ἀφίημι.—συνεκρίπτω εἶμαι σύμφωνος, συμφωνῶ.—ἐπιλέγω λέγω προσέτι.—πολιορκήσονται, ἐν πθκ. σημασίᾳ.—ἴνα, τοπκ.= ὅπου.—τιμωρή βοήθεια.—ἐκφέρομαι (μέλλ. ἐξοίσομαι) ἐξερχόμενος ἀπὸ τοῦ πλοῖον καταφεύγω.

Κεφ. 50. ἐπιλέγονται συσκέπτονται, συζητοῦν. — τρέπομαι πορεύομαι.—ἐκλείπω ἐς = ἐκλείπω καὶ φεύγω ἐς. — **Καλλ.** ἄρχοντος Ἰθ., δηλ. τὸ 480 π.Χ.

Κεφ. 51. ἐν τῷ ἱρῶ, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκροπόλει. — ταμίας τοῦ ἱροῦ, οὗτοι ἦσαν δέκα καὶ ἐφύλαττον τὰ κειμήλια καὶ τὰ χρήματα τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς καὶ καθόλου φαίνεται, ὅτι εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐποπτεῖαν ὅλων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. — θύρα σανίς. — ἅμα μὲν - πρὸς δὲ ἀφ' ἑνὸς μὲν — πρὸς τούτοις δέ. — ἀσθένεια βίου πενία. — ἐκχωρῶ ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ. — αὐτοὶ αὐτοὶ μόνον. — τὸ μαντήιον, ἐδῶ: τὴν ἔννοιαν (τὴν σημασίαν) τοῦ χρησμοῦ. — χρῶ (-άω) χρησιμοδοτῶ. — ἀνάλωτος ἀκυρίευτος, ἀπόρητος. — κρησαφύγετον καταφύγιον.

Κεφ. 52. ἴζομαι, ἐπὶ στρατεύματος: λαμβάνω θέσιν, στρατοπεδεύω. — καταντίον ἀπέναντι. — ὄχθος ὕψωμα, λόφος. — ὄκως= ὁπότε ὁσάκις. — ἄπτω ἀνάπτω. — τὸ ἔσχατον τοῦ κακοῦ τὰ ἔσχατα δεινά. — προδίδωμι (ἀμτβ.) ἐκλείπω, γίνομαι ἄχρηστος. — λόγοι προτάσεις. — τῶν Πεισιστρατιδῶν, δηλ. τοῦ Ἰππίου καὶ τῶν ὀπαδῶν του, οἱ ὅποιοι εὕρισκοντο ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ξέρξου. — ὁμολογία συνθήκη. — ὀλοίτροχος στραγγυλὸς λίθος.—ἀπορήσει ἐνέχομαι εὕρισκομαι εἰς ἀμηχανίαν.

Κεφ. 53. τὰ ἄπορα αἱ ἀποραὶ, ἡ ἀμηχανία. — ἔξοδος διέξοδος. — ἔδεε ἦτο προωρισμένον. — θεοπρόπιον χρησμός. — γίνομαι ὑπὸ τινι περιέρχομαι εἰς τὴν ἐξουσίαν τινός. — ἐλπίζω μὴ φοβοῦμαι μήπως. — κατὰ ταῦτα ἀπ' αὐτοῦ. — ταύτη ἀπὸ αὐτὸ τοῦ μέρος.—κατὰ τοῦ τείχεος κάτω ἀπὸ τοῦ τείχεος κάτω. — ἐς τὸ μέγαρον, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς· μέγαρον δὲ τὸ ἐσώτατον καὶ ἱερώτατον μέρος τοῦ ναοῦ, τὸ ἄδυτον· ἐν αὐτῷ εὕρισκετο τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς. — τὰς πύλας, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς. — κατέστρωντο, πθκ. ὑπερστλ. τοῦ καταστρώννυμι φονεύω.

Κεφ. 54. Ἄρταβάνω, τοῦτον ὁ Ξέρξης εἶχεν ἀφήσει εἰς τὰ Σούσα ὡς διοικητὴν τοῦ κράτους του. — **εὐπρηξίη** εὐτυχία, ἐπιτυχία. — **τοὺς φυγάδας**, δηλ. τὸν Ἰππίαν καὶ τοὺς ὑπαδούς αὐτοῦ. — **τὰ ἱρὰ τὰς συνήθεις θυσίας**. — **ὄψις ἐνυπνίου** ὄραμα εἰς τὸν ὕπνον. — **ἐνθύμιόν μοι γίνεται ποιήσαντι** αἰσθάνομαι βάρος εἰς τὴν ψυχὴν μου (μὲ τύπτει ἢ συνειδησίς μου), δι' ἕ,τι ἔκαμα.

Κεφ. 55. ἐπιμιμνήσκομαί τιнос μνημονεύω τι. — **γηγενῆς** ὁ ἐκ τῆς γῆς γεννηθείς. — **θάλασσα** πηγὴ ἀλμυροῦ ὕδατος. — **ἐνι** = ἔνεστι. — **λόγος (ἐστὶ)** λέγεται. — **μαρτύριον** μαρτυρία, ἀπόδειξις. — **καταλαμβάνει** (ἀπροσ.) συμβαίνει. — **ῶρων** = ἀττ. **ἑῶρων**. — **στέλεχος** κορμός. — **ὄσον τε** περίπου. — **ἀνατρέχω**, ἐδῶ: βλαστάνω, μεγαλώνω.

Κεφ. 56. θόρυβος ταραχή. — **μένω** περιμένω. — **κυρῶ (-όω)** ἐπικυρώνω, λαμβάνω ἀπόφασιν. — **τὸ προκείμενον πρῆγμα** τὸ θέμα τῆς συνδιασκέψεως, τῆς συζητήσεως (τὸ ὅποιον εἶχε προταθῆ ὑπὸ τοῦ Εὐρυβιάδου βλ. κεφ. 49). — **ἐσπίπτω** πίπτω ἐντὸς μὲ ὄρμην (μὲ βίον), εἰσορμῶ. — **αἶριω** = ἀττ. **αἶρω**. — **ἀποθευσόμενοι**, τοῦ **ἀποθέω** ταχέως ἀπέρχομαι. — **τοῖσί τε ὑπολ.**, δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου. — **καὶ οἱ καὶ οὗτοι**.

Κεφ. 57. Μνησίφιλος, πατρικὸς φίλος τοῦ Θεμιστ. — **σφι**, δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου. — **βεβούλευτα** ἔχει ἀποφασισθῆ. — **δέδοκται = βεβούλευτα**. — **τοι** βεβαίως. — **ἀπαίρω τὰς ναῦς** κινῶ τὸν στόλον, ἀποπλέω. — **ἀβουλία** ἀπερισχεψία. — **μηχανὴ** τρόπος. — **διαχέαι**, ἀπαρφ. ἀορ. τοῦ **διαχέω** διαλύω, ματαιώνω. — **ἀνέγνωσα** (ἀορ. ἀ' τοῦ **ἀναγιγνώσκω**) ἔπεισα. — **μεταβουλεύομαι** μεταβάλλω γνώμη.

Κεφ. 58. ὑποθήκη συμβουλή. — **κοινὸν πρῆγμα** ὑπόθεσις κοινῆς φροντίδος: ὑπόθεσις δημοσία. — **συμμίγνυμί τινί τι** ἀνακοινῶ τι εἰς τινα. — **παρίζομαί τινι** κάθημαι πλησίον τινός. — **καταλέγω** διηγοῦμαι, ἐκθέτω. — **ἐμαυτοῦ ποιοῦμαι τι** οἰκιοποιοῦμαι τι. — **ἐς ὃ** ἕως ὅτου. — **χρηρίζω** παρακαλῶ.

Κεφ. 59. προτίθημι ἐκθέτω, ἀνακοινώνω. — **τῶν εἵνεκεν ἀντί:** τοῦ εἵνεκεν = οὖ (δηλ. λόγου) ἕνεκα. — **πολλὸς εἶμι ἐν τοῖσι**

λόγοισι ὁμιλῶ πολλά. — οἶα = ἄτε. — κάρτα δέομαι ἔχω μεγάλην ἀνάγκην. — προεξανίσταμαι, ἐν ἀγῶνι: ξεκινῶ πρὶν δοθῆ τὸ σύνθημα. — ραπίζω ραβδίζω, δέρω. — ἀπολύομαι ἀπολογοῦμαι. — ἐγκαταλείπομαι ἐν ἀγῶνι δρόμου: μένω ἐπίσω.

Κεφ. 60. διαδιδρήσκω = ἀποδιδράσκω. — κόσμον φέρει τινὶ φέρει τιμὴν εἰς τινα. — ὁ δὲ = ἀλλά. — ἄλλου λόγου ἔχομαι πιάνομαι ἀπὸ ἄλλον λόγον: κάμνω χρῆσιν ἄλλου λόγου.

α) ἐν σοί ἐστι, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 246). — ἀναζεύγνυμι τὰς ναῦς φέρω τὰ πλοῖα. — ἀνατίθημι ἀντιπαράβάλλω, συγκρίνω. — συμβάλλω συμπλέκομαι. — ἀναπεπταμένος ἀνοικτός. — τὸ = ἄτ. ὄ. — τοῦτο δὲ ἀφ' ἑτέρου δέ. — κινδυνεύω τινὶ κινδυνεύω μέ τινα: ἐκθέτω τινὰ εἰς κίνδυνον.

β) χρηστά ὠφέλεια. — τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνει ὁ πόλεμος λαμβάνει ἐκβασιν, ὅποιαν πρέπει. — πολλόν κρατῶ κερδίζω μεγάλην νίκην. — πρὸς τινος πρὸς τὸ συμφέρον τινός. — αὐτὶς δὲ πρὸς τούτοις δέ. — περιγίνομαι σφίζομαι. — ὑπέκκειμαι ἔχω μεταφερθῆ χάριν ἀσφαλείας. — ἐν αὐτοῖσι, δηλ. ἐν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις. — περιέχομαι τινος προσκολλῶμαι εἰς τι: ἐπιδιώκω τι. — προναυμαχῶ τινος ναυμαχῶ ὑπὲρ τινος. — καί, μετὰ τὸ ὁμοίως καθὼς καί. — σφέας, τοὺς Πέρσας.

γ) ἐκαστέρω, συγκριτ. ἐπίρρ. τοῦ ἐκάς μακράν. — κόσμος τάξις. — κερδαίνω τινὶ περιέοντι ἔχω τὸ κέρδος, ὅτι σφίζεται τις. — λόγιον χρησμός. — κατύπερθε γίνομαι τινος γίνομαι ὑπέρτερός τινος: νικῶ τινα. — οἰκότα ὀρθά, λογικά. — ὡς τὸ ἐπίπαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. — ἐθέλει, ὡς ὑποκμ.: τὰ βεβουλευμένα: ἐθέλω, ἐδῶ: συνηθίζω. — εὖ γίνομαι ἀποβαίνω καλῶς, ἐπιτυχάνω. — προσχωρῶ πρὸς τινα ὑποστηρίζω, βοηθῶ τινα.

Κεφ. 61. ἐπιφέρομαί (τινὶ) διὰ λόγου καταφέρομαι κατὰ τινος. — ἐπιψηφίζω τινὶ δίδω δικαίωμα ψήφου εἰς τινα. — παρέχομαι παρουσιάζω, ἔχω. — γνώμας συμβάλλομαι προσθέτω τὴν γνώμην μου εἰς τὰς γνώμας τῶν ἄλλων: δίδω τὴν γνώμην μου, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι. — προσφέρω τί τινι ἐπιρρίπτω τι (ὄνειδος) κατὰ τινος. — ἔωυτοῖσι, δηλ.: ἔωυτῶ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθ. — ἤπερ = ἄτ. ἤ. — ἔστε ἐφρόσον. — οὐδαμὸς = οὐδεῖς.

Κεφ. 62. διαβαίνω ἔς τινα στρέφομαι πρὸς τινα. — λόγοι ἐπετραμμένοι λόγοι ἔντονοι, σφοδροί. — τὸ πᾶν τοῦ πολέμου τὴν ἕλην κρίσιν τοῦ πολέμου. — ὡς ἔχομεν ὅπως εἴμεθα: εὐθύς, ἀμέσως. — ἀναλαμβάνω ἐμβιβάζω εἰς τὰ πλοῖα. — κομίζομαι πλέω. — ἐκ παλαιοῦ ἔτι ἦδη ἐκ παλαιοῦ χρόνου. — κτίζω ἰδρύω, ἀποικίζω, κατοικίζω. — μονοῦμαι τινος ἐγκαταλείπομαι ἀπὸ τινα.

Κεφ. 63 - 64. ἀναδιδάσκομαι μεταβάλλω γνώμην. — δοκέειν μοι, τὸ ἀπαρμφ. ἀπολύτως: κατὰ τὴν γνώμην μου. — ἄρρωδῶ = ὄρρωδῶ φοβοῦμαι. — διανουμαχῶ συγκροστῶ ναυμαχίαν. — ἀκροβολίζομαι, κυρ.: ἀψιμαχῶ· ἀκροβολίζομαι ἔπεισι λογομαχῶ. — ἐπὶ Αἰακὸν διὰ τὸν Αἰακόν: διὰ νὰ φέρῃ τὸν Αἰακόν (τὸ ἀγάλμα δηλ. αὐτοῦ) ὁ Αἰακὸς ἦτο κατὰ τὸν μῦθον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Αἰγίνης· ἀπόγονοι τούτου (Αἰακίδαι) ἦσαν ὁ Πηλεὺς, ὁ Τελαμών, ὁ Φῶκος, ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Αἴας καὶ ὁ Τεῦκρος. Εἰς τὰ ἀγάλματα τῶν Αἰακιδῶν ἀπεδίδοτο ἡ ιδιότης ἰσχυρῶν βοηθῶν κατὰ τὰς μάχας.

Κεφ. 70. παρήγγειλε, ὁ Ξέρξης. — παρεκρίθησαν διαταχθέντες παρατάχθησαν κατὰ σειρὰν καὶ τάξιν. — ἐξέχρησε, τοῦ ἐκχρῶ (-άω) ἐξαρκῶ. — οἱ δὲ = ἀλλά. — πολιορκήσονται, ἐν πθτικ. σημασίᾳ. — ἀπολαμφθέντες = ἀπτ. ἀποληφθέντες· ἀπολαμβάνω ἀποκλείω.

Κεφ. 71. ἐμεμηχάνητο, ὑπερσυντλ. ἐν παθτικ. σημασίᾳ τοῦ μηχανῶμαι ἐπινοῶ. — ὡς τάχιστα εὐθύς ὡς. — ἴζομαι στρατοπεδεύω. — συγχῶ (-όω) σκεπάζω (φράζω) μὲ χῶματα. — Σκειρωνίς ὁδός, ἡ ἄγουσα ἀπὸ τῆς Κορίνθου εἰς τὰ Μέγαρα καὶ Ἀττικὴν παρὰ τὴν Θάλασσαν ἐπὶ ἀποτόμων βράχων. — ἄνω = ἀνῶν περατῶ. — φορμὸς κοφίνι. — ἐσφορέω εἰσκομίζω. — ἐλινύω (μετὰ μτχ.) παύω νά.

Κεφ. 72. ὑπεραρρωδῶ τινι ὑπερβολικὰ φοβοῦμαι διὰ τινα. — οὐδὲν μέλει τινὶ καθόλου δὲν ἐνδιαφέρεται τις. — Κάρνεια, βλ. VII, 206 (ἐν σελ. 250). — παροιχώκεε, ὑπερσυντλ. τοῦ παροίχομαι ἔχω παρέλθει.

Κεφ. 74. πόνος ἐπίπνοος ἐργασία. — συνίσταμαί τινι, ἐδῶ: καταπονοῦμαι μέ τι. — τὸν περὶ τοῦ παντὸς δρόμον θέω διαγω-

νίζομαι, διακινδυνεύω περί τῶν ὄλων. — ἐλλάμπομαι διακρίνομαι· ἐδῶ: κερδίζω τὴν νίκην. — οὐκ οὕτω - ὡς ὅχι τόσον - ὅσον. — δειμαίνω περί τινι φοβοῦμαι διὰ τινα. — τέως ἐπὶ τινα χρόνον. — σιγῇ μὲ χαμηλὴν τὴν φωνήν. — θῶμα ποιεῦμαι θαυμάζω. — ἐξερράγη (ἀπρὸσ.) ἢ ἀγανάκτησις τῶν ἐξέσπασε. — ἐς τὸ μέσον φανερά. — δοριάλωτος κυριευμένος.

Κεφ. 75. ἐσσοῦμαι = ἀττ. ἡττώμαι. — χρεόν, δηλ. ἐστί. — ἐπιδέχομαι δέχομαι προσέτι, δέχομαι νέους (πολίτας). — ὄλβιος πλούσιος. — κατύπερθε γίνομαι ὑπερισχύω. — δρησμός (δρασμός - διδράσκω) φυγή. — παρέχει (ἀπρὸσ.) = πάρεστι ἢ ἔξεστι. — περριοῶ (μετὰ μτχ.) ἐπιτρέπω, ἀφήνω νά. — πρὸς ἑαυτοῦς = πρὸς ἀλλήλους. — ἐκποδὼν ἀπαλλάσσομαι ἀπέρχομαι.

Κεφ. 76. τοῦτο μὲν.. τοῦτο δέ, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 243). — ἀνήγον (ἀμτβ.) τὸ ἀπ' ἐσπέρης κέρας ἐπροχώρουν μὲ τὸ δυτικὸν κέρας. — κυκλοῦμαι = κυκλῶ. — Κέος - Κυνόσουρα, ἀκρωτήρια εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Σαλαμῖνος. — Μουνιχίη, χερσόνησος τῆς Ἀττικῆς μὲ ὁμώνυμον λιμένα κείμενον μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Φαλήρου. — ἀπολαμφθέντες, βλ. κεφ. 70. — τίσιν δίδωμί τινος τιμωροῦμαι διὰ τι. — ἀγώνισμα πολεμικὸν κατόρθωμα. — τῶν Περσέων, δηλ. τινάς. — ἐκφέρομαι (μέλλ. ἐξοίσομαι) φέρομαι ἔξω (ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν). — πόρος τῆς ναυμαχίης τῆς μελλ. ἔσ. τὸ μέρος, ὅπου ἔμελλε νά γίνῃ ἡ ναυμαχία. — περιποιῶ διασφάζω. — πυνθανοίατο = ἀττ. πυνθάνοιντο. — παραρτέομαί τι παρασκευάζω τι.

Κεφ. 78 - 79. ὠθισμός λόγων λογομαχία. — οἱ στρατηγοὶ συνίστανται οἱ στρατηγοὶ διαφωνοῦν. — κατὰ χώραν εἰμί εἶμαι εἰς τὴν θέσιν μου. — τρόπος χαρακτήρ. — συνέδριον τόπος τοῦ συνεδρίου. — ἐκκαλοῦμαι φωνάζω ἔξω. — ὑπὸ ἔνεκα. — λήθην ποιοῦμαι = ἐπιλανθάνομαι. — συμμείγνυμί τινι ὀμιλῶ μὲ τινα. — στασιαζῶ φιλονικῶ. — τοι = ἀττ. σοι. — ἴσον Πελοποννησίοισι τὸ αὐτὸ (ἀνωφελές) διὰ τοὺς Πελοπ.

Κεφ. 80 - 81. χρηστά ὠφέλιμα. — διακελύομαι συμβουλεύω — τὰ ἐγὼ ἐδεόμην κλπ. = αὐτόπτης γενόμενος (τούτων), τὰ

γενέσθαι ἐγὼ ἐδεόμην. — ἐξ ἐμέο (δηλ. ἔοντα) ὅτι ἐκ μέρους μου προέρχονται: ὅτι εἰς τὰς ἐνεργείας μου ὀφείλονται. — παρίσταμαι φέρω πρὸς τὸ μέρος μου διὰ τῆς βίας, ἀναγκάζω. — πλάσσω ἐπινοῶ. — ὡς οὐ ποιεούντων τῶν β. ταῦτα διότι κατὰ τὴν γνώμην των (δηλ. τὴν γνώμην τῶν λοιπῶν στρατηγῶν) οἱ βάρβαροι δὲν πράττουν ταῦτα. — παρέρχομαι εἰσέρχομαι. — μόγισ μόλις, μετὰ δυσκολίας. — ἐφορμῶ (-έω) μένω ἠγκυροβολημένος ἐν τινι τόπῳ: ἐκτελῶ ἀποκλεισμόν. — παραρτέομαι γίνομαι ἔτοιμος, παρασκευάζομαι. — ἀλέξομαι (καὶ μέσ. μέλλ. ἀλεξήσομαι) = ἀμύνομαι. — μεθίσταμαι ἀποχωρῶ. — ἀμφισβασίη φιλονικία: λόγων ἀμφισβασίη λογομαχία.

Κεφ. 82. ἐν τοῖσι, ἢ ἐν μεταξὺ. — καθαιρῶ καταβάλλω, νικῶ. — ἐς τὸν τρίποδα, τὸν ὅποιον οἱ Ἕλλ. μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ἀφιέρωσαν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα: ὁ τρίπους οὗτος ἦτο χρυσοῦς καὶ ἐστηρίζετο ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς τριῶν χαλκῶν ὄψεων, τῶν ὁποίων τὰ σώματα περιπλεκόμενα ἀπετέλουσαν σπειροειδῆ στήλην: ἐπὶ τῶν σπειρῶν τῶν ὄψεων οἱ Ἕλλ. ἐχάραξαν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων. ὅσαι ἔλαβον μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας κατὰ τῶν Περσῶν (βλ. πίν. IV ἐν τέλει τοῦ βιβλίου).

Κεφ. 83. ῥῆμα λόγος. — ἤως διαφαίνει, βλ. VII, 216. — καὶ οἱ καὶ οὗτοι (δηλ. οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλ.). — ἐπιβάται, βλ. VII κεφ. 100. — προαγορεύω ὁμιλῶ ἐνώπιον ὄλων. — εὖ ἔχοντα ὠραῖα εὖστοχα. — ἐκ πάντων ὑπὲρ πάντας. — τὰ ἔπεα ἦν ἀντιτιθέμενα, κατ' ἔννοιαν: εἰς τὸν λόγον του (ὁ Θεμ.) παρέβαλε. — πάντα τὰ κρέσσω τοῖσι ἔσσοσι ὅλα τὰ εὐγενέστερα πρὸς τὰ χειρότερα (δηλ. τὴν ἀνδρείαν πρὸς τὴν δειλίαν, τὴν ἐλευθερίαν πρὸς τὴν δουλείαν, τὴν δόξαν πρὸς τὴν καταισχύνην). — ἐγγίνομαι ὑπάρχω. — καταπλέκω τὴν ῥῆσιν τελειώνω τὸν λόγον. — κατὰ τοὺς Αἰακίδας = ἐπὶ τοὺς Αἰακίδας (βλ. κεφ. 64). — ἀποδημῶ ἀπέρχομαι, ἀποπλέω.

Κεφ. 84. ἐπεκέατο = ἐπέκειντο: ἐπίκειμαι ἐπιτίθεμαι. — πρύμνην ἀνακρούομαι ὑποχωρῶ μετὰ τὴν πρύμναν. — ὠκελλον, πρτκ. ἀποπειρτκ.: ὀκέλλω τὰς νέας ῥίπτω τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν. — Παλληνεύς, ὁ ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ δήμου Παλλήνης (νῦν Χαρ-

βύτι). — **ἐξανάγομαι** ὁρμῶ ἔξω ἀπὸ τὴν γραμμὴν. — **ἐμβάλλω νηὶ** πιπίπτω ἐναντίον πλοίου (ἐχθρικοῦ). — **συμμίσγω** συμπλέκομαι. **δαιμόνιος** κακότητος.

Κεφ. 85. **κατὰ ἀπέναντι.** — **πρὸς Ἐλευσίνας** πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἐλευσ. — **ἐθελόκακῶ** μὲ τὴν θέλησίν μου δεικνύομαι δειλός. — **κατὰ τὰς Θεμ. ἐντολάς**, ὁ Θεμιστ. κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἑλλ. στόλου ἀπὸ τοῦ Ἄρτεμισίου εἶχε χαράξει ἐπὶ βράχων αὐτοῦ συμβουλὰς πρὸς τοὺς μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐκστρατεύσαντας Ἴωνας, ὅπως ἀποστατήσουν ἀπὸ τοὺς Πέρσας ἢ τουλάχιστον δειχθοῦν ἐκουσίως δειλοὶ εἰς μέλλοντας ἀγῶνας. — **καταλέγω** ἀπαριθμῶ. — **μέμνημαι**, ἐδῶ: ἀναφέρω. — **καθίστημι** διορίζω.

Κεφ. 86. **κεραίζω** καταβυθίζω. — **σὺν κόσμῳ** κανονικῶς. — **σὺν νόμῳ** μετὰ περισκέψεως. — **συμφέρομαι**, ἐπὶ γεγονότων: συμβαίνω γίνομαι. — **μακρῶ** πολὺ (ἐπίρρ.). — **ἀμείνονες αὐτοὶ ἐωυτῶν** ἀνδρειότεροι παρ' ὅ,τι ἦσαν ἄλλοτε. — **βασιλέα**, ὑποκμ. τοῦ **θεήσασθαι**: ὁ Ξέρξης καθήμενος ἐπὶ ἀργυρόποδος θρόνου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Αἰγάλεω — ὄρους τῆς Ἀττικῆς ἀπέναντι τῆς Σαλαμῖνος — ἐπεσκόπει τὴν ναυμαχίαν μετὰ γραμματέων, οἱ ὅποιοι ἐσημείωνον τὴν δρᾶσιν ἑνὸς ἐκάστου.

Κεφ. 87. **κατὰ τοὺς ἄλλους** ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους. — **ἀτρεκέως** ἀκριβῶς. — **εὐδοκίμῳ** ἔχω ὑπόληψιν — **θόρυβος** ἀταξία. — **καὶ ἦ καὶ αὕτη.** — **μάλιστα πρὸς τινος** πολὺ πλησίον τινός. — **συνήνικε**, ἀόρ. τοῦ **συμφέρω** φέρω καλὸν ἀποτέλεσμα, ὠφελῶ. — **φέρουσα** μὲ ὁρμὴν. — **Καλυνδεῖς** οἱ ἐκ τῆς Καλύνδης, πόλεως ἐν Καρία. — **εἰ μὲν καὶ ἂν καὶ πράγματι.** — **νεῖκος** φιλονικία. — **μέντοι ὅμως.** — **ἐκ προνοίης ἐπίτηδες.** — **συγκυρέω** (μετὰ μτχ.) συμπίπτω νά. — **παραπίπτω** συναντῶ. — **ἀμύνω** τινὶ βοηθῶ τινα. — **ἀποστρέφω** (ἀμτβτ.) στρέφομαι ὀπίσω.

Κεφ. 88. **τοῦτο μὲν... τοῦτο δε**, βλ. κεφ. 76. — **συνήνικε**, ἐδῶ, ὅπως καὶ κατωτέρω συνέβη. — **μανθάνω** (μετὰ μτχ.) παρατηρῶ ὅτι. — **φρημί** λέγω ναί, διαβεβαιώνω. — **τὸ ἐπίσημον** τὸ σῆμα τοῦ πλοίου. — **ἠπιστάτο** = ἄττ. **ἠπίσταντο**: **ἐπίσταμαι** ἐδῶ: πιστεύω, νομίζω.

Κεφ. 89. πόνος μάχη. — ἀπό μὲν ἔθανε — ἀπὸ δὲ (ἔθανον), τμησίσι. — νέω κολυμβῶ. — χειρῶν νόμος συμπλοκή μάχη. — διανέω ἔς κολυμβῶν διαπεραιουῖμαι εἰς. — ἔς τὸ πρόσθε παρέρχομαι περυνῶ ἔμπρός. — ἀποδεξόμενοι = ἀττ. ἀποδειξόμενοι· ἀποδείκνυμαι (ἐπι) δεικνύω. — περιπίπτω τινὶ πίπτω ἐπάνω εἰς τινα.

Κεφ. 90. διεφθάρατο = ἀττ. διεφθαρμέναι ἦσαν. — ἀπολοίατο = ἀττ. ἀπόλοιnton. — ὡς προδόντων, δηλ. αὐτῶν (τῶν Ἰώνων). — ἐπιφέρομαι ἐπέρχομαι μὲ ὄρμην. — Σαμοθρήικες οἱ ἐκ τῆς Σαμοθράκης, νήσου παρὰ τὰ παράλια τῆς Θράκης, ἀνήκοντες εἰς τοὺς Ἴωνας. — ἀπαράσσω ἐξολοθρεύω, ξεπαστρέύω. — ῥύομαι σφῶω. — οἶα (μετὰ μτχ.) = ἄτε (μετὰ μτχ.). — ὑπερλυποῦμαι ἀγανακτῶ πολὺ. — κακὸς δειλός. — ὄκως = ὁπότε ὁσάκις. — ὑπὸ τῷ οὐρεῖ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους. — ἀντίον ἀπέναντι. — ἀναπυθάνομαί τινι ζητῶ πληροφορίας περὶ τίνος. — γραμματιστῆς γραμματεὺς. — πατρόθεν μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός.

Κεφ. 91. ὑφίσταμαι ἐνεδρεύω. — ἐν τῷ πορθμῶ, τῷ μεταξὺ τῆς νήσου Ψυτταλείας καὶ Ἀττικῆς. — κεραῖζω, βλ. κεφ. 86. — ὄκως βλ. κεφ. 90. — φέρομαι φεύγω μὲ σπουδῆν.

Κεφ. 92. συγκυρέω συναντῶμαι. — σημήιον = ἐπίσημον (κεφ. 88.). — βώσας = ἀττ. βοήσας. — ἐπικερτομῶ τινα ὀνειδίζων εἰρωνεύομαί τινα μὲ πειρακτικούς λόγους. — ἔς τὸν μηδισμὸν ὡς πρὸς τὸν μηδισμὸν· οἱ Ἄθην. πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἶχον κατηγορήσει τοὺς Αἰγινήτας ἐπὶ μηδισμῶ καὶ τὸν πατέρα τοῦ Πολυκρίτου, τὸν Κριόν, εἶχον φυλακίσει. Ταύτην τὴν ἄδικον κατηγορίαν ὑπαινίσσεται ἐδῶ ὁ Πολύκριτος. — ἀπορρίπτω (ὀνειδῆ) ἔς τινα ἐξακοντίζω πειρακτικούς λόγους κατὰ τίνος. — περιγίνομαι σφῶομαι. — ὑπὸ ὑπὸ τὴν προστασίαν.

Κεφ. 93. ἄριστα ἀκούω παρὰ πολὺ ἐπαινοῦμαι. — ἐπὶ δὲ μετὰ τούτους. — Ἀναγυράσιος ὁ ἐκ τοῦ Ἀναγυροῦντος, δήμου τῆς Ἀττικῆς, κειμένου νοτίως τοῦ Ἰγμητοῦ κατὰ τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς Βάρης. — ἐπιδιώκω καταδιώκω. — ἐν ταύτῃ, δηλ. τῇ νηί. — ἦλω, τοῦ ἀλίσκομαι συλλαμβάνομαι. — παρεκεκέλευστο (πθτκ.) εἶχε δο-

θῆ διαταγή (νὰ συλλάβουν δηλ. τὴν Ἄρτ.) — ποιοῦμαι δεινὸν θεωρῶ βαρὺ πρᾶγμα: τὸ παίρνω βραχεῖα.

Κεφ. 95 - 96. τούτων, ἐκ τοῦ πρότερον. — ἐπιμιμνήσκομαι τινος κάμνω μνείαν τινός. — ἀπέβησα (ἀόρ. α' τοῦ ἀποβαίνω) ἀπεβίβασα. — κατειρύω = κατερύω καθέλω, σύρω. — ταύτη εἰς. τοῦτο τὸ μέρος. — ἐλπίζω ὑποθέτω, νομίζω. — παρίεμι ὑπάρχω, ὑπολείπομαι.

Κεφ. 140. α) ἁμαρτὰς = ἁμάρτημα σφάλμα. — τὰς γενομένας ἐξ = τὰς ποιηθείσας ὑπό. — μετήμι συγχωρῶ. — ὁμολογῶ τινι ἔρχομαι εἰς συνεννόησίν με τινα: συμβιβάζομαι με τινα.

τούτων, ἐξ ὀνομαστικῆς ταῦτα αὐτὰ αἱ διαταγαί. — ἀναγκαιῶς ἔχει μοι ἀναγκάζομαι. — τὸ ὑμέτερον ἀντίον γίνεται = ὑμεῖς ἐναντιοῦσθε. — ἀνταειρόμενοι = ἀπ. ἀνταιρόμενοι· ἀνταίρομαι τινι πόλεμον κινῶ πόλεμον κατὰ τινος. — ὑπερβάλλομαι ὑπερτερῶ, ὑπερισχύω. — στρατηλασίη, ἐδῶ: στρατός. — παρισσοῦμαι τινι ἐξισοῦμαι με τινα. — θέω περὶ ἑαυτοῦ διακινδυνεύω τὴν ζωὴν μου. — καταλύσασθε, δηλ. βασιλεῖ· καταλύομαι τινι κάμνω εἰρήνην με τινα. — παρέχει = ἔξεστι. — κάλλιστα με τοὺς ἐντιμωτέρους ἄρους. — ταύτη ὥρμηται τοιοῦτοτρόπως σκέπτομαι: τοῦτο ἐπιθυμῶ. — ὁμαιχμίην συντίθεμαι τινι συνάπτω συμμαχίαν μετὰ τινος.

β) προσρηρίζω τινός = δέομαι τινος. — λόγοι προτάσεις. — ἡ βασιλέως χεὶρ ὑπερμήκης ἐστὶ εἶναι πολὺ μακρά: φθάνει εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. — προτεινόντων, δηλ. τῶν Περσῶν· μεγάλα προτείνω ἐπ' οἷσι προτείνω εὐνοϊκοὺς ἄρους, με τοὺς ὑποίους. — δειμαίνω φοβοῦμαι. — τρίβος μεγάλη ὁδός, λεωφόρος. οἴκημαι = οἰκῶ. — μάλιστα, νὰ συναφθῇ με τό: συμμαχῶν πάντων. — ἐξαίρετόν τι... = τὴν γῆν, ἣ ἐξαίρετόν τι μεταίχμιόν ἐστι· μεταίχμιον, ἐδῶ: διαμφισβητούμενη μεθόριος χώρα, ἀμφισβητούμενα σύνορα. — ἔκτημαι = κέκτημαι.

Κεφ. 141. ὁμολογίην συνεννόησις, συμβιβασμός. — λόγιον χρησιμός. — χρεόν ἐστι = χρῆ εἶναι ὀρισμένον (πεπρωμένον): — ἐκπίπτω ἐκδιώκομαι. — συνέπιπτε συνέβη. — ὁμοῦ συγχρόνως. — σφρων δηλ. τοῦ Ἄλεξ. καὶ τῶν Λακεδ. πρέσβειων. — κατάστασις παρου-

σίαισις (ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου). — ἐπαναμένω περι-
 μένω ἐπὶ πλεόν. — διατρίβω ἀργοπορῶ. — ἐνδεικνύμενοι θέλοντες
 νὰ δείξουν.

Κεφ. 142. διαδέχομαι (τὸν λόγον) λαμβάνω τὸν λόγον. —
 νεώτερον ἐπὶ πολιτικῶν μεταβολῶν : νεωτερισμός. — ἐνδέχομαι
 ἀποδέχομαι. — κόσμον φέρον (δηλ. ἐστὶ) = κόσμον φέρει (βλ.
 κεφ. 60). — οὐδαμὸς = οὐδεὶς. — διὰ πάντων μεταξύ πάντων. —
 πολλῶν εἵνεκεν διὰ πολλὰς αἰτίας. — οὐδὲν (ἐπίρρ.) εἰς τὸ βου-
 λομένων. — φέρω ἐς ἐκτείνομαι εἰς. — ἄλλως τε καὶ πρὸς τούτοις
 νὰ συναφθῇ μέ τό: οὐδαμῶς ἀνασχετὸν (ἐστὶ) ἀνασχετὸς ὑπο-
 φερτός. — τούτων ἀπάντων... δουλοσύνης = τούτων ἀπάντων
 αἰτίους (γενομένους) αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης. — τὸ πά-
 λαι ἐκ παλαιῶν χρόνων.

συνάχθομαι τινι συλλυποῦμαι τινι. — διζῶς = ἀττ. δισσός·
 καρποὶ δισσοὶ παραγωγή δύο ἐτῶν (δηλ. τοῦ 480 καὶ 479). — οἰ-
 κοφθόρημαι, πρkm. τοῦ οἰκοφθορέομαι χάνω τὴν περιουσίαν μου,
 καταστρέφομαι, χάνομαι. — τὰ οἰκετέων ἐχόμενα = τοὺς οἰκέτας·
 οἰκέται μέλη οἰκογενείας (ἐδῶ: παῖδες καὶ δοῦλοι). — ἐπιτρέφω
 τρέφω. — ἔστ' ἂν συνεστήκη ἐφόσον διαρκεῖ. — ἀνέγνωσα (ἀόρ. ἀ'
 τοῦ ἀναγινώσκω) ἔπεισα. — λεήνας, ἀόρ. τοῦ λεαίνω μετριάζω. —
 συγκατεργάζομαι τινι βοηθῶ τινι.

Κεφ. 143. ὑποκρίνομαι = ἀττ. ἀποκρίνομαι. — ἤπερ = ἀττ..
 ἦ (συγκριτικ.). — ὄνειδίζειν, δηλ. ἡμῖν ὄνειδίζω τινί τι κα-
 τηγορῶ τινι διὰ τι. — γλίχομαί τινος ποθῶ, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ τι. —
 πίσυνοὶ μιν... = ἐπέξιμεν, ἀμυνόμενοί μιν, πίσυνοὶ θεοῖσι τε
 καὶ ἥρωσι συμμάχοισι· ἐπεξέρχομαι ἐξέρχομαι ἐναντίον τινός·
 πίσυνος πεποithώς, ἔχων πεποithσιν· θ. τε καὶ ἦρ. συμμάχοισι
 (κτηγμ.): εἰς τὴν συμμαχίαν θεῶν καὶ ἡρώων. — ὄπισ θρησκευτικὸς
 φόβος, σεβασμός· ὅπιν ἔχω τινός ἔχω σεβασμὸν πρὸς τινι. — οἶκος,
 ἐδῶ: ναός. — ἐπιφαίνομαι παρουσιάζομαι. — χρηστά ὑπουργῶ
 (τοῖς Ἀθηναίοις) παρέχω ὠφελίμους ἐκδουλεύσεις εἰς τοὺς Ἀθ. —
 ἀθέμιτος παράνομος. — ἔρδω πράττω. — ἄχαρις δυσάρεστος.

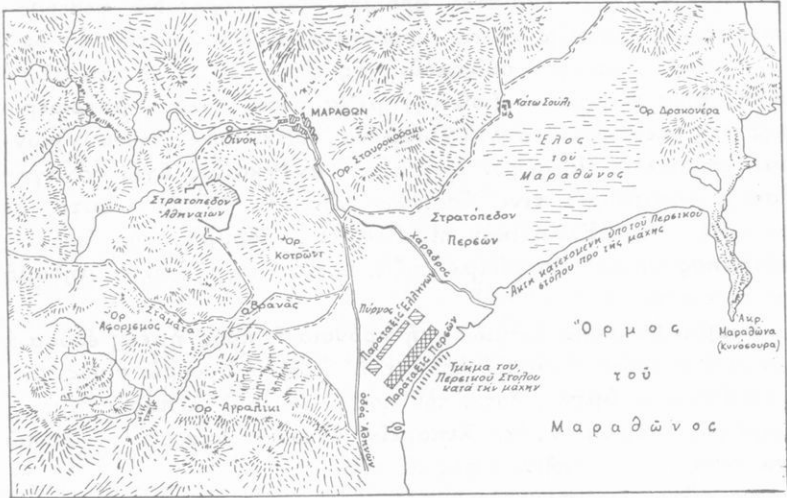
Κεφ. 144. ἀτὰρ δέ, ὅμως. — αἰσchrῶς... οἶκατε... = οἶκατε.
 αἰσchrῶς ἀρρωδησαὶ ἐξεπιστάμενοι τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων,

ὅτι οἶκατε = ἄπ. εὐοίκατε· ἄρρωδῶ = ἄπ. ὄρρωδῶ φοβοῦμαι·
 ἐξεπίσταμαι γνωρίζω καλῶς· φρόνημα ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς φρό-
 νημα: μεγαλοφρόσυνη. — οὐδαμόθι γῆς εἰς οὐδὲν μέρος τῆς γῆς. —
 ἀρετή, ἐδῶ: εὐφορία. — (οὕτω) μέγα τόσον πολὺ. — ὑπερφέρω
 ὑπέρχω, ὑπερτερῶ. — συγκεχωσμένα, πθκ. πρκμ. τοῦ συγχών-
 νυμι μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων. — ἀναγκαίως ἔχει = ἀνάγκη
 (ἔστί). — τιμωρῶ τινι λαμβάνω ἐκδίκησιν διὰ τι. — αὐτίς δὲ
 ἔπειτα δέ. — τὸ Ἑλληνικὸν οἱ Ἕλληνες. — ἴδρυμα ναός, ἱερόν. —
 ὁμότροπος ὅμοιος. — περιέιμι ἐπιζῶ, ὑπάρχω ἐν τῇ ζωῇ. — μηδαμὰ
 κατ' οὐδένα τρόπον.

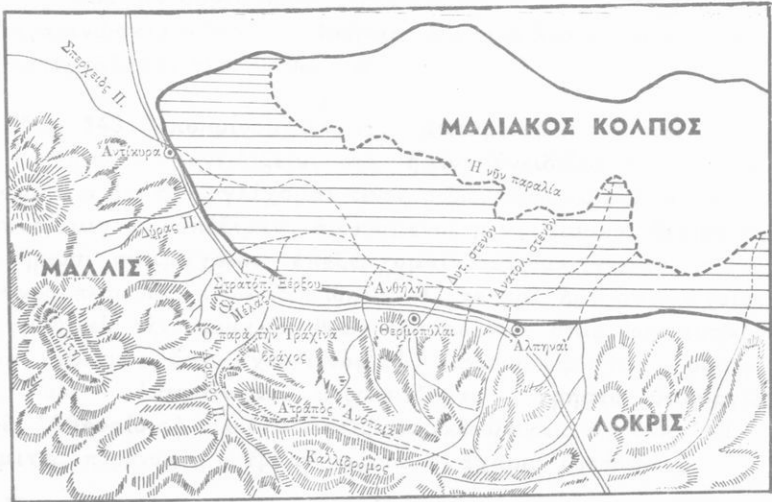
ἄγαμαι θαυμάζω, ἐκτιμῶ. — ἡ πρόνοια ἢ πρὸς ἡμέας εὐοῦσα ἢ
 πρόνοια ἢ ἀφορῶσα ἡμᾶς: ἡ πρόνοια δι' ἡμᾶς. — προορῶ τινος προ-
 νοῶ διὰ τινα. — ὑμῖν, δοκ. τοῦ ποιητ. αἰτίου. — λιπαρῶ ἐμμένω,
 ἐγκαρτερῶ. — ἔχωμεν, δηλ. λιπαρεῖν· ἔχω μετ' ἀπαρμφ. = ; — λυπῶ
 τινα ἐνοχλῶ τινα, γίνομαι βάρος εἰς τινα.

ὡς οὕτω ἔχοντων ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ἔχουν τὰ πράγματα. —
 οὐκ ἐκάς χρόνου οὐχὶ ἐν μακρῷ χρόνῳ. — ἐπεὰν τάχιστα εὐθύς
 ὡς. — τῶν = τούτων, ἃ. — προσδέομαι τινός τι ζητῶ τι παρά τι-
 νος. — καιρὸς κατάλληλος περίστασις. — προβοηθῶ σπεύδω εἰς βοή-
 θειαν πρότερον.

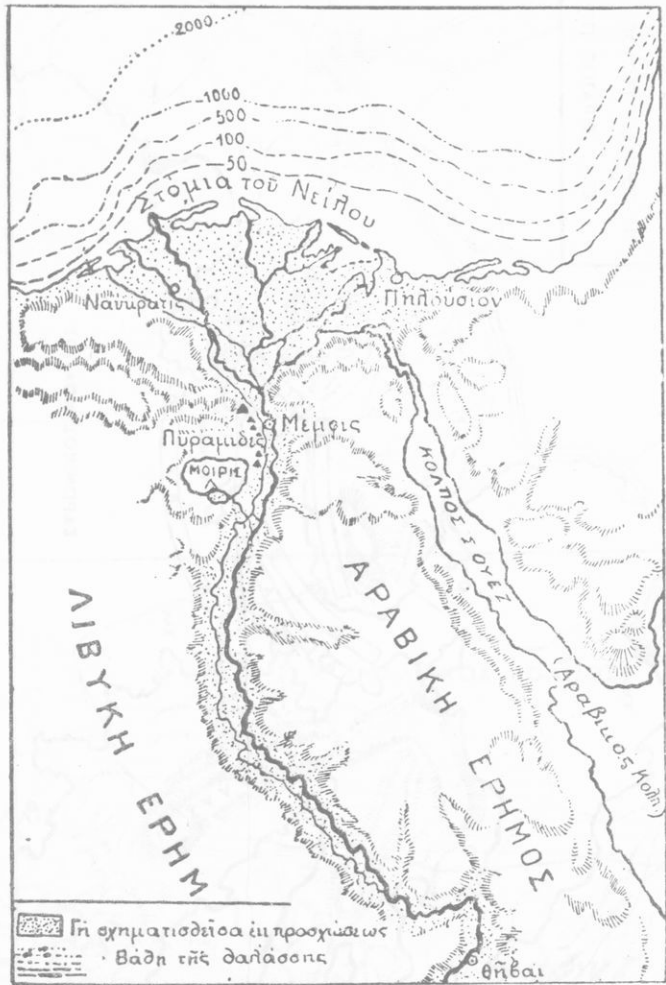

Σχέδιον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης.

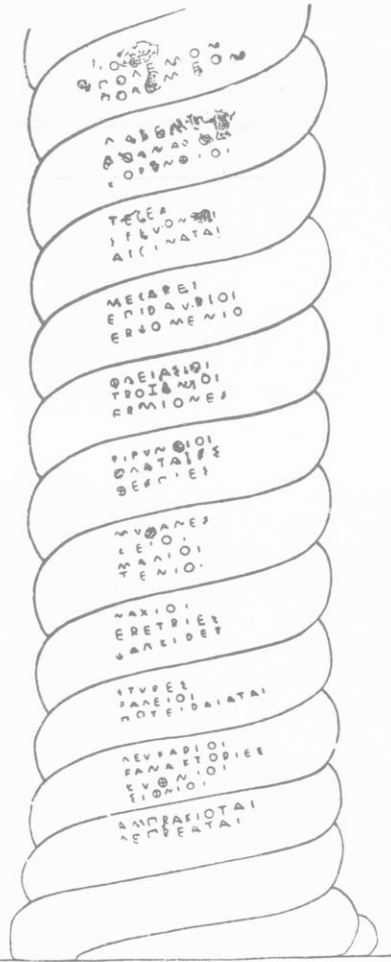
Σχέδιον τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης

Χάρτης τής Αιγύπτου.

Ὁ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀφιερθεὶς εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τρίπους.

Ἡ ἐπὶ τῶν σπειρῶν τῶν ὄψεων ἐπιγραφὴ.

Τοῖδε τὸν πόλεμον ἐπόλεμον

Λακεδαιμόνιοι
Ἀθηναῖοι
Κορίνθιοι

Τεγεᾶται
Σικυόνιοι
Αἰγινᾶται

Μεγαροῦς
Ἐπιδαύριοι
Ἐρχομένιοι

Φλειάσιοι
Τροζάνιοι
Ἐρμιονεῖς

Τιρόνθιοι
Πλαταιεῖς
Θεσπιεῖς

Μυκανεῖς
Κέιοι
Μάλιοι
Τένιοι

Νάξιοι
Ἐρετριεῖς
Χαλκιδεῖς

Στυροῦς
Φαλῆιοι

Ποτειδαῖοι

Λευκάδιοι
Φανακτοριεῖς
Κύνθιοι

Σίφνιοι
Ἀμπρακιδῆται
Ἀσπρεᾶται

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

1. Είσαγωγή	5
2. Κείμενον	9
3. Ἑρμηνευτικαὶ σημειώσεις	97
4. Τοπογραφικοὶ πίνακες, εἰκόνες καὶ χάρται	142

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ»
ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Έκδοσις ΚΓ! 1975 (IV) ΑΝΤΙΤΥΠΑ 50.000 ΣΥΜΒΑΣΙΣ 2551/3-4-75
Έκτύπωσις - ΚΟΥΣΕΝΤΟΣ - ΠΡΙΦΤΗΣ - ΔΑΒΕΡΩΝΑΣ και Ν. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
Βιβλιοδεσία : Π. ΟΚΤΩΡΑΤΟΣ - ΚΛ. ΚΟΥΚΙΑΣ και Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.—

